

Πίναξ έργων τουριστικής ανάπτυξεως
κατά νομούς

*υπολογισμοί
γ' απορροφητικότητας*

ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΣ ΚΑΙ ΕΥΒΟΙΑ

	σελίδες
Νομός 'Αττικής	1
" Βοιωτίας	3
" Εύβοίας	3
" Φθιώτιδος	3
" Φωκίδος	4
" Αίτολοακαρνανίας	4
" Εύρυτανίας	4

Νομός	σελίδες
Φλωρίνης	8
" Πιερίας	8
" Ήμαθίας	8
" Πέλλης	8
" Χαλκιδικής	8
" Θεσσαλονίκης	8
" Κιλκίς	8
" Σερρών	8
" Δράμας	9
" Καβάλας	9

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

Νομός Κορινθίας	4
" 'Αργολίδος	5
" 'Αρκαδίας	5
" 'Αχαΐας	5
" 'Ηλείας	6
" Μεσσηνίας	6
" Λακωνίας	6

ΘΡΑΚΗ

Νομός Ξάνθης	9
" Ροδόπης	9
" Έβρου	9

ΚΡΗΤΗ

Νομός Χανίων	9
" Ρεθύμνου	10
" 'Ηρακλείου	10
" Λασηθίου	10

ΘΕΣΣΑΛΙΑ

Νομός Μαγνησίας	6
" Λαρίσης	7
" Καρδίτσας	7
" Τρικάλων	7

ΙΟΝΙΟΙ ΝΗΣΟΙ

Νομός Ζακύνθου	10
" Κεφαλληνίας	10
" Λευκάδος	10
" Κερκύρας	11

ΗΠΕΙΡΟΣ

Νομός 'Αρτης	7
" Πρεβέζης	7
" Θεσπρωτίας	7
" 'Ιωαννίνων	7

ΝΗΣΟΙ ΑΙΓΑΙΟΥ

Νομός Κυκλάδων	11
" Λέσβου	12
" Χίου	12
" Σάμου	13
" Δωδεκανήσου	13

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Νομός Κοζάνης	7
" Καστοριάς	7

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΠΙΝΑΚ ΕΡΓΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ

ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΣ ΚΑΙ ΕΥΒΟΙΑ

Νομός	Αιτιολογία	Κλινική	Δαπάνη (εις χιλ.δρ)	Έτος άποπερ.
Βενεοδ.	Πάρνηθος (καί αγοραί χώρων)	ΑΑ 228)	95.000	1961
"	Πάρνηθος (τέως σανατόρ)	ΒΓ 332)		1962
"	Πόρου	Β 75	8.000	1962
"	Υδρας Ι	Β 25	790	1955
"	Υδρας ΙΙ	Β 40	4.000	1961
"	Σπετοῶν	Α 100	10.000	1962
"	Σεσίλ Κηφισοῦ (δάνειον)		1.050	1955
"	Απέργη " (δάνειον)		1.800	1955
"	Αίγατον Σουνίου (δάνειον)	Α 87	7.500	1960
Περίπ.	Πάρνηθος			Παλαιόν
"	Αίγινης Μαραθῶνος			"
"	Σουνίου			"
"	Μεθάνων			"
"	Δαφνίου		21	"
"	Αγ. Δημητρίου Ἀκροπόλεως		1.934	1959
"	Σουνίου		1500	1962
Λουτρά Ναυτ.	Ομίλου Π. Φαλήρου (ένίσχυσις)		50	1957
Λουτρ.	Εγκαταστάσεις Πόρου		200	1957
Εγκατ. Ναυτ.	Ομίλου Υδρας (ένίσχυσις)		200	1957
Λαϊκή Ἀκτὴ	Βουλιαγμένης		12214	1960
Ἀνατολικόν	Ἑστιάτοριον Βουλιαγμένης		2935	1960
Δυτικόν	Ἑστιάτοριον Βουλιαγμένης		3985	1960
Γκόλφ	Γλυφάδας		14.000	1962
Τουριστικόν	Κέντρον Φιλοπάππου		4.000	1961
Ἔργα ἀναφυχῆς	Λυκαβηττοῦ		8.000	1962
Ἀναβατήρ	Λυκαβηττοῦ		12.000	1962
Βρεφικὴ	Στέγη Ἀθηνῶν		1.000	1961
Ταβέρνες	Πλάκας (δάνεια πρὸς ἰδιώτας)		2.000	1962
Λουτρικαί	Εγκαταστ. Σκουραμαγκᾶ		180	1961
"	" " Υδρας		250	1962
"	Υδρευσις Βουλιαγμένης		3.000	1959
Ἀεροτοπογράφους	Πάρνηθος		25	1958
Πεωραϊστικά	Αἰγίνης		53	1951
"	Σπετοῶν		100	1957
Υδρευσις	Σπετοῶν		150	1960
Χωροταξικὴ	μελέτη ἀκτῶν Σαρωνικοῦ		700	1959

	Κλῖναι	Δαπάνη	ἔτος αποπερ.
Ἡλεκτροφωτισμός Παραλ. Π.Φαλήρου		1.550	1959
Διαμόρφωσις ἔλους Βούλας		800	1959
" παραλίας Αἰξωνῆς		1.320	1959
Ἀξιοποιήσις Βουλιαγμένης (κ' ἀγοραί. χώρων)		31.266	1962
Πάρκον Κεφαλαρίου Κηφισιάς		2.000	1959
Υδροθεραπευτήριον Μεθάνων		736	1952
Χῶρος σταθ. τροχοφόρων Δαφνίου		250	1961
Ἐγκαταστ. ἐξυπηρ. θαλαμηγῶν Λαυρίου		100	1961
" " " Ἀναβύσσου		100	1961
" " " Βουλιαγμένης		100	1961
" " " Αἰγίνης		100	1961
" " " Πόρου		100	1961
" " " Ὑδρας		100	1961
" " " Σπ. τσῶν		100	1961
" " " Κυθήρων		100	1961
Καθαρισμός χώρου Θησείου		158	1952
Κιγκλίδωμα Ἀκροπόλεως		85	1951
Ἐξωραϊστικά Μονῆς Καισαριανῆς		100	1952
" Ἀρχαιολ. Χώρων Ἀθηνῶν		129	1957
" Πραπύλου Ὀλυμπιείου		50	1957
" Ἀμφιαραείου		69	1957
" Ναοῦ Ταυροπόλου Ἀρτέμιδος		25	1957
Κράσπεδα Ἐλευσίνος		215	1957
Ἐξωραϊσμός Κρήνης Θεαγένους Μεγάρων		25	1958
" Ἀρχαιολ. χώρου Δαφνίου		485	1958
Θέατρον Ἡρώδου Ἀττικοῦ		1.382	1958
Περίφραξις καί πεζόδρομοι Πνυκός		339	1959
Πεζοδρόμια ὁδοῦ Ἀγ. Διονυσίου Ἀθηνῶν		1.038	1959
Κτῆμα Παρθένῃ Ἀκροπόλεως (Ἀπαλλοττωίσις)		2.833	1959
Διαμόρφωσις Χώρου Ὀλυμπιείου		1.000	1959
Ἀποδυτήρια θεάτρου Ἡρώδου Ἀττικοῦ		1.300	1959
Σπήλαιον Μαραθῶνος		25	1958
Διαμόρφ. χώρου Περιπτέρου Σουνίου		172	1959
Ἡλεκτροφωτ. ἀρχαιολ. χώρων Ἀθηνῶν		3.000	1962
Διαμόρφωσις καί αναδάσωσις χώρων Σουνίου		1.000	1962
Ἡλ. Βαρκίχης		12.000	1962
Μετ. Καβουρίου Βουλιαγμένης		10.000	1962
ὁδός Λαυρίου - Σουνίου		280	1951
" Ραφίνας - Ἀγίου Ἀνδρέου		132	1951
" Ν. Μάρης - Μαραθῶνος		172	1951

	Κλίμακ	Δαπάνη	Έτος αποπερ.
Οδός Μενιδίου- Πάρνηθος		300	1951
" Αιγίνης - Αφαίας		467	1951
" Εκάλης-Νέας Μάκρης (μελέτη)		132	1954
" Καλάμου- Αμφιαραείου		718	1955
" Μαρκοπούλου- Βραυρώνος		300	1958
" Εκάλης Νέας Μάκρης (συμβολή)		400	1958
" Αιγίνης Φάρου		500	1958
" Προσπελάσεως ξεν. Πάρνηθος		1.050	1959
" Αγίου Νικολάου Μεθάνων		505	1959
<u>Νομός Βοιωτίας</u>			
Ξενών Μονής Όσιου Λουκά	Γ 9	680	1955
Περίπτερον Λεβαδείας		1.000	1962
Εξωραϊστικά Μονής Όσιου Λουκά		686	1959
Οδός Διοτόμου Όσιου Λουκά		5.034	1957
<u>Νομός Εύβοίας</u>			
Ξενοδοχείον Σκύρου	B40	6.000	1959
Περίπτερον Ερετρίας		850	1960
" Αϊδηφοῦ		740	1953
" Εύρίπου		200	1961
Λουτρικά Εγκαταστάσεις Σκύρου		250	1962
Υδρομαστευτικά Αϊδηφοῦ		71	1952
Εξωραϊστικά "		15	1951
Υδρευσis Σκύρου		200	1959
Εγκατασ. έξυπ. θαλαμηγών Χαλκίδος (βόρειον)		100	1961
Εγκατ. έξυπ. θαλαμηγών Χαλκίδος (νότιον)		100	1961
Εγκατ. έξυπ. θαλαμηγών Κύμης		100	1961
" " " Σκύρου		100	1961
Εξωραϊστικά αρχαιολ. χώρου Ερετρίας		50	1957
Οδός Λιναριᾶς Σκύρου		1.600	1959
<u>Νομός Φθιώτιδος</u>			
Ξενοδοχείον Υπάτης	AA78	12.000	1960
Υδροθεραπευτήριο Υπάτης		8.685 ⁽¹⁾	1960
Πάρκον Υπάτης		3.485	1961
Υδρευσis καί άποχ. Υπάτης		1.150	1960
Παραλία Κάμ. Βούρλων (άπαλλοτρίωσις)		3.000	1961
Εγκατ. έξυπ. θαλαμ. Καμ. Βούρλων		100	1961
Οδός Λαμίας- Υπάτης		240	1951
" Μακραλῶν-Πλατυστόμου		284	1951
" Λαανοκλαδίου- Υπάτης		2.600	1957

(1) έξ ὧν 4.820 έκ προϋπολογισμοῦ ΕΟΤ

Νομός Φωκίδος	Κλίμακ	Δαπάνη	Έτος Αγοράς
Εενοδοχεῖον Δελφῶν	A 27	3.951	1953
" Βούζα Δελφῶν (δάνειον)	A 19	1.623	1956
Μοτέλ Δελφῶν (ζηκτωρ)	A 88	7.000	1961
Μοτέλ Ιτέας	A 32	3.600	1962
Περίπτερον Κασταλίας Δελφῶν	B 20	4.750	1961
" 'Αγ. Λουκᾶ		460	1959
" 'Αγ. Λουκᾶ		700	1960
'Οδικὸς Σταθμὸς Μόρνου	B 6	1.500	1960
'Εγνατ. ἐξυπηρ. θαλαμηγῶν 'Ιτέας		100	1961
Χῶρος σταθμεύσεως τροχ. Μόρνου		250	1961
'Εξωραϊστικὰ Δελφῶν		7.829	1960
Μουσεῖον Δελφῶν (πλ. αἰά καὶ νέα ἔργα)		8.950	1960
Δελφικὸν Πνευματικὸν Κέντρον		1.100	1959
" Ὑδρευσις Δελφῶν (παλαιὸν ἔργον)		320	1955
" " (νέον ἔργον)		1.200	1961
Χάνι Γραβιᾶς (ἐξωραϊσμός χώρου)		25	1959
'Οδὸς πρὸς πλατεῖαν 'Αγ. Λουκᾶ Δελφῶν		160	1958
" Εενοδ. 'Αρχαιολ. χώρου Δελφῶν		2.090	1958
" πρὸς Εενοδοχεῖον Δελφῶν		269	1958
" Κασταλίας-εἰσόδου Κώμης Δελφῶν		1.938	1961
<u>Νομός Αἰτωλοακαρνανίας</u>			
'Οδικὸς Σταθμὸς Μεσολογγίου	B 12	4.500	1960
" " 'Αχελῶου	B 6	2.000	1960
Περίπτερον 'Αντιρρίου		3.000	1961
Πλάζ Ναυπάλτου		250	1962
Χῶρος σταθμεύσ. τροχ. 'Αμβρανίας		250	1961
'Εγνατ. ἐξυπηρ. θαλαμηγῶν Ναυπάλτου		100	1961
<u>Νομός Εὐρυτανίας</u>			
Εενοδοχεῖον Καρπενησίου	B 30	3.500	1960
Περίπτερον Παναγίας Προυσσοῦ		400	1961
<u>ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ</u>			
<u>Νομός Κορινθίας</u>			
Εενοδοχεῖον Καστανιάς Κορινθίας	Γ 12	1.173 ⁽¹⁾	1960
Περίπτερον 'Ηραίου Λουτρακίου		500	1961
" 'Αρχαίας Κορίνθου	Γ 6	1.395	1953
" Εὐλοκάστρου (παλαιόν)	Γ 6	316	1953
Ταμ. Κέντρον Εὐλοκάστρου		5.000	1962
'Οδικὸς σταθμὸς 'Ισθμοῦ (ιδιωτικὸς δάνειον)		100	1958
Πλάζ Λουτρακίου		2.000	1961
Πάρκινγκ Λουτρακίου		34	1952
Κρηπίδωματα Λουτρακίου		758	1952
Χῶρος σταθμ. τροχ. 'Αγ. Θεοδώρων		250	1961
'Εγνατ. ἐξυπ. θαλαμηγῶν Κορίνθου		100	1961
'Οδὸς Λουτρακίου 'Ηραίου (μελέτη)		151	1955
" Παλαιᾶς Κορίνθου πρὸς 'Αργος		330	1955
" " " πρὸς Πάτρας		285	1955
" Κιάτου - Σικυῶνος		1.410	1956
" Εὐλοκάστρου - Τριναλίων		504	1951

(1) ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ ΕΟΤ

Νομός 'Αργολίδος	Κλῆσαι εἰς	Δαπάνη χιλ.δρ.	Ἔτος ἀποπερ.
Ξενοδοχεῖον Ναυπλίου Α' πτέρυξ	A 41	3.536	1954
" " Β' "	A 40	6.203	1958
" 'Ακροναυπλίας	B 98	14.000	1961
" Μπουρτζίου	A 25	770	1956
Ξενών 'Επιδαύρου	Γ 48	1.500	1960
Περίπτερον Μυκηνῶν	Γ 4	910	1953
" Τίρυνθες		60	1951
" 'Επιδαύρου	Γ 6	1.115	1953
Δεξαμενή καὶ Λουτρά Ναυπλίου		2.950	1960
Πλάζ 'Αρβανιτιᾶς		1.000	1962
Κρηπίδωματα Μπουρτζίου		230	1952
'Ασφαλτόστρωσις Παραλ.Χώρων Ναυ- πλίου		500	1961
Λιμενικά 'Επιδαύρου		569	1955
'Εγν/σεις 'Εξυπ.Θαλαμηγῶν 'Επιδαύ- ρου		100	1961
'Εγν/σεις 'Εξυπ.Θαλαμ.Ναυπλίου		100	1961
'Εξωραϊστικά Μυκηνῶν		60	1957
" 'Επιδαύρου		1.593	1959
'Ηλεκτροφωτισμός 'Επιδαύρου		1.285	1955
" " "		280	1955
Διαμόρφωσις Παλαμηδίου		2.000	1959
'Οδός Φυχτῶν - Μυκηνῶν		95	1955
" Ναυπλίου - Νέας Κίου		200	1957
" "Αργούς - Κεφαλαρίου		300	1958
" Ναυπλίου - Παλαμηδίου - Τίρυνθες		1.400	1960
" Ναυπλίου - Ἱεροῦ Ἀσκληπιοῦ		3.290	1956
" Ἀγίας Ἐλεούσης - Τολοῦ		523	1958
" Λιγουριοῦ - Π. 'Επιδαύρου		690	1956
'Οδικόν δίκτυον Ἀρχ. 'Επιδαύρου		544	1956
<u>Νομός Ἀρκαδίας</u>			
Μοτέλ Βυτίνης	B 25	3.000	1962
Περίπτερον Μαντινείας		700	1962
Περίπτερα Τριπόλεως (ἀποπερ)		1.500	1961
'Εξωραϊστικά Βυτίνης		50	1957
<u>Νομός Ἀχαΐας</u>			
Ξενοδοχεῖον Πατρῶν	A 100	18.000	1962
Κατασκηνώσεις Αἰγίου (ἰδιωτ.δάν.)	60	750	1958
Περίπτερον-Ἑστιατόριον Αἰγίου		700	1960
" Ἐρυμάνθου		400	1962
Πλάζ Πατρῶν		2.500	1962
'Εγν/σεις 'Εξυπ.Θαλαμ.Πατρῶν		100	1961
'Οδός πρὸς Τράπεζαν Αἰγιαλείας		300	1957

Νομός 'Ηλείας	Κλῦναι εἰς	Δαπάνη χιλ.δρ.	"Ετος ἀποπερ.
Ξενοδοχεῖον 'Ολυμπίας I (πτέρυξ)	A 83	4.560	1959
" " II	B 70	12.500	1962
'Επισκευή 'Υδροθεραπ.Καϊάφα		195	1951
Περίφραξις Καϊάφα		500	1962
Χῶρος Σταθμεύσεως Τροχοφόρων Κουρούτας		250	1961
'Εγκ/σεις 'Εξυπ.Θαλαμ.Κατακόλου		100	1961
'Εξωρ.'Αρχ.Χώρου 'Ολυμπίας		1.300	1958
"Υδρευσις 'Αρχ.'Ολυμπίας		750	1955
'Οδός Ζαχάρως - Καϊάφα		1.100	1956
" Λεχαινῶν - Κάστρου - Κυλλήνης		3.245	1958
" 'Ανδριτσαίνης-Ναοῦ 'Ἐπικ. 'Απόλλωνος		6.250	1959
" Γαστούνης-Βουφολομιοῦ-Λ. Κυλλήνης		7.000	1961
<u>Νομός Μεσσηνίας</u>			
Ξενοδοχεῖον Πύλου	B 32	2.350	1957
" 'Ανδριτσαίνης	B 30	4.750	1961
Μοτέλ Καλαμῶν	B 45	5.000	1962
Περίπτερον Μεθώνης (συμμετοχή)		600	1962
Πλάζ Καλαμῶν		250	1962
'Εγκ/σεις 'Εξυπ.Θαλαμ.Καλαμῶν		100	1961
" " " Πύλου		100	1961
" " " Μεθώνης		100	1961
'Εξωραϊσμός Φρουρίου Μεθώνης		100	1957
" Σφακτηρίας		500	1959
<u>Νομός Λακωνίας</u>			
Ξενοδοχεῖον Σπάρτης	A 42	6.850	1960
" Μονεμβασίας (συμβολή)	B 15	400	1961
Περίπτερον Μυστρά		1.100	1961
Μελέτη Σπηλαίων Δυροῦ Λακωνίας		75	1958
'Εγκ/σεις 'Εξυπ.Θαλαμ.Γυθείου		100	1961
" " " Λιμενίου		100	1961
" " " Μονεμβασίας		100	1961
<u>ΘΕΣΣΑΛΙΑ</u>			
<u>Νομός Μαγνησίας</u>			
Ξενοδοχεῖον Τσαγκαράδας	B 41	6.250	1959
" Βόλου	B 84	15.400	1961
" Πορταριάς	B 70	8.000	1962
" Σκιάθου	B 50	6.000	1962
Ξενών Πηλίου (Χάνια)	Γ 35	1.300	1961
Περίπτερον Σκοπέλου	Γ 8	660	1962

	<u>Κλῖναι</u>	<u>Δαπάνη</u>	<u>"Έτος ἀποπερ.</u>
Πλάζ Νέων Παγασῶν Βόλου		250	1962
Έγκαταστάσεις έξυπ.θαλαμηγῶν Βόλου		100	1961
" " " Σκιάθου		100	1961
" " " Σκοπέλου		100	1961
ὁδός πρὸς ξενοδ.Τσαγναράδας		350	1958
" 'Αγ. 'Ιωάννου- 'Αγ.Δημητρίου Πηλίου		850	1959
<u>Νομός Λαρίσης</u>			
Ξενοδοχεῖον Λαρίσης(μοτέλ)	A.60	9.500	1960
<u>Νομός Καρδίτης</u>			
Περίπτερον Μονῆς Ταυρωποῦ		300	1962
<u>Νομός Τριναλίων</u>			
Ξενοδοχεῖον Καλαμπάκας(μοτέλ)	A.44	7.500	1960
" Τριναλίων (Δάνειον)	B.80	3.500	1960
Ξενών μονῆς Μετεώρου	Γ.20	1.173	1955
ὁδός Καλαμπάκας Μετεώρων		4.505	1959
<u>ΗΠΕΙΡΟΣ</u>			
<u>Νομός Ἀρτης</u>			
Ξενοδοχεῖον Ἀρτης	B.40	6.900	1960
Διαμορφ.Φρουρίου καί μνημεῶν Ἀρτης		1.500	1961
<u>Νομός Πρεβέζης</u>			
Ξενοδοχεῖον Πάργας(συμμετοχή)	B.25	500	1962
Έγκαταστάσεις έξυπ.θαλαμ.Πάργας		100	1961
" " " Πρεβέζης		100	1961
<u>Νομός Θεσπρωτίας</u>			
Μοτέλ 'Ηγουμενίτης	A.72	10.450	1961
Μεθορ.Σταθμός 'Ηγουμενίτης		6.000	1960
Πλάζ 'Ηγουμενίτης		250	1962
Λιμενικά καί 'Υφαλαῦλαξ 'Ηγουμενίτης		19.500	1960
Έγκατ.έξυπ.θαλαμηγῶν Πούρτου		100	1961
<u>Νομός 'Ιωαννίνων</u>			
Ξενοδοχεῖον 'Ιωαννίνων	A.100	12.500	1960
Ξενών Μετσόβου(ένίσχυσις)	Γ.25	500	1961
Περίπτερον Δωδώνης		1 000	1962
Έγκατ.Ναυτ. 'Ομίλου 'Ιωαννίνων(ένίσχυσις)		900	1960
Ηλεκτροφ.σπηλαίου Περάματος		1.260	1959
Διαμόρφωσις χώρου Στρατώνων 'Ιωαννίνων		2.000	1962
Παραλίμνιας ὁδός 'Ιωαννίνων		1.000	1959
<u>ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ</u>			
<u>Νομός Κοζάνης</u>			
Ξενοδοχεῖον Κοζάνης	B.50	5.000	1962
Περίπτερον Κοζάνης(ένίσχυσις Δήμου)		300	1960
<u>Νομός Καστοριᾶς</u>			
Ξενοδοχεῖον Καστοριᾶς	A.56	5.418	1956
Λουτριναί έγκαταστάσεις Καστοριᾶς		100	1957
Ὀδός Καστοριᾶς-Μαυριωτίσσης		1.000	1959

	Κλῖναι	ἡ ἀπάνη εἰς χιλ.δρ.	Ἔτος ἀποπ.
<u>Νομός Φλωρίνης</u>			
Ξενοδοχεῖον Φλωρίνης	B-42	5.500	1960
Μεθορ. Σταθμός Νίκης		2.300	1959
<u>Νομός Πιερίας</u>			
Ὀδικός σταθ, Πλαταμῶνος	B-8	2.500	1961
Χῶρος σταθ.τροχοφόρων Τεμπῶν		250	1962
<u>Νομός Ἡμαθίας</u>			
Ξενοδοχεῖον Βεροίας (ἰδιωτ.δάν.)	B-30	2.000	1960
<u>Νομός Πέλλης</u>			
Ξενοδοχεῖον Ἐδέσσης	B-40	4.800	1962
Μερίπτερον Πέλλης		600	1962
<u>Νομός Χαλκιδικῆς</u>			
Ξενοδοχεῖον Οὐρανοπόλεως	B-44	4.000	1961
Μοτέλ Παληουρίου	B144	15.000	1962
Μερίπτερον Σταγείρων		400	1962
Σταθ.τροχ.οἰκίσκων Ξταυροῦ		250	1962
Ἑγκατ. ἐξυπ.θαλαμ.Πόρτο Κουφό		100	1961
" " " Ἀγ. Νικολάου		100	1961
" " " Ἱερισσοῦ		100	1961
" " " Οὐρανοπόλεως		100	1961
<u>Νομός Θεσσαλονίκης</u>			
Μερίπτερον Ἐπιδ. Θεσ/νίκης		1.500	1959
" Σέιχ Σοῦ		500	1962
Πλάζ Θερμαϊκοῦ		10.000	1960
Χῶρος σταθ.τροχοφ.Θερμαϊκοῦ		1.500	1962
Ἑγκατ. ἐξυπ.θαλαμ.Θ/νίκης		100	1961
Ἑξωραῖσ.Βυζ.Μνημείων Θ/νίκης		7.000	1962
Ἀνασυγ.Διεθνούς Ἐπιδέσεως		2.475	1951
<u>Νομός Κιλκίς</u>			
Ἀΐθουσα Σιδ.σταθ. Εἰδομένης		167	1951
Μεθορ. Σταθ. Εὐζώνων		2.640	1956
<u>Νομός Σερρών</u>			
Ξενοδοχεῖον Σερρῶν	B-57	5.500	1962
Μερίπτερον Σερρῶν		1.000	1959
" Πρώτης		400	1962
Ἑξωραῖσ Ναοῦ Ἀγ. Νικολ. Σερρῶν		50	1959
Διαμορφ. φρουρίου Σερρῶν		300	1959

- 9 -

-9-

	Κλῖναι	Δαπάνη εἰς χιλ.δρ.	Ἔτος ἀποπ.
Ἀποκατάστασις Μπεζεστενίω Σερρών		200	1961
Ὁδὸς προσπελάσεως φρουρ.Σερρών		500	1961
<u>Νομός Δράμας</u>			1961
Ξενοδοχεῖον Δράμας	B-45	5.000	1962
<u>Νομός Καβάλας</u>			
Ξενοδοχεῖον Θάσου	B-44	4.728	1958
Μοτέλ Μακρυάμμου Θάσου	B-60	9.000	1962
Ἐγκατ. ἡαυτ. Ὁμίλου Καβάλας		225	1957
Πλάζ Καβάλας εἰς Μπάτην		1.200	1962
Διαμορφ.περιοχ.Λιμ. Θάσου		1.300	1959
" πλατείας Καβάλας		100	1961
Ἐγκατ. ἐξυπ. θαλαμ. Ἐλευθερῶν		100	1961
" " " Καβάλας		100	1961
" " " Λιμ. Θάσου		100	1961
Περίφραξις Ἀρχ.χώρου Φιλίππων		110	1958
Ἐξοικονομικὰ Ἀρχ. χώρου Θάσου		20	1958
Ὁδὸς Λιμ. Θάσου-Μακρυάμμου		1.500	1959
<u>ΘΡΑΚΗ</u>			
<u>Νομός Ξάνθης</u>			
Περίπτερον Ἀρδύρων		300	1962
Περίπτερον Πόρτο Λάγο(Συμβολή)		400	1959
Ἐγκατ. ἐξυπ. θαλ. Πόρτο Λάγο		100	1961
<u>Νομός Ροδόπης</u>			
Ξενοδ. Κομοτινῆς	B-40	5.000	1962
<u>Νομός Έβρου</u>			
Ξενοδοχεῖον Ἀμοθράκης	Γ-15	1.050	1956
" " ἐπέκτασις	Γ-15	800	1962
Αἰθουσα Σιθ. σταθ. Πυθίου		65	1957
Πλάζ Ἀλεξανδρουπόλεως		250	1962
Ἡλεκτροφ.παραλίας Ἀλεξ/πόλεως		442	1959
Ἐγκατ. ἐξυπ. θαλαμ. Ἀλεξ/πόλεως		100	1961
Προβλ.ζς Ἀμοθράκης		178	1956
Ὁδὸς Ἀμαριωτίσεως Ἀλαιοπόλεως		1.280	1959
<u>ΚΡΗΤΗ</u>			
<u>Νομός Χανίων</u>			
Ξενοδοχεῖον Χανίων	B-70	7.200	1962
Περίπτερον Ὁμαλοῦ		300	1962
Ἐγκατ.ἐξυπ.θαλ.Χανίων		100	1961
Ὁδὸς πρὸς Ἱστορ. Χώρους		600	1959

Κλῦναι Ὑπόπλη Ἔτος
εἰς χιλ.δρ. ἀποπέρ.

Νομός Ρεθύμνου

Ξενοδοχεῖον Ρεθύμνου	B-30	3.000	1962
Περίπτερον Ἀρχαδίου		700	1960
" Ἰδαίου Ἀντρου		300	1962
Ἐγκατ. ἐξυπ. θαλαμ. Ρεθύμνου		100	1961
Διαμόρφ. Φρουρίου Ρεθύμνου		1.500	1962

Νομός Ἡρακλείου

Ξενοδοχεῖον Ἡρακλείου	B-Γ100	10.000	1962
Περίπτερον Κνωσσοῦ (παλαιόν)		176	1951
" Φαιστοῦ "		970	1954
Λουτριναί ἐγκατ. Ἡρακλείου		2.000	1962
Ἐγκατ. ἐξυπ. θαλαμ. Ἡρακλείου		100	1961
*Ἱστορικά τεῖχη Ἡρακλείου		8.000	1963
Ἐξωρ. Ἀρχαιολ. χώρου Κνωσσοῦ		145	1958
Διαμορφ. Ἀρχαιολ. χώρων Κρήτης		2.400	1961
Ὁδός πρὸς Φαιστόν		595	1959

Νομός Λασηθίου

Περίπτερον Δικταίου Ἀντρου		300	1962
Πλάζ καὶ Περιπ. Ἀγ. Νικολάου (συμβολή)		400	1961
Ἐγκατ. ἐξ. θαλαμ. Ἀγ. Νικολάου		100	1961
" " " Σητείας		100	1961

ΙΟΝΙΟΙ ΝΗΣΟΙ

Νομός Ζακύνθου

Ξενοδοχεῖον Ζακύνθου	B-40	4.900	1958
Ἐγκατ. ἐξυπ. θαλαμηγῶν		100	1961

Νομός Ἀεφλληνίας

Ξενοδοχεῖον Ἀργοστολίου	B-40	4.876	1957
Περίπτερον Αἴνου		887	1952
Πλάζ Πλατύ Γιαλοῦ Ἀργοστολίου		40	1952
Ἐγκατ. ἐξυπ. θαλαμ. Ἀργοστολίου		100	1961
" " " Ἰθάκης		100	1961

Νομός Λευκάδος

Ἐγκατ. ἐξυπ. θαλαμ. Λευκάδος		100	1961
------------------------------	--	-----	------

<u>Νομός Κερκύρας</u>	<u>Κλῆσαι</u>	<u>Δαπάνη</u>	<u>"Έτος</u> <u>ἀποπερ.</u>
Ξενοδοχεῖον Κερκύρας	B 100	12.500	1960
Μοτέλ εἰς Μωραΐτικα (ἰδιωτικόν) Δάνειον	AA258	15.400	1960
Περίπτερον Κανονίου		800	1958
" Παληοκαστρίτσας		206	1952
Πλάξ Παληοκαστρίτσας		1.500	1962
" Κερκύρας (Ἀνεμόμυλος)		250	1962
Κρηπίδωμα Ποντικονησίου		150	1952
Προστασία Ποντικονησίου		1.600	1962
Λιμενικά Κερκύρας		9.600	1960
Διαμόρφωσις Γαρίτσας Κερκύρας		4.000	1962
" Ἀνω Πλατείας "		2.000	1962
" Ἀκτῆς Ἀγίου Νικο- λάου Κερκύρας		100	1961
Ἐξωραϊσμός Βυζαντ. ναῶν Κερκύ- ρας		300	1962
Ἐγκαταστάσεις Ἐξυπηρ. θαλαμηγῶν Κερκύρας		100	1961
Ἐγκαταστάσεις Ἐξυπηρ. θαλαμηγῶν Παληοκαστρίτσας		100	1961
Ἐγκαταστάσεις Ἐξυπηρ. θαλαμηγῶν Παξῶν		100	1961
Παραλιακὴ λεωφόρος Κερκύρας		4.824	1958
Ὁδὸς Κερκύρας - Κανονίου		266	1955
" Κερκύρας - Πέλεκα		2.546	1957
" Κερκύρας - Ἀχιλλεῖου-Μπενίτσε		2.276	1956
" Τζάβρου - Πυργί Κερκύρας		623	1955
" Πρὸς Παληοκαστρίτσαν		127	1951

ΝΗΣΟΙ ΑΙΓΑΙΟΥ

<u>Νομός Κυκλάδων</u>	<u>Κλῆσαι</u>		
Ξενοδοχεῖον Ἀνδρου	B 44	4.650	1959
" Πάρου	B 40	4.270	1957
" Σύρου	B 45	5.575	1958
" Μυκόνου I	A 75	4.712	1953
" Μυκόνου II	B 93	13.500	1960
" Σίφνου	Γ 30	3.500	1962
Περίπτερον Δήλου (Παλατιόν) Γ 4		460	1954

<u>Νομός Κυκλάδων</u>	<u>Κλῖναι</u>	<u>Δαπάνη</u>	<u>"Ετος</u> <u>ἀποπερ.</u>
Πλάζ Μεγάλης "Αμμου Μυκόνου		130	1954
" 'Ορνοῦ Μυκόνου		250	1962
" "Ανδρου		250	1962
" Θήρας		250	1962
" Σύρου		250	1962
" Πάρου		600	1962
Ναύδετα Θήρας		320	1958
Πλανόστρωσις παραλίας Μυκόνου		600	1961
'Εγκαταστάσεις ἐξυπηρ. θαλαμηγῶν "Ανδρου		100	1961
" " " Κέας		100	1961
" " " Σίφνου		100	1961
" " " 'Ερμούπ- λέως		100	1961
" " " Μυκόνου		100	1961
" " " Νάξου		100	1961
" " " Πάρου		100	1961
" " " "Ιου		100	1961
" " " Καταπόλας 'Αμοργόν		100	1961
'Εξωραϊσμός 'Αρχ. χώρου Δήλου		100	1958
Κατανόμβαι Μηλου		30	1958
'Οδός Γαυρίου-Μπατσίου 'Ανδρου		300	1958
" Μυκόνου-'Αγίου Στεφάνου		770	1957
Τουριστική ὁδοποιΐα Μυκόνου		500	1958
'Οδός 'Αγίου Φωκᾶ Τήνου		300	1958
" Πάρου-Ναούσης-Λατομείων		500	1958
Τουριστική ὁδοποιΐα Νάξου		500	1958
<u>Νομός Λέσβου</u>	<u>Κλῖναι</u>		
Εενοδοχεῖον Μυτιλήνης	A 40	5.000	1962
'Εγκατάστασις ἐξυπηρ. θαλαμη- γῶν Μυτιλήνης		100	1961
'Εγκατάστασις ἐξυπηρ. θαλαμη- γῶν Μυτιλήνης Λήμνου		100	1961
ὁδός Λήμνου (συμβολή)		50	1957
<u>Νομός Χίου</u>			
Εενοδοχεῖον Χίου	B 50	6.300	1960
Πλάζ Χίου		250	1961
'Εγ.κατ. ἐξυπηρ. θαλαμηγῶν Χίου		100	1961
ὁδός πρὸς Νέαν Μονήν Χίου		300	1958

	<u>Κλῦναι</u>	<u>Δαπάνη</u>	<u>Ἔτος</u> ἀποπερ.
<u>Νομός Σάμου</u>			
Ξενοδοχεῖον Σάμου	B 46	5.660	1960
Ἐγνατ. ἐξυπηρ. θαλαμηγῶν Πυθαγορείου Σάμου		100	1961
Διαμορφ. ἀρχ. χώρων Σάμου		20	1958
ὁδός Πυθαγορείου-Ἡραίου Σάμου		300	1958
<u>Νομός Δωδεκανήσου</u>			
Ξενοδοχεῖον Κῶ	B 56	6.000	1961
" Ἡλίου Ρόδου	B 85	7.500	1962
Ἐγκαταστάσεις Μιραμάρε Ρόδου (ἰδιωτικαί(Δάνειον	ΑΑ408	18.990	1960
Ξενών Μεγίστης (συμμετοχή)	B 25	600	1961
Περίπτερα Λίνδου (δύο παλαιά)			
Ἐγκαταστάσεις ἐξυπηρ. θαλαμηγῶν Πάτμου		100	1961
" " "	Καλύμνου	100	1961
" " "	Λέρου (Λακκί)	100	1961
" " "	Καρπάθου	100	1961
" " "	Κῶ	100	1961
" " "	Ρόδου	100	1961
" " "	Λίνδου	100	1961
" " "	Καστελλορίζου	100	1961
ὁδός Χώρας-Γροίκου Πάτμου		4.000	1961

Α Ν Α Κ Ο Ι Ν Ω Σ Ι Σ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΔΙΑ ΤΗΝ
ΑΛΙΤΟΥΡΓΙΑΝ ΣΤΑΘΜΩΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΕΩΝ ΘΑΛΑΜΗΓΩΝ

Ο Ε.Ο.Τ. ανακοινώνει ότι οι ακόλουθοι 83 σταθμοί εξυπηρέτησεως θαλαμηγών θα λειτουργήσωσι κατά την τρέχουσαν περίοδον, παρέχοντες εξυπηρέτησεις εις τας θαλαμηγούς ως ακολούθως :

1. Εις 18 λιμένες θα λειτουργήσωσι από 1/4/1962 καί έφεξης συνεχώς, οι ακόλουθοι σταθμοί εξυπηρέτησεως θαλαμηγών :

Κέρκυρα (πόλις), Ίθάκη (Βαθύ), Κεφαλληνία (Άργοστόλιον), Πάτραι, Καλαμάτα, Ήράκλειον, Άγιος Νικόλαος Κρήτης, Ναύπλιον, Σπέτσαι (Μπάλτιζα), Αίγινα, Βόλος, Θεσσαλονίκη, Καβάλα, Χίος, Σύρος, Κάλυμνος, Λέρος (Λακί) καί Ρόδος (πόλις).

Εις τούς ως άνω σταθμούς θα παρέχεται άνεφοδιασμός εις καύσιμα ύδωρ καί τρόφιμα, διά πυρνοδοτήσεως τών θαλαμηγών εις τό πρόσ τοϋτο έπισημασμένον σημείον τοϋ κρηπιδώματος τοϋ λιμένος. Έπίσης παρέχονται εύκολίαι συνδέσεως τών θαλαμηγών μετά τοϋ δικτύου ήλεκτρικοϋ ρεύματος καί τοϋ τηλεφωνικοϋ δικτύου, διά συνδέσεως τών θαλαμηγών μετά τών επί τών κρηπιδωμάτων έγκατεστημένων λήψεων.

Εις όλους τούς άνωτέρω σταθμούς ύφίσταται δυνατότης έπισκευών καί καθαρισμοϋ τών θαλαμηγών.

2. Εις 51 λιμένες καί όρμους θα λειτουργήσωσι από 1/4 μέχρι 15/11 έκάστου έτους, σταθμοί εξυπηρέτησεως θαλαμηγών καί διά τών οποίων θα παρέχωνται εις τας θαλαμηγούς εξυπηρέτησεις διά άνεφοδιασμόν εις καύσιμα, ύδωρ καί τρόφιμα, διά πυρνοδοτήσεως τών θαλαμηγών εις τό πρόσ τοϋτο έπισημασμένον σημείον τών λιμένων ή όρμων. Οί σταθμοί οϋτοι είναι :

Κέρκυρα (Άλίπα Παλαιοκαστρίτης), Πάργα, Πρέβεζα, Λευκάς (πόλις) Ναύπακτος, Ίτέα, Κόρινθος, Ζάκυνθος (πόλις), Κατάκωλον, Πύλος, Μεθώνη, Λιμένιον Μάνης, Γύθειον, Κύθηρα (Καφάλι), Χανιά, Μονεμβαδία, Ύδρα, Πόρος, Παλαιά Ήπίδαυρος, Άνάβυσσος, Λαύριον, Χαλκίς Βόρειον, Χαλκίς Νότιον, Σκιάθος, Σκόπελος, Πόρτο Κουφό Χαλκιδικής, Ούρανούπολις Χαλκιδικής, Ίερισός Χαλκιδικής, Έλευθεραί, Θάσος (Λιμένα), Πόρτο Λάγο, Άλεξανδρούπολις, Λήμνος (Μύρινα), Μυτιλήνη, Σκῦρος (Λειναριά), Κύμη, Άνδρος (Κάστρον), Κέα (όρμος Άγίου Νικολάου), Σίφνος (Καμάρες), Μήλος (Άδάμας), Μύκονος, Νάξος, Πάρος, Ίος, Άμοργός (Κατάπολα), Σάμος

./.

(Τηγάνι), Πάτμος, Κως, Δίνδος (Ρόδου), Κάρπαθος καί Καστελλόριζον.

3. Εἰς 9 ὅρμους θά λειτουργῶσιν ἀπὸ 1/4 μέχρι 15/11 ἐκάστου ἔτους παρέχοντες εἰς τὰς θαλαμηγούς ἐξυπηρετήσεις διὰ ἀνεφοδιασμόν εἰς ὕδωρ καί βασικά τρόφιμα, διὰ πρυμνοδετήσεως τῶν θαλαμηγῶν, εἰς τό πρὸς τοῦτο ἐπισημασμένον σημεῖον τοῦ κρηπιδώματος, οἱ ἀκόλουθοι σταθμοὶ ἐξυπηρετήσεως θαλαμηγῶν :

Μοῦρτος (Σύβοτοι Νῆσοι), Παξοί (Γάϊον), Ρέθυμνον, Σητεία, Καμμένα: Βοῦρλα, Ἅγιος Νικόλαος Χελικιδιῆς, Πληθῦρι Χελικιδιῆς, Μοῦδρος (Λήμνου) καί Μπατοί ("Ἀνδρου).

4. MARINA BOULIAGMENHS. Εἰς τὸν εἰδικὸν λιμενίσκον θαλαμηγῶν Βουλιαγμένης, χωρητικότητος 50 περίπου θαλαμηγῶν, παρέχονται εὐκολίαι ὑδρεύσεως καί συνδεόσεως μετὰ τοῦ τηλεφωνικοῦ καί ἡλεκτρικοῦ δικτύου, ὅπουδήποτε καί ἐάν ᾧσι πρυμνοδετημένοι αἱ θαλαμηγοί.

Ἐπίσης εἰς τό εἰδικῶς πρὸς τοῦτο ἐπισημανθέν σημεῖον τοῦ κρηπιδώματος τοῦ λιμενίσκου, παρέχεται ἡ δυνατότης ἀνεφοδιασμοῦ εἰς καύσιμα. Εἰς εἰδικὸν περίπτερον εἰς ὃ ἐγκαθίστανται αἱ Ἀρχαί καί παράρτημα τοῦ Β.Ν.Ο.Ε. θά παρέχεται πᾶσα διευκόλυνσις καί πληροφορία εἰς τὰς θαλαμηγούς.

Εἰς τὸν ὡς ἄνω λιμενίσκον προβλέπεται ἐγκατάστασις μονίμου ἀγκυροβολίου καί αἱ θαλαμηγοί θά πρυμνοδετῶσι ἄνευ ποντίσεως τῆς ἰδικῆς των ἀγκύρας. Ὁ λιμενίσκος θά εἶναι πλήρως ἑτοιμος κατὰ τὰς ἀρχάς τοῦ ἐρχομένου θέρους καί θά λειτουργῇ συνεχῶς.

5. MARINA ZEAS. Τὸ κρηπίδωμα τοῦ κυματοθραύστου τοῦ προλιμένου Ζέας μήκους 420 μ.μ. κατασκευῆς Ο.Λ.Π. θά εἶναι ἑτοιμον εἰς τὰς ἀρχάς ἐπίσης τοῦ θέρους.

Ἐπὶ 300 μ.μ. τοῦ ὡς ἄνω κρηπιδώματος ἦτοι χωρητικότητος περίπου 40 θαλαμηγῶν θά ὑπάρχῃ δυνατότης πρυμνοδετήσεως τῶν θαλαμηγῶν καί ἐπὶ τόπου συνδεόσεως αὐτῶν μετὰ τοῦ ἡλεκτρικοῦ καί τηλεφωνικοῦ δικτύου ὡς καί δυνατότης παροχῆς ὕδατος.

Εἰς τό Ν.Α. ἄκρον τοῦ κυματοθραύστου καί εἰς τό ἐπὶ τούτοις ἐπισημασμένον σημεῖον θά γίνεται ἀνεφοδιασμός εἰς καύσιμα.

Ὁ Ο.Λ.Π. συνεχίζει τὰς εἰς Ζέαν ἐργασίας του κατασκευάζων καί τό ἐσωτερικὸν κρηπίδωμα τοῦ προλιμένου ἀπὸ τῆς ρίζης τοῦ ὡς ἄνω κυματοθραύστου μέχρι τῆς Ἀνατολικῆς εἰσόδου τοῦ ἐσωτερικοῦ λιμενίσκου.

Ἐπίσης προβλέπονται ἐγκαταστάσεις ξηρᾶς διὰ τὴν στέγασιν τῶν

Ἀρχῶν, τοῦ Β.Ν.Ο.Ε. ὡς καί λοιπῶν ἀναγκαίων κτιρίων διά τήν ἐξυπηρέτησιν τῶν θαλαμηγῶν.

6. Εἰς ὄρμον Γουβιά Κερκύρας, ἀπέχοντα 6 χλμ. ἀπό τῆς πόλεως καί εἰς ὄρμον Ὀρνοῦ Μυκόνου, ἀπέχοντα 3 χλμ. ἀπό τῆς πόλεως, προβλέπονται ἐγκαταστάσεις ἐξυπηρέτησεως θαλαμηγῶν διά ἀνεφοδιασμόν εἰς ὕδωρ, ἀποβάθραι ἀποβιβάσεως καί τηλέφωνον.

Εἰς τοὺς ὡς ἄνω ὄρμους θά δύνανται αἱ θαλαμηγοί νά παραμένουν ἐν ἀσφαλείᾳ καί ἡσυχίᾳ καί νά ἐπικοινωνῶσι διά τοῦ τηλεφώνου μετά τῆς πόλεως διά τήν ἐξυπηρέτησιν αὐτῶν. Οἱ σταθμοί οὗτοι θά λειτουργήσωσι ἐντός τοῦ ἐρχομένου θέρους.

Ἐπίσης προβλέπεται σταθμός ἀνεφοδιαμοῦ εἰς καύσιμα, ὕδωρ καί τροφίμα εἰς τόν λιμένα Τήνου ὅστις θά λειτουργήσῃ κατά τό θέρος.

7. ΤΙΜΑΙ ΥΔΑΤΟΣ ΚΑΙ ΚΑΥΣΙΜΩΝ

Ἡ τιμή ὕδατος καθωρίσθη εἰς ὅλην τήν Ἑλλάδα εἰς δραχμάς 20 ἀνά Μ3. Ἐξησφαλίσθη ἐπίσης ἡ συνεχῆς ἐξυπηρέτησις τῶν θαλαμηγῶν εἰς ὕδωρ ἀνεξαρτήτως τῆς περιπτώσεως μή συνεχοῦς ροῆς τοῦ δικτύου ὕδατος τῆς περιοχῆς κατά τό θέρος.

Αἱ τιμαί καυσίμων εἶναι αἱ κεκανονισμέναι παρά τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν τιμαί τράνζιτ, αἵτινες καί διαφέρουν κατά τι ἀπό σημείου εἰς σημεῖον ἀναλόγως τῆς ἀποστάσεως αὐτῶν ἀπό τοῦ Κέντρου.

Αἱ παραδόσεις καυσίμων καί ὕδατος γίνονται ἐπὶ ἀποδείξει.

8. ΔΙΑΤΥΠΩΣΕΙΣ

Ἀπασαι αἱ θαλαμηγοί ἀσχέτως σημαίας ἐφοδιάζονται διά "Δελτίου Κινήσεως" εἴτε εἰς τόν πρῶτον λιμένα εἰσόδου των εἰς τήν Ἑλλάδα, εἴτε εἰς τόν λιμένα διαχειμάσεως καί ἀφετηρίας αὐτῶν.

Αἱ κεκανονισμέναι διατυπώσεις ἐνεργοῦνται μόνον εἰς τοὺς λιμένας εἰσόδου καί ἐξόδου τῶν θαλαμηγῶν.

Ἀντίγραφον τοῦ "Δελτίου Κινήσεως" παραμένει ἐπὶ τοῦ πλοίου καί ἐπιδεικνύεται ἀπλῶς, εἰς τοὺς ἐνδιαμέσους λιμένας.

Μόνον διά τὰς περιπτώσεις ἀλλαγῶν εἰς πληρώματα καί ἐπιβάτας ἢ διά τήν παραλαβὴν τράνζιτ ἐφοδίων εἰς ἐνδιάμεσον λιμένα, τό "Δελτίον" παραλαμβάνεται ὑπὸ τῶν ἀρχῶν πρὸς θεώρησιν τῶν ὡς ἄνω τυχόν ἀλλαγῶν. -

Π Ι Ν Α Κ

82 σημείων εἰς ἃ ὑπάρχουν ἐξυπηρετήσεις διὰ τὰς θαλαμηγούς

- II Σημεῖα μέ χαρακτηριστικόν Α προβλέπονται διὰ λιμενισμόν θαλαμηγῶν καί πρὸς διαχειρίμασιν, δυνατότητες ἐπισκευῶν καί γενικὸν ἀνεφοδιασμόν. Ἐπὶ τοῦ χάρτου σημειοῦνται διὰ κύκλου χαραγμένου διὰ πλαγίων γραμμῶν.
- 9 Σημεῖα μέ χαρακτηριστικόν Β προβλέπονται διὰ λιμενισμόν θαλαμηγῶν κατὰ τὸν χειμῶνα καί γενικὸν ἀνεφοδιασμόν. Ἐπὶ τοῦ χάρτου σημειοῦνται διὰ κύκλου ἄνευ γραμμῶν.
- 51 Σημεῖα μέ χαρακτηριστικόν Γ προβλέπονται διὰ γενικὸν ἀνεφοδιασμόν. Ἐπὶ τοῦ χάρτου σημειοῦνται διὰ τετραγώνου χαραγμένου διὰ πλαγίων γραμμῶν.
- 9 Σημεῖα μέ χαρακτηριστικόν Δ προβλέπονται διὰ ἀνεφοδιασμόν εἰς ὕδωρ καί τρόφιμα. Ἐπὶ τοῦ χάρτου σημειοῦνται διὰ τετραγώνου ἄνευ γραμμῶν.
- 2 Σημεῖα μέ χαρακτηριστικόν Ε προβλέπονται διὰ διευκολύνσεις ἀγκυροβολίας.

ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΙΣ	A/A	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΣΗΜΕΙΟΥ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
SHELL	1	Κέρκυρα (πόλις)	A
SHELL	2	Παλαιοναστρίτσα	Γ
KOINOTHS	3	Μοῦρτος	Δ
KOINOTHS	4	Παξοί (Γάϊον)	Δ
SHELL	5	Πάργα	Γ
MOBILOIL	6	Πρέβεζα	Γ
PURFINA	7	Λευκάς (πόλις)	Γ
SHELL	8	Ἰθάκη (Βαθύ)	B
B.P.	9	Κεφαλληνία (Ἀργαστόλιον)	B
MOBILOIL	10	Πάτραι	A
SHELL	11	Ναύπακτος	Γ
B.P.	12	Ἰτέα	Γ
SHELL	13	Κόρινθος	Γ
PURFINA	14	Ζάκυνθος (πόλις)	Γ
PURFINA	15	Κατάκωλον	Γ
MOBILOIL	16	Πύλος	Γ
PURFINA	17	Μεθώνη	Γ
B.P.	18	Καλάμαρι	A
PURFINA	19	Λιμένιον Μάνης	Γ

ΕΚΜΕΤΑΔΕΥΣΙΣ	A/A	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΣΗΜΕΙΟΥ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
PURFINA	20	Γύθειον	Γ
MOBILOIL	21	Κύθηρα (Καφάλη)	Γ
PURFINA	22	Χανιά	Γ
ΑΙΜΕΝ. ΤΑΜΛΙΟΝ	23	Ρέθυμνον	Δ
RESTIS	24	Ηράκλειον	Β
SHELL	25	Άγιος Νικόλαος Κρήτης	Β
ΑΙΜΕΝΑΡΧΗΣ	26	Σητεία	Δ
MOBILOIL	27	Μονεμβασία	Γ
RESTIS	28	Ναύπλιον	Β
RESTIS	29	Σπέτται	Β
RESTIS	30	Υδρα	Γ
PURFINA	31	Πόρος	Γ
B.P.	32	Παλαιά 'Επίδαυρος	Γ
PURFINA	33	Αΐγινα	Β
B.P.	34	Βουλιαγμένης ('Αττικής)	Β
ΑΙ 5 ΕΤΑΙΡΕΙΑΙ			
ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ	35	Πειραιεύς (Ζέα)	Α
PURFINA B.P.	36	Ανάβυσσος	Γ
PURFINA	37	Λαύριον	Γ
PURFINA	38	Χαλκίς (Βόρειον)	Γ
SHELL	39	Χαλκίς (Νότιον)	Γ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΔΙΟ-			
ΠΗΓΩΝ	40	Καμμένα Βούρλα	Δ
	41	Βόλος	Α
B.P.	42	Σκιάθος (πόλις)	Γ
MOBILOIL	43	Σκόπελος (πόλις)	Γ
RESTIS	44	Θεσσαλονίκη	Α
SHELL	45	Πόρτο-Κουφό (Χαλκιδικής)	Γ
KOINOTHS	46	Άγιος Νικόλαος (Χαλκιδικής)	Δ
SHELL	47	Ούρανούπολις (Χαλκιδικής)	Γ
MOBILOIL	48	Ιερισσός (Χαλκιδικής)	Γ
B.P.	49	Ελευθεραί	Γ
B.P.	50	Καβάλα	Α
RESTIS	51	Θάσος (λιμένα)	Γ
MOBILOIL	52	Πόρτο-Λάγος	Γ
MOBILOIL	53	Αλεξανδρούπολις	Γ
RESTIS	54	Λήμνος (Μυρίνη)	Γ
RESTIS	55	Μυτιλήνη	Γ
B.P.	56	Σκῦρος (Δειναριά)	Γ
MOBILOIL	57	Κύμη	Γ
B.P.	58	Χίος (πόλις)	Α

ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΙΣ	A/A	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΣΗΜΕΙΟΥ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
MOBILOIL	59	"Ανδρος (Κάστρον)	Γ
RESTIS	60	Κέα (ὄρμος 'Αγ. Νικολάου)	Γ
SHELL	61	Σίφνος (καμάρες)	Γ
MOBILOIL	62	Μήλος ('Αδάμας)	Γ
MOBILOIL	63	Σύρος ('Ερμούπολις)	Α
RESTIS	64	Μύκονος (πόλις)	Γ
SHELL	65	Νάξος (πόλις)	Γ
PURFINA	66	Πάρος (χώρα)	Γ
SHELL	67	"Ιος (πόλις)	Γ
SHELL	68	'Αμοργός (Κατάπολα)	Γ
SHELL	69	Σάμος (Τηγάνι)	Γ
RESTIS	70	Πάτμος (Σκάλα)	Γ
SHELL	71	Κάλυμνος (πόλις)	Β
RESTIS	72	Λέρος (Λακί)	Α
B.P.	73	Κως (πόλις)	Γ
PURFINA	74	Ρόδος (πόλις)	Α
PURFINA	75	Λίνδος (Ρόδου)	Γ
B.P.	76	Κάρπαθος (πρωτεύουσα)	Γ
PURFINA	77	Καστελόριζον	Γ
ΕΓΚ.Ε.Ο.Τ.	78	Παληοῦρι (Χαλκιδικῆς)	Δ
ΚΟΙΝΟΤΗΣ	79	Μοῦδρος (Λήμνου)	Δ
ΚΟΙΝΟΤΗΣ	80	Μπατοί ("Ανδρου)	Δ
-	81	Αὔλακι (Κάσου) Εὐκολίαι ἀγνυρο- βολίας.	Ε
-	82	"Ορμος Γουβιά (Κερκύρας) "	Ε

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ : Τά σημεῖα ὧν τὰ ὀνόματα εἶναι ὑπογεγραμμισμένα, εἶναι τὰ καθορισθέντα σημεῖα εἰσόδου - ἐξόδου θαλαμηγῶν ὅπου καί ἐνεργοῦνται αἱ διατυπώσεις. --

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
Δ/νσις Τουριστικής Οργανώσεως

Αριθ. Πρωτ.

ΕΧΕΤ. ΑΡΙΘ.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ :

ΑΡΙΘ. ΤΗΛΕΦ. 23.111

ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 4

ΤΗΛΕΓΡ. ΔΙΣΙΣ "ΕΛΛΤΟΥΡ"

ΑΘΗΝΑΙ

196

ΠΡΟΣ τόν

Κύριον ΥΠΟΥΡΓΟΝ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΘΕΜΑ: Υποβληθείσαι έπερωτήσεις επί
της παραγγελίας τριών έπιβατικών πλοίων.-Υ Π Η Ρ Ε Σ Ι Α Κ Ο Ν Σ Η Μ Ε Ι Ω Μ ΑΑ. Ι Σ Τ Ο Ρ Ι Κ Ο Ν

1.-

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΛΟΙΩΝ	ΟΛΙΚΗ ΧΩΡΗΤΙ- ΚΟΤΗΣ, ΚΟΡΟΙ	ΜΕΣΗ ΤΑ- ΧΥΤΗΣ	ΜΕΣΗ Η- ΛΙΚΙΑ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΚΙΝΗ- ΣΙΣ ΕΠΙΒΑΤΩΝ	ΚΙΝΗΣΙΣ ΛΙΜΕΝΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
1939	47	41.945	11.35	36.6	1.668.696	816.881
1960	35	33.118	14.5	26	4.103.677	1.808.650

Στοιχεῖα ἔτους 1959 διὰ τό 1960 ὑπολογίζονται ἡῦξημένα κατὰ 10% .

(Λεπτομερεῖς ἤνικες εἰς Φ. 1).

2.- Πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῆς ἡῦξημένης μεταπολεμικῆς κινήσεως, τὰ πλοῖα κινεῦνται ἐντατικῶς διὰ τῆς ἐκτελέσεως 4 καὶ ἐνίοτε 5 δρομολογίων ἐβδομαδιαίως, ἐναντι τῶν 3 ἐκτελουμένων προπολεμικῶς. Μεταπολεμικῶς ἐπίσης ὁ ἀριθμὸς τῆς μεταφορικῆς ικανότητος ἐκάστου σκάφους ὑπολογίζεται μέ βάσιν τό πείραμα εὐσταθείας ἐκάστου σκάφους καὶ οὐχί τοὺς στοιχειώδεις ἐπιβαλλομένους ὅρους ἀνέσεως τῶν ἐπιβατῶν.

3.- Ὑπὸ τῆς συνθήκας ταύτας καὶ κατόπιν ὁμοφώνου γνώμης πασῶν τῶν συσταθεισῶν μεταπολεμικῶς εἰδικῶν Ἐπιτροπῶν διὰ τὴν μελέτην τοῦ ἀκτοπλοϊκοῦ ζητήματος, ἡ Κυβέρνησις ἀπεφάσισεν, ὥπως εἰς τό πενταετές πρόγραμμα οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, περιλάβῃ καὶ τὴν ναυπήγησιν 8 ἀκτοπλοϊκῶν σκαφῶν. Παραλλήλως θὰ κατεβάλλετο καὶ προσπάθεια συστάσεως ἐνιαίας ἀκτοπλοϊκῆς ἐπιχειρήσεως, διότι τότε -κατάστασις ὑφισταμένη καὶ σήμερον- ὑπῆρχον 20 ἀκτοπλοῖκα ἐπιχειρήσεις μεταξύ τῶν ὁποίων ὑφίστατο ἀνταγωνισμὸς χαλιναγωγούμενος μέχρις ἐνός σημείου ὑπὸ τῆς Κρατικῆς παρεμβάσεως.

4.- Εἰς τὴν σύσκεψιν τῆς 22-9-1960 μεταξύ τῶν ἀρμοδίων Ὑπουργῶν καὶ ὑπηρεσιακῶν παραγόντων ἀπεφασίσθη : α) Ἡ ναυπήγησις 3 ἀκτοπλοϊκῶν πλοίων, β) Ὁρίσθη ὁ Ε.Ο.Τ. ὡς φορεὺς τοῦ Προγράμματος τούτου ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον διότι παρείχετο ἐκ τοῦ κατα-

στατικού αυτού Νόμου τοιαύτη εύχέρεια, γ) Όπως προκηρυχθή διαγωνισμός μεταξύ Έλληνικών Ναυπηγείων, δ) Όπως άμέσως μετά την ύπογραφήν των συμβάσεων ναυπηγήσεως επιδιωχθή ή διά Δημοπρασίας πώλησις καί των τριών πλοίων εις μίαν επιχείρησιν μέ σύγχρονον παραχώρησιν εις αυτήν των προνομένων έξυπηρετήσεως των άγόνων γραμμών (Συνημμένον 2).

5.- Ο καθορισμός των ένδεικνυομένων προδιαγραφών των άκτοπλοϊκών πλοίων εΐ-
χεν έν τώ μεταξύ άνατεθί εις Έπιτροπήν έξ ειδικών ύπό την Προεδρίαν του Καθηγητού
της Ναυπηγικής του Ε.Μ.Π. Πλοιάρχου Β.Ν. έν άποστρατεία κ. Β. Φραγκούλη. Η Έπι-
τροπή αύτη έγνώμάτευσεν ως κάτωθι έπέ των κυρίων χαρακτηριστικών των πλοίων:

Μήκος περίπου 300 πόδες

Πλάτος τό πολύ 16 μέτρα

Υπηρεσιακή ταχύτης 16 κόμβοι

Μεταφορική ικανότης

Επιβάται εις θαλαμίσκους 400 περίπου

" " " ανακλινόμενα καθίσματα 170 περίπου

Όχήματα έπιβατικά μικρά 30 - 40

" " " πούλμαν 4 - 5

(Συνημμένον 3)

6.- Η πρόσ τον Ε.Ο.Τ. έντολή διά την σύνταξιν σχεδίου διακηρύξεως διεθνούς
διαγωνισμού διά την ναυπήγησιν τριών (3) πλοίων έδόθη άφού :

α) Αί άπαντήσεις των Έλληνικών Ναυπηγείων δέν έκρίθησαν ένθαρρυντικά
(Έγγραφον ύπ' αριθ. 18381 από 16-9-1960.

β) Η προσπάθεια συνεννοήσεως μετά των Άκτοπλοϊκών Έφοπλιστών απέτυχεν
(Έγγραφον ΥΕΝ ύπ' αριθ. 81441/7327/18-10-60).

γ) Έτέθη ως προϋπόθεσις ή εκ μέρος του Ο.Χ.Ο.Α. δανειοδότησις του Ε.Ο.Τ.
διά την πληρωμήν του τιμήματος των πλοίων. (Έγγραφον 52305/26-10-1960).
(άπαντα εις Συνημμένον 4).

7.- Έν τούτοις ή δημοσίευσις της σχετικής Διακηρύξεως καθυστέρησεν μέχρι
της 18ης Μαρτίου 1961, ίνα επ' εύκαιρία ταξειδίου του κ. Υπουργού Συντονισμού εις
Ιταλίαν, καταβληθί προσπάθεια παραγγελίας των πλοίων εις βάρος των Ιταλικών έπα-
νορθώσεων. Έπειδή όμως αι διεξαχθεΐσαι διαπραγματεύσεις δέν κατέληξαν εις συμφω-
νίαν έξ ετέρου δέ έκρίθη δυσχερής ή διά δανείου παρά του Ο.Χ.Ο.Α. χρηματοδότησις

του Ε.Ο.Τ. προς πληρωμήν του τιμήματος των πλοίων εδόθη εντολή εις τόν Ε.Ο.Τ. όπως ή διακήρυξις άφορά τήν ναυπήγησιν δύο και ουχι τριών πλοίων, ως εκ τή προς τό Διοικητικόν αυτού Συμβούλιον είσηγήσει άναφέρετο.

(Συνημμένον 5)

8.- Τά της διενεργείας τού Διεθνούς διαγωνισμού και της εκτιμήσεως των υποβληθεισών προσφορών υπό ειδικών Έπιτροπών εκτίθενται έν τω από 4-8-1962 Πρακτικώ του Διοικητικού Συμβουλίου του Ε.Ο.Τ. τό όποιον σημειωτέον εξέτασε και τάς μή έγκύρους προσφοράς, δεδομένου ότι αντίγραφα τούτων είχαν κατατεθής μετά τήν ήμέραν του Διαγωνισμού εις τό Πρωτόκολλον του Ε.Ο.Τ.

Τό Διοικητικόν Συμβούλιον του Ε.Ο.Τ. έλαβεν υπ' όψει αυτού τά εξής :

Η σύσταθείσα διά της υπ' αριθ. 45926/25-7-61 πράξεως του Έπουργού Προεδρίας Κυβερνήσεως Τεχνική Έπιτροπή, υπέβαλε τό από 29 Ιουλίου 1961 πρακτικόν αυτής διά του όποιου όμοφώνως άπεφαίνετο ότι εκ των υποβληθεισών και πληρουσών τούς όρους της διακηρύξεως προτάσεων προκρίτεται είναι αι τρεις ακόλουθοι :

- 1) Του Ιταλικού Οίκου C.R.D.A. μέ μέσην τιμήν Δολλ. 3.800.000 κατά πλοϊον.
- 2) Τών Έλληνικών Ναυπηγείων μέ μέσην τιμήν Δολλ. 3.265.000 κατά πλοϊον.
- 3) Του Γερμανικού Οίκου SCHLICKER WERFT μέ μέσην τιμήν Δολλ. 3.290.000 κατά πλοϊον.

Μεταξύ των τριών αυτών προτάσεων έπεσήμανεν ότι ή μέν υπ' αριθ. 1 του Ιταλικού Οίκου C.R.D.A. είναι ήρτιωτέρα και πληροῦσα τούς όρους της διακηρύξεως, ως προς τήν υπ' αριθ. 2 άπεφαίνετο ότι εάν τυχόν προεκρίνετο θά έπρεπε νά μεταβληθής ή διαμόρφωσις του πλοϊου και νά συνυπολογισθοῦν ως εκ τούτου εις τήν προσφοράν επί προσθέτως και δολλάρια 330.000.-

Ός προς τήν τρίτην προσφοράν έπεσήμανεν ότι θά πρέπει νά γίνη δεκτή προς συζήτησιν υπό τόν άπαραίτητον όρον επανεξετάσεως του θέματος της προωστηρίου εγκαταστάσεως.

Εις τό τέλος του Πρακτικού της Έπιτροπής άναφέρετο και ή περίπτωσις προσφοράς ή όποια δέν έπληρει τούς τυπικούς όρους της διακηρύξεως και ήτις κατόπιν δηλώσεως του παρισταμένου αντιπροσώπου, ότι τά σχετικά διά τήν ολοκλήρωσιν της προσφοράς εύρίσκονται έντός του κεκλεισμένου φακέλλου, ήνοιχθη.

Άρα τή υποβολή του πρακτικού προς τόν Έπουργόν, οῦτος διέταξεν, όπως και αι άλλαι προσφοραί, αι όποιαι μεταγενεστέρως συνεπλήρwsαν τούς τυπικούς όρους της

διακηρύξεως, άνοιγούν επίσης καί υποβληθούν εις τήν κρίσιν αυτής.

Η Έπιτροπή υπέγραψε τό από 2 Αύγουστου 1961 πρόσθετον πρακτικόν. Έκ του πρακτικού τούτου προκύπτει ότι εις τας προσθέτους αυτές προσφοράς περιλαμβάνετο καί η προσφορά των Γερμανικών Ναυπηγείων WERFT NOBISKRUG η οποία έμφανίζεται ως η ευθυνότερα, διότι προσέφερεν τιμήν \$ 2.720.000 ανά πλοΐον.

Παρά ταύτα η Έπιτροπή απέφάνθη, ότι η έν λόγω προσφορά μειονεκτεί κατά τά εξής :

- α) Αντί της επίθυμητης ταχύτητος δοκιμών 17 μιλ. προτείνεται πλοΐον μέ ταχύτητα δοκιμών περίπου 16 μιλ.
- β) Έμφανίζει αρκετά χαμηλήν τήν ισχύν διζελοπαραγωγών τευχών.
- γ) Δέν έχει ακολουθήσει πιστώς τήν τεχνικήν προδιαγραφήν ως πρός τήν ποιότητα διαφόρων υλικών καί
- δ) Προσφέρει έγγύησιν 6 μηνών.

Συγχρόνως ο Υπουργός κατήγγειλεν, όπως εξετασθούν καί αι έν τω μεταξύ υποβληθείσαι άντιπροσφοραί, συγχρόνως δέ όπως υποβληθῇ αὐτῶ καί οικονομική μελέτη έκ της οποίας νά πιστούνται, ποίας παρουσιάζει διαφοράς ο τρόπος οικονομικής πληρωμῆς καί ποίαν επιβάρυνσιν συνεπάγονται οί τόκοι οί όποιοι θά έπρεπε νά υπολογισθούν διά τόν χρόνον μέχρι της παραδόσεως των σκαφών.

Τελικώς η Τεχνική Έπιτροπή, έξ όλων των υποβληθεισών προσφορών, έκρινεν τάς κάτωθι ως συμφώνους υπό ώρισμένας προϋποθέσεις τάς τεχνικάς προδιαγραφάς :

1) WERFT NOBISKRUG	Τιμή \$	2.720.000	Παράδοσις 17 καί 21 μῆνας
2) CANTIERI RIUNITI DEL'ADRIATICO		3.850.000	" 18 καί 20 "
3) ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΝΑΥΠΗΓΕΙΑ		3.265.000	" 18 καί 22 "
4) SCHLIEKER WERFT		3.290.000	" 18 καί 21 "
5) VEROLNE UNITED SHIPYARDS		2.205.000	" 14,5 καί 17,5 "

Διά τήν σύγκρισιν των προσφορών τούτων θά έδει νά προστεθούν ώρισμένα ποσά αναφερόμενα : α) εις τήν αύξησιν της ιπποδυνάμεως των μηχανών ώστε νά έπιτευχθῇ η προδιαγραφείσα ταχύτης, β) εις τήν αξίαν των ειδών εξοπλισμοῦ του πλοΐου, γ) εις τόκους κατά τά άνωτέρω, δ) εις τήν έγγύησιν καί ε) εις τήν διαφοράν τιμῆς μεταξύ των προσφερθεισών μηχανών προώσεως καί των τοιούτων SULZERI προτεινομένων υπό των Ιταλικών Ναυπηγείων.

β) Τήν παράδοσιν των πλοίων έντός 18 - 20 μηνών.

Επί τη βάσει των ανωτέρω υπεβλήθη τῷ Ὑπουργῷ ὁ κατωτέρω συγκριτικός πίναξ :

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

Ναυπηγεῖα	Προσφορά	Αύξεις ἱκποδυν,	Ἐξοπλισμ.	Τόκοι	Ἐγγύησ.	Σύνολον	Ἐπαυξ. πρός σύγκρι- σιν διὰ μηχ. SULZER	Τελικόν κόστος
No 1 WERFT NOBISKRUG	2.720	180	-	80	30	3.010	200	3.210
No 6 CANTIERI RIUNITI DEL ADRIATICO	3.850	-	-	-	-	3.850	-	3.850
No 8 ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΝΑΥΠΗΓΕΙΑ	3.265	130	105	80	-	3.580	100	3.680
No 13 SCHLIEKER WERFT	3.290	-	-	80	-	3.370	330	3.700
No 16 VEROLNE UNITED SHIPYARDS	3.205	-	100	80	-	3.385	100	3.485

Κατόπιν των ανωτέρω, τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ε.Ο.Τ. ἀπεδέχθη τὰς εἰσηγήσεις τῆς τεχνικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ συνεζήτησε τὰς προσφοράς των ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς προκριθέντων ναυπηγείων, καὶ κατέληξε εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ μὲν προσφορά τοῦ Γερμανικοῦ Ναυπηγείου WERFT NOBISKRUG ναὶ μὲν ἐμφανίζεται εὐθηνότερα ἀλλὰ μειονεκτεῖ ὡς ἀνωτέρω ἐλέγχθη ἡ δὲ Ἰταλικὴ προσφορά τοῦ Ναυπηγείου C.R.D.A. εἶναι ἀνωτέρα ἀπὸ ἀπόψεως τιμῆς κατὰ 200.000 δολλάρια των τριῶν ἄλλων.

Ἐπειδὴ ὅμως ἡ Ἰταλικὴ προσφορά ἦτο ἡ πληρεστέρα καὶ ἀρτιωτέρα καὶ ἐπειδὴ πρὸς τοῦτοις, θὰ ἠδύνατο ὡς πρὸς αὐτὴν νὰ συζητηθῇ ἡ περίπτωσις τῆς ὁλοκληρωτικῆς πληρωμῆς ἐκ των Ἰταλικῶν ἐπανορθώσεων, κατέληξεν εἰς τὴν ἀπόφασιν ὅπως εἰσηγηθῇ εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ὅπως κατ' ἀρχὴν προκριθῇ ἡ Ἰταλικὴ προσφορά τοῦ Ναυπηγείου C.R.D.A., ἀλλὰ μόνον ὑπὸ τοὺς ἐξῆς ὅρους :

- 1) Ὅτι θὰ μειωθῇ ἡ τιμὴ κάτω των Δολλ. 3.700.000, εἰς τρόπον ὥστε νὰ φθάσῃ τὰ ἐπίπεδα των τριῶν ἄλλων προαναφερθεῖσιν προσφορῶν.
- 2) Ὅπως ἡ πληρωμὴ γίνῃ ὁλοκληρωτικῶς ἐκ των Ἰταλικῶν ἐπανορθώσεων, τοῦθ' ὅπερ ἐπάγεται καὶ ἄλλα μεγάλα οἰκονομικὰ πλεονεκτήματα, των ὁποίων ἡ ἀνάπτυξις περιττεύει διότι εἶναι φανερά.
- 3) Τὴν παράδοσιν των πλοίων ἐντὸς 18 - 20 μηνῶν.

Εἰς ἣν περίπτωσιν δὲν ἦτο δυνατόν νά ἐπιτευχθῇ ἡ ἀνωτέρω λύσις, τότε τὸ Συμβούλιον ἐπεφυλάσσετο, ἐξετάζον ἐκ νέου τὸ σύνολον τῶν προσφορῶν, νά ἀποφανθῇ ἐπ' αὐτῶν.

(Συνημμένον Φ. 6)

9.- Ἡ Οἰκονομική ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῇ ὑπ' ὄψει τῆς ὁποίας ἐτέθησαν τ' ἀνωτέρω υἱοθέτησεν τὴν εἰσήγησιν τοῦ Ε.Ο.Τ., ἐξουσιοδότησε τὸν Ὑπουργόν Ἐξωτερικῶν, ὅπως διεξαγάγῃ τὰς σχετικὰς διαπραγματεύσεις μετὰ τῆς Ἰταλικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν Ναυπηγείων καὶ ἐφ' ὅσον ἐπετυγχάνετο συμφωνία διὰ τὴν πληρωμὴν ὁλοκλήρου τῆς ἀξίας τῶν πλοίων χρεώσῃ τοῦ λογαριασμοῦ Ἰταλικῶν ἐπανορθώσεων νά ἐγένετο παραγγελία τριῶν ἀντὶ δύο πλοίων.

10.- Τὸ θέμα τῆς πληρωμῆς ὁλοκλήρου τοῦ τιμήματος τῶν πλοίων ἐκ τῶν Ἰταλικῶν ἐπανορθώσεων, παρουσίαζεν ἐκτός τῆς οὐσιαστικῆς καὶ μίαν τυπικὴν δυσχέρειαν, διότι συμφώνως πρὸς ἄρθρον 2 τῆς ἀπὸ 31-8-1949 Ἑλληνοἰταλικῆς Συμβάσεως κυρωθείσης διὰ τοῦ Ν.Δ. 1264/1949, διὰ τὴν παραγγελίαν τῶν πλοίων χρεώσῃ τοῦ λογαριασμοῦ Ἰταλικῶν ἐπανορθώσεων ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἔδει νά χορηγήσῃ εἰς τὴν Ἰταλίαν, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 74β τῆς Συνθήκης Εἰρήνης, τὰς πρώτας ὕλας τὰς συνήθως εἰσαγομένους ἐν Ἰταλίᾳ, δι' ὃ καὶ ἡ προσφορά τῶν Ἰταλικῶν Ναυπηγείων C.R.D.A. ἐδέχετο πληρωμὴν μέρους μόνον τοῦ τιμήματος τῶν πλοίων (ἀντίτιμον ἐργασίας καὶ μελετῶν) εἰς βάρος τῶν Ἰταλικῶν ἐπανορθώσεων.

11.- Ἐπικυρώθησαν διαβήματα τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, τὸ ὁποῖον τελικῶς, διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. PTL 5-44 ἀπὸ 7 Σεπτεμβρίου 1961 ἐγγράφου αὐτοῦ, ἔδωκεν τὴν παραγγελίαν διὰ τρία πλοῖα ὡς ἀνωτέρω, ὑπὸ τὴν αἵρεσιν τῆς ἀποδοχῆς ἐκ μέρους τῆς Ἰταλικῆς Κυβερνήσεως τοῦ τεθέντος ὅρου περί καταβολῆς ὁλοκλήρου τῆς ἀξίας τῶν πλοίων χρεώσῃ τοῦ λογαριασμοῦ τῶν Ἰταλικῶν ἐπανορθώσεων.

Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν, διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. ΟΤΑ 5-51/29-9-1961 ἐγγράφου αὐτοῦ, ἐγνώριζεν ἡμῖν, ὅτι ἡ Ἰταλικὴ Κυβέρνησις ἀπεδέχθη τὸν ὅρον τοῦτον καὶ κατὰ συνέπειαν, πληρωθείσης τῆς αἵρέσεως, ἡ παραγγελία καθίστατο ὁριστική.

Ἐπειδὴ περὶ τούτου, ἔδει νά συναφθῇ Διακυβερνητικὴ Συμφωνία, μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἰταλίας, τὸ σχέδιον τῆς πρὸς τὴν ἐνταῦθα Ἰταλικὴν Πρεσβεΐαν Ρηματικῆς Διακοινώσεως τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, ἐτέθη ὑπ' ὄψιν καὶ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Πρωτοβουλίας Κυβερνήσεως, ὅστις διετύπωσε τὰς ἐξῆς παρατηρήσεις :

α) Ἡ ἀναπροσαρμογὴ τοῦ τιμήματος λόγω ἀυξήσεως τῶν ἡμερομισθίων ἐν Ἰταλίᾳ ἐν οὐδεμίᾳ περιπτώσει ἔδει νά ὑπερβῇ τὸ ποσὸν τῶν δολλαρίων Η.Π.Α. 60.000 κατὰ πλοῖον.

β) Τὸ ποσὸν τῆς ἐνδεχομένης ὡς ἀνωτέρω ἀναπροσαρμογῆς τῆς ἀξίας τῶν πλοίων,

Έδει και τουτο να καταβληθῇ χρεώσει του λογαριασμου των 'Ιταλικων 'Επανορθώσεων.

γ) Έδει να εξασφαλισθῇ ἡ 'Ελληνική Κυβέρνησις ἐκ του ἐνδεχομένου κινδύνου κατασχέσεως των πλοίων υπό τρίτων, ἐν 'Ιταλίᾳ.

Τό ὅλον θέμα ἐτέθη καί πάλιν ὑπ' ὄψιν τῆς Οἰκονομικῆς ἐξ 'Υπουργῶν 'Επιτροπῆς, ἥτις κατὰ τήν Συνεδρίασιν αὐτῆς τῆς 30ης Ὀκτωβρίου 1961 ἀνέβλεπεν τήν λήψιν ἀποφάσεως δοθέντος ὅτι οἱ ἐκπρόσωποι των 'Ιταλικῶν Ναυπηγείων εἶχον δεχθῇ ἤδη μετάθεσιν τῆς προθεσμίας τῆς ἰσχύος τῆς προσφορᾶς των, μέχρι τῆς 30ης Νοεμβρίου 1961, προφανῶς ὅμως ἵνα τό θέμα ρυθμισθῇ ἡ ἐκ των κατὰ τήν προηγουμένην ἡμέραν διενεργηθεῖσάν ἐκλογῶν προελθοῦσα νέα Κυβέρνησις.

Τό 'Υπουργεῖον 'Εξωτερικῶν, καθ' ὃ εἶχεν ἀποκλειστικὴν ἀρμοδιότητα δυνάμει τοῦ ὡς ἄνω Ν.Ν. 1264/1949, διεπραγματεύθη ἐκ νέου τό ὅλον θέμα, μετά τῆς 'Ιταλικῆς Κυβερνήσεως καί των 'Ιταλικῶν Ναυπηγείων C.R.D.A. τελικῶς δέ, διά τοῦ ὑπ' ἀρ. ΦΠΑ 5-84/9-12-1961 ἐγγράφου αὐτοῦ, ἐγνώρισεν ἡμῖν ὅτι ἡ 'Ιταλική Κυβέρνησις καί τὰ Ναυπηγεῖα ἀπεδέχθησαν καί τοὺς προσθέτους ὡς ἄνω ὅρους καί κατὰ συνέπειαν "ἡ ἐν λόγῳ παραγγελία τῆς 'Ελληνικῆς Κυβερνήσεως καθίσταται ὀριστικῇ" καί ἔδει νά χωρήσωμεν εἰς τόν καταρτισμόν των οἰκείων Συμβολαίων.

(Συνημμένον Φ. 7).

12.- Παρά ταῦτα καί ἐπειδὴ ἐν τῷ μεταξύ εἶχον ὑποβληθῇ διαμαρτυρίαι καί παράπονα ἐκ μέρους των ἀντιπροσώπων των οἰκῶν SCHLIEKER καί BREDA ἐντολῇ Ὑμῶν ἐζητήσαμεν εἰδικὴν γνωμάτευσιν τοῦ Καθηγητοῦ Ε.Μ.Π. κ. Φραγκοῦλη καί μόνον κατόπιν τῆς ὑποβολῆς αὐτῆς (18-12-61) καί νέας ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ε.Ο.Τ. (783/21-12-61) ἀνετέθη ἡ παραγγελία εἰς τόν 'Ιταλικόν Οἶκον C.R.D.A.

(Συνημμένον Φ. 8)

Β. ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΠΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Πρὸ τῆς ὑποβολῆς των ἐπερωτήσεων καί κατόπιν αἰτήσεως Βουλευτῶν ἡ Ὑπηρεσία κατέθεσεν (15-2-62) εἰς τήν Γραμματεῖαν τῆς Βουλῆς ἐβδομήκοντα ἑπτὰ (77) ἐγγράφα, ἐκθέσεις, πρακτικά, μελέτας κλπ. ἐκ των ὁποίων ἀπεδείκνυντο πάντα τὰ ἀνωτέρω καί ἐδίδοντο ἀπαντήσεις εἰς ὅλα τὰ ἐρωτήματα καί τὰς ἀπορίας.

Ἐκ των κειμένων των ἐπερωτήσεων διαπιστοῦται μία βασικὴ παρεξήγησις. Ὅτι δηλαδή διὰ τόν Ε.Ο.Τ. ἀφ' ἧς ἐτέθη θέμα πληρωμῆς τοῦ τιμήματος των πλοίων χρεώσει τοῦ λογαριασμοῦ των 'Ιταλικῶν ἐπανορθώσεων, ἠτόνισεν ἡ διαδικασία τοῦ Διεθνoῦς διαγωνισμοῦ, δι' ὃ καί διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 562/4-8-61 ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ αὐτοῦ

Συμβουλίου δέν προέβη εις κατακύρωσιν τοῦ διαγωνισμοῦ, δεδομένου ὅτι οὐδεμίαν ἀρμοδιότητα εἶχεν ἐπὶ θεμάτων Ἰταλικῶν ἐπανορθώσεων. Τοιαύτην ἀρμοδιότητα ἔχει μόνον ὁ Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν δυνάμει ρητῆς διατάξεως τοῦ Ν.Δ. 1264/1949).

Εἰδικώτερον :

1.- Ὁ Ε.Ο.Τ. δέν διεξεδίκησεν τὴν ἀρμοδιότητα τῆς παραγγελίας τῶν τριῶν πλοίων. Κατὰ τὴν σύσκεψιν τῆς 22-9-1960, διεπιστώθη ὅτι τὸ Δημόσιον δέν ἦτο δυνατόν νά προβῇ ἀπ' εὐθείας εἰς τὴν παραγγελίαν, μεταξύ δέ τῶν προταθέντων Ὁργανισμῶν Ν.Α.Τ. Τ.Ε.Σ. (Ταμεῖον Ἐθνικοῦ Στόλου) καὶ Ε.Ο.Τ. ἐπροτιμήθη ὁ Ε.Ο.Τ. διότι παρείχετο εὐχέρεια ἀσκήσεως οἰασδῆποτε ἐπιχειρήσεως καὶ ἐμπορικῆς πράξεως (Ν. 4109).

2.- Ἐκ τοῦ ἐν ἀρχῇ τοῦ παρόντος σημειώματος παρατιθεμένου πίνακος προκύπτει σαφῶς ἡ ἀνάγκη αὐξήσεως τοῦ ἀντοπλοϊκοῦ στόλου, ἂν μάλιστα ληφθῇ ὑπ' ὄψιν καὶ τὸ γεγονός ὅτι οἱ Ἕλληνες ἀντοπλοῖκοί ἐφοπλισταί, ἡγόραζον τότε ὑπερήλικα καὶ ἀσύμφορα ἐκμεταλλεύσεως σκάφη. Θά πρέπει νά μὴ ἔχει τις ταξειδεύσει διὰ πλοίου κατὰ τὴν περίοδον τοῦ θέρους διὰ νά ἰσχυρισθῇ ὅτι δέν ὑπῆρχεν ἀνάγκη παραγγελίας νέων πλοίων διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐσωτερικῶν θαλασσίων συγκοινωνιῶν.

3.- Ἐν τῇ διακηρύξει τοῦ Ε.Ο.Τ. περιλαμβάνετο ὁρος (ἄρθρον 5 παρ. 3) καθ' ὃν "θά ἐλαμβάνοντο ἰδιαιτέρως ὑπ' ὄψιν ὅροι τμηματικῆς πληρωμῆς τοῦ τιμήματος τῶν πλοίων ἢ πληρωμῆς ὀλοκλήρου ἢ μέρους τῆς ἀξίας αὐτῶν εἰς δραχμίας ἢ ἐπ' ἀνταλλαγῇ ἑλληνικῶν γεωργικῶν προϊόντων".

Διέφυγον ὅμως τῆς προσοχῆς τῶν ἐπερωπῶντων κ.κ. Βουλευτῶν :

α) Ὁ ὅρος τῆς παρ. 3 τοῦ ἁρθρου 4 καθ' ὃν "Τὸ ὕψος τῆς προσφορᾶς δέν ἀποτελεῖ τὸ μόνον κριτήριον προτιμήσεως ἀλλὰ τὸ σύνολον αὐτῆς καὶ τὰ οὐσιαστικά κριτήρια τοῦ προσφέροντος, ἐκτιμώμενα κατ' ἐλευθέραν κρίσιν"

β) Ὁ ὅρος τῆς παρ. 2 τοῦ ἁρθρου 5 καθ' ὃν "ἐντός τῆς κατὰ τὸ ἄρ. 2 παρ. 4 προθεσμίας . . . θέλει ἐπιλεγῇ ἡ καλυτέρα καὶ ἐξυπηρετοῦσα τοὺς σκοποὺς τοῦ Ε.Ο.Τ. προσφορά".

4.- Ἡ ἐπιτροπὴ διὰ τὴν μελέτην τῶν ὑποβληθεισῶν προσφορῶν συνεκροτήθη ἐκ τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Ναυπηγικῆς παρὰ τῶν Ε.Μ.Π. ὅστις συμβαίνει νά προέρχεται ἀπὸ τὰς τάξεις τοῦ Βασ. Ναυτικοῦ (Πλοίαρχος ἐ.α.), δύο ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν τοῦ Λιμενικοῦ Σώματος, δύο ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ (ἐνός Οἰκονομολόγου καὶ τοῦ Προϊσταμένου τοῦ Τομέως Τουρισμοῦ) καὶ ἐνός ἀνωτέρου ὑπαλλήλου τοῦ Ε.Ο.Τ. Οἱ Ἀντοπλοῖκοί Ἐφοπλισταί καὶ ἂν ἀκόμη ἦτο εὐχερὴς ἡ ἐπιλογὴ 1 ἢ 2 ἐξ αὐτῶν, δέν νομίζομεν ὅτι εἶχον θέσιν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν κρίσεως προσφορῶν ὑποβληθεισῶν εἰς δια-

γωνισμόν προκηρυθέντα υπό ὀργάνου τοῦ Δημοσίου ὡς ὁ Ε.Ο.Τ. ἄλλως τε τούτων ἐζητήθη ἡ γνώμη κατὰ τὸ στάδιον τῆς συντάξεως τῶν Τεχνικῶν προδιαγραφῶν τῶν πλοίων.

5.- Ἡ θεώρησις τῶν σχεδίων τῶν πλοίων ἀνετέθη (ἀποφασίς ὑμῶν ἀπὸ 21-3-62) εἰς Ἐπιτροπὴν ἀποτελουμένην ἐκ τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Ναυπηγικῆς τοῦ Ε.Μ.Π., τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Τεχνικοῦ Κλάδου Γ.Ε.Ν., ἐνὸς Πλοιάρχου Λιμενικοῦ καὶ ἐνὸς Πλωτάρχου Β.Ν. Ναυπηγοῦ.

6.- Τέλος ὅσον ἀφορᾷ τὴν ταχύτητα τῶν ναυπηγουμένων πλοίων ἐκ τοῦ ἐπιση-
ναπτομένου σημειώματος τοῦ Ναυπηγοῦ-Καθηγητοῦ Ε.Μ.Π. κ. Φραγκοῦλη, προκύπτει
ὅτι δέν ὑπάρχει ἀνάγκη μεγαλυτέρας ταχύτητος ἥτις ἄλλως τε ἐκτὸς τῶν ἀνυπερβλή-
των τεχνικῶν δυσχερειῶν, θά προεκάλη αὐξήσιν τῆς τιμῆς τῶν πλοίων καὶ πρό πάντων
διπλασίαν κατανάλωσιν καυσίμων.

1.-

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΛΟΙΩΝ	ΟΛΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ- ΒΟΗΘΕΙΑ ΚΟΡΟΙ	ΜΕΣΗ ΤΑ- ΧΥΤΗΤΑ	ΜΕΣΗ Η- ΔΙΑΜΕΤΡΟΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΚΙΝΗ- ΣΙΣ ΕΠΙΒΑΤΩΝ	ΚΙΝΗΣΙΣ ΑΙΜΕΝΩΝ ΠΙΠΤΑΙΝ
1939	47	41.345	11.35	36.6	1.568.626	816.991
1950	35	33.118	14.5	26	4.103.677	1.808.650

Στοιχεία ἔτους 1959 διὰ τὸ 1950 ὑπολογίζονται ἡυξημένα κατὰ 10% .

(Διαφορετικὸς Πίνακας εἰς θ. 1).

2.- Πρὸς ἐκσυγκρίσιν τῆς ἡυξημένης μεταπολεμικῆς κινήσεως, τὰ πλοία κινουμένη ἐκτετατικῶς διὰ τῆς ἀνταλλαγῆς 4 καὶ ἐνίοτε 5 ἀραιολογίων ἐβδομαδιαίως, ἐναντι τῶν 3 ἐκτελουμένων προπολεμικῶν. Μεταπολεμικῶς ἐπίσης ὁ ἀριθμὸς τῆς μεταφορικῆς ικανότη-
τος ἑκάστου σκάφους ὑπολογίζεται μὲ βάσιν τὸ πείραμα εὐσταθείας ἑκάστου σκάφους καὶ οὐχὶ τοὺς στοιχειώδεις ἐπιβαλλομένους ὅρους ἀνάσεως τῶν ἐπιβατῶν.

3.- Ὑπὸ τῆς συνθήκης ταύτης καὶ κατόπιν ὁμοφώνου γνώμης καθὼν τῶν συστατικῶν μεταπολεμικῶς εἰδικῶν Ἐπιτροπῶν διὰ τὴν μελέτην τοῦ ἀνταποδοτικοῦ ἐπισημάνει, ἡ Κυ-
βέρνησις ἀπεφασίκεν, ὅπως εἰς τὸ πενταετές πρόγραμμα οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, περι-
λάβῃ καὶ τὴν ναυπήγησιν 3 ἀνταποδοτικῶν σκαφῶν. Παράλληλως θά καταρθώμεται καὶ προεβ-
θεῖται συστάσεις ἀναίτης ἀνταποδοτικῆς ἐπιχειρήσεως, διότι τότε κατὰστάσιν ὑφιστάμενη
καὶ ἀρκούντες ὑπάρχον 30 ἀνταποδοτικῆς ἐπιχειρήσεις μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑφίσταται ἀνταγω-
νιστικὸς χολινηγυγασμένος μέχρις ἐνός σκαφῶς ἐκ τῆς Κρατικῆς παρεμβάσεως.

4.- Εἰς τὴν σύστασιν τῆς 22-9-1950 μεταξὺ τῶν ἀραιοτῶν Ἐκσυγκρίτων καὶ ὑπερσυστατικῶν
παραγόντων ἀναφεύθη : α) Ἡ ναυπήγησις 3 ἀνταποδοτικῶν πλοίων, β) Ἡ ἀπόφαις ὁ Ε.Ο.Τ. ὡς
πρωτοῦς τοῦ Προγράμματος τούτου ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον εἰσὶν παρείχοντο ἐκ τοῦ κατα-

Ἰδιωτικά ξενοδοχεῖα Ἀργοστολίου ἀνεγερθέντα μετὰ τοὺς σεισμοὺς ἐν ὧν 10, κλῖναι 152.

Ἐχορηγήθησαν ἀπὸ τοῦ 1955 μέχρι σήμερον δανειακαὶ ἐνισχύσεις δραχμῶν 2.011.000 εἰς 13 ἐν συνδῶν ξενοδοχεῖα τῆς Κεφαλληνίας, συνολικῆς δυνάμεως 194 κλινῶν.

Διατεθέντα ὑπὸ τοῦ Ε.Ο.Τ. ὑπὸ μορφὴν ἐνισχύσεων πρὸς Τουριστικὴν ἀνάπτυξιν Κεφαλληνίας καὶ Ἰθάκης:

1955	δραχμαὶ	23.311
1956	"	37.818
1957	"	42.700
1958	"	85.620
1959	"	61.550
1960	"	81.550
1961	"	177.350

FERRY-BOAT Πατρῶν-Ἰθάκης-Σάμης

Ἐπιχορήγησις Ε.Ο.Τ. : 1961 δραχμ. 200.000 (χορηγηθεῖσα)
1962 " 440.000 (προγραμματισθεῖσα)

Τουριστικὸν ξενοδοχεῖον Ἀργοστολίου (Ἀπεπερατώθη τῷ 1957)

Κλῖναι: 44 Δαπάνη 4.876.000

Ἔσοδα: 1958 δρ. 298.200.- ἐξ ὧν ποσοστὸν Ε.Ο.Τ. δρ. 49.261.-
1959 " 150.076.- " " " " 24.411.-
1960 " 108.543.- " " " " 16.653.-
1961 " 178.098.- " " " " 27.260.-

Περιλαμβάνονται καὶ τὰ ἔσοδα τῆς Πλάζ, ἀνερχόμενα εἰς δρχμας 20.000 ἐτησίως κατὰ μέσον ὅρον.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Διεύθυνσις Τεχνικῶν Ὑπηρεσιῶν
Τμήμα Προγράμματος

ΑΝΤΙΓΡΑΦΟΝ

Π Ρ Ο Σ

Τόν κ. Δήμαρχον Ἰθάκης

Ἀριθ. Πρωτ. 4438

ΣΧΕΤ. ΑΡΙΘ. 4437

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ :

ΑΡΙΘ. ΤΗΛΕΦ. 23.111

ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 4

ΤΗΛΕΓΡ. ΔΑΣΙΣ "ΕΛΛΤΟΥΡ,"

ΑΘΗΝΑΙ 3 Φεβρουαρίου 1962

ΘΕΜΑ: Τουριστικόν Ξενοδοχεῖον
Ἰθάκης

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ ἀπὸ 16 Δεκεμβρίου ὑμετέρου τηλεγραφήματος πρὸς τόν κ. Ὑπουργόν Προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν ὅτι προσεχῶς θέλομεν ἐπισκεφθῇ τὴν νῆσον πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐκλογῆς τῆς καταλλήλου θέσεως διὰ τὴν ἀνέγερσιν τουριστικοῦ ξενοδοχείου ἵνα ἐν συνεχείᾳ γίνῃ ἀνάθεσις ἐκπονήσεως τῆς σχετικῆς μελέτης.-

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς
Ν. ΦΩΚΑΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΣ

1. κ. Νομάρχην Κεφαλληνίας
Ἀργοστόλιον
(ἐπὶ τοῦ ἀπὸ 15 Δεκεμβρίου
1961 τηλεγραφήματός του)
- 2.- Ὑπουργεῖον Προεδρίας Κυβερνήσεως
(Γραφεῖον κ. Ὑπουργοῦ)
ἐπὶ τοῦ ὑπ' ἀρ. 1036/19-1-62
ἐγγράφου του (σχ. αρ. 942/23-12-61)

ΕΠΙΣΗΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΣΤ' - ΣΥΝΟΔΟΣ Α'.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΝΓ.

Τρίτη 27 Μαρτίου 1962

Ώραν 7.10' μ. μ., ο Πρόεδρος κ. Κ. Γ. Ροδόπουλος, ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἐδρας καὶ διαπιστώσας τὴν ὑπαρξίν ἀπαρτίας, κηρύσσει τὴν ἐναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοίχθῃ τὰ θεώρετα.

Ἀνακοινούνται τὰ ἑξῆς :

Οἱ κ. κ. Σ. Γκιόκας (Υπουργὸς Δημοσίων Ἔργων) καὶ Δ. Ἀλιπράντης (Υφυπουργὸς Οἰκονομικῶν), καταθέτουσι σχέδιον νόμου «περὶ συμπληρώσεως τοῦ Ν. Δ. 4210) 1961 (περὶ συνταξιοδοτήσεως τῶν Ὑπαλλήλων τοῦ Ὁργανισμοῦ Ἀμεινός Πειραιῶς).

Ἡ ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, καταθέτει τὴν ἐκθεσὶν τῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 69) 1961 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου (περὶ ρυθμίσεως θεμάτων ἀφορώντων εἰς τὴν λειτουργίαν τῶν Σχολῶν Χωροφυλακῆς).

Ὁ βουλευτὴς Ἀρχίας κ. Φ. Ζαΐμης, καταθέτει τροπολογίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ ἀντικαταστάσεως διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. Η. Ἡλιόπουλος, Β. Ἐφραιμίδης καὶ Α. Μπριλλάκης, καταθέτουσι τροπολογίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ ἀντικαταστάσεως διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. Η. Ἡλιόπουλος, Γ. Τσαρουχᾶς καὶ Γ. Παπαδημητρίου, καταθέτουσι τροπολογίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ ἀντικαταστάσεως διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. Η. Ἡλιόπουλος, Γ. Εὐαγγελελίδης καὶ Σ. Ἡλιόπουλος, καταθέτουσι τροπολογίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ ἀντικαταστάσεως διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. Α. Κύρκος, Α. Μπριλλάκης καὶ Β. Ἐφραιμίδης, καταθέτουσι τροπολογίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ ἀντικαταστάσεως διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. Γ. Εὐαγγελελίδης, Γ. Τσαρουχᾶς καὶ Δ. Κελεμελίδης, καταθέτουσι τροπολογίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ ἀντικαταστάσεως διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. Α. Μπριλλάκης, Γ. Παπαδημητρίου καὶ Γ. Εὐαγγελελίδης, καταθέτουσι τροπολογίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ ἀντικαταστάσεως διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. Β. Ἐφραιμίδης, Σ. Ἡλιόπουλος καὶ Κ. Χιωτάκης, καταθέτουσι τροπολογίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ ἀντικαταστάσεως διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. Γ. Παπαδημητρίου, Α. Μπριλλάκης καὶ Ε. Σακελλάρης, καταθέτουσι τροπο-

λογίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ ἀντικαταστάσεως διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. Γ. Παπαδημητρίου, Μ. Σβώλου καὶ Ε. Σακελλάρης, καταθέτουσι τροπολογίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ ἀντικαταστάσεως διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. Β. Ἐφραιμίδης, Σ. Ἡλιόπουλος καὶ Γ. Παπαδημητρίου, καταθέτουσι τροπολογίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ ἀντικαταστάσεως διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. Β. Ἐφραιμίδης, Θ. Παππάς καὶ Α. Γιάννου, καταθέτουσι τροπολογίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ ἀντικαταστάσεως διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. Ν. Τσόχας καὶ Μ. Σβώλου, καταθέτουσι τροπολογίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ ἀντικαταστάσεως διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς».

Ὁ βουλευτὴς Πέλλης κ. Α. Γκιόκας, καταθέτει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ μέτρων ἀφορώντων εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου».

Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν ἀνακοινεῖ ὅτι, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 82212) 16.3.1962 ἀποφάσεως τοῦ παρέσχε τὴν ἐγγύησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου πρὸς τὸ Ταχυδρομικὸν Ταμιευτήριον διὰ τὴν μέχρι ποσὸς δραχ. 45.000.000 ἐανεοδότησιν τοῦ Ταμείου τῆς Ἑθνικῆς Ἀμύνης διὰ τὴν ἀνέγερσιν στρατιωτικῶν οἰκημάτων εἰς διαφόρους φρουράς.

Ὁ βουλευτὴς κ. Δ. Παπαμιχαλόπουλος, καταθέτει ἀναφορὰν Συλλόγου Γονέων καὶ Κηδεμόνων μαθητῶν Γυμνασίου Μολάων, αἰτουμένου ἀνοικοδόμησιν τοῦ Γυμνασιακοῦ Διδασκτηρίου τῆς ἐν λόγω πόλεως.

Ὁ βουλευτὴς Μεσσηνίας κ. Α. Σχινᾶς, καταθέτει ἀναφορὰν τοῦ Συνδέσμου Ἑπαγγελματιῶν μισθωτῶν ὁδηγῶν αὐτοκινήτων Μεσσηνίας, αἰτουμένων χορηγήσιν 6 νέων ἀδειῶν λεωφορείων ἀστικῆς συγκοινωνίας.

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. Γ. Αὐγερόπουλος, Μ. Σβώλου, Σ. Ἡλιόπουλος καὶ Γ. Εὐαγγελελίδης, καταθέτουσι ἀναφορὰν τῶν Συνταξιούχων ΙΚΑ Ν. Ἰωνίας, αἰτουμένων ὁμοῦν καταβολὴν τῆς κρατικῆς εισφορᾶς εἰς ΙΚΑ, αὐξητὴν τῶν συντάξεων κλπ.

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. Ἐφραιμίδης, Δ. Κελεμελίδης καὶ Θ. Παππάς, καταθέτουσι ἀναφορὰν τῆς Ἐνώσεως Ἐκτάκτων Ἑργατοτεχνιτῶν καὶ ὑπαλλήλων τοῦ Δήμου Θεσσαλονίκης, αἰτουμένης χαρακτηρισμὸν τῆς συνδεύσης τὰ μέλη τῆς μετὸν Δῆμον ἐργασιακῆς σχέσεως ὡς συμβάσεως ἀορίστου χρόνου.

Ὁ βουλευτὴς Αἰτωλ(ν)ίας κ. Σ. Χούτας, καταθέτει ἀναφορὰν τῶν Προέδρων Γ.Π.Σ. Στάνου — Βάλτου, αἰτου-

μένων, όπως άνατεθή εις καπνοπαραγωγούς ή καταπολέμησις του περονισπύρου και ουχι εις Κρατικά Συνεργεία.

Ο βουλευτής Θεσπρωτίας κ. Χ. Παπασταύρου, καταθέτει άναφοράν των άποστράτων 'Αξιόν κατοίκων 'Ιωαννίνων άποστρατευθέντων πρό του 1952 διαμαρτυρομένων δι' άνισον μεταχειρίσιν των, ως προς τό διδόμενον έπιδόμα παρά του Τ.Α.Α.Σ. κλπ.

Ο βουλευτής Θεσπρωτίας κ. 'Αθανασίου, καταθέτει άναφοράν των Προέδρων των Κοινοτήτων, Γηρομερίου, Φοινικίου, Σδεργ, Κερατοχωρίου, Παλαμπά και Φανερωμένης της άκριτικής περιφέρειας Φιλιατών, διαμαρτυρομένων διά δημιουργίαν ζητήματος έράνου βορείων επαρχιών και επιθυμούντων συνέχισιν παροχής υπηρεσιών προς άκριτικές περιοχές από μέρους της Βασιλικής Προνοίας.

Ο βουλευτής κ. Α. Κοκκέβης, καταθέτει άναφοράν του Συλλόγου Τυφωνοπλήκτων Γαργαλιάνων—Λεύκης Τριφυλίας, αίτούντος, όπως αί προς την ΑΤΕ όφειλái των μελών του έξοφληθούν έντός δετίας με τόκον 20ο και χορηγηθούν όλα τά έφεταινά καλιεργητικά δάνεια και γενικώς, όπως τύχουν της ίδιας μεταχειρίσεως που έτυχον οι πληγέντες της Κρήτης.

Ο βουλευτής Αιτωλ(ν)ίας κ. Σ. Χούτας, καταθέτει άναφοράν των Καπνοπαραγωγών Κοινότητος Κάτω Χρυσόεισας, αίτουμένων άναπροσαρμογήν τιμών καπνού.

Ο βουλευτής Μεσσηνίας κ. Α. Σχινάς, καταθέτει άναφοράν των 'Ενώσεων 'Αναπήρων θυμάτων πολέμου, εργατικού κέντρου κλπ. Μεσσηνίας, αίτουμένων όπως ισχύση και διά την έν λόγω πόλιν τό προνόμιον μικρής επιβαρύνσεως επί των Δημοσίων Θεαμάτων.

Ο βουλευτής Θεσπρωτίας κ. Χ. Παπασταύρου, καταθέτει άναφοράν του Πανεπειρωτικού Συλλόγου άποφοίτων, πεντατάξιου 'Εθνικού 'Αγροτικού Οικοτροφείου 'Ιωαννίνων, αίτουμένου μονιμοποίησιν των υπηρετούντων ήδη εις Δημοσίας 'Υπηρεσίας κλπ.

Πρόεδρος. Είσεογμένα εις την ΗΜΕΡΗΣΙΑΝ ΔΙΑΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΑΝΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Ο κ. Γ. Λούλης έχει τον λόγον επί έρώτησεως σχετικώς με την λήψιν μέτρων υπέρ των έλαιοπαραγωγών και όπωροπαραγωγών Πηλίου κλπ.

Γ. Λούλης. Κύριε Πρόεδρε, είναι γνωστή ή οικονομική κατάσταση των κατοίκων του Πηλίου συνεπεία των καταστροφών εκ σεισμών, παγετώνων, πλημμυρών και συνεχών άφοριών.

Κύρια προϊόντα του Πηλίου είναι αί έλαιαι και αί όπωραι. Αί τιμαί των έλαιών εύρίσκονται εις έξευτελιστικά επίπεδα. Αί όπωραι άν και ήτο πλουσία ή έσοδεία ένα μέρος μεν αυτών δέν έπωλήθη έλλείψει φυκτικών χώρων και τό άλλο μέρος έπωλήθη εις έξευτελιστικές τιμάς.

Παρακαλώ τον κ. 'Υπουργόν να μάς ειπή ποία μέτρα σκέπτεται να λάβη ή Κυβέρνησις διά την προστασίαν των έλαιών και την μέλλουσιν έσοδείαν των όπωρων.

Κ. 'Αδαμόπουλος ('Υπ. Γεωργίας). Η Κυβέρνησις διά τάς ζημίας του παρελθόντος εις τό Πήλιον, έλαβεν ειδικά μέτρα πιστοδοτήσεως διαθέσασα τό σημαντικόν ποσόν των 30.000.000 δραχμών.

Διά την έφεταινήν παραγωγήν διά τάς βρωσίμους έλαιάς έχρηματοδότησε με 5.500.000 δραχ. τάς Συνεταιριστικές 'Οργανώσεις διά να συγκεντρώσουν και διατηρήσουν τό προϊόν ή να άγγραψουν αυτό. Διετέθη επίσης ένα σημαντικόν ποσόν διά δάνεια επ' ένεχύρω. Αί προκαταβολαί υπό της ΑΤΕ, άέρχονται διά μεν τάς μύρας έλαιάς εις 3,20—9 δραχ. τό κιλόν διά δε τάς πρασίνας εις 3,50 έως 9,70 δραχ.

"Όσον άφορά την όπωροπαραγωγήν, αυτή ύστερεί εις ποιηλίας καταλήλους δι' έξαγωγήν. Δι' αυτό καθηρτίσθη ειδικόν πρόγραμμα προσαρμογής προς τάς άγοράς του έξωτερικού.

Τέλος, διά τούς φυκτικούς χώρους ή παραγωγή εις τό Πήλιον δέν έφθασεν εις τοιαύτην ποσότητα ώστε να είναι δυνατόν να γίνουν φυκτικά έγκαταστάσεις. "Όταν θά φθάση εις τό σημείον αυτό, θά μελετηθή και ή έγκατάστασις φυκτι-

κών έγκαταστάσεων.

Γ. Λούλης. Κύριε Πρόεδρε, αί άπαντήσεις του κ. 'Υπουργού δέν είναι ικανοποιητικάί.

Είναι αληθές ότι διά τάς έλαιάς έλήφθησαν όρισμένα μέτρα υπό της Κυβερνήσεως, άλλα τά όποια κατέληξαν εις τό αντίθετον. Διά την συγκεντρώσιν όμως των έλαιών αί προκαταβολαί ήταν τόσο μικραί, ώστε να παρασύρουν και τάς τιμάς του έμπορίου. Θά έπρεπε να βριθθή ικανοποιητική τιμή άσφαλείας, ή όποια δέν θά έπηρεάζεν ούτε την έξαγωγήν, πολύ δε όλιγώτερον τάς τιμάς καταναλώσεως. 'Αλλά και άν υπήρχε περίπτωσης μιας ζημίας κατά την έξαγωγήν, αυτή δέν θά υπερέβαινε τά 15 εκατ. δραχμών.

"Όσοι άφορά τούς φυκτικούς χώρους, είναι γνωστόν ότι ουτοι δέν γίνονται από την μίαν ήμέραν εις την άλλην και έφ' όσον ή παραγωγή των όπωρων συνεχώς αύξάνει, θά έπρεπε να προγραμματισθή ή κατασκευή φυκτικών χώρων. 'Αλλά ουδεμία έέργεια γίνεται επ' αυτού, ως και διά την δημιουργίαν βιομηχανικής άπορροφήσεως των πλεονασμάτων και των κατωτέρων ποιοτήτων.

Κ. 'Αδαμόπουλος ('Υπ. Γεωργίας). Είπα προηγουμένως ότι αί προκαταβολαί διά τάς έλαιάς ήσαν ικανοποιητικάί, διότι διά μεν τάς μύρας έφθασαν τάς 3,20 — 9 δραχ. διά δε τάς πρασίνας 3,50—9,70 δραχ.

Η πρότασις περί συγκεντρώσεως δέν είναι δυνατόν να γίνει δεκτή, διότι τό Κράτος θά μεταβιβάστω εις μπαζάην. Γίνεται βεβαίως συγκεντρώσις έλαιών, άλλα υπό άλλην μορφήν, άφ' ενός μεν διά την προστασίαν των μικρών παραγωγών και άφ' έτέρου διά να έχη αποδέματα τό Κράτος διά να παρεμβάλη όσάντις έπιχειρείται άνύψωσις των τιμών.

Διά τούς φυκτικούς χώρους είπα ότι ή ποσότης δέν είναι τοιαύτη ώστε να γίνουν φυκτικά έγκαταστάσεις αί όποιαί στοιχίζουν 25.000.000 δραχ. 'Εάν ή παραγωγή φθάση εις τό σημείον ώστε να έπαρκη διά την συντήρησιν των φυκτικών έγκαταστάσεων, τότε θά μελετηθή τό θέμα.

Πρόεδρος. Επί της υπ' άριθ. 2 έρώτησεως ό κ. Γκιζδάνης έχει τον λόγον.

Γ. Τούμπας. Κύριε Πρόεδρε, ό συναδέλφος κ. Γκιζδάνης άσθενών παρεκάλεσεν, όπως μη διαγραφή ή έρώτησίς του, άλλα αναβληθή και συζητηθή εις προσηχή συνεδρίασιν.

Πρόεδρος. Αναβάλλεται και θά συζητηθή μαζί με του κ. Μαρή.

Ο κ. Χιωτάκης έχει τον λόγον επί έρώτησεως σχετικώς με την λήψιν μέτρων διά την επίλυσιν ζητημάτων άφορώντων τούς κατοίκους της Κοινότητος Μιλάτου — Λασηθίου κλπ.

Κ. Χιωτάκης. Κύριε Πρόεδρε, με έρώτησιν μας της προηγουμένης βουλευτικής περιόδου υπεβλήθη και άναφορά του Προέδρου της Κοινότητος Μιλάτου — Λασηθίου, εις την όποίαν ανεφέρετο ή τραγική κατάσταση των κατοίκων της Κοινότητος αυτής. Είχομεν δε ζητήσει διά των έρωτησεών μας αυτών την λήψιν προστατευτικών μέτρων διά τούς κατοίκους της Κοινότητος αυτής, ή όποια άναγνωρίζεται ότι είναι ή πτωχοτέρα Κοινότης του Νομού Λασηθίου πληγείσα δεινώς εκ της καταστροφής της παραγωγής της.

Τό 'Υπουργείον Προνοίας απήντησεν ότι πρόκειται να ληφθούν όρισμένα προστατευτικά μέτρα. Παρήλθεν όμως άρκετόν χρονικόν διάστημα και ουδέν μέτρον έλήφθη υπέρ των κατοίκων της Κοινότητος αυτής. Από πλευράς 'Υπουργείου Γεωργίας, ουδεμία υπήρξεν άπάντησις και ουδέν προστατευτικόν μέτρον έλήφθη διά την άνακούφισιν των γεωργών κατοίκων της Κοινότητος αυτής, των όποίων καταστροφή ή παραγωγή. Μεταξύ των άλλων αίτημάτων της Κοινότητος ήτο και ή κατασκευή λιμενοβραχίονος, ώστε να καταστή δυνατόν οι άγρόται άποχολούμενοι και με την άλιείαν να αύξήσουν τό εισόδημά των. 'Επειδή ουδέν μέτρον έλήφθη μέχρι τουδε, έρωτώμεν τον κ. 'Υπουργόν της Γεωργίας επί του συγκεκριμένου αυτού θέματος ποία μέτρα έλήφθησαν διά την Κοινότητα Μιλάτου — Λασηθίου.

Κ. 'Αδαμόπουλος ('Υπ. Γεωργίας). Κύριε Πρόεδρε, όπως είναι άντιληπτόν ή κατασκευή λιμενοβραχίονος δέν άνάγεται εις τάς άρμοδιότητας του 'Υπουργείου Γεωργίας, τό δε χειρότερον είναι ότι ή έρώτησις άπηρυδύνη εις τούς 'Υ.

πουργός Γεωργίας και Δημ. Ήρων. Κατά συνέπειαν, διότι δεν έχω αρμοδιότητα εις τὸ θέμα τοῦ λιμενοβραχίονος, δὲν εἶναι δυνατόν καὶ νὰ ἀπαντήσω. Ἐπὶ τῶν ἄλλων θεμάτων, τὰ ὅποια ἀφορροῦν τοὺς γεωργούς κατοίκους τῆς Κοινότητος, πληροφορῶ τὸν κ. συνάδελφον ὅτι ἡ περιοχὴ αὕτη ἔχει κυρίως 3 εἰσόδημα. Τὸ εἰσόδημα ἐκ τοῦ ἐλαίου, ἐκ τῶν χαρουπιῶν καὶ τῶν ἀμυγδαλῶν. Καὶ διὰ μὲν τὸ ἔλαιον εἶναι γνωστὸν ποῖα προστατευτικὰ μέτρα ἐλήφθησαν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως με ἀποτέλεσμα ἡ τιμὴ συγκέντρωσεως νὰ φθάσῃ τὰς 16,50 δραχμὰς κατὰ κίλον διὰ τὰ πεντάριζα καὶ διὰ συγκέντρωσιν σημαντικῶν ποσοτήτων.

Διὰ τὰ χαρούπια ἐλήφθη κοινὴ ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Γεωργίας διὰ τὴν οἰνοπνευματοποίησιν των, με ἀποτέλεσμα αὐξήσεως τῆς τιμῆς των.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν παραγωγὴν ἀμυγδαλῶν εἶναι γνωστὸν ὅτι ὑπάρχει μείωσις τῆς παραγωγῆς ἐκ τῆς ὑπάρξεως νόσου, ἡ ὅποια ἤδη καταπολεμεῖται ὑπὸ τῶν Ὑψηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας. Κατὰ συνέπειαν πρέπει νὰ γνωρίζῃ ὁ κ. συνάδελφος ὅτι διὰ τὴν περιοχὴν αὕτη ἐλήφθησαν ὠρισμένα προστατευτικὰ μέτρα, ὅπως ἀλλωστὲς ἐγένετο καὶ εἰς ἄλλας περιοχάς. Πέραν δὲ τούτου ἐχορηγήθησαν καὶ ἐπιδοτήσεις διὰ τὴν φύτευσιν δένδρων καὶ ὅλα αὐτὰ συντρέχουσιν καὶ τῆς καλῆς ἐσοδείας τοῦ 1961—62 ἐδοθήθησαν τοὺς παραγωγούς νὰ ἔχουν ἕνα καλὸ εἰσόδημα.

Κ. Χιωτάκης. Κύριε Πρόεδρε, τὰ μέτρα τὰ ὅποια ἀνέφεραν ὁ κ. Ὑπουργός εἶναι γενικὰ καὶ πλήρως ἀνεπαρκῆ. Πέραν τούτου ὅμως ἀφοροῦν τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν τῆς Κοινότητος Μιλᾶτου. Τὸ θέμα τῶν ἐρωτήσεων εἶναι συγκεκριμένον καὶ ἀναφέρεται εἰς τὴν ἀναφορὰν τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος Μιλᾶτου διὰ τὴν λήψιν ειδικῶν μέτρων προστατευτικῶν ὑπὲρ τῶν κατοίκων τῆς Κοινότητος. Τὰ ὅποια μέχρι σήμερον δὲν ἐλήφθησαν καὶ διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἐπανερχόμεθα ἐπὶ τῆς ἐρωτήσεώς μας. Πρόκειται περὶ τῆς ἀνάγκης λήψεως ειδικῶν προστατευτικῶν μέτρων διὰ τοὺς πληγέντας ἐκ τῶν δυσμενῶν συνθηκῶν κατοίκων τῆς Μιλᾶτου.

Πρόεδρος. Ὁ κ. Γεωργίου ἔχει τὸν λόγον ἐπὶ ἐρωτήσεώς του σχετικῶς μετὰ τὴν χορήγησιν λιπασμάτων εἰς τοὺς ἀγρότας τοῦ Νομοῦ Λαρίσης κλπ.

Δ. Γεωργίου. Κύριε Πρόεδρε, δὲν ἐπιθυμῶ νὰ ἀναπτύξω τὴν ἐρώτησιν διότι καθίσταται ἄνευ ἀντικειμένου, διότι μετὰ 2μηνὸν φθάνομεν εἰς τὸν θέραιμον καὶ συνεπῶς δὲν ἐπιθυμῶ νὰ ὁμολήσω καὶ νὰ ὑποχρεώσω εἰς ἀπάντησιν τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας. Δὲν προτίθεται ἐπίσης νὰ τὸν ἐλέγξω, διότι τοῦτο θὰ ἦτο ἀντικείμενον ἐπερωτήσεως. Μοῦ παρέχεται ὅμως ἡ εὐκαιρία νὰ τονίσω ὅτι εἰς τὸν νέον Κανονισμόν, ὁ ὁποῖος θὰ ψηφισθῇ θὰ πρέπει αἱ ἐπὶκαιροὶ αὐταὶ ἐρωτήσεις νὰ ἔρχονται πρὸς συζήτησιν ἐνώπιον τοῦ Σώματος εἰς τὸν συντομώτερον χρόνον διὰ νὰ μὴ καθίστανται ἄνευ ἀντικειμένου, ὥς συμβαίνει εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν.

Κ. Ἀδαμόπουλος (Ὑπ. Γεωργίας). Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ὅτι ὁ κ. συνάδελφος εἰάν ἤθελεν ἡδύνατο νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν ἐπερώτησιν του, ἐφ' ὅσον βεβαίως αὕτη ἀνταπεκρίνεται εἰς τὰ πράγματα. Ἡ ἐρώτησις τοῦ κ. συνάδελφου, ἀφεῖρα ἕνα παραγωγὸν ὁ ὁποῖος δὲν ἔτυχε λιπασμάτων ὑπὸ τῆς ΑΤΕ, διότι ἦτο ἀδικαιολογητὸς ὀφειλέτης πρὸς αὐτήν. Πληροφορῶ τὸν κ. συνάδελφον, ὅτι οὐδεὶς παραγωγός, ἐφ' ὅσον δικαιολογημένως δὲν ἐκπληροῖ τὰς ὑποχρεώσεις του πρὸς τὴν ΑΤΕ, στερεῖται τῆς χορηγήσεως λιπασμάτων. Ὑπάρχουν καλλιεργηταὶ οἱ ὁποῖοι παρὰ τὴν καλὴν ἐσοδείαν τὴν ὅποιαν εἶχον δὲν ἤλθον κἂν εἰς ἐπαρὴν μετὰ τῆς ΑΤΕ διὰ νὰ ἐκπληρώσουν ὅχι τὸ σύνολον τῆς ὀφειλῆς των, ἀλλὰ ἔστω καὶ μέρος αὐτῆς. Νομίζω συνεπῶς ὅτι αὐτοὶ οἱ ὁποῖοι ἀδικαιολογητῶς καὶ παρὰ τὴν καλὴν ἐσοδείαν τὴν ὅποιαν ἔχουν δὲν ἔρχονται εἰς ἐπαρὴν μετὰ τὴν ΑΤΕ διὰ νὰ καταβάλλουν ἔστω καὶ μέρος τῆς ὀφειλῆς των, δὲν πρέπει νὰ διαμαρτύρωνται, διότι δὲν τοὺς χορηγοῦνται λιπάσματα. Ὑπάρχουν βεβαίως καὶ περιπτώσεις δεδικαιολογημέναι μὴ ἐγκαίρου ἐξοφλήσεως ὀφειλῆς πρὸς τὴν Τράπεζαν. Εἰς τὰς περιπτώσεις αὐτὰς τὸς ἡ Κυβέρνησις ὅταν καὶ τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας ἔχει δώσει ἐντολὴν εἰς τὴν Τράπεζαν νὰ χορηγῇ λιπάσματα.

Δ. Γεωργίου. Κύριε Πρόεδρε, λυποῦμαι ὅτι εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ἀπαντήσω εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας τὸν ὁποῖον ἠθέλησα κατ' ἀρχὴν νὰ ἀπαικτώ τῆς φροντίδος νὰ ἀπαντήσῃ. Ἡ φράσις τοῦ «ἀδικαιολογητῶς» περιέχει κάποιαν σημασίαν. Ὑπάρχει εἰς τὴν ὑπαίθριον ἕνας ἀριθμὸς ἀγροτῶν ὁ ὁποῖος ταλαιπωρεῖται διὰ διαφόρους λόγους ἀπὸ τὴν ΑΤΕ καὶ εἰς τὸν ὁποῖον ἀριθμὸν ἀγροτῶν δὲν χορηγοῦνται λιπάσματα. Κατὰ τὴν ἀπόψιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ οἱ ἀδικαιολογητῶς καθυστεροῦντες δὲν λαμβάνουν λιπάσματα. Ἀναληθῶς.

Διότι λιπάσματα δὲν ἔλαβον πολλοὶ ἀγρόται οἱ ὁποῖοι ὀφείλαν γοῦματα δικαιολογημένως. Παλαιότερον εἰάν ἕνας ἀγρότης κατεστρέφετο δὲν ἐλάμβανε λιπάσματα διότι δὲν εἶχε δηλώσει ἐγκαίρως τὴν ζημίαν. Ὅμως οὐδέποτε εἰδοποιεῖτο διὰ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ υποβάλῃ αἴτησιν καὶ ἀπεκλείετο ὅνευ λόγου. Τίποτα, πάλιν, δὲν λαμβάνει καὶ ἂν δὲν εἶχε παραγωγὴν διότι λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ μέση ἀπόδοσις τοῦ χωρίου καὶ πολλοὶ ἀδικοῦνται.

Ὑπάρχουν βεβαίως καὶ ὀφειλέται οἱ ὁποῖοι δὲν ἐξέπληρωσαν τὰς ὑποχρεώσεις των εἰς τὴν Τράπεζαν διὰ διαφόρους λόγους. Ἐρωτᾶται ἕως, εἶναι ὁ δὲν ἡ Τράπεζα διὰ μία ὀφειλὴν 20 ἢ 25 χιλιάδων δραμῶν νὰ ἀνοήσῃ τὴν χορήγησιν λιπασμάτων τριῶν χιλιάδων δραμῶν; Ἐὰν δὲν δοθῶν τὰ λιπάσματα εἰς τὸν ἀγρότην αὐτὸν ἔστω καὶ ὀφειλέτην, πῶς εἶναι δυνατόν οὕτως νὰ ἔνῃ παραγωγὴν διὰ νὰ ἐξοφλήσῃ τὸ χρέος του πρὸς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν;

Κ. Ἀδαμόπουλος (Ὑπουργὸς Γεωργίας). Καὶ ἐγὼ θὰ ἐρωτήσω τὸν κ. συνάδελφον, ἂν ὀφειλέται πρὸς τὴν Τράπεζαν, οἱ ὁποῖοι εἶχον ἐσοδείαν, ἀδικαιολογητῶς δὲν ἀποδίδουν εἰς αὐτήν, ἂν μὴ τὸ σύνολον τῆς ὀφειλῆς των, τοὐλάχιστον μέρος αὐτῆς, πῶς εἶναι δυνατόν νὰ προνοήσῃ ἡ ΑΤΕ; Διὰ τῆς χορηγήσεως ποσονομίου ἐνδύσεως με ἀποτέλεσμα νὰ φθάσωμεν εἰς τὸν πληθυσμικόν; Ὅσους ὑπόχουν περιπτώσεις δεδικαιολογημέναι, οὐδέποτε ἡ ΑΤΕ ἠρνήθη τὴν χορήγησιν λιπασμάτων. Καὶ εἰάν ὑπάρχει ἔστω καὶ μία συγκεκριμένη περίπτωση, θὰ παρακαλέσω τοὺς κυρίους συνάδελφους νὰ μοῦ τὴν καταγγείλουν, διότι τοιοῦτοτόπως θὰ συντρέξουν τὸν Ὑπουργὸν νὰ ἐλέγξῃ τὴν ΑΤΕ εἰάν αὕτη ἐκτελεῖ τὰς ἐντολάς τῆς Κυβερνήσεως.

Πρόεδρος. Ὁ κ. Τσαρουχᾶς ἔχει τὸν λόγον ἐπὶ ἐρωτήσεώς σχετικῶς μετὰ τὴν λήψιν μέτρων διὰ τὴν ἐπίλυσιν τοῦ ζητήματος ὑδρεύσεως καὶ ἀρδεύσεως Κοινοτήτων τοῦ Νομοῦ Χαλκιδικῆς κλπ.

Γ. Τσαρουχᾶς. Κύριε Πρόεδρε, εἰς τὴν προηγουμένην Βουλὴν, συνάδελφοι τῆς παρατάξεώς μας, ἐζήτησαν νὰ πληροφορηθοῦν ποῦα μέτρα ἐπρόκειτο νὰ ληφθοῦν διὰ τὸ θέμα τῆς ὑδρεύσεως καὶ ἀρδεύσεως Κοινοτήτων τοῦ Νομοῦ Χαλκιδικῆς. Εἰδικώτερον δὲ διὰ τοὺς κατοίκους Πλατανοχωρίου, οἱ ὁποῖοι λόγω τῶν δυσκολιῶν, τὰς ὁποίας ἀντιμετωπίζουν εἰς τὸ θέμα τῆς ὑδρεύσεως—ὑδροῦνται ἀπὸ τὰ πέριξ ρέματα—ἠγωνίσθησαν νὰ προσδοκῶν δαπάναις των εἰς γεώγησιν καὶ τὴν ἀνεύρεσιν ἱκανῆς ποσότητος ὕδατος. Ἐπειδὴ δὲ διὰ τὴν περιστάσιν τοῦ ὕδατος ἀπαιτοῦνται ὑδροσωλήνες μήκους 61½ χιλιομέτρων καὶ δὲν διαθέτουν τὰ ἀπαιτούμενα ποσὰ διὰ τὴν προμήθειάν των, ἀπετάθησαν εἰς τὸν ἀκούσιον Νομόν των καὶ ἐκτίστη τὴν γογγύσιν διὰ τὴν ὑδροπηλίκων, πλην ὅμως οὐδενὸς ἀπαντήσεως ἔτυχον ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ.

Ἐπίσης, κ. Πρόεδρε, οἱ κάτοικοι τῆς Κοινότητος Χαλαρίτσας, οἱ ὁποῖοι πιστεύουν ὅτι ὑπάρχει εἰς τὸ ὑπόδαρ των ὑδροφόρος ὁρίζων μετὰ τὴν παραγωγῆς, ἐζήτησαν τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Κράτους διὰ τὴν ἐκτέλεσιν γεωτομέσεως, διὰ τῆς ὁποίας θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἀνδραγαθῶν 2.000 στρέμματα. Θέλω ἀκούει νὰ προσθέσω ὅτι 200 οἰκονόμοι τῆς Κοινότητος Νέων Πλατῶν, ἀντιμετωπίζουν ὅτι τὸ πρόβλημα τῆς ὑδρεύσεως, διότι τὰς αἰτίας στερεῖται παντελῶς ὕδατος. Ἐζήτησαν νὰ ὑδροδοτηθῶν ἡ ἀρδευσὶς ὅσον γεωτομῆς Κοινότητος ἀπέναντος 1500 περίπου μέτρα. Παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργόν νὰ μὴ πληροφορήσῃ ποῖα μέτρα σκέπτεται νὰ λάβῃ πρὸς ἐκκυστῶσιν τῶν αἰτημάτων τῶν κατοίκων τῶν ἐν λόγω Κοινοτήτων.

Κ. Αδελφοί μου (Υπουργός Γεωργίας). Τò θέμα τῆς ὑδρεύσεως δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, ἀλλὰ τῶν Ὑπουργείων Κοινωνικῆς Προνοίας καὶ Ἑσωτερικῶν. Ὡς πληροφοροῦμαι, διετέθησαν ἀνὰ λογοὶ σωλῆνες διὰ τὴν ἐπέκτασιν τῆς ὑδρεύσεως. Τò Ὑπουργεῖον Γεωργίας ἐνδιαφέρεται διὰ τὴν ὑδρευσιν καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς δύναται νὰ σᾶς πληροφορήσῃ, ὅτι συνεχῶς ἐξοπλίζομεθα μὲ γεωτρήματα οὕτως ὥστε νὰ καταστήθῃ δυνατόν νὰ ἀρδεύωνται ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερα ἐκτάσεις.

Πρόεδρος. Ὁ κ. Σαραφινὸς ἔχει τὸν λόγον ἐπὶ ἀναφορῶν κτηνοτρόφων Μ. Παναγίας καὶ Στανοῦ Χαλκιδικῆς σχετικῶν μὲ τὴν δεινροφύτευσιν βοσκοτόπων.

Α. Σαραφινός. Κύριε Πρόεδρε, εἰς τὴν Χαλκιδικὴν γίνονται εἰς εὐρείαν ἐκτασιν ἀναδατώσεις, ἀλλὰ τὰ δασικὰ ὄργανα κατὰ τὰς δεινροφυτεύσεις δὲν ἔλαβον ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐμποδίζεται ἡ κτηνοτροφία νὰ προσπελάσῃ πρὸς τοὺς βοσκοτόπους. Εἰς τὴν ἀπάντησιν, τὴν ὁποίαν μοῦ ἐστειλὲν ὁ κ. Ὑπουργὸς ἀναφέρεται ὅτι καὶ αἱ διαβάσεις πρὸς τοὺς βοσκοτόπους θὰ μείνουν ἀνοικταὶ καὶ μὴ κατὰλληλοι πρὸς δεινροφύτευσιν ἐκτάσεις θὰ παραμείνουν ὡς βοσκοτόποι. Τρέφω τὴν ἐλπίδα ὅτι ἐκ μέρους τῶν δασικῶν ὀργάνων θὰ τηρηθῶν αἱ ἐπιταγὴ τοῦ Ὑπουργείου.

Πρόεδρος. Παραελθούσης τῆς ὥρας διὰ τὰς ἀναφορὰς καὶ ἐρωτήσεις, εἰσπράττεται εἰς τὴν

ΗΜΕΡΗΣΙΑΝ ΔΙΑΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΕΠΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Β. Ἐφ' ὅσον ἐκλήθη. Κύριε Πρόεδρε, παρακαλῶ τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ Κανονισμοῦ.

Πρόεδρος. Ἐχετε τὸν λόγον.

Β. Ἐφ' ὅσον ἐκλήθη. Κύριε Πρόεδρε, εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἑρωτήσεων, ἡ ὁποία θὰ ἰσχύσῃ διὰ τὴν παροῦσαν ἐβδομάδα, περιλαμβάνονται ἐρωτήσεις τῶν Ὑπουργείων Δικαιοσύνης, Κοιν. Προνοίας καὶ Γεωργίας, ἐνῶ εἶναι γνωστὸν ὅτι ἐνκομμεῖ τὸ κατεπεῖρον θέμα τῶν καπνῶν.

Πρόεδρος. Νὰ σᾶς ἀπαντήσω ἀμέσως. Θὰ ἐκδοθῇ ἐντὸς τῆς ἐβδομάδος συμπληρωματικὴ Ἡμερησία Διάταξις Ἑρωτήσεων, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ περιλαμβάνωνται καὶ ἐρωτήσεις ἀρμοδιότητος Ὑπουργείου Ἑμπορίου.

Μ. Στεφανίδης. Κύριε Πρόεδρε, παρακαλῶ καὶ ἐγὼ τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ Κανονισμοῦ.

Πρόεδρος. Ἐχετε τὸν λόγον.

Μ. Στεφανίδης. Κύριε Πρόεδρε, ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἑσωτερικῶν κ. Δαδάκης, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἐπισήμων πρακτικῶν τῆς Βουλῆς τῆς 27.2.1962, ἀπαντῶν εἰς ἐμὲ διὰ τὸ θέμα τῆς βίας καὶ νοθείας ἐν Εὐβοίᾳ ἰσχυρίσθη, ὅτι ὑπάρχουν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἑσωτερικῶν ἐγγράφα, κατανέσεις μαρτύρων καὶ ἀπαλλακτικὰ πορίσματα, πλείστα τῶν ὁποίων ἀνέγνωσεν ἐν τῇ Βουλῇ, ἐξ ὧν καταδεικνύονται ἀβάσιμοι οἱ ἰσχυρισμοί μου. Διὰ τῆς ἀπὸ 2.3.1962 αἰτήσεώς μου πρὸς τὸ Προεδρεῖον τῆς Βουλῆς ἐζήτησα, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 50 τοῦ Κανονισμοῦ, τὴν κατάθεσιν ὅλων τῶν σχετικῶν ἐγγράφων, ἀναφερομένων εἰς τὰ εἰδικῶς μνημονευθέντα θέματα. Καίτοι παρήλθεν ἡ τατασμένη ἡμέρας προθεσμία, οὐδὲν ἐγγράφον κατετέθη καὶ μετὰ παρέλευσιν 12 ἡμερῶν μοὶ ἀπέπεσε διὰ τοῦ Προεδρείου τῆς Βουλῆς, ἀπάντησιν εἰς ἣν ἰσχυρίσθη ὅτι οὐδὲν ἀπολύτως ἐννοεῖται ὑπάρχει εἰς τὸ Ὑπουργεῖον καὶ οὐδὲν συνεπῶς ἔχει τοιοῦτον πρὸς κατάθεσιν καὶ ὅτι ὅσα ἀνέφερε καὶ ἀνέγνωσεν εἰς τὴν Βουλὴν προήρχοντο ἐκ πληροφοριῶν προσωρικῶς καὶ τηλεφωνικῶς μεταδοθεισῶν αὐτῇ ὑπὸ τῆς Διοικήσεως Χωροφυλακῆς Εὐβοίας. Τὴν αἴτησιν αὐτὴν κατανέσεως ἐγγράφων μετέπειτα τὴν 20.3.1962 εἰς ἐπερώτησιν ἀναφερομένην εἰς τὴν μὴ ἐμπρόθεσμον κατάθεσιν ἐγγράφων καὶ ἐζήτησα τὴν πρόταξιν τῆς εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 51 τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς. Ἡ ἐπερώτησις αὕτη κατεχωρήθη εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἑπερωτήσεων, ἀλλὰ δὲν ἐπρωτάχθη, ὡς εἶδει. Παρακαλῶ, ὅθεν, νὰ προταχθῇ ἡ ἐπερώτησίς μου αὕτη, ἵνα συζητηθῇ κατὰ τὴν προσηγῇ ἡμέραν Κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου.

Πρόεδρος. Κύριε συνάδελφε, δὲν εἶναι θέμα διὰ τὸ ὅποιον θὰ ἔπρεπε νὰ ἀπασχολήσετε ὁλόκληρον τὸ Σῶμα. Θὰ

ἦτο δυνατόν, νὰ ἔλθετε εἰς τὸ Γραφεῖόν μου διὰ νὰ ἀνεγνωσθῶμεν. Ἐπειτα, συζητεῖται ἡ ἐπερώτησις διὰ τὸν τουρισμόν. Δὲν εἶναι δυνατόν πρὶν τελειώσει νὰ παρεμβληθῇ ἡ συζήτησις ἄλλης ἐπερωτήσεως. Πάντως, θὰ μελετήσω τὸ θέμα.

Μ. Στεφανίδης. Κύριε Πρόεδρε, ἔκρινα ὅτι ὡφείλω νὰ φέρω τὸ σοβαρὸν τοῦτο θέμα ἐνώπιον τῆς Βουλῆς ζητῶν τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ Κανονισμοῦ.

Πρόεδρος. Ὁ κ. Τσάτσος ἔχει τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεως διὰ τὸν Τουρισμόν.

Κ. Βοβολίνης. Κύριε Πρόεδρε, κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς παρελθούσης Τρίτης καὶ περὶ ὧραν 11ην νυκτερινὴν ἐκλήθη νὰ ἀγορεύσῃ ὁ κ. Μπουρνιάς, ὅστις ἀπουσίαζε καὶ διεγράφη.

Α. Μπουρνιάς. Καὶ ἐνεγράφη ἐκ νέου.

Κ. Βοβολίνης. Δὲν ἀμφισβητῶ τὸ δικαίωμά σας νὰ ἐγγραφῇτε ἐκ νέου, μόνον ἐχάσατε τὴν σειράν τὴν ὁποίαν εἶχατε. Μετὰ τὸν κ. Μπουρνιάν ἐκλήθη ἐγὼ νὰ λάβω τὸν λόγον καὶ ἐγὼ ἤμην ἑτοιμὸς νὰ λάβω τὸν λόγον, λόγῳ τῆς ὑπάρξεως εἰς τὴν αἴθουσαν μικροῦ ἀριθμοῦ βουλευτῶν, ἐκείνη ἡ συνεδρίασις. Συνεπῶς, νομίζω ὅτι πρέπει ἐγὼ πρῶτος νὰ λάβω τὸν λόγον.

Πρόεδρος. Ἐφ' ὅσον ἐκλήθητε, τὸ δικαίωμά σας ἐκ τοῦ Κανονισμοῦ νὰ λάβετε καὶ σήμερον πρῶτος τὸν λόγον εἶναι σαφές. Μόνον ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ τοῦ κ. Τσάτσου, πρῶτον Ὑπουργοῦ, μήπως θὰ ἠθέλατε νὰ ὑποχωρήσετε.

Κ. Βοβολίνης. Ἐκτιμῶ τὸν κ. Τσάτσον, ὡς πνευματικὸν ἡγέτην, καὶ θὰ ἠθέλα νὰ λάβῃ πρῶτος τὸν λόγον, ἀλλὰ εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ὑπερασμῶ τῶν δικαιωμάτων ποὺ μοὶ παρέχει ὁ Κανονισμός.

Πρόεδρος. Ἐχετε τὸν λόγον.

Κ. Βοβολίνης. Ὁφείλομεν χάριτας, κ. συνάδελφοι, εἰς τὸν φίλατον ἐξ Ἀθηνῶν βουλευτὴν κ. Βασιλάτον, διότι διὰ τῆς ἐπερωτήσεως, ἡ ὁποία συζητεῖται, ἔδωκε τὴν ἀφορμὴν νὰ ἀχθῇ ἐνώπιον τοῦ Σώματος θέμα σημαντικόν καὶ κατ' ἐξουσίαν Ἐθνικόν, ὡς εἶναι τὸ θέμα τοῦ Τουρισμοῦ. Βεβαίως, ἡ λέξις «τουρισμός» ληφθεῖσα ἐκ τῆς Ἀγγλικῆς σημαίνει περιήγησιν διὰ λόγους ψυχαγωγίας. Ἀλλὰ εἰς τοὺς καθ' ἡμᾶς χρόνους τὰ πάντα βιομηχανοποιούνται, οὕτω δὲ βιομηχανοποιήθη καὶ ὁ τουρισμός. Ὁ τουρισμὸς ὄχι βεβαίως ὅσον ἀφορᾷ τοὺς περιηγουμένους, ἀλλὰ ὁ τουρισμὸς ὡς προτομαχία διὰ τὴν ὑποδοχὴν τῶν περιηγουμένων. Πέραν τούτου, δηλαδὴ τῆς ἀναπτυσσομένης βιομηχανίας τοῦ Τουρισμοῦ, ἔλεγομεν ὅτι ὁ τουρισμὸς ἐξεπλήχθη καὶ ὑπὸ ποικίλας ἄλλας μορφάς. Οὕτω σήμερον ὑπὸ τὴν ἑννοίαν τοῦ τουρισμοῦ περιλαμβάνεται ὁ ἀθλητισμός, τὰ ἐπίσημα συνέδρια, ἀκόμη δὲ καὶ ἡ πίστις, τὸ προσκύνημα κατέστησαν ἐν πολλοῖς στοιχεῖα τουρισμοῦ. Αἱ συνθήκαι, λοιπόν, διαμονῆς καὶ τέρψεως ποὺ εἶναι δυνατόν νὰ δοθῶν εἰς τοὺς περιηγουμένους δημιουργοῦν πλείστας ὅσας ὑποχρεώσεις, διὰ τὸ Κράτος, τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ τοὺς δεχθῇ. Εἶναι εὐτύχημα ὅτι πάντες ἡμεῖς εἰς τὴν αἴθουσαν αὐτὴν ὁποῦδήποτε καὶ ἂν εἴμεθα τοποθετημένοι, ὄχι μόνον εἴμεθα σύμφωνοι, ἀλλὰ ὑπερθεματίζομεν ὑπὲρ τῆς ἀνάγκης, ὅπως πᾶσα προσπάθεια τῶν ὁσίων καὶ ἀναπτύξεως τοῦ τουρισμοῦ καταστή ἔτι πλέον ἐντονος καὶ ἀποτελεσματικῇ.

Κύριοι βουλευταί, ἐκ τῶν ἀγορεύσεων μέχρι τῆς στιγμῆς ἐπὶ τοῦ θέματος ἔχει γίνῃ ἀντιληπτὸν ὅτι ἡ συζήτησις ἔλαβε μίαν μορφήν πανησιακὴν. Οἱ δύο πρῶτοι ὁμιλήσαντες συνάδελφοι κ.κ. Βασιλάτος καὶ Δεινρινός, κατέστησαν τὴν συζήτησιν εἰδικώτερον ἐπτανήσιακὴν, ἀναφερόντας εἰς τὴν Κερκυραίων, τὴν Ἰθάκην καὶ τὴν Ζάκυνθον, ὁ δὲ κ. Δύγκος ἠναγκάσθη ἐκὼν ἄκων νὰ ὁμιλήσῃ καὶ περὶ Κερκυράς, ἔστω καὶ ἂν τὸν ἐτάρασεν ἡ ἰδέα ὅτι ἦτο δυνατόν νὰ κατηγορηθῇ ὅτι πράττει τοῦτο διὰ λόγους ψηφοθηρίας.

Οὕτω ἐκ τῶν νήσων τοῦ συμπλέγματος τῆς Ἑπτανήσου ἀπομένει ἡ νοτιωτέρα, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ καὶ στοιχείον τοῦ νησιακοῦ συμπλέγματος Πελαγίδος. Ἀπομένει βεβαίως καὶ ἡ Λευκάς περὶ τῆς ὁποίας οὐδεὶς μέχρι τοῦδε ὁμίλησε, διότι νομίζω ὅτι θὰ ἦτο παράλειψις εἰς κάποιον συνάδελφον δὲν θὰ ἐλάμβανε τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐξάρῃ τὰς φυσικὰς καλλιεργεῖας τῆς νήσου ταύτης.

(Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο τὴν Προεδρικὴν ἔδραν καταλαμβάνει ὁ Α' Ἀντιπρόεδρος κ. Α. Μίχας).

Ι. Τούμπας. Παράκλησέ, κ. συνάδελφε, και υμάς και τόν κ. Πρόεδρον, νά μου επιτρέψετε μίαν διακοπήν.

Πρόεδρος. Εἰσθε, κ. Τούμπας, ἐγγεγραμμένος και θά ὁμιλήσετε μετά ταῦτα.

Κ. Βοβολίνης. Ἐφ' ὅσον ἐπιμένετε και ἐάν δέν προ-
κειται περί ἀγορεύσεως δύνασθε νά εἰπῇτε ὀλίγας λέξεις.

Ι. Τούμπας. Κύριε συνάδελφε, τῆς παρεκάλεσα νά μοι
ἐπιτρέψετε τήν διακοπήν πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως ἐπιστήσω τὴν
προσοχὴν τοῦ κυρίου Ὑπουργοῦ, ἐπὶ ἐνὸς σημείου, τὸ ὁποῖον,
κατὰ τὴν γνώμην μου, ἐπηρεάζει ὥς μὴ εἶδει τὸν προγραμμα-
τισμὸν τῶν τουριστικῶν ἔργων.

Συμβαίνει νά ἔχουν προγραμματισθῇ και ἐκτελεσθῇ κατὰ τὸ
παρελθόν τουριστικὰ ἔργα, ὅχι βάσει τῶν πραγματικῶν ἀναγκῶν
τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως τῶν περιοχῶν, ἀλλὰ βάσει τῆς
κομματικῆς ἐπιρροῆς τῶν ἐνδιαφερομένων τοπικῶν, πολιτικῶν
παραγόντων.

Οὕτως συνέβη νά παραλειφθοῦν κατὰ τὴν κατασκευὴν του-
ριστικῶν ἔργων περιοχαί, αἱ ὁποῖαι θά εἶδει νά προηγηθοῦν
ἄλλων.

Ἐγώ ὑπ' ὅσιν μου περιοχὴν, ἡ ὁποία δέν ἔχει εἰσέτι περι-
ληφθῇ εἰς τὸ τουριστικὸν πρόγραμμα, παρ' ὅλα τὰ ἐξαιρετικά
πλεονεκτήματα, τὰ ὁποῖα παρουσιάζει τόσον ἀπὸ ἀπόψεως φυ-
σικῶν καλλόνων ὅσον και ἀπὸ ἀπόψεως ἀρχαιολογικοῦ ἐνδια-
φέροντος.

Ἀτυχῶς, ἔχει ἓνα μέγρο μειονέκτημα. Τὸ ὅτι ἐλλέγει μόνον
ἓνα βουλευτήν. Λέγων αὐτὰ ἔχω ὑπ' ὅσιν μου τὴν Λευκάδα.

Εἶναι ἡ μόνη νῆσος, ἡ ὁποία συνδέεται ὁδικῶς μετὰ τὴν Στε-
ρεάν Ἑλλάδα, ἡ ὁποία ἔχει ἀριστον ὁδικὸν δίκτυον μετὰ ὁδὸν
περιφερειακὴν ὅλης τῆς νήσου. Ἐχει τὸ πρᾶγματι εὐδαιμον-
ικὸν σύμπλεγμα τῶν νησιδῶν Μαδουρῆ τῆς περιήρους νηίδος
τοῦ Βαλαωρίτου, τῆς Σπάρτης, τοῦ Σκορπιῶ, τοῦ Λετσανη-
σιῶ ἔχει δύο λίαν ἐνδιαφέροντα μεσαιωνικά φρούρια, ἔχει τὸν
περίφημον δίκυλον και τέλος παρουσιάζει ἐξαιρετικὸν ἀρχαι-
ολογικὸν ἐνδιαφέρον ἰδίᾳ κατόπιν τῶν μελετῶν τοῦ ἀειμνήστου
Δαϊσποφελῶ.

Ἡ φύσις εἶναι ὄντως μαγευτική. Καὶ ὅμως παρ' ὅλα αὐτὰ
εἶναι τελείως ἐγκαταλειμμένη. Οὐτε τουριστικὸν ξενοδο-
γεῖον διατίθεται, οὐτε κανὴν ἡ συνδέουσα αὐτὴν μετὰ τὴν στερεάν
ἐθνικὴν ὁδὸν Ἀμφιλοχίας — Βονίτης — Λευκάδος ἔχει κα-
τασκευασθῇ.

Δέν γνωρίζω ἐάν ἔχη προσωπικὴν γνώμην ὁ κ. Ὑπουργός.
Θά εἰσηγούμην νά τὴν ἐπισκεφθῇ, ὁπότε εἶμαι βέβαιος ὅτι ἀ-
σφαλῶς θά σπεύσῃ νά τῆς δώσῃ τὴν προσέχουσαν θέσιν εἰς
τὸ πρόγραμμα τῆς τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως τῆς Χώρας.

Θά συμβάλῃ ἐξαιρετικὰ εἰς τὸν τουρισμὸν τῆς Ἑλλάδος
ἡ τουριστικὴ ἀξιοποίησις τῆς Λευκάδος και ἐκ παραλλήλου
θά δελτιώσῃ τὸ βιοτικὸν ἐπίπεδον τῶν Λευκαδίων, οἱ ὁποῖοι
ὡς εἶναι γνωστὸν ὑποφέρουν δεινῶς εἰκονικῶς.

Εὐχαριστῶ, ἀγαπητὲ κύριε συνάδελφε, διὰ τὴν διακοπήν.

Δ. Μακρῆς (Ὑπ. Προεδρ. Κυβερνήσεως). Κύριε
Τούμπας, νομίζω ὅτι ἡ παρατήρησίς σας, ὅτι ἡ τουριστικὴ ἀξιο-
ποίησις ἐπηρεάζεται ἀπὸ παράγοντας κομματικούς, ὑπῆρξεν
ἐκφρασις τοῦλάχιστον ἀτυχῆς.

Ι. Τούμπας. Πολιτικὴν ἐπιρροήν.

Δ. Μακρῆς (Ὑπ. Προεδρ. Κυβερνήσεως). Ἐάν ζητή-
σετε νά πληροφορηθῆτε πού στρέφεται τὸ τουριστικὸν ἐνδια-
φέρον, θά ἐλλέπατε ὅτι τὰ περισσότερα ἔργα ἐκτελοῦνται εἰς
τουριστικὰς περιοχὰς εἰς τὰς ὁποίας ἔχει ἀναπτυχθῇ ἤδη
τουριστικὸν ἐνδιαφέρον και τουριστικὸς προγραμματισμὸς και
συνεχίζεται ἡ προσπάθεια λόγω τοῦ διεθνούς τουριστικοῦ ἐν-
διαφέροντος τὸ ὁποῖον παρουσιάζουν. Εἰδικότερα εἰς τὴν Λευ-
κάδα, ἐξεδηλώθη ἐνδιαφέρον και προχωροῦμεν πρὸς δέσμευ-
σιν τῆς περιοχῆς Σκορπιῶ, περὶ τῆς ὁποίας ὑπῆρχε πληρο-
σορία ὅτι ὑποβάλλεται αἰτίσεις, ἐξαγορὰς, ὡς ἀποτελούσας
ἀτομικὴν ἰδιοκτησίαν. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν βουλευτὴν τῶν, ἔχει
ἀναμφιβόλως τὸ εἰδικὸν του βάρους, κ. Τούμπας, καὶ ἄς εἶναι
μοναδικός.

Γ. Βασιλᾶτος. Κύριε Πρόεδρε, θά ἤθελον νά
προσθέσω.

Πρόεδρος. Ἄν σας ἐπιτρέπη ὁ ρήτωρ.

Κ. Βοβολίνης. Θά ἔπρεπε νά εὑρεθῇ ἕνας τρόπος διὰ
νά μωρῶτω νά προχωρήσω.

Γ. Βασιλᾶτος. Ἐχει μεγάλην σημασίαν αὐτὸ πού θά
εἰπω.

Δ. Μακρῆς (Ὑπ. Προεδρ. Κυβερνήσεως). Κύριε συνά-
δελφε, εἰς ἐκάστην διακοπήν θά πρέπει νά δίδεται ἀπάντησις.
Ὅταν λοιπὸν ἐπιτρέπετε τὰς διακοπὰς θά πρέπει νά ἔχετε
ὑπ' ὄψει σας, ὅτι θά δοθῇ ἀπάντησις.

Κ. Βοβολίνης. Ἡ ἀποφυγὴ τῶν διακοπῶν, κ. Ὑπουρ-
γέ, εἶναι ἐνδείξις φυγόμαχίας. Καὶ ἡμεῖς τοῦ Κόμματος τῶν
Προσθευτικῶν δέν συντηρίζομεν νά φυγόμαχοῦμεν. Αὐτὸ ἄλ-
λως τε τὸ γνωρίζετε.

Δ. Μακρῆς (Ὑπ. Προεδρ. Κυβερνήσεως). Δέν τὸ
γνωρίζω. Τὸ πληροφοροῦμαι. Ἐφ' ὅσον θέλετε διάλογον θά
πρέπει νά ἔχετε ὑπ' ὄψει σας ὅτι θά δοθῶν ἀπαντήσεις και
ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν.

Γ. Βασιλᾶτος. Ἀπὸ τῶν κ. Ὑπουργῶν, κ. Πρόεδρε,
ἀνεστέρθη ἡ νῆσος Σκορπιῶς, ἡ ὁποία εἶναι μία τῶν μικρῶν
νησιδῶν τοῦ συμπλέγματος τῆς Λευκάδος. Αἱ νῆσοι Σκορπιῶς
και Μαδουρῆ, ἡ πατρίς τοῦ Βαλαωρίτου, εἶναι πρᾶγματι ἀσυλ-
ληπτὸν ὠραιότητος. Διὰ τὸν Σκορπιὸν τῆς παρέχου τὴν πλη-
ροσορίαν ὅτι κατὰ τὴν κατοικίαν ἡγοράσθη ἀπὸ ἓνα Ἴταλικὸν
Ὀμίλον, παρ' ὅλον ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς νόμος ἀπηγόρευε τὴν
μεταβίβασιν νήσων και ἀκροῶν περιοχῶν εἰς ἀλλοδαπούς.
Ὁ τότε πρωθυπουργὸς Τσολάκογλου ἠρνήθη νά δώσῃ τὴν
ἀδειαν διὰ τὴν μεταβίβασιν τῆς νήσου ταύτης ἐπικαλούμενος
τὸν Ἑλληνικὸν νόμον. Παρὰ ταῦτα, ὁ φερόμενος ὡς ἰδιοκτη-
της τῆς νήσου Μουστοξύδης, ἐπώλησε τὴν νῆσον κατόπιν
ἀδείας τοῦ Ἰταλοῦ Διοικητοῦ Παρίνι, τὸ δὲ σχετικὸν συμβό-
λαιον ὑπεγράφη εἰς τὴν Κέρκυραν, διότι ὑπεστηρίχθη ὑπὸ τοῦ
Παρίνι ὅτι αἱ Νῆσοι εἶχον προσηρτηθῇ εἰς τὴν Ἰταλίαν.

Κ. Βοβολίνης. Κατὰ σύμπτωσιν ὁ κ. Παρίνι πρὸ τινῶν
ἡμερῶν εὐρίσκατο ἐδῶ.

Γ. Βασιλᾶτος. Καὶ ἐνῶ, κ. Πρόεδρε, ὁ κατοικὸς
πρωθυπουργὸς ἠρνήθη νά πωληθῇ ἡ νῆσος εἰς ἀλλοδαπὸν,
και δὴ ὑπῆρχον τοῦ κατοικοῦ κοάτους, σήμερον διατεόχου-
μεν τὸν κίνδυνον νά ἴδωμεν τὴν ὠραίαν ταύτην νῆσον πωλουμένην
εἰς ἀλλοδαπὸν, διότι ἡ Κυβέρνησις εἶχε τὴν πρόνοιαν νά
καταργήσῃ τὸν νόμον ἐκείνον, ὁ ὁποῖος ἀπαγορεύει τὴν μετα-
βίβασιν νήσων και ἀκροῶν περιοχῶν εἰς ἀλλοδαπούς.

Δ. Μακρῆς (Ὑπουργὸς Προεδρίας Κυβερνήσεως).
Ὁ κ. συνάδελφος εἶχε προφανῶς ὑπ' ὄψει του νά μεταχειρι-
σθῇ ὠρισμένως ἐκφράσεις, τὰς ὁποίας μετεχειρίσθη διχό-
φασ, πρὸς ἱκανοποίησιν και μόνον τῶν ἰδίων του διαθέσεων.
Ἦλπον, ὅτι ἀσ' ἤς ἐπληροσφόρηθῃ ἡ Κυβέρνησις ὅτι ἓνας ἄλ-
λος, ζητεῖ νά ἀγοράσῃ τὴν νῆσον Σκορπιῶς.

Εἰς βουλευτῆς. Πῶς αὐτό;

Δ. Μακρῆς (Ὑπουργὸς Προεδρίας Κυβερνήσεως).
Διότι ἐνεῖ τὸ δικαίωμα νά ὑποβάλῃ αἴτησιν και νά ζητήσῃ
ἀδειαν ἐξαγορὰς ἰδιωτικῆς νήσου, ὡς εἶναι ὁ Σκορπιῶς.

Γ. Βασιλᾶτος. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν σας κατηργήθη ὁ
νόμος πού ἀπηγόρευε τὴν πώλησιν νήσων εἰς ἀλλοδαπούς,
διότι δυστυχῶς οἱ Κυβερνήσεις τοῦ κ. Καραμανλῆ ἐπέδειξαν
ὀλιγωρώσαν δύναμιν ἀντιστάσεως ἀπὸ τὴν Κατοχικὴν και αὐ-
τοῦ τοῦ Τσολάκογλου.

Δ. Μακρῆς (Ὑπουργὸς Προεδρίας Κυβερνήσεως).
Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας διατρεῖται ἡ λήψις ἀδείας διὰ τῆς
παραμεθορίους περιοχῆς. Πάντως, τὸ γεγονός ὅτι πρὶν ἀκό-
μη εἰσαχθῇ σχετικὴ αἴτησις, ἐκδηλοῦται τὸ προστατευτικὸν
ὑπὲρ τῆς περιοχῆς ἐνδιαφέρον, ἀποδεικνύει τὴν ἀμέριστον
προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως ὑπὲρ αὐτῆς.

Γ. Βασιλᾶτος. Ὁφείλετε νά καταργήσετε τὸν νό-
μον, ὅστις ἐπιτρέπει τοιαύτας μεταβιβάσεις.

Δ. Μακρῆς (Ὑπουργὸς Προεδρίας Κυβερνήσεως).
Δέν ὑπάρχει τίποτα πού πρέπει νά καταργηθῇ.

Κ. Βοβολίνης. Καὶ ἤδη μετὰ τὴν διακοπήν τῶν κυ-
ρίων συναδελφῶν ἔρχομαι εἰς τὸ θέμα, διὰ τὸ ὁποῖον θέλω
νά ὁμιλήσω. Πρόκειται διὰ τὴν νῆσον Κύθηρα.

Ὅχι μόνον οἱ φιλοκατηνύστες, κ. βουλευταί, ἀλλὰ πάντες
οἱ σκεπτόμενοί ἀνθρώποι ἔλκονται ἀπὸ τὴν ἰδέαν νά ταξιθεῖ-
σουν εἰς τὰ Κύθηρα. Ἡ ἑλπίς αὐτῆς τῆς ἰδέας συνετέλεσε
νά φιλοτεχνηθῇ και περίφημος πίναξ και νά γραφοῦν ἐλλε-
κταὶ σελίδες και τοῦ πεζοῦ και τοῦ ἐμμέτρου λόγου.

Καὶ εἶναι, κ. βουλευταί, ἀπολύτως δεδικαιολογημένη ἡ ἐλπίς αὐτὴ διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῶν Κυθέρων. Διότι τὰ Κύθηρα καὶ ἀρχαιοτάτην ἱστορίαν ἔχουν καὶ νεωτέραν, πολλὰ διδάσκουσιν καὶ πολλὰ ἐμπνέουσιν. Ἰδοὺ, ἄλλως τε, διατὶ προσελθὼν ἡ γῆ αὐτὴ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων λογοτεχνῶν νὰ ἐγκατασταθῇ ἐκεῖ ἐν εἶδος κέ τρου, ὅπου ὅλοι οἱ ἐλευθέρως σκεπτόμενοι νὰ δύνανται νὰ συνέρχωνται καὶ νὰ συζητοῦν καὶ νὰ ἀρίστην ἐλευθέρων τὸ πνεῦμα τῶν νὰ ἔρχεται εἰς ὑψηλότερα ἐπίπεδα. Ὁ συ ἀδελφός κ. Μαλλιάκας, ὁμιλῶν τὴν παρελθούσαν Τρίτην, νομίζω ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου, καὶ ἐπιθυμῶν νὰ ἐξάρῃ τὴν ἰδιαιτέραν τοῦ πατρίδα, τὴν νῆσον Δέσπον, ἐπικαλέσθῃ τὴν μυθολογίαν καὶ εἰπὼν ὅτι εἰς τὴν νῆσον αὐτὴν ἔγε νῆφος ἡ Σαπφώ. Ὁ δὲ κ. Βασιλάτος, ὁ ὁποῖος δὲν ἠθέλησε νὰ ὑποστήρῃ καὶ ἀπὸ αὐτῆς τῆς ἀπόψεως εἰς τὴν ἐξάρσιν τῆς γενέτειράς τοῦ Κεφαλληνίας, προσέθε- σεν ὅτι ἡ Σαπφώ, μετὰ τὴν αὐτοκτονίαν τῆς εἰς τὴν Λευ- κίδα, ἐτάφη εἰς τὴν Κεφαλληνίαν.

Ὑπὸ αὐτὴν τὴν αἰτιολογίαν, τῆς τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως τῶν διαφόρων περιοχῶν, διὰ τὴν νῆσον Κύθηρα ἀσφαλῶς εἰ- μεθα ἐπικρατέστεροι, διότι ἐγγίζομεν τὴν ἔννοιαν τοῦ Θεοῦ.

Ὡς γνωστὸν, κύριοι συνάδελφοι, κατὰ τὴν μυθολογίαν, εἰς τὴν Πορφύρεον καὶ Πορφύρεαν νῆσον — λέγεται οὕτω διότι εἰς τὰ ἀκρογῆλια αὐτῆς συλλέγονται πορφύραι — τὰ Κύ- θηρα, ἐγεννήθη καὶ ἐλατρεῦθη ἡ Κυθηρεῖα Ἀφροδίτη, ἡ ὁποία, κατὰ τὴν μυθολογίαν, εἶναι ἐπικρατέστερα τῆς Κυ- πρίδος τοιαύτης. Τὸ δὲ ἱερὸν τῆς Κυθηρεῖας Ἀφροδίτης ἦτο τὸ ἀρχαιότερον καὶ πολὺ ὁραϊότερον, ὥς ἀνέφερον ὁ ἀρχαῖος περιηγητὴς καὶ ἱστορικὸς Πausanias. Ὁ δὲ κατὰ τὸ 1207 πλῦς καὶ κυρίαρχος τῆς νῆσου Μ. Βενιέρης, ἱσχυρίζεται ὅτι κατὰ τὸν ἀπὸ εὐθείας ἀπὸ τὴν Κυθηρεῖαν Ἀφροδίτην. Ἀλλ' ἐκτὸς αὐτῶν, τὰ Κύθηρα ἔχουν, ὥς προεῖπον, καὶ ἀρχαίαν καὶ μέτην καὶ νεωτέραν ἱστορίαν λαμπροτάτην. Ἀλλὰ καὶ ἡ νεωτάτη ἱστορία τῶν Κυθέρων, μετὰ τοὺς οἰζοπάτας βουλευ- τὰς εἰς τὴν Ἰόνιον Βουλὴν, ὅπως τὸν Πανάρετον, ἀποτελεῖ ἀνυμνήσιον στοιχεῖον ἑλπίσεως καὶ ἀνδρείου.

Ὅλα αὐτά, κ. βουλευταί, ἐμπνέουν εἰς τοὺς πάντας τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἐπιτεφθῶν τὰ Κύθηρα. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ὅμως πού ἡ ἐπιθυμία μεταβάλλεται εἰς πραγματικότητα, ἀρχίζει καὶ μία ἀτελείωτος σειρά ταλαιπωριῶν διὰ τὸν ἐπισκέπτην. Ἡ παναρχαία προσταγὴ (διὰ τὸν Μαλαίαν) εἶχε καὶ θὰ ἔχῃ πάντοτε τὴν θέσιν τῆς καὶ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας ἀκέραια. Εἰς τὰ Κύθηρα ἐνδύονται 4 πελάγη. Τὸ Αἰγαῖον, τὸ Μυρτῶν, τὸ Ἰόνιον καὶ τὸ Κρητικόν, ὅταν δὲ τὸ πλοῖον προσεγγίσῃ εἰς τὰ σημεῖα ἀποβίβατος, τὴν Πελαγίαν καὶ τὸ Καψάλι, ἡ ταλαιπωρία προσλαμβάνει διαστάσεις ἀληθοῦς μαρτυρίου. Ἀναμένει κανεὶς τὸ νῦμα νὰ προσαρμίσῃ τὴν βάρκαν διὰ νὰ ἀποβιβασθῇ.

Ὡς νὰ μὴ ἤρχουν οἱ διάφοροι ἄνεμοι οἱ ὁποῖοι πλήττουν τὸν λιμένα τῶν Κυθέρων εἰδικῶς εἰς Κύθηρα πνέει καὶ ὁ ἄνεμος ὁ ἐπιλεγόμενος «προβέντζα». Πρόκειται περὶ ἰσχυρο- τάτου ἀνέμου ὁ ὁποῖος παρασύρει τὰ πάντα.

Ἀπειράκις ἡ ἐπιβίβασις καὶ ἡ ἀποβίβασις καθίσταται ἀδύ- νατος. Ἐκτὸς τῆς θαλασσίας ὁδοῦ ὑπάρχει καὶ ὁδικὸς δρό-μος πρὸς Κύθηρα, διὰ μέσου Μολῶν — Νεαπόλεως. Εἰς ἐν ση- μεῖον ὅμως τοῦ δρόμου πρὸς Νεάπολιν ἡ κατάστασις εἶναι ἀφόρητος. Ὁ δρόμος εἶναι ἄκατος καὶ οἱ ἐπιβάται τῶν αὐ- τοκινήτων κατέρχονται καὶ πεζοὶ μεταβαίνουν εἰς τὴν θά- λασσαν διὰ νὰ ἐπιβιβάσθω βενζινοπλοῖον καὶ μετὰ ἀπείρους ταλαιπωρίας φθάσω εἰς Κύθηρα.

Εἴτε ἀκολουθῇ τις τὴν θαλασσίαν, εἴτε τὴν χερσαίαν ὁδὸν πρὸς Κύθηρα ὑφίσταται ἀπείρους ταλαιπωρίας. Τὰ Κύ- θηρα πρέπει νὰ ἀποκτήσῃν λιμένα. Θὰ πρέπει ὁ λιμὴν εἰς Ἀγίαν Πελαγίαν Κυθέρων νὰ ἀποπερατωθῇ συντόμως. Τὰ Κύθηρα διὰ Β. Διατάγματος ἀνεγνωρίσθησαν ὡς τουριστικὴ περιοχή.

Μ. Μπουρνιάς. Ποῖον ἔτος κ. συνάδελφε;

Κ. Βοβολίνης. Νομίζω κατὰ τὸ ἔτος 1950.

Εἰς τὴν παραλίαν τῆς Ἀγίας Πελαγίας ἀπόμενται πρὸ τριῶν ἐτῶν κινδύνοι τεράστιοι οἱ ὁποῖοι κατεσκευάσθησαν δαπάναις τῶν ἀπανταχοῦ τῆς γῆς Κυθέρων. Ὑπάρχουν εἰς τὴν παραλίαν ὥς εἰπὼν ἐπὶ τρία ἔτη οἱ κινδύνοι καὶ οὐδεὶς

συνεννόηθη διὰ τὴν τοποθέτησιν τοὺς εἰς τὴν θάλασσαν. Ἐ- κάστοτε καὶ πρὸ τῶν ἐκλογῶν οἱ Κυθῆριοι ἀκούν πάντοτε αὐτὸ τὸ ὁποῖον ἐπιθυμοῦν «ἡ μπίγα ἔρχεται εἰς τοὺς κινδύ- νους διὰ νὰ τοὺς ρίψῃ εἰς τὴν θάλασσαν». Αὐτὸ ὅμως τὸ ὁ- ποῖον ἀκούουν προσκολλητικῶς δὲν πραγματοποιεῖται μετεκλογι- κῶς. Ἐπικαλοῦμαι τὴν προσωπικὴν ἐπέμβασιν τοῦ κ. Ὑπουρ- γοῦ τῆς Προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως διὰ νὰ διατάξῃ καὶ ριφθῶν τὰ μπλόκια εἰς τὴν θάλασσαν διὰ νὰ ἀποκτήσῃν τὰ Κύθηρα ἓνα λιμένα. Ἐὰν ἡ ἀποβίβασις ἐπιφυλλάσσει εἰς τὸν ἐπισκέπτην περιπέτειαν, ἡ ἀνάβασις ἐπιφυλλάσσει χαρὰν καὶ ἀνακούφισιν. Ἡ φύσις εἶναι ὀνειρώδης. Αὐτοστιγμὴ αἰσθάνε- ται τις τὴν θὰ εἰπῇ ἀνάπαυσις. Τὸ δρᾶμα τῆς ἀποβίβατος μεταβάλλεται εἰς τραγωδίαν διὰ τὴν ἐξέυρεσιν καταλύματος. Ἡ ἐπικρατούσα κατάστασις χαρακτηρίζεται πρωτόγονος. Πρόκειται περὶ ἀπελπισίας. Τί νὰ κάνουν αἱ φιλότιμοι προ- σπάθειαι τῶν ξενόδοχων, διότι διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὸ δωμά- τιον τὸ ὁποῖον ἐξησφάλισες πρέπει νὰ δρασκελίσῃς τὰ κρεβ-βάτια τῶν ἄλλων συνοίκων.

Αὐτὰ ἀποτελοῦν προσπάθειαν τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως τῆς χώρας μας; Ὁ συνάδελφος κ. Βασιλάτος ἀεφέρθη διὰ τὰ ἑκατομύρια τὰ ὁποῖα ἐδαπανήθησαν διὰ τὸ ξενοδοχεῖον τῆς Πάρνηθος. Καὶ εἰπὼν ὅτι μετὰ τὰ χρήματα αὐτὰ θὰ ἔπρε- πε νὰ ἀνεγερθῶν 40 ξενοδοχεῖα. Ἐγὼ πιστεύω ὅτι διὰ τῶν 100.000.000 δραχ., τὰ ὁποῖα κατὰ πληροφῶριαν ἀνῆλθον εἰς 150.000.000 τὰ ὁποῖα ἐδαπανήθησαν διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ Μὸν. Παρνῆς ἦτο δυνατόν ἀντὶ δαπάνης ἐνὸς ἑκατομμυρίου νὰ ἀνεγερθῶν 20 ξενῶναι τῶν 40 κλινῶν. Ξενῶναι ὅχι πολυτελεῖας ἀλλὰ ἀπλότης, καθαριότητος ἀνθρωπιάς. Οἱ ξενῶνες αὐτοὶ θὰ παρίχον στοιχειώδεις ἀνάσεις. Ἐπειδὴ ἀνε- φέρθη εἰς τὸ Μὸν Παρνῆς θὰ καταγγείλω τὰς πράξεις αἱ ὁποῖαι συμβαίνουν ἐκεῖ καὶ αἱ ὁποῖαι δὲν τιμοῦν τὴν Ἑλλά-δα. Πρὸ εικοσήμερου περίπου συνοδεύων ξένον ἐν τῇ δημο-σιογραφίᾳ συνάδελφον καὶ ὅταν ἐγγίσκαμεν τὸ μεγαθύριον καὶ ἐφθάσαμεν εἰς τὴν ὑαλίνην πόρταν τῆς εἰσόδου εἶδομεν μίαν ἐπιγραφὴν ἡ ὁποία ἔλεγε τὰ ἑξῆς: «Πᾶς εἰσερχόμενος ὑπό-κειται εἰς κατανάλωσιν 1) μίας πάστας, 2) ἐνὸς παγωτοῦ, 3) ἐνὸς καφέ. Μετὰ τῆς ἡρώτης ὁ συνάδελφος τί λέγει ἡ ἐπιγρα-φὴ καὶ ντράπηκα νὰ τοῦ ἐξηγήσω. Μετὰ ἐπληροφόρησιν δὲ ὅτι τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἦτο εἰς τὸ ξενοδοχεῖον ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Βουλῆς καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Προεδρίας τῆς Κυβε-ρνήσεως. Μετὰ ἡμῶν καὶ ἐνῶ μᾶς ὑπεδείχθη τὸ ὑδραϊκὸν σελόν: ὥς νὰ ἦτο ἀπόκτημα ἀξίας ἀπεφασίσσαμεν νὰ ἀπέλ-θωμεν. Ἀλλὰ ἐξερχόμενοι εἰς τὴν ὑαλίνην θύραν, ἦσαν το-ποθετημένοι οἱ ὑπάλληλοι τοῦ ξενοδοχεῖου οἱ ὁποῖοι εἰς χεῖ-ρας τῶν ἐκράτου μπλόκ καὶ ὑπεχρέωναν τοὺς εἰσερχομένους νὰ πληρώσω τὴν κατανάλωσιν τῆς πάστας, τοῦ καφέ ἢ τοῦ παγωτοῦ. Ἐπ' αὐτοῦ τοῦ σημείου ἐπικαλοῦμαι τὴν προσω-πικὴν παρέμβασιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Προεδρίας τῆς Κυ-βερνήσεως διὰ τὴν κατάργησιν αὐτῆς τῆς ἀπρεπείας ἡ ὁποία ὥς εἰπὼν δὲν τιμᾷ τὴν χώραν μας, ἀνεξαρτήτως τῶν ἄλλων ἀμαρτημάτων πού ἀκολουθοῦν τὸ ξενοδοχεῖον τῆς Πάρνηθος.

Διὰ τὰ Κύθηρα εἶναι ἀπαραίτητοι δύο ξενῶνες τῶν 20 δωματίων μετὰ 40 κλινὰς ἑκαστος, ἢ οἱ δωμάτια 40, κλινὰι 80. Σκεπθῆτε ὅτι εἰς τὰ Κύθηρα διακίνομεν νῦν 6000 νησιῶ-ται, 26.000 δὲ εὐρίσκονται δισπαρμένοι εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης, ἰδιαιτέρως δὲ εἰς Αὐστραλίαν. Ὅλοι αὐτοὶ νο-σταλγοῦν ἐκάστοτε μίαν ἐπάνοδον διὰ χρόνον τινὰ εἰς τὴν νῆσον τῶν. Ἰδοὺ λοιπὸν μία μᾶζα ἀνθρώπων τὴν ὁποῖαν δυ-νάμεθα νὰ ἐκμεταλλευθῶμεν ἐκχωροῦντες τὴν νῆσον τῶν Κυθέρων.

Ἀνεφέρθη εἰς τὴν Κυθηρεῖαν Ἀφροδίτην. Θὰ ἠδυνάμην νὰ προσθέσω ὅτι καὶ ἡ λατρεία τῆς Ἀρτέμιδος θὰ ἠδύνατο νὰ ἀπο-ελεῖται μέγα στοιχεῖον τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως. Θὰ ἦτο δηλαδὴ δυνατόν ὁρισμένον τμήμα τῆς νῆσου νὰ καταστῇ μέγας καὶ παγκόσμιος σταθμὸς τῶν κυνηγῶν, διότι ἐκ τῆς νῆσου τῶν Κυθέρων διέρχονται τὰ ἀποθημνητικὰ πτηνὰ ἀπο-δημοῦντα ἀπὸ τὴν Εὐρωπαϊκὴν Ἠπειρὸν εἰς τὴν Ἀφρικανι-κὴν τοιαύτην. Ἰδοὺ, λοιπὸν, καὶ ἓνα ἐπιπρόσθετον στοιχεῖον τὸ ὁποῖον θὰ ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ διὰ τὴν τουριστικὴν ἀ-ξιοποίησιν τῆς νῆσου.

Είπον, αρχόμενος του λόγου, ότι ο Πειραιεύς παρακολουθείται από ελληνική και νησιωτική συμπλέγμα. Έκ των υπολοίπων νήσων του νησιωτικού αυτού συμπλέγματος είναι οι νήσοι Σπέτσας, Πέρος και Ύδρα. Πέραν της εκεί ανάπτυξης αξιολογώτατης ιδιωτικής πρωτοβουλίας ως προς τον Τουρισμόν, είδον πρό τινας να διεκδικούνται ξενοδοχεία του ΕΟΤ εις τας Σπέτσας και τον Πόρον, ενώ παραλλήλως εις την Ύδραν υφίσταται και λειτουργεί το παλαιόν ξενοδοχείον εις αρχοντικόν και ένας ξενών εν τη πόλει.

Εκεί όμως, όπως και εις τας Σπέτσας, κινδυνεύουν να ιδούν κυκλοφορούντα αυτοκίνητα. Φαντάζεσθε το δράμα εκείνων οι οποίοι μεταβαίνουν εκεί διά την καθάραν ατμόσφαιραν και ανάπαυσιν να αντιμετώπιζον αυτόν τον τρομερόν κίνδυνον των καταστροφών. Επίσης υπάρχει το μέγα πρόβλημα της ελλείψεως ύδατος. Είμαι υποχρεωμένος εις το σημείον τούτο να επιστήσω την προσοχήν της Κυβερνήσεως. Θά πρέπει να απαγορευθή την κυκλοφορίαν αυτοκινήτων τώσον εις την Ύδραν όσον και εις τας Σπέτσας.

Ένα άλλο τμήμα της Πειραικής περιφέρειας, είναι η περιφέρεια της Τροχηνίας, ήτις αρχεται από τα κρασπεδά του Ναυπλίου μέχρι των κρασπέδων της Ερμιονίδος. Είναι η χερσόνησος των Μεθάνων. Εκεί χάριν και μόνον της ιδιωτικής πρωτοβουλίας το ξενοδοχειακόν πρόβλημα έχει επιλυθή άνευ παρεμβάσεως του Κράτους. Αλλά εκεί κατά το έτος 1890, ήτοι πρό 72 έτων, άνηγγέρθη υπό του Κράτους λουτρικόν κατάστημα, το υδροθεραπευτικόν κέντρον. Έκτοτε όμως ούδεν ενδιαφέρον επέδειξε το Κράτος, το όποιο είναι ιδιοκτήτης του υδροθεραπευτικού αυτού κέντρου, το όποιον εύρίσκεται εις φορικήν πράγματι κατάστασιν.

Πρό ημεϊών υπέβαλον, σχετικήν ερώτησιν και μου απήντησεν ο κ. Υπουργός, ότι δυστυχώς εις το πρόγραμμα επενδύσεων δεν περιελήφθησαν τα Μεθανα. Καί πρέπει να σημειωθή ότι πρόκειται περί της δευτέρας λουτροπόλεως από άποψews κινήσεως. Παρεσχέθη όμως η διαβεβαίωσις, ότι διεξάγονται συνεννοήσεις με το Ταμείον Παρακαταθηκών και Δανείων διά την χορήγησιν δανείου 7.000.000 δραχμών διά την άέργειαν λουτρικού καταστήματος.

Διεβίβασα τας πληροφορίες αυτές προς τους κατοίκους των Μεθάνων, αλλά ούδεις με έπίστευσε και όμολογώ, ότι έλυπηθήν δι' αυτό. Πρό τινων ήμερών άπεστάλη τηλεγράφημα των Δημάρχου και Αντιπροέδρου του Δημοτικού Συμβουλίου Μεθάνων προς τους κ.κ. Πρόεδρον Κυβερνήσεως, Υπουργόν Προεδρίας Κυβερνήσεως, την Βουλήν, τον Αρχηγόν Ε. Κ. και τον Αρχηγόν του Κόμματος Προοδευτικών διά του όποιου ζητούν την έπίπευσιν της κατασκευής υδροθεραπευτηρίων και τών άπαραιτητών τουριστικών έργων. Το τηλεγράφημα το καταθέτω ίνα περιληφθή εις τα πρακτικά.

Εύχομαι όμως η δοθείσα υπόσχεσις περί χορηγήσεως δανείου πραγματοποιηθή, ίνα δώμην εξανθρωπισμούνας τας λουτρικάς εγκαταστάσεις των Μεθάνων, λουτροπόλεως κατ' έξοχήν των πτωχών ανθρώπων, αξίως κάθε αγάπης και στοργής.

Ούδεν έπίσης αξιόλογον εγένετο εις έτέραν νήσον του νησιωτικού συμπλέγματος του Πειραιώς, εις την νήσον Αίγιαν, όπου κάθε Σαββατοκύριακον πλημμυρίζει από χιλιάδας ταλαιπωρουμένους ανθρώπους. Υπάρχουν αί φιλότιμοι προσπάθειαι των κατοίκων, αλλά το φιλότιμον δεν έξαρκει διά την λύσιν των προβλημάτων.

Ξενοδοχείον, δεν σημαίνει υδροχρωματισμός η έστω και έλαιοχρωματισμός πεπαλαιωμένου οικήματος. Τα παλαιά οικήματα δεν είναι δυνατόν με ένα υδροχρωματισμόν να καταστούν ξενοδοχεία. Αλλά και εκεί διά να μεταβή τις εις το δωμάτιόν του διέρχεται από άλλα δωμάτια.

Πρός επίλυσιν του θέματος αυτού χρειάζεται καλή διάθεσις και τά στοιχεία, τά όποια συνιστούν την καλήν διάθεσιν, είναι ή στοιχειώδης άνεσις και ή καθαριότης, όχι όμως ή στοιχειώδης καθαριότης.

Μετά την περιπλάνησιν ανά την Πειραικήν πολυνησίαν, φθάνομεν επί τέλους και εις τον Πειραιά.

Εις τον Πειραιά, κ. συνάδελφοι, υπήρχε προπολεμικώς ένα αξιόλογον ξενοδοχείον, το όποιον κατά τους βομβαρδισμούς

του 1944 καταστράφη ολοσχερώς και σήμερα η πόλις του Πειραιώς εύρίσκεται ξενοδοχειακώς εις πλήρη αφάνειαν. Η δε σταμένη εις τον Πειραιά ξενοδοχειακή κατάστασις δύναται να έμπνευσή μόνον ένα σεναριογράφον και τικηνοθέτην, όπως εκείνον του «Ποτέ την Κυριακή».

Μάλιστα ο κ. Υπουργός Προεδρίας της Κυβερνήσεως θα ήδύνατο να λάβη λίαν ενδιαφερούσας πληροφορίες από αξιολογώτατον συνέλληνα, ο όποιος διετέλεσε συνεργάτης του εις το Υπουργείον των Έσωτερικών, ύπονοώ τον Ταξίαρχον κ. Ιωάννην Καρμπότσην. Εάν τον ήρώτα λοιπόν, θα έπληροφορείτο πράγματα, διά τα όποια δεν θα ήδύνατο να είναι υπερήφανος.

Η Πειραική εγκατάλειψις είναι γενική. Οι δρόμοι αποτελούν κίνδυνον διά πάντα που θα τολμήσγη να τους διαβή. Το Αρχαιολογικόν Μουσείον του Πειραιώς είναι τελείως εγκαταλειμμένον. Μάλιστα δύναμαι να είπω, ότι μέχρι σήμερα στεγάζεται εις υπόγεια οίκων ιδιωτών. Ο Πειραιεύς έχει και Ναυτικόν Μουσείον, το όποιον είναι και αυτό εγκαταλειμμένον εις σημείον που προκαλεί δυσφορίαν και αγανάκτησιν. Θα ήδύνατο δε να λυθή το θέμα του Ναυτικού Μουσείου διά της παραχωρήσεως του Ναυτικού Νοσοκομείου, ώστε να ιδρύσωμεν ένα Ναυτικόν Μουσείον άξιον της αρχαιοτέρας ναυτικής πόλεως του κόσμου. Ο Πειραιεύς έχει ένα εκ των μεγίστων λιμένων της Μεσογείου, ο όποιος αποτελεί πηγήν πλούτου και διά το Κράτος και διά την ιδιωτικήν οικονομίαν. Ο τετιμημένος δικαστικός Γεώργιος Βελούζος, έδημιούργησε κατά την πρώτην περίοδον της Κυβερνήσεως Παπάγου, ότε Υπουργός του Συντονισμού ήτο ο κ. Σ. Μαρκέζινγς, έδημιούργησε λέγω, διά τον ΟΑΠ όλας τας προϋποθέσεις, ώστε σήμερα ο ΟΑΠ να γίνη οικονομικώς ο εύρωστότερος οργανισμός καθ' άπασαν την χώραν. Οφείλω να άπονεύω τιμήν από του βήματος τούτου προς τον Γεώργιον Δελούζον, ο όποιος, τον τόνον της περισυλλογής και της ανασυγκροτήσεως είχε δώσει ο ίδιος. Ίδου ένα παράδειγμα. Ότε παρέλαβε την προεδρίαν του Όργανισμού Λιμένος Πειραιώς, ένεφανίσθη εις το γραφείον του ο διευθυντής των διοικητικών υπηρεσιών του ΟΑΠ και του είπεν, ότι κάτω σας περιμένει το αυτοκίνητον. Ο κ. Βελούζος απήντησεν, διατί, απήγγησαν τα λεωφορεία; Άν, κ. συνάδελφοι, αυτό το πνεύμα της περισυλλογής εκράτει εις όλους τους Δημοσίους Όργανισμούς, ασφαλώς η οικονομική κατάστασις αυτών και γενικώτερον του Κράτους, θα ήτο πολύ καλύτερα.

Κύριοι συνάδελφοι, δεδομένης της απόλυτου συνυφάνσεως του λιμένος Πειραιώς προς την πόλιν και της πόλεως προς τον λιμένα, ο ΟΑΠ θα ήδύνατο να προσή και εις δανεισμόν και εις χορηγίας, ώστε να αποκτήσγη η πόλις ό,τι δεί να ανασυγκροτηθή και να καταστή σύγχρονος πόλις. Κατ' αυτόν τον τρόπον, θα ήλκοντο και τα πληρώματα των ξένων σκαφών από την ιδέαν να έπισκεφθούν το Ναυτικόν Μουσείον και τα άλλα αξιόλογα σημεία. Θα ήδύνατο ακόμη να συντελέσγη εις την ίδρυσιν Ναυτικού Νοσοκομείου ως και Τουριστικού περιπτέρου εις τον περικαλλή λόφον της Καπτελλάς, εις τον προσήτην Ήλιον.

Ο κ. Υπουργός της Προεδρίας της Κυβερνήσεως όμιλών κατά την πρώτην συζήτησιν της παρούσης έπερωτήσεως είπεν έπαιρόμενος, όσον άφορά το κυβερνών κόμμα, ότι η τελευταία και μόνον θετία υπήρξε συντελεστική της ανάπτυξεως του Τουρισμού και εις τον κ. Μακρήν διακηρύξαντα ότι τα θεύματα, επιτελέσθησαν κατά την θεαν αυτήν, άπαντων ο συνάδελφος κ. Λυκουρέζος του υπενθύμισεν ότι οι προϋποθέσεις διά την ανάπτυξιν τουρισμού, έτέθησαν από του 1952 και ειδικώτερον από του 1953, ότε εγένετο αναπροσαρμογή του έθνικου νομισματος.

Ν. Μπακοπούλος. Τόν Όργανισμόν Τουρισμού, ποιός τον έκαμε;

Π. Λυκουρέζος. Κύριε συνάδελφε, η διακοπή σας, ήτο το όλιγώτερον άσκοπος.

Ν. Μπακοπούλος. Τό είπον, διότι έκαπτος, τον έκούτουν του ύπστηρίζει.

Κ. Βαβολίνης. Θα έπεθύμουν μετά πολλού σεβασμού να είπω εις τον κ. Μπακοπούλον, ότι το κόμμα, εις το όποιον

έχω την τιμήν νά ἀνήκω, τὸ κόμμα τῶν Προοδευτικῶν, εἶναι ὑπὲρ τῶν ἀγώνων καὶ ἐναντίον τῶν ἐρίδων. Τοῦτο, ἔχει ἰδιαιτέραν σημασίαν σήμεραν.

Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως, δὲ γνωρίζῃ, ὅτι ὁ τουρισμός, εἶναι πανάρχαιος ὅσον καὶ ὁ πολιτισμός. Ὅπως ὅμως πάντες γνωρίζομεν, ὁ τουρισμός, ἔλαβεν παγκοσμίως ἑκτατὴν εὐρυτέραν καὶ κατέστη κτῆμα ὄχι τῶν ὀλίγων, ἀλλὰ τῶν πολλῶν, ἀπὸ τοῦς Ναπολεοντείους πολέμους. Ἐκτοτε δέ, ἐνεπλάθη ἀκόμη περισσότερον ἢ πρῶτον πάθεια.

Θὰ ἤθελα, ἐπὶ πλέον νά προσθέσω, ὅτι εἰς τὸν τουρισμὸν καὶ τοὺς τουρίστας, ἡ ἐπιστήμη τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας, ὀφείλει πάρα πολλά, διότι ἐὰν δὲν ὑπῆρχον οἱ περιηγηταὶ οἱ ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἐντεύθεν, δὲν θὰ εἴχομεν τὰς πολυτίμους περιγραφὰς τὰς ὁποίας ἔχομεν διὰ τὴν χώραν μας. Καὶ εἰς τοὺς περιηγητάς αὐτούς, ὀφείλομεν ἰδιαιτέραν εὐγνωμοσύνην. Ὡς πρὸς τὸ παρελθόν—ἀκούσατε κύριε Μπακόπουλε—πλὴν τῆς προσπάθειας τὴν ὁποίαν ἀνέπτυξεν ὁ Εὐστάθιος Λάμπας διὰ τὴν δημιουργίαν τουριστικῆς κινήσεως ἐν Ἑλλάδι καὶ κατόπιν μιᾶς ὑποτυπώδους τουριστικῆς κινήσεως ἡ ὁποία ἔλαβε χώραν κατὰ τὸ ἔτος 1896 ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν πρῶτων Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων ἐν Ἀθήναις ἡ τουριστικὴ προσπάθεια ἐν Ἑλλάδι ἔλαβε συγκεκριμένην μορφήν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1914 ὅτε ὁ Ἐλευθέριος Βενιζέλος ἱδρύσας τὸ Ὑπουργεῖον Ἑθνικῆς Οἰκονομίας καὶ συνέστησε παρ' αὐτοῦ, εἰδικὴν τουριστικὴν ὑπηρεσίαν. Συμβαίνει νὰ μὴ εἶμαι μόνον πολιτικός, ἀλλὰ καὶ κατὰ τι ἱστορικός καὶ δὲν ἀρνουμαι τὴν ἱστορικὴν ἀλήθειαν. Ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰ ἔτη 1919 καὶ 1929 καὶ πάλιν ἐπὶ κυβερνήσεων Ἐλευθερίου Βενιζέλου, ἡ τουριστικὴ προσπάθεια ἐνετάθη.

Ν. Μπακόπουλος. Αὐτὸ ἤθελον νά εἶπω ἀκριβῶς προηγουμένως. Καὶ διεμαρτυρήθην ὅταν ἀντελήφθην ἡ ἐνόμισα ὅτι ἀντελήφθην, ὅτι ἔπατε πῶς ἡ τουριστικὴ κοσμογονία ἤρχισε τὸ 1953, ἐπὶ ἡμερῶν τοῦ κ. Μαρκεζίνη. Δὲν ἀρνουμαι τὴν συνδρομὴν οὐδενός. Ἡθελον ἀπλῶς νά σας ὑπενθυμίσω τὴν προσπάθειαν τὴν ὁποίαν κατέβαλεν ὁ Ἐλευθέριος Βενιζέλος. Νὰ μὴ μάς καίῃ λοιπὸν τὸ ὄνομα τοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου.

Κ. Βοβολίνης. Ἀνῆκω εἰς ἐκείνους τοὺς ὁποίους οὐδὲν καίει.

Ν. Μπακόπουλος. Ὅπου καίει.

Κ. Βοβολίνης. Καὶ ἡ τουριστικὴ προσπάθεια τῆς χώρας ἔλαβεν ἰδιαιτέραν ἑξάρσιν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1936, ἐπὶ κυβερνήσεως Ἰωάννου Μεταξᾶ, ὅτε ἱδρύθη τὸ Ὑπουργεῖον Τύπου καὶ Τουρισμοῦ. Ταῦτα, διὰ τὴν ἱστορικὴν ἀλήθειαν.

(Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο, τὴν Προεδρικὴν ἔδραν, καταλαμβάνει ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. Β. Βύζας).

Δ. Μακρῆς (Ὑπ. Πρ. Κυβ.). Ἡμπορεῖτε εἰς τὰς πρὶς περιόδους τὰς ὁποίας ἀναφέρατε, τὸσον τοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου, ὅσον καὶ τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ, ὅσον τέλος καὶ τῆς περιόδου 1952 καὶ ἐντεύθεν, νά κατονομάσητε ἀποφασιστικὰς ἐκδηλώσεις τουριστικὰς, αἱ ὁποῖαι νὰ ἔχουν συνυφανθῇ μετὰ τὴν γενικωτέραν τουριστικὴν προσπάθειαν τῆς χώρας; Αὐτὸ δὲ εἶχε σημασίαν. Ἐγὼ πράγματι ὑπεστήριξα, ὅτι προσπάθεια ὀξεία λόγου καὶ τοῦλάχιστον μὲ ἀξιώσεις διεθνούς τουριστικῆς προβολῆς, ἤρχισε νά ἐκδηλοῦται πράγματι μετὰ τὸ 1956.

Νομίζω, ὅτι οὐδέποτε ἀμερόληπτος παρατηρητὴς καὶ συζητητὴς πρέπει νά τὸ ἀγνωρίζῃ ἀνεπιφυλάκτως, ἀχέτως τῶν παρατηρήσεων, αἱ ὁποῖαι εἶναι δυνατόν νά γίνουν ἐπὶ συγκεκριμένων ἔργων ἢ ἐπὶ συγκεκριμένης κατασκευῆς. Ἐπαναλαμβάνω, ὅτι ἡ σοβαρὰ προσπάθεια εἰς τὸν τομέα τοῦ τουρισμοῦ ἤρχισεν ἀπὸ τοῦ 1956. Σὰς ἐρωτῶ καὶ πάλιν, εἰς τὰς πρὶς περιόδους ποὺ ἀναφέρατε, ἡμπορεῖτε νά ὀνομάσητε συγκεκριμένας ἐκδηλώσεις τουριστικὰς;

Κ. Βοβολίνης. Ἡ λέξις προσπάθεια, σημαίνει εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν προσπάθεια. Δὲν σημαίνει ἐπιτεύγματα. Νομίζω ὅτι ἡ περίοδος τὴν ὁποίαν ἀνέφερα τοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου, ὅπως ἐπίσης καὶ αἱ προγενέστεροι εἰς τὰς ὁποίας ἀνεφέρθη, ἀπέτελεσαν μίαν πράγματι προσπάθειαν, μίαν συμβολὴν οὐσιώδη εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς τουρι-

στικῆς κινήσεως τῆς χώρας.

Δ. Μακρῆς (Ὑπ. Πρ. Κυβ.). Διὰ νά διαστέλλωμεν τὰ πράγματα; Μὴ νομίζετε ὅτι μὲ ὅσα λέγω θέλω νά ἀμφισβητήσω τὰς διαδόσεις, τὰς προθέσεις καὶ τὴν ἐπίδοσιν τῶν προηγουμένων Κυβερνήσεων. Ἰδιαίτητα δέ, τοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου. Ἐνδέχεται ὁ Τουρισμός τότε νά μὴ ἦτο ἐκ τῶν τομέων, οἱ ὁποῖοι εἶχον τὴν σημασίαν ὅσῃν σήμεραν. Ἐνδέχεται γενικὴ οἰκονομικὴ προπαρασκευὴ νὰ συνετελέσθῃ καὶ μετὰ τὸ 1952. Οὐδέποτε ὅμως δυνατότης ἦτο δυνατόν νά διαρρεύσῃ πρὸς ἄλλας κατευθύνσεις καὶ νὰ μὴ παροχέτευθῃ εἰς τὸν τομέα τοῦ Τουρισμοῦ. Λέγω ὅτι ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῶν Κυβερνήσεων Καραμανλῆ ἐδόθη ἡ δέουσα σημασία εἰς τὸν Τουριστικὸν τομέα, ὁργανώθη ὑπεράνθρωπος προσπάθεια ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἔχμεν ὡς ἀπέδοσιν εἰς τερᾶστιον καὶ πρωτοφανὲς διὰ τὴν χώραν μας τουριστικὸν ἔργον.

Ε. Ἀρβανιτάκης. Εἰς τὰ ἄλλα Κράτη τι ἔγινε;

Δ. Μακρῆς (Ὑπ. Πρ. Κυβ.). Ὁμιλοῦμεν διὰ τὸ ἰδιὸν μας Κράτος. Θὰ πῶμε πρῶτα τί ἔγινε σὲ μᾶς.

Θ. Κασάλης. Κύριε Πρόεδρε, θὰ ἤθελα νά κάμω μίαν ἀπικατάσταν. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως, ἰσχυρίσθη, ὅτι ἡ δέουσα σημασία εἰς τὸν τουρισμὸν, ἀπεδόθη μόνον ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῶν Κυβερνήσεων τῆς ΕΡΕ. Τοῦτο ἀποτελεῖ ἀνακρίβειαν. Δὲν ἐπιθυμῶ νά ἀνατρέξω εἰς τὸ ἀπώτερον παρελθόν. Ἐν τούτοις, ὅλα: αἱ μεταπολεμικαὶ κυβερνήσεις καὶ ἡ Κυβέρνησις τοῦ Κέντρου, κατὰ τὰ ἔτη 50—51 καὶ ἡ Κυβέρνησις τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος προηγουμένως, μελενοῦσι ἡ χώρα διήνυε σοβαρωτάτας περιπετείας καὶ δὲν ὑπῆρχον περιθώρια διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τουρισμοῦ, ἀπέδωκαν παρὰ ταῦτα εἰς τὸν τουρισμὸν κεραλαιώδη σημασίαν. Βεβαίως, τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ὑπὸ τὰς συνθήκας ἐκείνας καὶ μετὰ τὰ μέτα, τὰ ὁποῖα ὑπῆρχον τότε, δὲν ἦτο δυνατόν νά γίνουν ὅλα. Ἐλήφθησαν, ὅμως, διοργανωτικὰ μέτρα ἀποφασιστικῆς σημασίας διὰ τὴν μετέπειτα ἀνάπτυξιν τοῦ τουρισμοῦ καὶ θὰ ἤθελα νά ὑπενθυμίσω εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν ἐπὶ τῆς Προεδρίας, ὅτι ὅλα τὰ σημερινὰ ξενοδοχεῖα τὰ εὐρισκόμενα εἰς ἀρχαιολογικοὺς τόπους, Κνωσσοῦ, Μυκηνῶν, Ἐπιδαύρου, κλπ., εἶναι ἔργα, τὰ ὁποῖα ἐδεμελιώθησαν, κατὰ τὴν περίοδον 49—50—51 καὶ ἡ κατασκευὴ τῶν συνετελέσθη κατὰ τὰ ἔτη τῆς Κυβερνήσεως τοῦ Συναγερμοῦ. Καὶ πέραν αὐτῶν, κατὰ τὴν περίοδον 52—53, προστετέθησαν καὶ νέα ἔργα, μετὰξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ ξενὼν τῆς Καστοριάς, διὰ τὸν ὁποῖον διετέθησαν τότε ἀπὸ τὰ ὀλίγα ὑπάρχοντα μέτα, ἀρκετὰ κονδύλια. Ἡ δὲ ὑπόμνησις τοῦ κ. Βοβολίνη καὶ ἡ ἐν συνεχείᾳ ἐπέμβασις τοῦ κ. Λυκουρέζου, εἶχε σκοπὸν νά ὑπενθυμίσῃ μίαν ἀποφασιστικὴν οἰκονομικὴν πολιτικὴν τοῦ ἔτους 1953, τὴν ἀναπροσαρμογήν, ἡ ὁποία ὑπῆρξε μίᾳ πρῶτοστος πράξις, ἥτις καὶ ἐδημιούργησε τὰς οἰκονομικὰς προϋποθέσεις τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως. Διότι θὰ ἦτο ἀστείον νά ὀμιλοῦμεν περὶ τουρισμοῦ εἰς μίαν χώραν τὸσον ἀκριθεῖ, τὴν ὁποίαν οὐδεὶς τουρίστας θὰ ἤδυνάτο νά πλησιάσῃ. Ἡ πρᾶξις ἐκείνη ἀπέτελεσε τὸ κίνητρον καὶ ἔδωκε τὴν ὠθησιν τῆς μετέπειτα τουριστικῆς κινήσεως, ἡ ὁποία γίνεται σήμεραν καταφανὲς ἀπὸ τὴν αὔξησιν ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος τῶν ἐπισκεπτομένων περιηγητῶν τὴν χώραν. Εἶναι βεβαίως, γεγονός, ὅτι ἐπὶ κυβερνήσεων τῆς ΕΡΕ, μεταγενεστέρως μεγαλύτερα κονδύλια διετέθησαν διὰ τὴν τουριστικὴν ἀξιοποίησιν τῆς χώρας, διότι καὶ τὸ ὕψος τῶν κρατικῶν ἐπενδύσεων ὑπῆρξε κατὰ πολὺ μεγαλύτερον. Καὶ ἐὰν ὑπόρχῃ σήμεραν κριτικὴ, αὕτη δὲν ἀφορᾷ μόνον τὰ διατεθέντα κονδύλια, ἀλλὰ διότι οὐσιώδη τουριστικὰ κέντρα παρελείφθησαν. Δὲν εἶναι, ἐπομένως, ζήτημα ἀντιδικίας ἢ ἐρίδων, ἀλλὰ ζήτημα ἀντικειμενικότητος ἐπὶ τῇ βᾶσει τῆς ὁποίας ὤφειλαν οἱ κ. ἐπὶ τῆς Προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως Ὑπουργός, νά ἀναγνωρίσῃ, ὅτι πέραν τῶν ὅσων αἱ κυβερνήσεις τῆς ΕΡΕ ὑπὲρ τοῦ τουρισμοῦ ἐπράξαν, ὑπῆρξαν καὶ αἱ προγενέστεραι κυβερνήσεις, αἱ ὁποῖαι μεγάλως συνέβαλον εἰς τὴν τουριστικὴν ἀξιοποίησιν τῆς χώρας.

Δ. Μακρῆς (Ὑπ. Πρ. Κυβ.). Ἐγὼ οὐδέποτε ἐπεζήτησα νά ἀμφισβητήσω τὴν προσπάθειαν τῶν προκατόχων Κυβερνήσεων.

Θ. Κασάλης. Τὸ ἐπεζήτησατε, κύριε Ὑπουργέ, μετὰ συγχωρεῖτε. Εἶπατε μίαν φράσιν, τὴν ὁποίαν ἡ ἀντικειμενι-

κρίτης δὲν σὰς τὴν συγχωρεῖ. Εἶπατε, ὅτι αἱ προηγούμεναι Κυβερνήσεις ἐπέδειξαν ἐγκληματικὴν ἀμέλειαν. Τὸ ἤκουσα. Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος, διὰ τὸν ὁποῖον ὁ κ. Ζορμπᾶς, χωρὶς νὰ ἔχη πρόχειρα στοιχεῖα διεμαρτυρήσῃ καὶ ὁ κ. Λυκουρέζος ἐνηκόωσθαι ἐπάνω καὶ σὰς εἶπεν ὅτι ἐκάματε μίαν ἀδικίαν. Ὁ κ. Βοβολίνης, ὁμιλῶν, καὶ πάλιν ἐπανέφερε τὸ θέμα.

Δ. Μακρῆς (Ὑπ. Πρ. Κυβ.). Εἶναι δικαίωμα τῶν συναδέλφων τῆς Ἀντιπολιτεύσεως, νὰ ἐπαναφέρουν τὸ θέμα. Ἐγὼ, ὅταν παρετηρήθῃ ἀπὸ μέρους τοῦ κ. Λυκουρέζου, ὅτι ὑπῆρξεν ἐκδήλωσις ἐνδιαφέροντος, ὑπὸ τὴν μορφήν τῆς ἀναπροσαρμογῆς, τὸ ὁποῖον ὑπεδοήθησε ἐμμέσως τὸν τουρισμόν, ἂν ἐγνώρισα ὅτι πράγματι ὑπῆρξεν ἡ προσπάθεια αὕτη, ἡ ὁποία ἐσορήθη τὸν τουριστικὸν τομέα. Τοῦτο ὅμως δὲν σημαίνει, ὅτι δὲν ἤμπορῶ νὰ διαφωνῶ, ὅταν καταβάλλεται προσπάθεια ἀπὸ τῆς ἄλλης πλευρᾶς νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι ἐξεδηλώθη σοβαρὸν ἐνδιαφέρον εἰς τὸν τομέα τοῦ τουρισμοῦ. Καὶ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀναφερθῶ εἰς τὸ μεμονωμένον ἔργον τοῦ ξενοδοχείου τῆς Καστοριάς, ὅταν ἔχωμεν τὰ ποσὰ τῶν ἐπενδύσεων, μὲ οἰανδήποτε βάσιν προϋπολογισμοῦ, ἐὰν θέλετε.

Ἐχομεν τὸ 1951	23	ἐκατ.
1952	14	»
1953	6	»
1954	13	»
1955	24	»
1957	45	»
1958	192	»
1959	215	»
1960	233	»
1961	270	»
καὶ τὸ 1962	232	»

Συνεπῶς, ὅταν ἔχωμεν δεκαπλασίαν ἐκδήλωσιν οικονομικοῦ ἐνδιαφέροντος εἰς τὸν τουριστικὸν τομέα, οἰαδήποτε ἄλλη τοποθέτησις, νομίζω, ὅτι παρέλκει. Τώρα, ἐὰν ἐπιστεύατε ὅτι ἡ ἀκρίβεια τῆς ζωῆς ἐν Ἑλλάδι δὲν ἐπέτρεπε προσέλκυσιν τουριστῶν, εἶναι ἄλλο κεφάλαιον αὐτό. Ἀλλὰ πάτως, δὲν ἤμπορεῖ νὰ θεωρηθῇ ἐνδιαφέρον εἰς τὸν τουριστικὸν τομέα, ἐκδηλούμενον σοβαρῶς, ὅταν τὸ 1953 εἴχαμεν διάθεσιν ἐξ ἐπενδύσεων, 6.025 χιλ.

Θ. Κροάλης. Κύριε Ὑπουργέ, ὅταν ἀναφερώμεθα εἰς ἀριθμούς, δὲν ποῖται νὰ κρίνωμεν τὰ γεγονότα παρὰ εἰς τὰ πλαίσια τῶν συνθηκῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκουν οἱ κρίνόμενοι ἀριθμοί. Ὅταν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὁ προϋπολογισμὸς τῶν δημοσίων ἐπενδύσεων ἀνῆρχετο εἰς 2 δισεκατομμύρια δραχμῶν 15 ἢ 20 ἢ καὶ 25 ἐκατομμύρια διὰ τὸν Τουρισμόν, θὰ πρέπει νὰ θεωρῆται ὡς σημαντικώτερα συμβολή, ἐν συγκρίσει μὲ τὴν συμβολὴν τῶν τελευταίων ἐτῶν, ὅτε ὁ προϋπολογισμὸς τῶν ἐπενδύσεων εὐρίσκεται εἰς πολὺ ὑψηλότερα ἐπίπεδα.

Πέραν τούτου, ἡμεῖς δὲν ἠνῆθμεν, ὅτι ἡ Κυβέρνησις τῆς ΕΡΕ ἐξέτελεσεν ἔργα. Εἶπον ὅτι δὲν εἶναι τὸ ὕψος τῶν ἐπενδύσεων διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τουριστικῶν ἔργων, ἀλλὰ αὐτὰ ταῦτα τὰ ἔργα τὰ ὁποῖα ἐπικρίνομεν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ διατυπωθὲν παράπονόν σας νὰ ἀκούτε ἀπὸ ὅλους ἡμᾶς νὰ λέγωμεν ὁ εἰς διὰ τὴν Κεφαλληνίαν, ὁ ἕτερος διὰ τὰ Κύθηρα κλπ., εἶναι φυσικὸν νὰ τὰ ἀκούτε τὰ παράπονα αὐτά, διότι καθεὶς βουλευτὴς ἐνδιαφέρεται διὰ τὴν ἰδιαιτέραν του περιφέρειαν, ἡ ὁποία παρουσιάζει τουριστικὸν ἐνδιαφέρον. Δὲν θὰ ἔπρεπε συνεπῶς ἡ δυσφορία σας τὴν ὁποίαν αἰσθάνεσθε ἀκούοντες τὰ παράπονά μας αὐτά, νὰ σὰς κἀνῃ νὰ μὴ ἀναγνωρίσητε τὴν πραγματικότητα, ὅτι ὁ Τουρισμὸς ἀνεγνωρίσθη ἀπὸ ὅλας τὰς Κυβερνήσεις. Καὶ θὰ ἔπρεπε ὅπως ἡμεῖς ἀναγνωρίζομεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις τῆς ΕΡΕ ἀναπτύσσει τουριστικὴν δραστηριότητα νὰ γνωρίσητε καὶ ὑμεῖς ὅτι ὅλαι αἱ προηγούμεναι ὑμῶν μεταπολεμικαὶ Κυβερνήσεις ἀνεγνώρισαν τὴν ἀνάγκην τῆς τουριστικῆς ἀναπτύξεως τῆς χώρας, κατέβαλον προσπάθειαν μέσα εἰς τὰ πλαίσια τῶν δυνατοτήτων τῆς ἐκάστοτε ἐποχῆς, προωθήσεως τοῦ τουρισμοῦ καὶ τέλος, ὅτι ἡ νομισματικὴ ἀναπροσαρμογὴ ὤθησεν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τουρισμοῦ εἰς τὴν χώραν μας.

Κ. Βοβολίνης. Κύριοι συνάδελφοι, μετὰ τὰς διακοπὰς αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ ὑπῆρξεν ἡλικὴ διαφωτιστικὰ ἐκπαιδευτικὴ ἐπανερχομὴ εἰς τὸ θέμα διὰ νὰ εἰπω ὅτι μετὰ τὸν Β' Παγκόσμιον πόλεμον ἐγένοντο πολλὰ ἀποπειραὶ τουριστικῆς ἀναπτύξεως τῆς χώρας μας. Ἀλλὰ αἱ συνθῆκαι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης διὰ πολλοὺς καὶ διαφόρους λόγους ὑπῆρξαν ἀντίθετοι καὶ δὲν ἐπέτρεψαν τὴν εὐδοκίμησιν προσπάθειας εἰρηνικῆς ὡς κατ' ἐξοχὴν εἶναι εἰρηνικὴ προσπάθεια ὁ τουρισμός.

Κύριοι συνάδελφοι, ζῶμεν εἰς τὸν τόπον αὐτὸν καὶ γνωρίζομεν τοὺς λόγους οἱ ὁποῖοι ἡμᾶς εἰς τὸ παρελθὸν τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τουρισμοῦ. Γνωρίζομεν ὅτι ὑπῆρξε περιόδος κατὰ τὴν ὁποίαν δὲν ἦτο δυνατόν νὰ γίνῃ λόγος περὶ ἀναπτύξεως τουρισμοῦ εἰς τὴν χώραν μας. Μὴ λησμονώμεν ὅτι τὸ δολλάριον εἶχε 15 δραχμὰς ἢ καὶ ὀλιγώτερον. Ἕλληνες δὲ ἔχοντες συγγενεῖς εἰς τὴν Ἀμερικὴν, τοὺς ἐγγραφὰν νὰ μὴ στείλλουν δολλάρια, διότι ἐδῶ πηγαίνουν χαμένα, παρὰ ἄλλα εἶδη τὰ ὁποῖα θὰ ἤθύναντο νὰ τὰ πωλήσῃ ἐδῶ εἰς τιμὴν μεγαλυτέραν. Συνεπῶς δὲν ἦτο δυνατόν ἐπαναλαμβάνειν με τὸ σολλαριαν 15 δραχμὰς ἢ καὶ εὐθιγώτερον νὰ γίνῃ σοβαρὰ τουριστικὴ κίνησις καὶ νὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ αὐξήσις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν προσηρχόμενων τουριστῶν.

Ἡ νομισματικὴ ἀναπροσαρμογὴ ὑπῆρξε καὶ διὰ τὸν τουρισμόν κατ' ἐξοχὴν σωτικὴ. Ἰσοῦ μὲν χαρακτηριστικὴ εἰκὼν. Τὸ ἐλεύθερον ταξιδιωτικὸν συνάλλαγμα ἐνεφάνιζετο κατὰ τὴν κατ' ἐξοχὴν κρίσιμον δετίαν 1949—1953 εἰς δολλάρια ὡς ἐξῆς: 1949 δολλάρια 2.969.327, τὸ 1950 δολ. 4.734.311, τὸ 1951 δολ. 5.933.311, τὸ 1952 δολ. 8.243.244 καὶ 1953 τὸ ἔτος τῆς νομισματικῆς ἀναπροσαρμογῆς δολ. 18.863.169. Δηλαδή τὸ 1949 εἴχομεν δολ. 2.000.000, τὸ 1953 εἴχομεν δολ. 18.000.000, ἐνῶς δετίας ὀκταπλασιάσθη τὸ ἐλεύθερον ταξιδιωτικὸν συνάλλαγμα. Βεβαίως — διὰ νὰ ἱκανοποιήσῃ καὶ τὸν κ. Ὑπουργὸν Προεδρίας Κυβερνήσεως — οἱ ἀριθμοὶ αὗτοι ἠξήθησαν πολλαπλασίως δὲν διαιμελὰ ὅμως νὰ ὁμιλῶμεν περὶ φάσματος. Ἡμεῖς ἐν ἔτει 1950 ἐμφανίζομεν προσελθόντας τουρίστας 350.000. Ἐρχόμενα εὐθὺς πρὸ τῆς Τουρκίας, καὶ ἐπόμενα τῆς Γιουγκοσλαβίας ἦτις πλὴν τῶν Δαλματικῶν Ἀκτῶν οὐδὲν ἕτερον τουριστικὸν ἐνδιαφέρον παρουσιάζει. Δὲν ὁμιλοῦμεν περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τουριστῶν τῆς Ἰταλίας, τῆς Αὐστρίας, τῆς Ἰσπανίας, τῆς Οὐγγαρίας, ὁ ὁποῖος ἀριθμὸς εἶναι πλεονακτιστὸς τῶν 350.000 τῶν ἰδικῶν μας. Ἀναφερόμεθα καὶ πάλιν ὅτι εἰς τὴν Γιουγκοσλαβίαν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος εἰσῆλθον 850.000 τουρίσται ἐναντι τῶν 350.000 τῆς Ἑλλάδος.

Εἶμαι, πάντως, ὡς δικαίως κρίτης, εὐτυχὴς, διότι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως, ἀνεγνώρισεν τὴν προσπάθειαν τῶν ἐτῶν 1952—1954 καὶ τὴν ἀνεγνώρισεν, ἐπιπροσθέτως, ὡς πρόδρομον, τῆς περαιτέρω σημειωθείσης, τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως.

Δ. Μακρῆς (Ὑπ. Προεδρ. Κυβερνήσεως). Ὅχι ἀκριβῶς αὐτό.

Κ. Βοβολίνης. Λυπούμαι, τότε, διὰ τὸ ὅτι σὰς ἀπέβαιναν τὸν ἔπαινον.

Δ. Μακρῆς (Ὑπ. Προεδρ. Κυβερνήσεως). Τότε νὰ τὸν ἀνακαλέσεται.

Κ. Βοβολίνης. Λυπούμαι, διότι τὸ ὕψος τὸ ἰδικόν μου εἶναι ἀγωνιστικόν, ἐνῶ τὸ ὕψος τὸ ἰδικόν σας, κ. Ὑπουργέ, εἶναι ἐριστικόν. Ἐπανερχομαι, κύριε Ὑπουργέ, εἰς τὴν βασικὴν μου διακήρυξιν, ὅτι ἀνῆλθω εἰς κόμμα, τὸ ὁποῖον ἀγαπᾷ τοὺς ἀγῶνας καὶ ὄχι εἰς κόμμα, τὸ ὁποῖον ἀγαπᾷ τὰς ἐριδας.

Δ. Μακρῆς (Ὑπ. Προεδρ. Κυβερνήσεως). Κάμετε λάθος. Οὐτε ὕψος ἐριστικόν ἔχω, οὐτε ὑπάρχει λόγος αὐθεντικῆς ἐρμηνείας τῶν ἀπόψεών μου. Ἐγὼ τὰς ἀπόψεις μου τὰς διατυπῶ σαφῶς. Εἶπον, ὅτι, ἐφ' ὅσον θίγετε θέμα ἀναπροσαρμογῆς, ὡς πρόδρομον τῆς οικονομικῆς ἐξελίξεως καὶ τῆς οικονομικῆς προσπάθειας, δὲν εἶμαι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος θὰ ἀνῆλθαι τὴν σημασίαν αὐτῆς. Ἐπὶ τοῦ τουριστικοῦ ὅμως τομέως ὁμολογήσατε καὶ σεῖς πρὸ ὀλίγου, ἀπὸ συμφώνου μὲ τὸν διακόλυντα κ. συνάδελφον, ὅτι ὡς πρὸς τὸ παρελθὸν ἔκαμα

χρήσιν του χαρακτήρισμού της εγκληματικής εγκαταλείψεως του τομέως.

Κ. Βοβολίνης. Κύριε Υπουργέ, λυπούμαι, διότι εκάματε χρήση όχι της λέξεως, αλλά της φράσεως «εγκληματική εγκαταλείψις των άλλων».

Δ. Μακρής (Υπ. Προεδρ. Κυβερνήσεως). Πώς, τότε είπατε, ότι ανεγνώρισα την απροσαρμογήν ως προσπάθειαν αποστασιτικήν εις τὸν τομέα του τουρισμοῦ.

Κ. Βοβολίνης. Μετὰ τὴν παρέμβασιν τοῦ κ. Λυκουρέζου, τὴν ἀληθεῖαν φιλοτιμίαν ποιοῦμενος ἠναγκάσθητε νὰ ἀναγνωρίσητε ὅτι τὸ ἔργον τῶν Κυβερνήσεων ἐκείνων ὑπῆρξεν ὁ πρόδρομος τῆς τουριστικῆς ἀναπτύξεως τῆς χώρας.

Κύριοι συνάδελφοι, ἡ προσπάθεια τῶν ἐτῶν 1952—54 δὲν εἰσενεν εἰς τὴν δημιουργίαν οἰκονομικῶν μόνων προϋποθέσεων, αἱ ὁποῖαι θὰ ἐπέτρεπον τὴν ποικιλόμορφον ἀξιοποίησιν τῶν τομέων τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος τῆς χώρας μας. Πέραν τῶν οἰκονομικῶν μέσων ὑπῆρχε καὶ ὁλόκληρον σχέδιον τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως τῆς χώρας. Ἐνθυμούμαι, ὅτι ὁλίγας ἡμέρας πρὸ τῆς παραλήψεως τοῦ κ. Μαρκεζίνης ἀπὸ τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ, εἰς μίαν συνεδρίασιν τῶν μελῶν τοῦ κόμματος, μᾶς ἀνέπτυξεν ὁλόκληρον σχέδιον τουριστικῆς ἀναπτύξεως τῆς χώρας. Ἀτυχῶς διὰ τὸ ἔθνος, ἐπηκολούθησεν ἡ παραίτησις τοῦ κ. Μαρκεζίνης.

Διὰ τὸν Τουρισμὸν, στοιχεῖον ἀπαραίτητον εἶναι ἡ φαντασία. Ὑπάρχουν εἰς τὸν τόπον μας ἀπειρα ὅσα στοιχεῖα περαιοῦναι τουριστικῆς ἀναπτύξεως. Ἀκόμη καὶ τὸ Τουριστικὸν Ξενοδοχεῖον Πάρινης θὰ ἠδύνατο νὰ ἀξιοποιηθῇ, χρειάζεται ὅμως προγραμματισμὸς καὶ γνώσις. Πρὸς Θεοῦ: Ὅχι τυμπωματισμὸς, ἡ μεγάλη αὐτὴ ἀσθένεια τῆς φυλῆς μας.

Ἡμεῖς οἱ Προοδευτικοὶ δὲν εἴμεθα ἀρνηταὶ ὅπως ἠθέλησε νὰ μᾶς ἐμφανίσῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς Προεδρίας Κυβερνήσεως, καὶ ὅπως καὶ σήμερον τὸ ἀνέφερεν. Ὁ ἀρνητισμὸς εἶναι χαρακτηριστικὸν τοῦ θαδουτάτου γήρατος. Ἡμεῖς—καὶ τὸ τονίζω—δὲν λέγομεν ὅπως λέγει ὁ κ. Μακρής, ὅτι ἀπὸ ἡμᾶς ἀρχίζει ἡ ἱστορία. Ἡμεῖς εἴμεθα ὑπὲρ τῆς συνεχείας τῶν στοιχείων ἐκείνων, τὰ ὅποια εἶναι ἀπαραίτητα διὰ νὰ ὑπάρξωμεν ὡς φυλὴ καὶ ὡς ἔθνος. Βεβαίως δὲν στρεφόμεθα εἰς τὸ παρελθὸν διὰ νὰ ἀνανεώσωμεν πάθη καὶ μίσση. Ἡμεῖς σεβόμεθα ἀπερ ὀρίτως τοὺς προϋπάρχοντας, ὅταν οἱ προϋπάρχοντες ἔδρασαν ἐπ' ἀγαθῷ. Ὅταν ἔδρασαν ὑπὲρ τοῦ τόπου, τοὺς τιμῶμεν καὶ τοὺς σεβόμεθα. Καὶ πάντα ἀτενίζομεν πρὸς τὰ ἔμπροσ. Ὅπως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐθνικῶν θεμάτων, οὕτω καὶ ἐπὶ τοῦ κατ' ἐξοχὴν ἐθνικοῦ θέματος τοῦ Τουρισμοῦ, ἐνδιαφερόμεθα νὰ συντελέσωμεν ἐλλείγοντες καὶ υποδεικνύοντες δι' ἕνα δημιουργικὸν παρόν. Ἀς μᾶς ἐπιτραπῇ δὲ νὰ διεισπολώμεθα δι' ἐν δημιουργικώτερον μέλλον εἰς τὸ ὁποῖον ἡμεῖς οἱ Προοδευτικοὶ θὰ διαδραματίζομεν καὶ θὰ διαδραματίζομεν διὰ χρόνον μακρὸν τὸν πρῶτον ρόλον. (Χεῖρ κροτήματα).

Κ. Τσάτσος. Κύριοι συνάδελφοι, θεωρῶ ὅτι ὑπῆρξε μία εὐτυχὴς συγκυρία ἡ συζήτησις τῆς ἐπερωτήσεως, τὴν ὁποῖαν διετύπωνεν ὁ ἐξ Ἀθηνῶν συνάδελφος. Εἰς τὰς προηγούμενας συνόδους καὶ περιόδους, λόγῳ σειρᾶς νομοθετημάτων περὶ Τουρισμοῦ, τὰ ὁποῖα κατετίθεντο, ἐδόθη ἐκάστοτε ἐν τῇ Ἐθνικῇ Ἀντιπροσωπείᾳ ἡ εὐκαιρία νὰ ἀναπτύξῃ ἀπόψεις σχετικῶς μὲ τὸ θέμα, νὰ ἀναπτύξῃ καὶ γενικὰς ἀπόψεις, πρᾶγμα πού εἶναι καὶ τὸ σπουδαιότερον, ἀλλὰ καὶ κάτι τὸ ὁποῖον ἐγὼ προσωπικῶς δὲν ὑποτιμῶ, ἀπόψεις ἀναφερομένης εἰς τοπικὰ προβλήματα τοῦ Τουρισμοῦ. Ἦδη, μὴ ὑπάρχοντος, κατὰ σύμπτωσιν, αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἐκκρεμίζου νομοθετήματος, σχέσιν ἔχοντος μὲ τὸν Τουρισμὸν, ἀποτελεῖ μίαν εὐτυχὴ συγκυρίαν ἡ διατύπωσις αὐτῆς τῆς ἐπερωτήσεως καὶ εὐτυχὴ συγκυρίαν ἡ κατὰ πρωτοβουλίαν, νομίζω συναδέλφων Προοδευτικῶν, γε ἰκευσις τῆς συζητήσεως.

Πρὶν εἰσελθῶ εἰς γενικώτερα θέματα, ἤθελα νὰ ἀναφερθῶ εἰς αὐτὴν αὐτὴν τὴν ἐπερωτήσιν καὶ νὰ εἰπῶ ὅτι ἐγκαταλείψω, οὕτως εἰπεῖν, τὴν πρῶτην μου ἀγόρευσιν, ὡς βουλευτῆς καὶ μὴ ὑπουργός, ὑπερὰ ἀπὸ μίαν θετίαν, ἐκφράζων παραλήλως μὲ τὸν ἐπερωτῶντα τὴν εὐχὴν νὰ ἐξετάσῃ εὐμενῶς ἡ Κυβέρνησις τὸ θέμα τοῦ ξενοδοχείου τῆς Ἰθάκης. Πιστεύω, πράγματι, ὅτι διὰ δύο λόγους κυρίως πρέπει τὸ ξενο-

δοχεῖον τῆς Ἰθάκης νὰ γίνῃ. Πρέπει νὰ γίνῃ πρῶτον, διότι εἰς ὁλόκληρον τὸν κόσμον ἡ λέξις Ἰθάκη ἠλεκτρίζει. Ἡ Ἰθάκη εἶναι πατρίς τοῦ Ὀδυσσεὺς καὶ οἱ Εὐρωπαῖοι, εἴτε τὸ θέλομεν εἴτε δὲν τὸ θέλομεν, εἴτε μᾶς ἀρέσει εἴτε ὄχι, δὲν μᾶς συνδέουσι οὔτε μὲ τὸν Ἀγαμέμνονα οὔτε μὲ τὸν Ἀχιλλέα. Μᾶς συνδέουν μὲ τὸν πονηρὸν, τὸν πολυμήχανον Ὀδυσσεά.

Καὶ ὅλοι οἱ ξένοι θέλουν νὰ ἐπισκεφθοῦν τὴν πατρίδα τοῦ Ὀδυσσεὺς. Δεύτερος λόγος. Ὅταν κἀνὴρ κανεὶς τουριστικὸν πρόγραμμα, πρέπει νὰ σκέπτεται κατὰ εὐρυτέρας περιφέρειας, πρέπει νὰ σκέπτεται τὸν τουρίστα, ὁ ὁποῖος θὰ πάῃ εἰς μίαν ζώνην τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐκεῖ θὰ περιδιαβάσῃ μὲ θάσιν κάποιον νησι ἢ κάποιαν πόλιν σὲ ὅ,τι εἶναι γύρω του. Ὅταν λοιπὸν ἔχωμεν θεμελιωμένην βάσιν τουριστικὴν τὴν Κέρκυραν, ἀποτελεῖ εὐλογον σκέψιν νὰ κάμωμεν καὶ εἰς τὰς πέριξ νήσους ἐρεῖσματα τουριστικά. Καὶ πιστεύω ὅτι ἡ Ἰθάκη παρέχει εἰς τὸ ζήτημα αὐτὸ ἄριστον ἔδαφος. Παρέχει ἄριστον ἔδαφος καὶ δι' ἕνα τρίτον λόγον. Διότι οἱ κάτοικοι τῆς νήσου εἶναι εὐεπίφοροι εἰς τουρισμὸν, εἰς αἱ ἄνθρωποι ταξιδευμένοι. Ἄνθρωποι πού ἑαίρουν ἀπὸ ζωὴν καὶ συναναστροφὴν μὲ ξένους περισσότερο ἀπὸ κατοίκους ἄλλων περιοχῶν καὶ ἐπομένως θὰ εὐρωμεν ἀμέσως ἕνα ἔδαφος κατὰλλήλῃν διὰ νὰ κάμωμεν ξένον τουρισμὸν, πού μᾶς ἐνδιαφέρει κατὰ πρῶτον λόγον.

Δὲν θὰ μπορούσα νὰ δώσω τὴν αὐτὴν ἱκανοποίησιν εἰς τὸν ἀξιότιμον προλαλήσα τα συνάδελφον ἐκ Πειραιῶς, διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι δὲν ἐπεσκεψόμην τὰ Κύθηρα, δὲ συνεμερίσθην τὰς ταλαιπωρίας του καὶ κατὰ τὴν μετάβασιν καὶ κατὰ τὴν ἀναχώρησιν καὶ δὲν γνωρίζω τὴν περιχρῆν. Δὲν ομίζω, ὅμως, λόγῳ τῆς τοποθετήσεως τῆς νήσου, ὅχι τῶν φυσικῶν καλλωνῶν τῆς, τὰς ὁποίας δὲν θέλω νὰ ἀμφισβητήσω, ὅτι ἔχει τὴν αὐτὴν ἡμετέραν ἀπὸ ἀπόψεως προγραμματισμοῦ ἡ δημιουργία τουριστικῆς κινήσεως ἐν Κυθήροις καὶ ἐν Ἰθάκῃ. Ἡ Ἰθάκη πρέπει κατὰ πολὺ νὰ προταχθῇ.

Κατόπιν τούτου, κ. συνάδελφοι, καὶ ἐπαφελομένου τοῦ γεγονότος ὅτι πολλοὶ ἐκ τῶν ἀξιότιμων συναδέλφων ἠθέλησαν νὰ δώσουν μίαν εὐρύτητα εἰς τὸ θέμα τοῦ Τουρισμοῦ καὶ νὰ τὸ ἐξετάσουν ἀπὸ ὕψους, νομίζω ὅτι μὴ παρέχεται καὶ ἐμένα μία εὐκαιρία νὰ ἱδῶ, ἀπὸ τῆς ἰδικῆς μου σκοπίας, τῆς προσωπικῆς μου σκοπίας, πῶς βλέπω τὸ ἔργο, τὸ συντελεσθὲν κατὰ τα τελευταῖα ἔτη καὶ πῶς βλέπω κυρίως τί πρέπει νὰ γίνῃ διὰ τὸ μέλλον. Διότι καὶ ἐγὼ συμμερίζομαι τὴν κατὰ στροφὴν τοῦ λόγου τοῦ κατελθόντος τοῦ βήματος, ὅτι κυρίως πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν τὴν μέλλουσαν τουριστικὴν πολιτικὴν. Θὰ ἤθελα ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ νὰ διατυπώσω ὠριμένους βασικὰς ἀρχάς. Ἀρχὴ πρώτη. Ἀποτελεῖ πλάνην νὰ νομίζωμεν ὅτι ὁ Τουρισμὸς εἶναι ἡ κυρία πηγὴ τοῦ ἐθνικοῦ πλούτου. Ὅχι. Καὶ ἄλλοτε μὲ ἐδόθη ἡ εὐκαιρία νὰ τονίσω, ἀπαντῶν εἰς συναδέλφους τῆς Ἀκρας Ἀριστερίας, ὅτι οὐδέποτε ἡ Κυβέρνησις τῆς δετίας ἐσκέφθη ὅτι ὁ Τουρισμὸς ἀποτελεῖ τὴν πρῶτην πηγὴν ἐθνικοῦ πλούτου. Ἀποτελεῖ μετὰ τὴν γεωργίαν καὶ μετὰ τὴν βιομηχανίαν, τὴν τρίτην πηγὴν πλούτου. Μὲ ἕνα πρόσθετον τεράστιον πλεονέκτημα, συνιστάμενον εἰς τοῦτο: ὅτι ὁ Τουρισμὸς περιέχει ἐπενδύσεις, κατὰ τὸ πλεῖστον, ἀμέσους ἀποδόσεως. Καὶ ἐπομένως, καὶ μὲν εἶναι ὀλιγωτέρον σημαντικὸν τὸ σύνολον τοῦ Τουρισμοῦ ὡς πηγῆς πλουτοπαραγωγικῆς, ἀλλὰ ἔχει τὴν ἀξίαν τῆς ταχείας ἀποδόσεως. Δευτέρα ἀρχή. Δὲν πρέπει ποτὲ νὰ λησμονώμεν ὅτι ὁ Τουρισμὸς δὲν εἶναι μόνον πλουτοπαραγωγικὴ πηγὴ, εἶναι πηγὴ πολιτισμοῦ καὶ διεθνούς προβολῆς τῆς Χώρας μας. Καὶ θὰ ἀποτελεῖ ἀδυναμίαν πάσης τουριστικῆς πολιτικῆς ἐὰν αὐτὸ τὸ δεύτερον στοιχεῖον ἡγασέτο ἢ παρημελείτο καὶ ἐν δὲν ἐσταθμίζοντο πάντα τὰ στοιχεῖα τῆς γενικωτέρας πολιτικῆς προβολῆς τῆς Ἑλλάδος, ἐν συνδυασμῷ μὲ τὸν Τουρισμὸν. Ὅσοι ἔχουν ταξιδεύει, γνωρίζουν καλὰ πόσον δύσκολον διὰ μίαν χώραν εἶναι νὰ προβληθῇ εἰς τὰς ἀχανεῖς μεγάλας χώρας, ἀπὸ τὰς ὁποίας περιμένει εἴτε βοήθειαν οἰκονομικὴν εἴτε ἐνίσχυσιν πολιτικὴν εἴτε τουριστικὴν ἀκίνη καὶ κίνη. Ἡ διεύθυνσις, τὴν ὁποίαν κατορθώνει ἡ τουριστικὴ διαφήμισις καὶ ἡ ἐπικοινωνία ἡ τουριστικὴ, ἀποτελεῖ ἕνα ἀπὸ τὰ καλύτερα, τὰ σημαντικώτερα μέσα προβολῆς τῆς Χώρας εἰς τὸ ἐξωτερικόν, διὰ νὰ μὴ ἀναφέρω, κ. συνάδελφοι, καὶ τὸ ἕτερον γεγονός, ὅτι ἡ δημιουργία ἐνὸς δικτύου πολιτισμένων τουριστι-

κῶν κέντρων εἰς ὁλόκληρον τὴν Ἑλλάδα ἀποτελεῖ καὶ μίαν πρᾶξιν ἐσωτερικῆς πολιτιστικῆς πολιτικῆς, διότι καλλιιεργεῖ καὶ τὴν ἰδίαν τὴν Χώραν, καλλιιεργεῖ καὶ τοὺς κατοικοὺς τῆς.

Ε. Κουρής. Οὐδεὶς τὸ ἀμφισβητεῖ.

Κ. Τσάτσος. Ἐγὼ δὲν ἤλθα διὰ νὰ ἀντιδικήσω. Διότι ἐὰν σὰς κατέχη ἡ ἐπιθυμία νὰ ἀντιδικήσωμεν, ἐμένα μὲ κατέχει ἡ ἐπιθυμία νὰ συμφωνήσωμεν.

Ε. Κουρής. Τὴν ἱεράρχειαν νὰ μᾶς εἰπῆτε.

Κ. Τσάτσος. Μὴ ἀδμονεῖτε νὰ ἔχετε τὸ χάρισμα τῆς ὑπομονῆς. Τὶ προσδοκῶμεν ἀπὸ τὸν Τουρισμόν. Προσδοκῶμεν αὐξητὴν τουριστικοῦ συναλλάγματος, προσδοκῶμεν αὐξητὴν τῶν δημοσίων ἐσόδων, αὐξητὴν τῆς ἀπασχολήσεως καὶ πολιτιστικῆν ὅπως εἶπα προβολὴν τῆς χώρας. Τέσσαρα πράγματα. Καὶ θὰ παρεκάλουν τὸν κ. Κουρὴν νὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ διὰ μίαν φορὰν νὰ ὑπάρξῃ μία ἀγόρευσις ἀπὸ τοῦ Βήματος, ἡ ὁποία νὰ θέτῃ κάπως γενικώτερον τὸ ζήτημα καὶ ἐπὶ ἐνὸς ἐπιπέδου, τὸ ὁποῖον ὅπως ὀρθῶς εἶπατε βὲν ἀμφισβητεῖται. Τὶ ἐπεδιώξαμεν κατὰ τὴν δεξιάν. Τὶ ἐπεδιώξαμεν πάντοτε, δηλαδὴ καὶ πρὶ τῆς δεξιᾶς. Προσέλκυσιν ξένων, πρῶτον πολλῶν ξένων. Δεύτερον εἰ δυνατόν εὐπόρων ξένων. Διότι αὐτοὶ φέρουν περισσότερον συνάλλαγμα. Ἐλέγχθῃ ὅτι ἡμεῖς εἴμεθα χώρα διὰ νὰ φέρῃ εὐπόρους ξένους. Ἀλλὰ πρέπει νὰ εἴμεθα ὁ Τουρισμὸς τῶν πτωχοτέρων τάξεων, ὅπως αὐτοὺς ποὺ βλέπωμεν εἰς τοὺς δρόμους τὸ καλοκαίρι ἀξιοῦσιν καὶ ἀνυπόδητους.

Ε. Ζαννής. Δὲν ἐλέγχθῃ τέτοιο ποῦμα.

Κ. Τσάτσος. Διατὶ θίγεται. Ἐγὼ δὲν πρόκειται νὰ σὰς θίξω.

Ε. Ζαννής. Στήριξέσθε εἰς μίαν παρατήρησιν, τὴν ὁποίαν ἔκαμεν κάποιος ἀπίθανος.

Κ. Τσάτσος. Δὲν εἰσθε μόνον ἐσεῖς εἰς τὴν Βουλὴν. Ἐχομεν καὶ τοὺς ἀξιολύτους κυρίους τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς, οἱ ὅποιοι ὑποστηρίζουν ὠριμμένα πράγματα, τὰ ὁποῖα ἔχουν σοβαρότητα καὶ πρέπει καὶ ἐγὼ μὲ σοβαρότητα νὰ τὰ ἀντιμετωπίσω. Ὑπεστηρίχθῃ κυρίως ὁ λεγόμενος κοινωνικὸς καὶ λαϊκὸς τουρισμός. Ἐγὼ δὲν συμφωνῶ. Ἀπὸ πλευρᾶς οἰκονομικῆς ἀποδοτικῆς πρέπει νὰ πάμε εἰς τοὺς εὐπόρους. Ἀλλὰ πρέπει νὰ κάμωμεν καὶ κάτι περιστότερον. Πρέπει νὰ ἐπιδιώξωμεν τοὺς τουρίστας μὲ μακροὺς μέτους ὅρους διαμονῆς. Οἱ τουρίσται δὲν μετροῦνται μὲ ἀοιμούς. Καὶ ἐγὼ παρακάτω θὰ κάμω τὸ λάθος, κύριοι συνάδελφοι, διότι δὲν ἔγω ἄλλα στοιχεῖα διαθέσιμα, νὰ ἀοιμήσω τουρίστας. Ἀλλὰ εἶναι λάθος. Θὰ ἔπρεπε νὰ σὰς ὁμιλήσω διὰ διανοικτερεύσεις. Καὶ ἡ στατιστικὴ ὑπηρεσία μὲ αὐτὴν τὴν βᾶσιν ἔπρεπε νὰ κινήται. Ὅποτε καὶ κύριοι συνάδελφοι, ἀπαντῶν εἰς κάποιαν παρατήρησιν ἡ ὁποία ἐγένετο κατὰ τὴν ὁμιλίαν τοῦ κ. Βαβολίνη, δὲν ἐνθυμούμαι ἀπὸ ποῖον, θὰ ἔλεγον, ὅτι εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ εὐχρὴ συμπίπτει, διότι εἶναι χώρα μακροῦν καὶ ὁ τουρίστας ποὺ ἔρχεται λόγω ἀνάγκης μένει περιστότερον, ἔχομεν 4πλάσιος διανοικτερεύσεις ἀπὸ ὅτι εἰς τὴν Ἰταλίαν. Οὕτω ἐὰν ἔγωμεν ἐσέτος 500 γιλιᾶδες τουρίστας ἐν Ἑλλάδι, αὐτοὶ ἰσοδυναμοῦν οἰκονομικῶς μὲ 2 ἐκατομ. τουρίστας ἐν Ἰταλίᾳ.

Ἀρχὴ καὶ ἐπιδιώξις μας εἶναι ἡ προσέλκυσις αὐτοῦ τοῦ εἶδους τῶν ξένων, χωρὶς νὰ ἀγνοῶ καὶ τοὺς μὴ πλουσίους τοὺς ὁποῖους θεωρῶ πολὺ σημαντικούς, διότι ἀπὸ αὐτοὺς πολλοὶ εἶναι διανοούμενοι καὶ εἰπόμεν ὅτι ὁ τουρισμὸς ἔχει καὶ ἡθικούς, πνευματικούς σκοποὺς καὶ ἔπειτα, διότι αὐτοὶ οἱ μὴ εὐποροὶ εἶναι πολὺ συχνὰ οἱ καλύτεροι («κράχτες») καὶ προσηγορῶν διὰ νὰ προσελκύσων καὶ τοὺς εὐπόρους.

Θὰ ἐπιδιώξωμεν ἔτις, κύριοι, νὰ προσελκύσωμεν τουρίστας ἐκ Μ. Ἀνατολῆς, ἀπὸ ἐκείνην τὴν πηγὴν ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀντλοῦσμεν εἰς τὰ παλαιότερα χρόνια ὅλο μας τὸ τουριστικὸν συνάλλαγμα, ὅταν ὁ τουρισμὸς μας εὐρίσκειτο εἰς τὰ σπάργανα. Ὅταν βλέπωμεν, νὰ γεμίζον ξενοδοχεῖα εἰς τὰ ὄρη τοῦ Λιβάνου καὶ εἰς τὰ ὄρη τῆς Κύπρου, δὲν εἶναι δυνατόν παρὰ νὰ ἀποτελῇ ἀντικειμενικὸν μας σκοπὸν τὸ νὰ προσελκύσωμεν ὅλον αὐτὸν τὸν τουρισμὸν πρὸς τὴν χώραν μας.

Ἄλλη ἀρχή, ἡ ὁποία πρέπει νὰ μᾶς διέπῃ εἰς τὴν τουριστικὴν μας σκέψιν καὶ τὴν τουριστικὴν μας πολιτικὴν, εἶναι ὅτι πρέπει μὲ πολλὰς θυσίας χάριν τῆς ταχύτητος, ἐνσυνει-

δήτους θυσίας. Πρῶτον, διότι ἡ Ἑλλὰς αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἔχει ἰδιαιτέρως ἀνάγκην τοῦ τουριστικοῦ μας συναλλάγματος, τοῦ ὁποίου δὲν θὰ ἔχῃ τόσην ἀνάγκην ὅαν ἀναπτύχθῃ ἡ γεωργία καὶ ἡ βιομηχανία μας, ὅποτε θὰ καλύψῃ δι' ἀσφαλεστέρων μέσων τὸ ἀνοῖγμα τοῦ ἰσοζυγίου τῶν ἐξωτερικῶν μας πληρωμῶν. Δεύτερον, ἔχει δημιουργηθῇ ἐν εἶδος ρεύματος, γύρω ἀπὸ τὴν λέξιν «Ἑλλὰς» ὡς τουριστικοῦ κέντρου καὶ ἐὰν αὐτὴν τὴν στιγμὴν δὲν ἀρπάξωμεν αὐτὸ τὸ ρεῦμα, δὲν τὸ ριζώσωμεν εἰς τὸν τόπον μας καὶ δὲν τὸ μονιμοποιήσωμεν, ἡμπορεῖ νὰ τὸ χάσωμεν. Πέραν τούτου, ἐπιβάλλεται διὰ νὰ ἐπωφεληθῶμεν ἀπὸ τὰ πλεονεκτήματά, τὰ ὁποῖα παρέσχεν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τουρισμοῦ ἡ ὑποτίμησις τοῦ νομίσματος, τὴν ὁποῖαν πράγματι ἔκαμεν ὁ ἀρχηγὸς τῶν Προεδρευτικῶν μὲ τοὺς στενωτέρους οικονομικοὺς συνεργάτας του. Καὶ πρέπει νὰ ἐμολογήσω καὶ νὰ ἀπεδεχθῶ ὅτι αὕτη ἡ ὑποτίμησις τοῦ νομίσματος ἀπετέλεσεν ἐδραϊὰν βᾶσιν διὰ νὰ γίνῃ ταχυτέρα καὶ εὐρύτερα ἡ προσέλκυσις τῶν ξένων. Ἐγὼ, τοῦλάχιστον ἐθελούως θέλω νὰ ἀναγνωρίσω καὶ αὐτὴν τὴν προσπάθειαν καὶ νὰ τὴν ὑπογραμμίσω μάλιστα, ὅπως ὑπογραμμίζω καὶ ὅλα τὰ ἄλλα τὰ ὁποῖα ἔκαμον καὶ προηγούμεναι κυβερνήσεις, διότι πιστεύω ὅτι τὸ τουριστικὸν ἔργον, τὸ ὁποῖον ἔχει νὰ ἐπιτελεῖ ἡ Κυβέρνησις Καραμανλῆ, εἶναι τόσον μέγα, ὥστε δὲν ἔχει ἀνάγκην οὔτε νὰ ἀγνοῇ, οὔτε νὰ ὑποτιμᾷ τὴν προσπάθειαν τῶν ἄλλων, οἱ ὅποιοι εἰργάσθησαν δι' αὐτὸν τὸν σκοπόν.

Καὶ τώρα, θὰ ἐξετάσωμεν τὰ μέσα διὰ τῶν ὁποίων ἐπεδιώχθῃ καὶ πρέπει νὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ πολιτικὴ αὕτη.

Πρῶτος σκοπός, καὶ θὰ παρακαλέσω τοὺς ἀξιολύτους κ. συναδέλφους, νὰ προσέξουν τὴν τάξιν εἰς τὴν ὁποίαν ἀναφέρω τὰ θέματα, εἶναι ἡ βελτίωσις τῶν συγκοινωνιῶν καὶ ἡ διευκόλυνσις τῶν συγκοινωνιῶν. Δεύτερος, αἱ τουριστικαὶ ἐγκαταστάσεις, τρίτος, ψυχαγωγία καὶ τέταρτος, διαφήμισις. Θὰ ἐξετάσω ἐν πρὸς ἐν τὰ σημεῖα αὐτά, τί δηλαδὴ, πρέπει δι' ἐνὸς ἐκάστου ἐξ αὐτῶν νὰ ἐπιδιώξωμεν καὶ τί ἐπεδιώχθῃ εἰς τὸν τουριστικὸν τομέα ἀπὸ τὴν διαχειρισθεῖσαν τὰ θέματα αὐτὰ Κυβέρνησιν.

Πρῶτον, συγκοινωνιακὰ, εἰς τὸ ἐσωτερικόν. Ἐχομεν τὸ θέμα τοῦ ὁδικοῦ δικτύου. Τὸ θέμα αὐτὸ βεβαίως, δὲν ἡμπορῶ ἐγὼ νὰ τὸ ἀναπτύξω, διότι συγχωνεύεται μὲ τὸ θέμα τοῦ γενικοῦ προγράμματος ὁδοποιίας τοῦ Ὑπουργείου Δημοσίων Ἑργῶν. Οἱ καθ'αυτὸς τουριστικοὶ δρόμοι εἶναι ἐλάχιστοι. Ἐγγινεν ὁ δρόμος τοῦ Σουνίου. Ἐρχισεν ὁ δρόμος τῆς Ν. Μάκρης, ὁ ὁποῖος εὐχόμαι καὶ ἐλπίζω καὶ αὐτὸς νὰ τελειώσῃ, διότι εἶναι γνήσιμος τουριστικὸς δρόμος διὰ τὴν περιοχὴν τῆς Ἀττικῆς. Ἐγὼ ὅλας τὰς ἐνδείξεις νὰ πιστεύω ὅτι θὰ τελειώσῃ. Ὑπάρχουν ἀκόμη μικροὶ τουριστικοὶ δρόμοι, παρακαμπτήριοι ποὺ ἔγιναν, εἰς τὰς Μυκήνας, τὴν Ἐπίδαυρον, εἰς τὸ Ἀμφίτριον κλπ. Πάντως ὁ τουρισμὸς δὲν ἔχει κόμην πολιτικὴν ὁδοποιίας ἀλλὰ συγχωνεύθηκε τὸ θέμα μέσα εἰς τὴν γενικὴν πολιτικὴν. Προσπαθούμε πάντως νὰ συνδυάσωμεν τὸ τουριστικὸν μὲ τὸ ἐμπορικὸν καὶ τὸ στοατικωτικὸν ἐνδιαφέρον τῶν δόμων, τοὺς ὁποῖους κατασκευάζομεν. Καὶ δὲν ἡμπορεῖ κανεὶς ἀντικειμενικῶς κοιτῆς νὰ ἀμφισβητήσῃ ὅτι κατὰ τὰ τελευταῖα ἐξ ἑτῆς ἡ ὁδοποιία εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἔλαβε μίαν ἐξαιρετικὰ γοργὴν πορείαν. Μᾶς κατηγοροῦνται γιὰ τὴν ἑπὶ αὐτῇ ὁδοποιίᾳ. Καὶ αὐτὸ κατήντησε κατηγορία! Δὲν ἀρκεῖν ὅμως οἱ δόμοι.

Εἶναι καὶ τὰ μέσα συγκοινωνίας. Εἶναι τὸ αἰτανιόν, ὁ σιδηρόδρομος καὶ ὁ δροματικὸς συνανωνιτικὸς τῶν δύο αὐτῶν παρανήτων. Δὲν ἡμπορῶ βίβλια ἐγὼ αὕτην τὴν στιγμὴν νὰ συλλάβω τὸ θέμα ὁλόκληρον καὶ διότι θὰ ἐκλύσῃ τὴν Βουλὴν, καὶ διότι θὰ ἦναι ἀναγκασμένος νὰ ἐξέλθω τοῦ θέματος τὸ ὁποῖον ποῖται νὰ μὲ ἀπαγνολήσῃ. Θὰ ἀνέφερον ὅμως ὅσο πράγματα τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ἐξαργυρῶν διότι εἰς τὴν αἰθούσαν αὕτην ποῖται νὰ ἐξαίρωνται καὶ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα γίνονται. Θὰ ἤθελον λοιπὸν νὰ ἐξέτω τὴν κτὶ κλητικὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν ἀνάπτυξιν τῶν τουριστικῶν αὐτοκινήτων. Ἐὰν δὲν εἴχομεν, αὐτὰ τὰ ὥραία πούλαμν τὰ ὁποῖα ἀντικατέστησαν εἰς τὸν τουρισμὸν πᾶ συνήθῃ αὐτοκίνητα τὰ ὁποῖα διεθέτομεν, ποῖται νὰ γνωρίζετε ὅτι θὰ ἦτο ἀδύνατον νὰ ὀργανώσωμεν τὴν κυκλοφορίαν ξένων ἐντὸς τῆς χώρας. Καὶ αὐτὸ εἶναι ἔργον καθαρῶς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας.

Δεύτερον σημείον. Πρέπει νὰ ἐνισχύσωμεν καὶ ἐνισχύσασθαι κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ θετοῦς προγράμματος, μὲ τὴν παραγγελίαν τῶν τριῶν πλοίων, τὴν ἀκτοπλοίαν μας. Δὲν δεῖω νὰ πιερώω πολλοὺς ἐκ τῶν ἐχόντων ἀκτοπλοϊκὰ πλοῖα, ἀλλὰ ἰσχυρίζομαι ὅτι ἡ ἀκτοπλοία μας πολλάκις μὲν εἶναι πολὺ ὑψηλὰ, ἀλλὰ καὶ ἀρκετὰ συχνὰ φθάνει εἰς ὄριον τὸ ὁποῖον δὲν ἀνταποκρίνεται πλέον εἰς τὸ τουριστικὸν ἐπίπεδον τῆς χώρας μας. Αὐτό, ἀποτελεῖ μίαν βασικὴν ἀδυναμίαν τὴν ὁποίαν ἐλπίζομεν νὰ καλύψωμεν μὲ τὴν παραγγελίαν τῶν τριῶν αὐτῶν πλοίων. Τὰ περὶ τῆς παραγγελίας αὐτῆς, ἐφ' ὅσον ὑπάρχει εἰδικὴ ἐπερώτησις ἐπὶ τοῦ θέματος θὰ τὰ συζητήσωμεν κατὰ τὴν εἰδικὴν ἐπερώτησιν, χωρὶς νὰ χρονοτριβώμεν ἀπὸψε ἐπ' αὐτῆς.

Γ. Β α σ ι λ ᾱ τ ο ς. Ἐὰν μοῦ ἐπιτρέπετε μόνον μίαν λέξιν.

Κ. Τ σ ᾱ τ σ ο ς. Θὰ παρεκάλουν νὰ μὴ μὲ διακόψετε, διότι θέλω νὰ κάμω μίαν συνεχεῖ ἀνάπτυξιν. Εἰς τὸ τέλος λέγετε ὅ, τι θέλετε.

Ὑπάρχει τώρα καὶ τὸ θέμα τῆς πρὸς τὸ ἐξωτερικὸν σχέσεώς μας ἐν σχέσει μὲ τὰς συγκοινωνίας. Πρέπει νὰ καταστήσωμεν τὰ μέτα προσπελάτως τῆς χώρας ταχύτερα καὶ εὐδηνότερα. Καὶ ἐκάμαμεν ἓνα ἐπιτυχιστέρο βῆμα μετὰ τῆς ἀποδόσεως μὲ τὸ φέρον-μπῶτ μεταξὺ Ἰταλίας—Ἑλλόδοϋ. Διότι ὅταν ἤμπορῇ κανεὶς ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν νὰ φθάσῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα μὲ 300 δραχ. εἰσιτήριον πράγματι ἔχομεν ἐπιτύχει ἀπὸ ἀπόψεως φθίνεως ἓνα σημείον ἱκανοποιητικόν. Πέραν ὅμως αὐτοῦ πρέπει νὰ ἔχωμεν καὶ χειρσαίᾳ συγκοινωνίας. Ὁ δρόμος ὁ διασχίζων τὴν Γιουγκοσλαυίαν κατὰ 50 γιλιόμετρα δὲν εἶναι ἀκόμη κατασκευασθῆν. Γνωρίζω ὅτι ἡ Κυβέρνησις καταβάλλει κάθε προσπάθειαν καὶ διὰ διπλωματικῆς ἀκόμῃ ὁδοῦ κάθε προσπάθειαν ὥστε τὸ ταχύτερον νὰ τελειώσῃ ὁ δρόμος αὐτός καὶ νὰ ἔχωμεν ἓνα θαυμάσιον αὐτοκινητοδρόμον ἀπὸ Ἑλλάδος μέχρι κεντρικῆς Εὐρώπης. Ὑπάρχει καὶ ἓνα ἄλλο θέμα τὸ ὁποῖον ἀπασχολεῖ καὶ ἐμὲ καὶ ἀπασχολεῖ ἀκόμῃ τὴν Κυβέρνησιν τὸ θέμα τῆς εὐδηνῆς συγκοινωνίας τῆς σιδηροδρομικῆς μὲ τὴν Γερμανίαν, μὲ βῆτιν ὠριμύνας προτάσεις καὶ σκέψεις τὰς ὁποίας ὁ ἐβάλειν ὁ ἄλλοτε ἀσχοληθεὶς μὲ τὸ Ἑλληνικὸν σιδηροδρομικὸν πρόβλημα, τῶς Ὑπουργὸς συγκοινωνιῶν τῆς Γερμανίας Φρόνκε.

Τουριστικαὶ ἐγκαταστάσεις. Ἐχομεν ξενοδοχεῖα, περίπτερα, ἐστιατόρια καὶ λουτρικὰς ἐγκαταστάσεις. Τί ποιότητος πρέπει νὰ εἶναι; Ἡ ποιότης κατ' ἐμὲ πρέπει νὰ εἶναι μικτή. Ἡ λεγομένη πολιτικὴ μόνον εὐδηνῶν ἔργων εἶναι κατ' ἐμὲ ἐσφαλμένη.

Πρέπει νὰ τὸ ξεκαθαρίσωμεν ἀπολύτως Ἡ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ 6 ἔτη εἶναι ἀντίθετος πρὸς αὐτὴν τὴν σκέψιν. Χρειάζομεθα περισσότερα μέσης ποιότητος, ἀλλὰ θέλομεν καὶ πολυτελείας, καὶ χρειάζομεθα καὶ πολὺ ἀπλὰ ξενοδοχεῖα. Πάντως πρέπει νὰ εἶναι περισσότερα τὰ μέσης ποιότητος.

Καὶ ἐρχόμεθα εἰς τὸ θέμα τῆς ἐπιλογῆς τῶν χώρων. Ἡ συζήτησις καὶ ἡ ἐπερώτησις τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ὁ κ. Βασιλάτος, εἶχε αὐτὴν τὴν θέσιν, ὅτι δὲν ἔγινε καλὴ ἐπιλογή τῶν χώρων καὶ παρελήφθησαν περιφέρειαι ὡς ἡ Κεφαλληνία καὶ ἡ Ἰθάκη. Ποῖα πρέπει νὰ εἶναι αἱ γενικαὶ σκέψεις;

Ε. Δ ε ν δ ρ ι ν ὅ ς. Ἐγὼ εἶμαι ὁ γενικεύσας τὴν συζήτησιν τῆς ἐπερωτήσεως καί.....

Κ. Τ σ ᾱ τ σ ο ς. Παρακαλῶ καὶ ὑμᾶς, νὰ μὴ μὲ διακόψετε. Κατὰ σειρὰν προτιμήσεως οἱ χώροι ἐπὶ τῶν ὁποίων πρέπει νὰ γίνωνται τὰ ἔργα τουρισμοῦ εἶναι οἱ ἑξῆς: 1) οἱ παραθαλάσσιοι χώροι, 2) οἱ ἀρχαιολογικοὶ χώροι, 3) ἐπαρχιακαὶ πόλεις καὶ 4) ὁρεινὰ καὶ ἡμιορεινὰ συγκροτήματα. Παραθαλάσσιοι χώροι, διότι αὐτὴν τὴν στιγμὴν εἶναι ἡ μόδα πρὸς τὴν θάλασσαν, ἀσχετῶς τοῦ τί θὰ γίνῃ μετὰ 4—5 χρόνια. Οἱ ἀρχαιολογικοὶ χώροι εἶναι ἀναγκαῖοι διότι δὲν ἡμποροῦμεν νὰ λυτρωθῶμεν ἀπὸ τὸ μεγαλεῖον τῶν προγόνων μας. Οἱ ἑξῆς οἱ ἐρχόμενοι εἰς τὴν Ἑλλάδα, θέλουν νὰ ἴδουν ἀρχαιολογικοὺς χώρους. Ἀλλὰ θέλομεν νὰ δημιουργήσωμεν τουριστικὴν ἀποκέντρωσιν. Τί σημαίνει τοῦτο; Ὅπως ἔχομεν τὸν Νομάρχην εἰς τὴν Ἐπαρχίαν μὲ ἀρμοδιότητα διὰ τὸν νομόν του, ἔτσι πρέπει νὰ ἔχωμεν καὶ εἰς τὰ κέντρα τῶν νο-

μῶν, εἰς τὰς ἐπαρχιακὰς πόλεις ἄνετα ξενοδοχεῖα μέσης τάξεως, ἐνίοτε καὶ πολυτελείας. Μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν θὰ κινήται ὁ τουρίστας ἐντὸς τῆς περιφέρειας τοῦ νομοῦ. Δὲν πρέπει νὰ μᾶς ξεφεύγῃ ἡ σκέψις ὅτι ὁ τουρίστας κινεῖται, δὲν ἔρχεται διὰ νὰ κάτῃ. Ἡ σκέψις τοῦ εἶναι, ποῦ θὰ πάῃ τὸ πρῶτ', ποῦ τὸ μεσημέρι καὶ ποῦ τὸ βράδυ. Ὅταν φερ' εἴπῃν σκεπτόμεθα μίαν περιοχὴν ὅπως τῆς Ὀλυμπίας, τουριστικῶς πῶς τὴν σκεπτόμεθα;

Παίρνοντας τὴν Ὀλυμπίαν ὡς βάσιν, ὁ τουρίστας θὰ πάῃ στὸν Καχιάφα, στὴν Κυλλήνη, στὴν Γλαρέτσα, στὸν Ἐπικούρειον Ἀπόλλωνα, καὶ ἔτσι θὰ κάτῃ πέντε ἡμέρες καὶ θὰ κερδίσουμε πέντε νύκτες. Τὰ περιφερειακὰ τουριστικὰ προγράμματα ἔχουν μεγίστην ἀπόδοσιν. Θὰ ἤθελον νὰ ἐξηγήσω ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς τῆς συζητήσεως, τὴν ἀνάγκην ξενοδοχείων εἰς ἐπαρχιακὰς πόλεις ποῦ θὰ εἶναι τουριστικαί, π.χ. ἡ Κοζάνη πρέπει νὰ ἔχῃ ξενοδοχεῖον, διότι ἐκ τῶν ἐπαρχιακῶν αὐτῶν ξενοδοχείων, θὰ ἀκτινοβολῇ ὁ τουρίστας εἰς ὅλας τὰς ἄλλας περιοχὰς τοῦ νομοῦ. Ἡ τελευταία κατηγορία τῶν ὁρεινῶν καὶ ἡμιορεινῶν συγκροτημάτων — δὲν παραδέχομαι τὰ ὅσα εἶπεν ὁ συνάδελφος κ. Τούμπας — ἐγὼ πιστεύω ὅτι κατὰ ἓνα μικρὸν ποσοστὸν πρέπει νὰ ὑπάρξῃ καὶ ἡ σκέψις αὕτη. Ὅχι τῶν ὁρεινῶν συγκροτημάτων διὰ νὰ κάμωμεν χειμερινὰ σπόρ, ἀλλὰ χρειάζομεθα ὁρεινὰ συγκροτήματα διότι ὑπάρχει ἡ ἀνάγκη ὁρεινῶν θερέτρων. Πῶς ζοῦν ὅλα τὰ ξενοδοχεῖα τοῦ Λιθάνου, τῆς Κύπρου; Πῶς πρέπει καὶ ἡμπορεῖ νὰ ζήσουν εἰς τὴν Ρόδον τὸ Συγκρότημα τοῦ Προφήτη Ἡλία. Αὐταὶ εἶναι αἱ 4 κατηγορίαι χώρων ποῦ θὰ κάμωμεν τουρισμόν. Τώρα ὑπάρχει καὶ ἓνα δεύτερον θέμα, ποῖα θὰ εἶναι ἡ ἀναλογία μετὰξὺ Ἐπαρχίας καὶ Πρωτεύουσας. Ὡς θὰ ἴδῃτε περαιτέρω, θὰ πρέπει ἡ Πολιτεία νὰ δώσῃ ὅσον τὸ δυνατόν περισσότεραν ἔκτασιν εἰς τὴν ἐπαρχιακὴν τουριστικὴν ἀνάπτυξιν καὶ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Πρωτεύουσάν ὅσον τὸ δυνατόν εἰς χεῖρας τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας. Πῶς θὰ γίνῃ ἡ ἐπιλογή μὲ βάσιν αὐτὰς τὰς σκέψεις, πῶς ἡ ἐξουσία; Ὅχι μὲ τοπικὰ κριτήρια. Ἐνῶ ἀποδίδομεν ἰδιαιτέραν σημασίαν εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν ἐπαρχιῶν τὰς ὁποίας ἕκαστος τῶν κ. συναδέλφων γνωρίζει καλύτερον, ἐν τούτοις δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ ἐξουσία τῶν ἔργων βάσει τοπικῶν κριτηρίων. Ἀποδίδωμεν μεγάλην σημασίαν εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ καὶ ἐπαναλαμβάνω ὅτι ἡ τουριστικὴ πολιτικὴ δὲν πρέπει ποτὲ νὰ γίνῃται δάσει τῶν τοπικῶν ἐπιρροῶν. Διαφωνῶν μὲ τὸν κ. Βασιλάτην, νομίζω ὅτι τοῦλάχιστον κατὰ τὴν θετίαν αὐτὴν ἐδημιουργήθησαν ἐντονώτατα παράπονα πολλῶν περιφερειῶν, διότι τὰ τουριστικὰ ἔργα δὲν ἐγένοντο μὲ τοπικὰ κριτήρια, ἀλλὰ πάντοτε μὲ μίαν γενικὴν τουριστικὴν σκέψιν. Ἡμπορεῖτε νὰ ἰσχυρισθῇτε ὅτι ἐγένοντο σφάλματα. Τοῦτο ὅμως εἶναι ἀνθρώπινον διότι οὔτε θεοὶ εἴμεθα, οὔτε ἀθάνητοι, ἀλλὰ δὲν ἡμπορεῖτε νὰ εἴπητε ὅτι ἐπρυτάνευσεν τοπικὴ ἐπιρροή. Αὐτὸ εἶναι γεγονός. Δεύτερον, δὲν πρέπει νὰ γίνωνται τουριστικὰ ἐπενδύσεις μὲ κερδοσκοπικὰ κριτήρια καὶ ἐπ' αὐτοῦ παρακαλῶ καὶ μὲ προσέξῃτε. Ὑπεστηρίχθη κατὰ τὴν χθεσινὴν συζήτησιν περὶ Λυκαβηττοῦ, ἀλλὰ καὶ νομίζω καὶ ἐν τῇ αἰθούσῃ αὐτῇ καὶ ἐπανελήφθη καὶ ἀπὸ τὸν Τύπον ὅτι δὲν πρέπει νὰ κάμωμεν ἔργα τὰ ὁποῖα δὲν ἀποδίδουν.

Ἐὰν ὁ τουρισμὸς ἔκαμεν ξενοδοχεῖα ὡς ξενοδόχος καὶ κοίταζε τὸ δοῦναι καὶ λαβεῖν, αὐτὸ θὰ ἦτο μία βάσις σαθρά. Ὁ τουρισμὸς δὲν ἔχει κερδοσκοπικὰ κριτήρια, καὶ ὅταν γῇ ὁ κ. Φωκᾶς κατὰ τὴν συζήτησιν περὶ Λυκαβηττοῦ εἶπε δὲν μᾶς ἐνδιαφέρει τὸ κέρδος ἀλλὰ τὸ ἔργον δὲν ἐννοοῦσε αὐτὸ τὸ ὁποῖον κυβερνητικὴ ἐφημερίς, τοῦ ἀπέδωκεν, ἐννοοῦσε ἀπλούστατα τοῦτο τὸ ὁποῖον λέγω καὶ ἐγὼ, ὅτι ὅταν τὸ κέρδος εἶναι εὐκόλον, ὅχι μόνον δὲν πρέπει ἀλλὰ δὲν δικαιούμεθα νὰ κάμωμεν τὸ τουριστικὸν ἔργον, διότι ὀφείλομεν νὰ τὸ δώσωμεν εἰς τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν. Δὲν θὰ πάῃ ὁ τουρισμὸς νὰ πάρῃ τὰ τετράγωνα τῆς Πλατείας τοῦ Συντάγματος διὰ νὰ κἀν ξενοδοχεῖα καὶ νὰ κερδίσῃ, θὰ πάῃ ἐκεῖ ὅπου τὸ κέρδος εἶναι δύσκολον καὶ θὰ πάῃ ἐκεῖ ποῦ τὸ κέρδος εἶναι ἀδύνατον. Ἀρκεῖ νὰ εἶναι τουριστικῶς ἐνδιαφέρων ὁ χώρος. Δὲν μᾶς ἐνδιαφέρει ἂν τὰ καθ' ἑκάστη τουριστικὰ ἔργα ἔχουν κέρδος. Ἀπὸ τὸ σύνολον τῆς τουριστικῆς πολιτικῆς προσδοκῶμεν κέρδος καὶ τὸ ἔχομεν.

"Όταν έκαμα εγώ τὸ Ξενοδοχείον, εἰς πείσμα τῶν ἐπικριτῶν μου, τοῦ Ἐπικουρείου Ἀπόλλωνος, ἐγνώριζον πολὺ καλά, ὅτι τὸ Ξενοδοχείον αὐτὸ δὲν θὰ εἶχε ἀπόδοσιν, ἀλλὰ ὤφειλον νὰ τὸ κάμω. Προσπαθῶ δηλαδὴ, ἀσχέτως ὅλων τῶν τοπικῶν ἀναγκῶν καὶ ἀσχέτως τῶν καθ' ἑκάστον κερδῶν καὶ ζημιῶν νὰ δημιουργήσω καθ' ὅλην τὴν χώραν, βάσει γενικῶν κριτηρίων, ἕνα δίκτυον τουριστικῶν ἐγκαταστάσεων, τὸ ὁποῖον νὰ ἀποτελῇ ἀσφαλὲς ἔρσιμα διὰ τὴν κίνησιν καὶ τὴν διακίνησιν ἐάν θέλετε, τῶν τουριστῶν.

Τώρα, βάσει αὐτῶν τῶν σκέψεων, τί ἔγινε κατὰ τὴν παρελθούσαν πετίαν καὶ τί κατὰ τὴν γνώμην μου πρέπει νὰ γίνη εἰς τὸ μέλλον; Πάλιν δὲν θὰ ὁμιλήσω διὰ τὰ συγκοινωνιακὰ ἔργα, κ. συνάδελφοι. Ἡ ὁμιλία μου θὰ ἔχῃ αὐτὸ τὸ κε ὄν, καὶ ἔχω πλήρῃ ἐπίγνωσιν τοῦ γεγονότος αὐτοῦ, ὅτι μὴ ὁμιλῶν διὰ τὰ συγκοινωνιακὰ, ἀφήνω κακῶς κενὸν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν αὐτὴν ἢ ὁποῖα ἔχει θεωρητικὸν χαρακτῆρα καὶ ἔπορευε νὰ ᾔητο πλήρης. Δὲν ἀνῆλθον εἰς τὸ ἔθνος διὰ νὰ ἐξάρω ἔργα καὶ δὴ τουριστικὰ ἔργα, διότι δὲν εἶναι ὁρθὸν νὰ ἐξάρω ἔργα τὰ ὁποῖα ἔστω καὶ κατ' ἐλάχιστον συνδέονται μὲ τὸ πρόσωπόν μου. Πιστεύω, ὅτι εἰς τὸν συγκοινωνιακὸν τομέα εἰς τὸν ὁποῖον δὲν ἔγω ἀνάμειξιν, ἔγιναν ἔργα βασικῆς ὑψίστης σημασίας. Καὶ ὅταν, κύριοι, ἐξάρωμεν τὰ ἔργα τὰ ὁποῖα ἔκαμεν ἡ Κυβέρνησις Καραμανλῆ, δὲν τὸ κάμνομεν μὲ τὴν μοχθηρίαν νὰ μειώσωμεν τοὺς προηγούμενους ἢ τοὺς προπροηγούμενους. Οὐδέποτε ἡμεῖς θέλομεν νὰ μειώσωμεν τοὺς ἀντιπάλους μας. Θέλομεν ἀπλούστατα νὰ εἰπώμεν τί ἐκάμωμεν ὅπως καὶ σεῖς ὅταν θὰ ἔλθετε εἰς τὴν ἐξουσίαν καὶ κάμετε ἔργα, θὰ ἔλθετε εἰς τὸ ἔθνος καὶ θὰ εἰπῇτε τί ἐκάματε.

Ποῖα εἶναι αἱ τουριστικαὶ ἐγκαταστάσεις, αἱ ὁποῖαι ἔγιναν ἀπὸ τοῦ 1956-1962; Κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῶν τῶν ἐτῶν ἐκάμαμεν ἀπὸ τὰς δημοσίας ἐπενδύσεις 62 Ξενοδοχεῖα, μὲ κλίνας 3.846, εἰς τὰς ὁποίας προστίθενται 1011 κλίναι, αἱ ὁποῖαι ἔγιναν διὰ δανείων ἐκ δανείων ἐκ τοῦ προγράμματος ἐπενδύσεων. "Όλοι μαζί δηλαδὴ αἱ κλίναι, τὰς ὁποίας ἐκάμαμεν κατὰ τὸ διάστημα 1956-1962, εἶναι 4.857. Ἐκάμαμε 32 περίπτερα καὶ ὁδικοὺς σταθμοὺς.

Ἐκάμαμεν 22 ἔργα ψυχαγωγίας. Ἐκάμαμεν 100 ἔργα ὑποδομῆς. Ἐκάμαμε ὁρισμένα ἔργα μικρᾶς ὁδοποιίας καὶ ἐκάμαμεν ἕνα ἔργον εἰδικὸν ὅχι σημαντικόν, ἀλλὰ πάρα πολὺ ἀξιόλογον ἀπὸ ἀπόψεως ἀρχῆς μιᾶς προσπάθειας, ἐκάμαμε 82 σταθμοὺς ἐξυπηρέτησεως θαλαμηγῶν. Καὶ τολμῶ νὰ ἐπανέλθω πάλιν εἰς τὴν σκέψιν μου περὶ πολυτελοῦς τουρισμοῦ. "Όσονδήποτε καὶ ἂν μὰς γλυκαίνει ἡ σκέψις τοῦ νὰ περιφρονῶμε τὸν πλοῦτον τῶν ἄλλων, ὅταν κάμνομεν τουρισμόν, ὅταν εἴμαστε ἐμποροὶ ἢ εἰσδηληταὶ τοῦ τουρισμοῦ, δὲν ἔμποροῦμεν νὰ περιφρονῶμε τὸν πλοῦτον τοῦ μᾶς ἔρχεται μὲ θαλαμηγούς, καὶ δὲν μποροῦμε νὰ ἀγνοήσωμε καὶ τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς. Ἐκάμαμε λοιπὸν ἕνα δίκτυον εἰς ὅλας τὰς νήσους καὶ εἰς τὰς παραλίας τῆς Ἑλλάδος 82 σταθμῶν ἐξυπηρέτησεως θαλαμηγῶν. Αὐτοὶ θὰ λειτουργήσουν πλήρως. Καὶ ἐκάμαμεν ἐπίσης καθὼς γνωρίζετε, καὶ εἰς τὸ Μικρὸ Καβούρι καὶ μελλοντικῶς εἰς τὸ Πασσὰ λιμάνι δύο μεγάλους λιμένας προσωρισμένους εἰδικῶς διὰ τὴν διαχείμανσιν τῶν θαλαμηγῶν. Ἐναντι αὐτῶν τῶν 62 Ξενοδοχείων δὲν ἀναφέρω τὰ Ξενοδοχεῖα ποὺ ἔγιναν τὴν προηγούμενην πετίαν, δὲν θὰ τὰ ἀναφέρω διὰ νὰ μὴ δημιουργήσῃ ἡ ὑπόνοια ὅτι θέλω νὰ κάμω συγκρίσεις. Ἀλλὰ τὴν σύγκρισιν τὴν ἔκαμεν ὁ κ. Καψάλης, ὁ ὁποῖος ἀνέφερε ποῖα Ξενοδοχεῖα ἔγιναν, εἶναι τὰ 5 - 6 Ξενοδοχεῖα καὶ τὰ ὁρισμένα ἔργα, τὰ ὁποῖα ἀνέφερον ὀνομαστικῶς. Αὐτὰ ὑπάρχουν εἰς τὰ πρακτικὰ καὶ οἱ βουλόμενοι θὰ συγκρίνουν τοὺς ἀριθμοὺς. Ἐγὼ δὲν ἔγω καθόλου τὴν διάθεσιν νὰ τὸν κατηγορήσω ὅτι ἡμπορεύσε νὰ κάμῃ περισσότερα, οὔτε ἡξέυρω ἐάν ἡμπορεύσε νὰ κάμῃ. Ἡξέυρω μόνον τί κάμει ἡμεῖς καὶ λέγω ὅτι ἐκάμνομεν Ξενοδοχεῖα εἰς αὐτοὺς τοὺς ἀριθμοὺς τοὺς ὁποῖους σὰς εἶπον. Ἐξ αὐτῶν τῶν Ξενοδοχείων τῶν 62, δύο Ξενοδοχεῖα ἔγιναν εἰς τὴν περιφέρειαν Πρωτευούσης καὶ 60 εἰς τὰς ἐπαρχίας. Ἐκ τῶν 32 περιπτέρων ἕνα ἔγινεν εἰς τὴν Πρωτεύουσάν καὶ τὰ 31 εἰς τὰς ἐπαρχίας. Ἐκ τῶν ἔργων ψυχαγωγίας 3 ἐκάμαμεν εἰς τὴν περιφέρειαν Ἀθηνῶν καὶ 19 εἰς ἐπαρχίας. Ἐκ τῶν 100 περίπτου ἔργων ὑποδομῆς 4 ἢ 5 ἔγιναν εἰς τὴν περιφέρειαν

τῆς Πρωτευούσης. Τὶ ἐκόστισαν τὰ ἔργα αὐτά; Πολλοὶ κ. συνάδελφοι εἶπον ἐκάματε μὲν ἔργα, ἀλλὰ τί ἐκόστισαν ὅμως καὶ τί ἀπέδωσαν αὐτὰ αἱ δαπάναι;

Θὰ τὸ ἴδωμεν καὶ αὐτό. Τὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα σὰς ἀνέφερον, κύριοι συνάδελφοι, ὅχι τὰ ἔργα ὁδοποιίας, πλὴν τῆς μικρᾶς τουριστικῆς ὁδοποιίας, τὰ ἔργα αὐτὰ ἐκόστισαν 946 ἑκατομ., εἰς τὰ ὁποῖα περιλαμβάνονται καὶ τὰ 100 ἑκατομ. τοῦ Φέρυ-μπότ. Δὲν περιλαμβάνονται εἰς τὰ 946 ἑκατομ. αἱ γενικαὶ δαπάναι, αἱ ὁποῖαι εἶναι περίπου 221 ἑκατομ. Ἐννοῶ τὰς διαφημίσεις, τὸ φεστιβάλ καὶ τὴν τουριστικὴν ἐκπαίδευσιν. Καὶ δὲν περιλαμβάνονται καὶ 58 ἑκατομ., τὰ ὁποῖα ἐδόθησαν ὡς δάνεια ἐκ τοῦ προγράμματος ἐπενδύσεων.

Χ. Παπασταύρου. Τὸ Φέρυ-μπότ δὲν ἔχει πωληθῇ;

Τ. Τσάτσος. Τὸ ἐπωλήσαμεν ἀλλὰ δὲν εἰσπράξαμεν τὸ τίμημα. Εἶναι παθητικόν. Ἐάν θέλετε νὰ τὸ σβύσωμεν, ἔποτε θὰ εἶναι ἀνίμνη ὀλιγώτατα. Ἐπειδὴ ἡ πληρωμὴ θὰ γίνη μετὰ 20 χρόνια, τὸ δόζομεν 926 ἐκ. Αὐτὰ ἀποτελοῦν τὰς δαπάνας, τί ἀπέδωσαν; Λυπούμαι διότι δὲν εἶναι ἐδῶ ὁ κ. Καψάλης διὰ νὰ μὲ ἐλέγξῃ ὡς οἰκονομολόγος. Ἀλλὰ ἐπειδὴ λείπει, θὰ εἶμαι ἐτι πιστευτικώτερος, διὰ νὰ μὴ εἰπῶ κάτι, τὸ ὁποῖον θὰ ὑπερβάλῃ τὴν φετικότητά, τὴν ὁποίαν θέλω νὰ ἔγω εἰς τὴν ὁμιλίαν μου. Δὲν θὰ εἰπῶ ὅτι οἱ ἀοιδμοὶ ποῦ θὰ σὰς δώσω ἀποδεικνύουν 100 οἱ οἱ τί ἀπεδόθη, ἀλλὰ ὅτι πιθανολογοῦν μετὰ μεγίστην προσέγγισιν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἀπέδωσαν τὰ 950 ἑκατομ. περίπου. ἂν θέλετε 1.000 ἑκατομ.

Αὐτὰ εἶναι βέβαιον, ὅτι ἀπέδωσαν πρῶτον εἰς τουριστικὸν συνάλλαγμα. Πρέπει νὰ σὰς εἰπῶ, κύριοι, καὶ τὸ ἐξῆς, εἰς ὅσους ἀντιλογῶνται μὲ τοὺς ἀριθμοὺς αὐτοὺς, ὅτι τὸ τουριστικὸν συνάλλαγμα ὑπελογίζετο μὲνοι τοῦ 1957 κατὰ διάφορον τρόπον ἀπὸ τὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ ὅτι ὑπολογίζε-ται μετὰ τὸ 1957. Δηλαδὴ ἕως τὸ 1957 συνυπολογίζετο εἰς τὸ τουριστικὸν συνάλλαγμα καὶ ἕνα μέρος τοῦ μεταναστευτικοῦ. "Όταν ἤρχετο ἕνας Ἑλληνοαμερικανὸς ἐδῶ, τὸν ἐχορώνομεν ὡς τουρίστην καὶ τὸν περιλαμβάνομεν εἰς τὸν τουριστικὸν συνάλλαγμα. "Όσοις ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος τὸ 1957 τοὺς διεχώρισεν αὐτοὺς καὶ τοὺς μετέφερεν εἰς τὸ μεταναστευτικὸν συνάλλαγμα καὶ ἔτσι ἔχομεν αἰσινδῶς τὸ 1957 μείωσιν τοῦ τουριστικοῦ συναλλάγματος, ἢ ὁποῖα εἶναι καθόλου λογιστικὴ, δὲν εἶναι πραγματικὴ. Ἐχομεν λοιπὸν, ἐάν θέλετε νὰ πάρωμεν ἀπὸ τὸ 1951; ἔχομεν 6.000.000 τουριστικὸν συνάλλαγμα καὶ τὸ 1961, μετὰ μίαν 10ετίαν ἔχομεν 69.000.000 τουριστικὸν συνάλλαγμα.

Χ. Παπασταύρου. Αὐτὸ ἔγινεν εἰς ὅλα τὰ κράτη.

Κ. Τσάτσος. Κύριοι, ἐγὼ εἶπον ἀριθμοὺς συναλλάγματος.

Δεύτερον ἡ ἀντιστοιχία ἀπὸ ἀπόψεως τουριστῶν.

Ν. Μπακόπουλος. Τὰ 60 διὰ ποῖον ἔτος εἶναι;

Κ. Τσάτσος. Εἶναι τὸ 61. Ἐνα ἔτος.

Ν. Μπακόπουλος. Καὶ τὰ ἄλλα διὰ τὴν 10ετίαν;

Κ. Τσάτσος. "Όχι. Νὰ σὰς εἰπῶ ὅλα τὰ 10ετίαις.

Ἐχομεν 9 ἑκατομμύρια τὸ 52, 22 ἐκ. τὸ 53, κατόπιν ἔχομεν διὰ τὰ ἐπόμενα 25 — 29 — 31 — 41 καὶ μετὰ τὸν διάφορον ὑπολογισμόν ἀπὸ τὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος ἔξαπην γαίνουμεν πάλιν εἰς τὸ 36 ἐκ. διὰ τὸ 1958, τὸ 1959 ἔχομεν 41.600 ἐκ., τὸ 60 ἔχομεν 51.400 ἐκ. καὶ τὸ 61 ἔχομεν 68.500 ἐκ. Ἡ πρόβλεψις διὰ τὸ 62 εἶναι ἄνω τῶν 80 ἑκατομμυρίων.

Ν. Μπακόπουλος. Εἰς δολλάρια;

Κ. Τσάτσος. Βεβαίως, ἀπὸ ἀπόψεως ἀριθμοῦ τουριστῶν. Τὸ 52 68.000, τὸ 53 94.000, τὸ 54 157.000, τὸ 55 108.000, τὸ 56 λόγω τοῦ Κυπριακοῦ 218.000, τὸ 57 261.000, τὸ 58 276.000, τὸ 59 339.000, τὸ 60 395.000 καὶ τὸ 61 495.000 ἴσως καὶ 500.000.

Χ. Παπασταύρου. Ἡ Γιουγκοσλαβία πόσους ἔχει;

Κ. Τσάτσος. Ἀπῆντησα. Εἶπον δύο πράγματα τὰ ὁποῖα θὰ παρακαλέσω νὰ ἐκτιμήσητε. Τὸ πρῶτον εἶναι ὅτι, ὅταν δίδω αὐτοὺς τοὺς ἀριθμοὺς δὲν τοὺς θεωρῶ ὅτι εἶναι ἀριθμοί, οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦν ἀπόδειξιν JURIS ET DE JURE τοῦ τί ἀπέδωσαν τὰ 950 ἑκατομμύρια, ἀλλὰ ἀποτελοῦν συμβα-ρωτάτην ἐνδείξιν. Δεύτερον, σὰς ὑπέμνησα ὅτι τὸ κριτήριον

είναι οι διανοητικές και όχι οι αριθμικές των τουριστών. Η Γαλλία, η Ελλάδα έχει τους αυτοκινητιστές, οι οποίοι κάθε Σαββατοκύριακο μπαίνουν και βγαίνουν από τα σύνορά τους και όλοι αυτοί υπολογίζονται από τους Ιταλούς όρθως εις τον αριθμόν των τουριστών. Ημείς όμως έχουμε είναι διαλεκτικό, διότι εδώ δεν έρχονται από συνορεύουσες χώρες πλὴν των Γιουγκοσλαβίων οι οποίοι κάποτε κάμουν μερικάς εκδρομὰς πρὸς τὴν Θεσπλίαν.

Χ. Παπαταύρου. Ἡ Γιουγκοσλαβία ἔχει 800.000 τουρίστες καὶ τὸ Βέλγιον 1.500.000.

Κ. Τσάτσος. Ὑστερα διὰ τὰ σταθμιζόμενα αὐτοὺς τοὺς ἀριθμοὺς θὰ πρέπει νὰ ξεκινῶμεν νὰ ἰδοῦμε ἀπὸ ποῦ ἀρχίσαμε. Παραδέχομαι καὶ ἐγὼ ὅτι ἔχομεν εὐρὺ στάσιον ἀναπτύξεως, ἀλλὰ πρέπει καὶ οἱ κύριοι οἱ ὁποῖοι θὰ σταθμίσουν αὐτοὺς τοὺς ἀριθμοὺς νὰ υπολογίσουν ἀπὸ ποῦ ξεκινῶμεν. Καὶ εἰς ὅλους αὐτοὺς τοὺς ἀριθμοὺς πρέπει νὰ υπολογίσετε καὶ κατὰ τὸ ὅποιον ὅλοι λησμονοῦν καὶ τὸ ὅποιον ἀποτελεῖ μίαν πρόσθετον Ἀχίλλειον πτέρωσαν τοῦ Ἑλληνικοῦ τουρισμοῦ, τὴν ἀπόστασιν. Εἴμεθα ἀπὸ ὅλα αὐτὰ τὰ μέρη τὰ ὁποῖα ἀναφέρατε ὡς ἔγοντα μεγαλύτατον τουρισμὸν τὸ πλέον ἀπομεικρυμένον. Φεύγω ἀπὸ τὸ θέμα τοῦ τουριστικοῦ συναλλάγματος καὶ περῶ εἰς τὴν ἀπόστασιν εἰς τὸ θεώσιον ταμεῖον. Δηλωτῶ καὶ ἐνῶ ὡς Ὑπουργός. Ἐξεδούσαμεν 950 ἐκ., τὸ κράτος τὰ ἐξώδευσε καὶ ἔκαμε ἐπενδύσεις. Εἶναι κρατικά χρήματα. Μετὰ εἰς αὐτὰ τὰ χρόνια τί εἰσέπραξεν; Κατὰ τοὺς υπολογισμοὺς τῶν ὑπηρεσιῶν, ἐάν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ εἰσπράξαμεν 8 δις. δραχμὰς τουριστικοῦ συναλλάγματος καὶ εἴχομεν αὐτὸν τὸν ἀριθμὸν τῶν τουριστῶν, πρέπει τὸ 20—18 εἰς τοῦ ποσὸς αὐτοῦ νὰ θεωρηθῇ ὅτι εἰσῆλθεν εἰς τὸ θεώσιον ταμεῖον, εἴτε ὑπὸ μορφήν φόρου, εἴτε ὑπὸ μορφήν δικαιοσύνης, εἴτε ὑπὸ μορφήν προτίμων, ὅπως εἶναι καὶ τὰ ἐνοίκια τῶν ξενοδοχείων, ὅποτε ἐξωδούσαμεν 950 ἐκ., καὶ ἀπαιτῶν, ἀπαιτῶν εἰσπράξαμεν ὅχι τὰ 1.500, τὰ ὁποῖα ἐγὰν οἱ ὑπηρεσίαι, ἀλλ' ἀσφαλῶς πρὸς αὐτὸν 950 ἐκατομμυρίων. Δηλαδή, ὅτι ἐξωδούσαμεν δι' ὅλας αὐτὰς τὰς ἐπενδύσεις τὸ εἶσπ' ἔχουμεν ἤδη. Δὲν ἐξωδούσαμεν δηλαδή κατ' αὐτὴν οὕτως δεκάρα. Καὶ ἀπαιτῶν δι' ἡμᾶς καθόρην κέρδος τοῦ συναλλάγματος καὶ διὰ τοῦ συναλλάγματος τὰ ἐξ αὐτοῦ ἀποτελέσματα. Μὰς ἀπαιτῶν τὸ ἐπενδεδυμένον κεφάλαιον τὸ ὅποιον ὑπάρχει, διότι ὅλα αὐτὰ τὰ ἐξ ἀπορροῶν τὰ ὁποῖα ἀνέφερον, εἶναι κεφάλαιον τὸ ὅποιον θὰ υπολογισθῇ καὶ ἐπὶ πλέον ἔχουμεν δύο ἄλλα πλεονεκτήματα, τὰ ὁποῖα δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν ἀπ' ἐνὸς τῆς αὐξήσεως τῆς ἀπασχολήσεως ἐκ τῶν τοσπῶν διὰ τῶν ὁποίων δὲν εἶμαι εἰς θέσιν νὰ τὰς δώσω ἀριθμοὺς, ἀλλὰ θὰ εἶναι ἀρκετὰ ἀξιόλογος καὶ ἀπ' ἐτέρου διὰ τὴν ἐπανάληψιν εἰς ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ὡς ἀνδρῶπος κάπως τῶν γραμμάτων, ἐνδιαφέρεται ἀπὸ ὅλην αὐτὴν τὴν κίνησιν ἐνεργείσμεν ἀπὸ ἀπόψεως ἡθικῆς προβολῆς εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Τώρα ὁρθῶς, κύριοι, συναδέλφοι, οἱ ἐπερωτῶντες καὶ οἱ συζητοῦντες εἶπαν: Καλὰ, καὶ ἔργα ἐκάματε, γενικῶς ἀρχῆς τωστὲς ἐθέσατε, ἀλλὰ ἔγιναν λάθη στὴν διαχείρισιν. Ἐπειδὴ ἐλέγχθη καὶ εἰς τὸν τύπον κατὰ κόσμον, ὅτι κρατεῖ μίαν ἀνώμαλος κατὰστασις διαχειρίσεως εἰς τὸν ὁργανισμὸν τουρισμοῦ, θὰ σὰς εἶπω ποῖος εἶναι ὁ τρόπος τῆς διαχειρίσεως ὅλων αὐτῶν τῶν χρημάτων περὶ τῶν ὁποίων ἀκούσατε νὰ γίνεται λόγος. Βάσει τοῦ ἀρχικοῦ νόμου τοῦ 1950, ὁ νόμος εἶναι ὁ Α. Ν. 1585, ὑπάρχει κατασταλτικὸς ἐλεγχος ἀπὸ ἐποπτικὸν συμβούλιον ἀποσπῶμενον ἀπὸ συμβούλιον τοῦ Ἑλεγκτικοῦ Συνεδρίου, ἀπὸ Διῶν τῶν Γενικῶν Λογιστηρίων, ἀμέσως ὑπάλληλον τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος καὶ με βοηθητικὴν ὑπηρεσίαν Διῶν τῶν Ἑλεγκτικῶν Συνεδρίων.

Οὐδεμία συμμετοχὴ οἰαζήποτε ὑπηρεσίας. Αὐτοὶ εἶναι ὁ ἐλεγχος βάσει τοῦ παλαιοῦ νόμου. Ἡμεῖς θέλοντες νὰ ἐπαυξήσωμεν αὐτὸν τὸν ἐλεγχον, προσθέσαμεν καὶ δύο ἀκόμη ἄλλα. Πρῶτον, διὰ τοῦ Ν.Δ. 4109/60 προσθέσαμεν τὸν ἐλεγχον τῆς ἐτησίως διαχειρίσεως τοῦ ΕΟΤ, αὐτὸ τὸ Σῶμα τῶν ὁριζωτῶν λογιστῶν. Καὶ ἐπειδὴ ὅλοι οἱ συναδέλφοι, οἱ προκλήσαντες ἔχουν παρεκβάσεις, θὰ κάμω καὶ ἐγὼ μίαν, καὶ θὰ ἐκφράσω τὴν εὐχὴν νὰ συνειδητοποιήσωμεν ἐν Ἑλλάδι τὴν

μεγάλην σημασίαν τοῦ σώματος τῶν ὁριζωτῶν λογιστῶν διὰ νὰ χρησιμοποιηθῇ ὡς τὸ μέσον τοῦ πληρεπέρου καὶ αὐστηροτέρου ἐλέγχου πάσης ἐπιχειρήσεως. Προσθέσαμεν ὅμως καὶ ἕναν τρίτον ἐλεγχον διὰ νὰ τονώσωμεν τὸν ἐλεγχον τὸν καθαρῶς τεχνικὸν καὶ ἐκάμαμεν μίαν ἐλεγχουσαν τεχνικὴν ἐπιτροπὴν τὸ 1960 διὰ νόμου ἰδιοῦ μας, ἡ ὁποία ἀποτελεῖται ἀπὸ τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν τοῦ Ὑπουργείου Δημοσίων Ἔργων, ἀπὸ τὸν Πρόεδρον τοῦ ΤΕΕ, ἀπὸ τὸν Διευθυντὴν τῶν Τεχνικῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ΕΟΤ καὶ ἀπὸ ἕνα μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ΕΟΤ. Ἐλέγχθη ἐπίσης καὶ ἐγγράφη ὅτι ἐκάμαμεν ἔργα ἄνευ δημοπρασίας. Τοῦτο εἶναι ἀνακριβές. Ὅλα τὰ ἔργα γίνονται διὰ δημοπρασίας. Δι' ὅλα τὰ ἔργα πλὴν ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων, αἱ ὁποῖαι εἰς τὸ σύνολον τῶν ἔργων δὲν υπερβαίνει τὴν ἢ δὲν φθάνουν μᾶλλον τὸ 30% δὲ ἐκάμαμεν δημοπρασίας.

Συγκεκριμένως, ἄνευ δημοπρασίας ἔγινεν ἡ λαϊκὴ πλᾶξ Βουλιαγμένης. Ἐγινεν ἄνευ δημοπρασίας, διότι ἤθελον νὰ τὴν κάμω εἰς 85 ἡμέρας, διὰ νὰ μὴ χάσω τὴν σαιζὸν. Καὶ σεμνύομαι, διότι ἐκάμα ἕνα ἔργον τὸ ὅποιον εἶναι καὶ χρήσιμον, ὅπως τὸ ἀνεγνώρισαν ἀκόμη καὶ ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι δὲν τρέφουν ἰδιαίτερη συμπάθειαν πρὸς τὸν ΕΟΤ.

Εἶναι δὲ τὸ κύριον ἔργον, τὸ ὅποιον ἔγινεν ἄνευ δημοπρασίας. Δι' ὅλα τὰ ἄλλα ἔγιναν δημοπρασίαι.

Γ. Βασιλάτος. Ἐπὶ ὁ Λυκαβηττός καὶ ἡ Πάρνης;

Κ. Τσάτσος. Ἡ Πάρνης ἔγινε διὰ δημοπρασίας ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἕως τὸ τέλος.

Β. Ἐφραιμίδης. Μὲ πρόβλεψιν 4.000.000 καὶ ἐφθάσε τὰ 80.000.000.

Κ. Τσάτσος. Λυποῦμαι ὅτι διὰ τὴν Πάρνηθα, ἐπαναλαμβάνεται αὐτὸ, καὶ εἰς τὴν παρούσαν Βουλὴν, ἴσως οἱ βουλευταὶ τῆς παρούσης Βουλῆς, οἱ ὁποῖοι προβάλλουν αὐτὰς τὰς σκέψεις, δὲν γνωρίζουν ὅτι ὁλόκληρος ὁ φακέλλος ὅλων τῶν δημοπρασιῶν τῆς Πάρνηθος ἦτο κατατεθειμένος εἰς τὴν προηγουμένην Βουλὴν ἐπὶ 4 μῆνας ἀκριβῶς διὰ νὰ ἐλεγχθῶν οἱ κύριοι, ἀλλὰ ἐκείνοι, τὸ σύνολον αὐτῶν τῶν δημοπρασιῶν. Ἐλέγχθη, ἐπίσης, ὅτι γίνονται σκανδαλώδεις υπερβάσεις. Πρῶτα νὰ ξεχωρήσωμεν τὰς πραγματικὰς ἀπὸ τὰς μὴ πραγματικὰς υπερβάσεις. Ὅταν προσθέτω κατὰ εἰς ἕνα ἔργον, ὅταν κάμω μεταβολὰς εἴτε εἰς τὴν ποιότητα τοῦ ἔργου, εἴτε εἰς τὴν ἔκτασιν αὐτοῦ, δὲν κάμω υπερβάσεις. Θὰ μοῦ πῆτε διατὶ κάμεις μεταβολὰς, διατὶ κάμεις διορθώσεις, δὲν ἔχεις μελετήσει καλὰ τὸ ἔργον; Ὅταν πρόκειται νὰ κάμω ἕνα δρόμον εἰς τὸν κάμπον ἢ μίαν ἐργατικὴν κατοικίαν, βεβαίως καὶ ἐκεῖ εἶναι δυνατὰ αἱ υπερβάσεις, διότι δὲν ὑπάρχει ἀνδρῶπος, ὁ ὁποῖος κάμει μίαν μικρὰν κατοικίαν χωρὶς υπερβάσεις, ἀλλὰ ἐκεῖ τέλος πάντων, ἡμπορεῖ νὰ εἴπῃ κανεῖς, ὅτι ἔπρεπε νὰ εἶναι προσηκτικώτερος, ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος κάμνει τὴν μελέτην καὶ ἐκεῖνος ποῦ ἔχει τὴν εὐθύνην τῆς μὴ υπερβάσεως.

Ἀλλὰ ὅταν κάμνης ἕνα ἔργον, τὸ ὅποιον πρέπει νὰ εἶναι ποιότητος αἰσθητικῆς, τὸ ὅποιον εἶναι ἔργον λεπτόν, πρωτότυπον καὶ δυσχερές, τότε δὲν θέλω νὰ εἶπω, ὅτι πρέπει νὰ γίνωνται υπερβάσεις, ἀλλὰ αἱ υπερβάσεις ἔχουν τότε κόποιαν δικαιολογίαν. Καὶ προκαλῶ οἰονδήποτε νὰ μοῦ εἴπῃ ἐάν καὶ εἰς ἄλλας Χώρας εἰς τοιοῦτου εἶδους ἔργα ἡμπορεῖ νὰ συντελεσθῶν ὅλα αὐτὰ τὰ πράγματα χωρὶς υπερβάσεις. Δὲν εἶμαι ὑπὲρ τῶν υπερβάσεων, οὔτε θέλω νὰ τὰς καλύψω, ἀλλὰ δὲν ἡμπορεῖ νὰ γίνονται μίαν ἄδικον χρησιμοποίησιν αὐτοῦ τοῦ ἐπιχειρήματος δι' ἔργα ποιότητος. Θὰ προκαλέσω δὲ τοὺς ἀγρητοὺς κυρίους συναδέλφους νὰ μοῦ εἰπουν καὶ τοῦτο.

Τὰ τουριστικὰ ξενοδοχεία, ἔτσι ἐπαξιδέουσα εἰς τὰς ἐπαρχίας, τὰ εἶδατε καὶ ὅλα τὰ ἄλλα τὰ ὁποῖα με ἀξιοζήλευτον προπαιθεῖαν ἔκαμεν ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία, τὰ εἶδατε ἐπίσης. Ποῖον ἔργον ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας εὕρισκται εἰς τὸ ἐπίπεδον τῶν τουριστικῶν ἔργων; Νὰ εἴμεθα δίκαιοι, κύριοι. Ἐφέραμεν εἰς αὐτὸν τὸν τόπον ἕνα ἐπίπεδον ποιότητος εἰς τὸν ξενοδοχειακὸν ἐξοπλισμὸν καὶ ἀναλαμβάνομεν πλήρως τὴν εὐθύνην δι' αὐτό. Ἐάν δὲν ἐκάμαμεν αὐτὸ τὸ πρᾶγμα....

Ε. Κοφρῆς. Ἡ Μεγάλη Βρεταννία, δὲν εἶναι μεγάλον ξενοδοχεῖον;

Κ. Τσάτσος. Παρακαλώ, ας μὴ κάμνωμεν σοφίσματα. Ἡ Μεγάλη Βρεταννία, ἐπλήρωσε δι' ὅσα ἔκαμε πολὺ περισσότερα ἀπὸ ὅσα προέβλεψε. Πηγαίνετε νὰ ζητήσετε τοὺς λογαριασμοὺς τοῦ «Κίνγκ Ζώρξ» καὶ παρακαλῶ νὰ μοῦ εἰπῆτε τί ἐνόησεν καὶ ἐὰν ἐνόησαν περισσότερον τὰ ἰδικὰ μας ξενοδοχεῖα ἢ αὐτό.

Γ. Βασιλάτος. Θὰ ὁμιλήσωμεν μετὰ τὰ στοιχεῖα τοῦ κη-δηγητοῦ κ. Κριεζή, τὰ ὁποῖα ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὴν «Ἀρχιτεκτονικὴν» τὸν Ἰούνιον.

Κ. Τσάτσος. Ὅχι, θὰ ὁμιλήσητε μετὰ τὰ στοιχεῖα τοῦ υἱοῦ τοῦ κ. Κιτσιρή, κόμμετε λάθος εἰς τὸ ὄνομα καὶ θέλωμε νὰ τὰ ἐθεωρώσω ὅτι ὅχι μόνον ὁ κ. Κιτσιρή, ἀλλὰ καὶ ὅλοι οἱ ἄλληλῃ μεταβούμενοι μεταξὺ τῶν ἀρχιτέκτονες θὰ σὰς προσφέρουν ἀκόμη πῶς ἐνδιαφέροντα στοιχεῖα περὶ αὐτὴν τὴν συζήτησιν. Βεβαίως ἅπαντες ἐδῶ, ἔχομεν ζωηρὰς ἀντιθέσεις, ἀλλὰ παρὰ ταῦτα, ἔχομεν πολὺ περισσότερον μεταξὺ μας σεβασμὸν, ἀπὸ ὅτι ἔχουν ὠρισμένοι ἄλλαι τάξεις, πλὴν τῶν δικηγόρων, τοὺς ὁποῖους ἐδῶ ἐπ' αὐτῶν ἀπὸ ὅλους, διότι ἐκεῖνοι ἔχουν ἕνα ἀφθαστον ἐπίπεδον συναδελφικῆς ἀλληλεγγύης καὶ σεβασμοῦ. Ἀλλὰ ὑπάρχουν καὶ ἄλλαι τάξεις, διὰ νὰ μὴ ἀναφέρω μερικὰ τραχικὰ περιστατικὰ τῶν τελευταίων ἡμερῶν, αἱ ὁποῖαι ἀποδεικνύουν ὅτι τὰ μίση ἀνδρώπων ἀνηκόντων εἰς τὴν αὐτὴν τάξιν εἶναι εἰς τὸν τόπον μας φοβερά. Καὶ θὰ ἀπετέλει σφάλμα εἰς αὐτὴν τὴν αἵθουσαν νὰ μεταφέρωμεν τὸ μίτος ἄλλων. Μὰς φθάνουν τὰ ἰδικὰ μας.

Γ. Βασιλάτος. Ἐκείνος θὰ ἔχη τὴν εὐδύνην, γράφει με μίτος καὶ ὅχι με ἀντικειμενικότητα.

Κ. Τσάτσος. Φοβοῦμαι, ὅτι θὰ μεταφέρετε ἐδῶ πράγματα, τὰ ὁποῖα θὰ ἀναγκασθῶ νὰ ἀντικρούσω, μεταφέροντας καὶ ἐγὼ ἀντιθέτους ἀπόψεις ἀπ' ἐξῆ. Ἀλλὰ εἶναι αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ἄξιον τῆς Βουλῆς νὰ κονταροκτυπώμεθα μετὰ ξένα ὅπλα; Δὲν μὰς φθάνουν τὰ ἰδικὰ μας;

Γ. Βασιλάτος. Ἡ περίπτωση τοῦ Λυκαβηττοῦ μοῦ δίδει τὸ δικαίωμα νὰ πιστεύω τοὺς ἀντιλέγοντας τεχνικούς.

Κ. Τσάτσος. Διὰ τὸν Λυκαβηττὸν, ἐπειδὴ ἐγένετο λόγος, διεπίστωσα ὅτι ὑπάρχει πρᾶγματι μία ἔφεσις τελευταίως τῆς Ὑπηρεσίας τοῦ τουρισμοῦ νὰ ἐξετάσῃ μετὰ προσοχῆς τὰς παρατηρήσεις τῶν τεχνικῶν καὶ ἐκφορᾷ τὴν ἱκανοποίησίν μου, διότι τὸ ἔργον κατ' ἀρχὴν πρέπει νὰ γίνῃ. Ἀπὸ ὅσας συζητήσεις ἐπληροφορήθην, οὐδεὶς ἀρνεῖται τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔργου ἢ ἐλάχιστοι τὴν ἀρνούνται. Τὸ πῶς πρέπει νὰ γίνῃ καὶ τὸ ποῖος πρέπει νὰ εἶναι ὁ ὄγκος, αὐτὸ συζητεῖται καὶ ἐφ' ὅσον συζητεῖται, πρέπει νὰ ἀρῶμεν νὰ ἴδωμεν πού θὰ κατελήξῃ ἡ ἰδική σας συζήτησις εἰς τὸ Τεχνικὸν Ἐπιμελητήριον καὶ μετὰ νὰ τὴν μεταφέρωμεν ἐδῶ.

Γ. Βασιλάτος. Ἦδη πραγματοποιοῦνται τὰ ἔργα.

Κ. Τσάτσος. Σὰς ἐγένετο ἡ δῆλωσις, ὅτι ἡ πραγματοποίησις αὐτῆς ἀφορᾷ θεμέλια καὶ ἐπομένως οὐδεμία ζημία ἐπέρχεται εἰς ἐκεῖνο τὸ σημεῖον, τὸ ὁποῖον ἐνδιαφέρει τὸν Δήμον Ἀθηναίων καὶ ὅλους τοὺς ἐνδιαφερομένους διὰ τὸ ζήτημα.

Θὰ εἰσέλθω τώρα εἰς δύο ἄλλα σημεία. Ψυχαγωγία. Πρέπει νὰ σὰς εἰπῶ, ὅτι τὸν τελευταῖον καιρὸν τῆς μακρᾶς μου ὑπουργικῆς μου θητείας, εἶχα πιάσει ἐξωθεν διὰ νὰ ἀναπτύξω τὸν τομέα αὐτὸν τῆς ψυχαγωγίας. Συγκεκριμένως, μοῦ ἔλεγον οἱ ξένοι, ὅτι ἀπὸ τὰς ἐπὶ τὸ βράδυ κλεινόμεθα εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, τί νὰ κάμωμεν, ἡμεῖς Ἕλληνικὰ δὲν ξέχουμεν, δὲν εἴμεθα ἡμεῖς εἰς τὴν περίπτωσιν τὴν ἰδικήν σας πού πηγαίνετε εἰς τὸ θέατρον, ὅταν εὐρίσκεσθε εἰς τὸ Παρίσι ἢ εἰς τὸ Λονδὸν, διότι γνωρίζετε ξένους γλώσσας, ἡμεῖς δὲν γνωρίζομεν Ἕλληνικὰ. Θέλωμεν ἐπομένως νὰ μὰς δώσητε μίαν διασκέδασιν.

Εἰς βουλευτῆς. Πηγαίνουν εἰς τὰ μπουζούκια.

Κ. Τσάτσος. Αὐτὸ πού λέγετε, δὲν στερεῖται σοβαρότητος; Μία διέξοδος εἶναι τὸ μουσικὸν θέατρον, ἡ μουσική. Πέραν τούτου, ὅμως, ἐπειδὴ θεωρῶ ὅτι ὅλη αὕτη ἡ προσπάθεια πρέπει νὰ εἶναι παρὰλλήλως καὶ προσπάθεια ἐκπολιτιστική, πρέπει νὰ δώσωμεν ἀκόμη μεγαλύτεραν εὐρύτητα εἰς τὰ φεστιβάλ. Τὰ ἐπλήρωσα μετὰ πολλὰς ἐπιθέσεις, πολὺ ἀκριβὰ. Εἴμαι ὑπερήφανος ὅτι τὰ ἔκαμα. Μετὰ κατηγόρησαν, ἀγαπητότατοι φίλοι μου, προσωπικοὶ μου φίλοι, ἀκόμη ἀπὸ τοῦ

Βήματος αὐτοῦ με ἐρωτήσεις καὶ ἐπερωτήσεις, διότι πρὸς ὠρισμένην καλλιτέχνιδαν ἔδωσα μεγάλας ἀμοιβὰς καὶ ἔκαμα οὕτω σπατάλας. Τώρα τοὺς ἀπαντῶ, ὅτι αὐτὸ τὸ ποσὸν σήμερον ὅλοι μας, θὰ τὸ ἐδίδαμε δεκαπλάσιον καὶ δὲν θὰ ἐσπαταλούσαμε οὔτε μίαν δεκάρα, διότι αὐτὸ τὸ ποσὸν θὰ ἦτο φθηνὴ διαφήμισις διὰ τὴν Ἑλλάδα.

Ν. Μπακόπουλος. Δὲν μὰς ἐδώσατε στοιχεῖα, τί ἀπέδωσαν τὰ φεστιβάλ ἀπὸ οικονομικῆς ἀπόψεως. Αὐτὴν τὴν στιγμήν δὲν κάμνω ἐπίκρισιν, πληροφορίαν ζητῶ.

Κ. Τσάτσος. Γνωρίζομεθα ἀρκετά, ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχῃ καὶ τοιαύτη ὑπόνοια. Θέλω νὰ σὰς εἰπῶ τούτο. ἐὰν θέλετε νὰ τὸ ἐξετάσωμεν, ἐμπορικῶς παρουσιάζει παθητικὸν καὶ τὸ φεστιβάλ Ἀθηνῶν καὶ τὸ φεστιβάλ Ἐπιδαύρου. Τὸ φεστιβάλ Ἐπιδαύρου παρουσιάζει τὸ ἐξῆς ἰδιότυπον παθητικόν.

Ἐδῶτεν ὁ Τουρισμὸς 1 1/2 ἑκατ. ἐμμύριον τὸ ὁποῖον τὸ ἐπῆρε τὸ Ἑθνικὸν Θέατρον, δηλαδὴ βγήκε ἀπὸ τὸ ἕνα Ταμεῖον καὶ μπήκε στὸ ἄλλο. Ὑπ' αὐτὴν τὴν ἔνοιναν λέγω ὅτι ὑπάρχει παθητικόν. 2 ἑκατ. ἐμμύρια εἶναι τὸ παθητικόν τοῦ Φεστιβάλ Ἀθηνῶν κατὰ μέσον ὅρον τὰ 6—7 ἔτη. Καὶ ἔκαμα, καὶ ἐπιδόθησιν τὴν ὁποίαν πιστεύω ὅτι ὑποστηρίζου, ὅχι μόνον οἱ Βουλευταὶ τῶν περιφερειῶν αὐτῶν, ἀλλὰ πάντες ἐκάνομεν ἐπιδόθησιν τῶν Φεστιβάλ Δοδώνης καὶ Φιλίππων.

Καὶ ἔρχομαι, κύριοι, εἰς τὴν διαφήμισιν. Μέχρι πρὸ θραύσεως ἐγὼ ὡς Ὑπουργὸς τοῦ Τουρισμοῦ εἶχα ἀποτύχει εἰς τὸν τομέα τῆς διαφήμισης. Προτεπόθηκα, φοβόμενος τὰς συνήθεις λαιδωρίας, ὅταν κάμῃ τις εἰς τὸν τόπον αὐτὸν μίαν μεγάλην σύμβασιν καὶ ἔκαμα, τὸ ἡμέω εἰλικρινῶς φιλικατικῶς δουλειά. Ὅταν ἴμως εἶδα ὅτι τὰ πράγματα ἔτριξαν, ἔκαμα μίαν τολμηρὰν πρᾶξιν ἢ ὁποῖα ἀπὲρῶ πῶς δὲν ἐπεκρίθη ἀκόμη. Ἐκαμα δύο συμβάσεις. Τὴν μία μετὰ τὸν μεγαλύτερον διαφημιστικὸν οἶκον τῆς Ἀγγλίας καὶ τὴν ἄλλη μετὰ ἕνα διαφημιστικὸν οἶκον τῆς Ἀμερικῆς. Διὰ τὴν διαφήμισιν μετὰ τὸν Οἶκον τῆς Ἀγγλίας, ὁ ὁποῖος καλύπτει ὁλόκληρον τὴν Εὐρώπην, δαπαῶνται 10 ἑκατ. ἐμμύρια ἐτησίως.

Β. Ἐφραιμίδης. Συνεχίζεται ἀκόμη;

Κ. Τσάτσος. Βεβαίως καὶ ἀνεκῶς ἢ σύμβασιν. Ἡ σύμβασις μετὰ τὸν Ἀμερικανικὸν Οἶκον στοιχίζει 6 ἑκατ. ἐμμύρια. Ἡ σύμβασις μετὰ τὸν Ἀγγλικὸν Διαφημιστικὸν Οἶκον εἶναι ἐπιτυχής. ἔχει ἀποδώσει εἰς ὁλόκληρον τὴν Εὐρώπην ἐξαιρετικὰ ἀποτελέσματα. Ἡ σύμβασις μετὰ τὸν Ἀμερικανικὸν Οἶκον δὲν δύναται νὰ εἰπῶ ὅτι εἶναι πλήρως ἐκπομπική. Ἐκεῖ ἔχομεν μίαν ἀδυναμίαν. Εἴμαι βεβαίως ὅτι ὁ Ὑπουργὸς τῆς Προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως θὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸ θέμα διὰ νὰ βελτιωθῇ ἡ κατάστασις, διότι ὁ ἐξ Ἀμερικῆς Τουρισμὸς μὰς ἐνδιαφέρει τοῦλάχιστον ὅσον καὶ τῆς Εὐρώπης ἂν ὅχι περισσότερον.

Καὶ τώρα ἔρχομαι εἰς τὸ κύριον θέμα τοῦ τί πρέπει νὰ κάμωμεν. Εἶπον ἤδη τί πρέπει νὰ κάμωμεν εἰς τὰς συγκοινωνίας. Ἐπιστημαίνω τρία εἰδικὰ θέματα, τὰ ὁποῖα εἶναι μεγίστης σημασίας. Πρέπει νὰ μειωθῇ ἡ τιμὴ τῶν ἀεροπορικῶν εἰσιτηρίων Ρώμης — Ἀθηνῶν. Καὶ τούτο διότι μέχρι τῆς Ρώμης βάσει διεθνῶν συμβάσεων ἢ κατὰ μίλλιον τιμὴ εἶναι ὠρισμένη καὶ εἶναι χαμηλή. Ἀπὸ τὴν Ρώμην εἰς τὰς Ἀθῆνας εἶναι σημαντικῶς ὑψηλότερα.

Παρὰ πᾶσαν προσπάθειαν πού κατέβαλα, δὲν κατώρθωσα νὰ μεταβάλω αὐτὴν τὴν ἀδικον μεταχειρίσιν τῆς Ἑλλάδος. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι τοῦτο ἀποτελεῖ ἕνα ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα μειονεκτήματα τοῦ Τουρισμοῦ.

Εἰς βουλευτῆς. Ἐκ μέρους τίνας ὑπάρχει ἀντίρρηση;

Κ. Τσάτσος. Πρόκειται περὶ ἐνὸς διεθνoῦς τράστ. Ἡμεῖς μείναμε ἐξῶ καὶ δὲν μεταβάλλεται τὸ καθεστῶς αὐτό, διότι φοβούνται τὴν περαιτέρω ἐπέκτασιν τῆς μειώσεως. Ἡ Ὀλυμπιακὴ δέ, δὲν δύναται νὰ κάμῃ τούτο μονομῶς.

Περαιτέρω, αἱ Γερμανικαὶ προτάσεις, ἐλπίζω, ὅτι κάποτε θὰ εὐδωθοῦν καὶ θὰ ἔχωμεν τὴν δυνατότητα ἐντὸς 32 ὥρων νὰ ἔχωμεν σιδηροδρομικὴν σύνδεσιν μεταξὺ Μονάχου καὶ Ἀθηνῶν. Θέλω δὲ νὰ πιστεύω, ὅτι ὁ δρόμος τῆς Σερβίας θὰ τελειώσῃ ἐντὸς τοῦ ἔτους.

Ἀπὸ ἀπόψεως τουριστικῶν ἐγκαταστάσεων, ἐγὼ, συμφω-

νώ με την άρχήν του Κυβερνητικού προγράμματος, ότι έφ'ε-
τος δέν πρέπει νά άρχισή ή εντέλεισι νέων έργων, αλλά
πρέπει νά παραμείνωμεν εἰς τό πρόγραμμα πού αποβλέπει εἰς
τήν αποπεράτωσιν τῶν ἀρξαμένων έργων. Παραδέχομαι ὁ-
μως ὅτι υπάρχουν μερικά σημεῖα εἰς τά ὁποῖα πρέπει νά
γίνουν παρεκκλίσεις. Καί λέγω ὅτι τοῦλάχιστον διά τήν Ἰθά-
κην θά πρέπει νά γίνη ἐξαίρεσις. Ἐπίσης εἰς τόν Ὀλυμπον
θά πρέπει νά γίνη εἰς μεγάλο ὕψος Ξενοδογεῖον. Θά πρέπει
εἰς ὅλας αὐτάς τās περιπτώσεις, κύριοι, νά ἔχετε τήν προο-
πτικήν τοῦ κορεσμοῦ. Σήμερον εἶναι τῆς μόδας ἡ Μύκονος.
Θά εἶναι ἀκόμη 2 ἢ 3 ἔτη. Ἡδὴ ἤρχισεν ὁ κορεσμός. Πού θά
παῖμε τόν ὅσον ἀν' ἐν: Κόμωμεν τό Ξενοδοχεῖον τῆς Σίφου
ὥστε νά δύναμεθα νά διαχειτεύσωμεν τόν κόσμον αὐτόν, ὁ ὁποῖος
νομίζει ὅτι ἡ Μύκονος εἶναι τό καλλίτερον Νησί τῆς Ἑλλά-
δος, ἐνῶ ἔχουμεν ἑκατοντάδες ὠραία νησιά.

Ν. Ἀλ. Αἰ. Αἰ. Δέν ἔχω καί ἐγώ ἀ τίρρητιν δ' αὖ τήν
Σίφον ὅπως καί διά τήν Κῷ καί τās ἄλλας νήσους τοῦ
συμπλέγματος τῶν Κυκλάδων. Διαφωνῶ ὅμως πρὸς τās ἀ-
πόψεις σας, ὅτι θά παρέλθῃ ἡ τουριστική κίνησις τῆς Μυ-
κόνου. Ἡ Μύκονος εἶναι ἕα ὠραῖο νησί μέ ἰδικόν του ρυ-
θμόν. Οἱ κάτοικοι τῆς Μυκόνου ἔχουν ἀνεπτυγμένην τουρι-
στικήν συνείδησιν καί ἐγγύτατα τῆς Μυκόνου εὐρίσκεται ἡ
Δήλος τό μοναδικόν εἰς τόν κόσμον νησί τοῦ αὐτοῦ ἀρχαιοπο-
λικῆς ἀξί-ας. Δι' ὅ εἰς τήν Μύκονον ἤρχισεν νά δημιουργήται
καί ὁ χειμεριῖος Τουρισμός καί νά προσελκύονται ξένοι: εὐ-
ποροὶ δηλαδή τῆς κοινότητος δι' ἣν ὠμιλήσατε.

Κ. Τσάτσο. Ἡμεῖς νά διατυπώσω πρὸς τόν κ. Ὑ-
πουργόν τῆς Προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως ὠρισμένας συστά-
σεις ἐπὶ ἄλλων θεμάτων. Κατ' αὐτὴν τήν θετίαν ἐδημιουργή-
θη ἕνα εὐρὺ δίκτυον τουριστικῶν Ξενοδογεῖων. Πρέπει νά
συμπληρωθῇ μέ 3—4 Ξενοδογεῖα εἰς Ἰθάκην, Σκόπελον, Σί-
φον κλπ. Ὑπάρχει ὅμως κάτι τό ὁποῖον πρέπει νά προσέ-
ξωμεν. Εἶναι ὁ παλαιός Ξενοδοχειακός ἐξολισμός. Ἐχομεν
ὠρισμέ-ας περιοχάς ὅπως τὸ Λουτρακί καί ἡ Αἰδηψός πού
ἔχουν παλαιόν Ξενοδοχειακόν ἐξολισμόν. Αὐτόν τί θά τόν
κάμωμεν; Θά πρέπει τά Ξενοδογεῖα αὐτά νά κλείσουν.

Πολλά ἐξ αὐτῶν ἡμποροῦν νά ζήτουν. Ἐκσωάω, λοιπόν,
τήν εὐχὴν πρὸς τήν Κυβέρνησιν, νά ἀντιμετωπίσῃ τό θέμα
τῆς καθιερώσεως μιᾶς θανατικῆς πολιτικῆς, ἡ ὁποία νά ἀνε-
βάσῃ τό ἐπίπεδον τῶν παλαιῶν Ξενοδογεῖων κατόπιν ὠρισμένων
ἐπισκευῶν, αἱ ὁποῖαι δύνανται νά γίνουν, π.χ. διά τῆς δημιουρ-
γίας μιᾶς νέας εἰσόδου ἢ ἐνὸς σαλονιοῦ, ὥστε τό τεράστιον
αὐτό κεφάλαιον νά μὴ κατατραφῇ. Σκεφθεῖτε μόνον τό με-
γάλο αὐτό κεφάλαιον τῆς Αἰδηψοῦ καί τοῦ Λουτρακίου, τό ὁ-
ποῖον θά πρέπει ἰδιαίτερα νά προσέξωμεν, ὥστε νά μὴ πάῃ
χαμένο.

Σήμερον εἴμεθα πλέον κακομαθημένοι καί ἡμεῖς, ὅχι μόνον
οἱ ξένοι καί δέν πηγαινόμεν εἰς τὰ Ξενοδογεῖα τὰ ὁποῖα
ἄλλοτε μᾶς ἐφάνοντο ὑποφερτά. Μόνον ἐάν τὰ τονώσωμεν οἰ-
κονομικῶς θά ἡμπορέσωμεν καί αὐτά νά ἀναδημιουργηθοῦν.
Εἶναι ἕνα μέγα θέμα τό ὁποῖον θά ἐπιτρέψῃ μέ σχετικῶς ὀλί-
γην δαπάνην τώρα πού δέν ἔχομεν ἀνάγκην νά κάμωμεν ἐπεν-
δύσεις εἰς Ξενοδογεῖα, νά ἀποκτήσωμεν εἰς τὰ ὅρια τῆς αἰχμῆς
τῆς τουριστικῆς, πολλὰς κλίνας τουριστικάς, ἐνῶ σήμερον
ἔχομεν μὲν πολλὰς κλίνας μόνον δι' ἀνθρώπους οἱ ὁποῖοι
δέν ἔχουν τὰς ἀπαιτήσεις τὰς ὁποῖας ἔχει συνήθως ὁ του-
ρίστας.

Δεύτερον ἱματικά πηγάι. Ὁ κ. Μελάς νομίζω ὅτι ὠμί-
λετε διά τήν Ἰκαρίαν. Ἡ Ἰκαρία εἶναι μία εἰδική περίπτωσις.
Διὰ νά τήν ἀνορθώσωμεν χρειάζεται μία δαπάνη 150 ἑκατομ.,
εἶναι πολύ μεγάλη δαπάνη καί αὐτό εἶναι κάτι τό ὁποῖον δέν
ἡμποροῦμεν νά ἀγνοήσωμεν. Αἱ ἱματικά πηγάι πρέπει νά
ἀναπτυχθοῦν ἐν συνδυασμῷ μέ τόν τουρισμόν τῆς Μέσης Ἀνα-
τολῆς, διότι ἀπό ἐκεῖ μᾶς ἔρχονται οἱ πελάται διά τὰς ἱμα-
τικάς πηγάς, ἀπό ἐκεῖ μᾶς ἔρχονται κυρίως πελάται καί διά
τὰ ὁρεινά συγκροτήματα.

Τρίτον πρέπει νά ἀγωνισθῶμεν διά τήν ἐπέκτασιν τῆς του-
ριστικῆς περιόδου. Ἡ τουριστική περίοδος εἶναι στενή. Ἐχομεν
κλιματολογικούς ὅρους, οἱ ὁποῖοι ἐπιτρέπουν εἰς τήν Ρόδον,
τήν Νότιον Κρήτην καί εἰς ὠρισμένας περιοχάς ἴσως τῆς

Νοτίου Πελοποννήσου, νά ἔχουν μίαν τουριστικήν περίοδον
μεγαλύτερας χρονικῆς διάρκειας καί αὐτό ἔχει μεγάλην τη-
μικήν.

Τέταρτον, ὁ ἐσωτερικός τουρισμός. Ὁ ἐσωτερικός τουρι-
σμός δέν φέρει συνάλλαγμα ἀπ' ἔξω, ἀλλά κάμνει κάτι ἄλλο.
Ἐκπολιτίζει καί εἶναι ὁ προπομπός τοῦ ἐξωτερικοῦ τουρισμοῦ.
Ὅπου ἐπῆγαμεν ἡμεῖς δέν ἀνεκαλύψαμεν αὐτάς τὰς θέσεις.
Πρὶν ἀπὸ ἡμᾶς ἐπῆγεν ἡ Περιγητική, ἡ Ὀμοσπονδία τῶν
ἐκδομικῶν σωματείων, ἐπῆγεν ὁ Ὀρειβατικός. Αὐταί αἱ ὁρ-
γανώσεις εὐρίσκονται εἰς χεῖρας ἰσχυρῶν ἀνωτέρου ἐπίπεδου,
ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι ἀνιδιοτελῶς ἔχουν ἀφοσιωθῇ εἰς τήν
ἀνάπτυξιν τοῦ ἐσωτερικοῦ τουρισμοῦ καί πρὸς τοὺς ὁποῖους
ὀφείλονται ἀπὸ τῆς θέσεως αὐτῆς θημῶς ἐπαινος, διότι αὐ-
τοὶ εἶναι οἱ προπομποὶ ὅλων τῶν έργων τὰ ὁποῖα ἐκτελοῦνται.

Καί τέλος, θέλω καί ἐγώ νά ἐπισημάνω ἐκεῖνο τό ὁποῖον
ἐπεσήμανεν μόνος ὁ κ. Βοβολίνης ἀπόψε. Ὑπάρχει μία πλευρά
τοῦ τουρισμοῦ τήν ὁποίαν ἐλησημονήσαμεν. Τουρισμός δι' ἡμᾶς
σημαίνει καί αὐξήσιν τῆς ἀθλητικῆς κινήσεως. Αὐξήσις τοῦ
ἀριθμοῦ τῶν ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι ἔρχονται καί διά τὰ μάτς.
Ἀλλά σημαντική αὐξήσιν τῶν ἐπιστημονικῶν συνεδρίων. Εἴ-
ναι ἕνα μέγα θέμα διά τό ὁποῖον πρέπει νά σπαταλήσωμεν
λέγω τήν λέξιν νά σπαταλήσωμεν, διότι δέν γίνονται αὐτά τὰ
πράγματα μέ μισέους καί τσιφουτισμούς, γίνονται μέ θυσίαις
χρημάτων, διὰ τὰ ὁποῖα ἐάν μέ καλέσετε τήν ἐπομένην πῶς
καί διατί τὰ διέθεσα δέν θά εἶμαι εἰς θέσιν νά λογοδοτήσω.
Ἐκεῖνο τό ὁποῖον εἶμαι εἰς θέσιν νά εἰπω εἶναι ὅτι τὰ μεγα-
λά ἐπιστημονικά συνέδρια φέρουν στήν Ἑλλάδα ὅλους τοὺς
κράχτες τῆς Εὐρώπης καί ἀποτελοῦν τήν μεγαλύτεραν καί
εὐδηνότεραν διασφήμισιν, ὅχι μόνον διά τόν τουρισμόν, ἀλλά
δι' ὅλην τήν ζωὴν τῆς Ἑλλάδος.

Καί ἔρχομαι τώρα εἰς τό θέμα τῆς τουριστικῆς ἐκπαιδεύ-
σεως. Αὐτὴν τήν στιγμὴν ἔχομεν 4 σχολάς, 2 ἀνωτέρας ἐκ-
παιδεύσεως εἰς τήν Ρόδον καί εἰς τήν Κηφισιάν καί 2 κα-
τωτέρας εἰς τὰς Ἀθήνας καί τήν Θεσσαλονίκην. Ἐχομεν
καί 150 ὑποτρόφους εἰς τήν Γερμανίαν καί Ἑλβετίαν. Δέν
φθάνουν. Πολύ ἀπέχουν ἀπὸ τό νά φθάνουν. Οἱ μαθηταὶ τῶν
σχολῶν αὐτῶν μόλις ἐξέλθουν, τήν ἐπομένην ἡμέραν εὐρί-
σκουν ἐργασίαν καί εὐοίσκουν ἐργασίαν παρ' ὅλην τήν ἀντί-
δρασιν τῶν μὴ παρακολουθησάντων τὰς σχολάς, διότι οἱ μα-
θηταὶ αὐτοὶ εἶναι περιζήτητοι λόγῳ τῶν γνώσεών των. Πρέ-
πει νά αὐξήσωμεν τὰς σχολάς αὐτάς καί νά αὐξήσωμεν τήν
μετεκπαίδευσιν διά τὰ κατώτερα στελέχη, τὰ ὁποῖα εὐοίσκουν
νόστιαν διέξοδον. Ἄλλοτε εἶχεν ἀσχοληθῇ καί μέ τό θέμα
αὐτό ἡ κ. Σβώλου. Τό θέμα τῆς τουριστικῆς ἐκπαιδεύσεως
εἶναι θέμα κλειδί. Θά ἔλθῃ ἡ στιγμὴ κατὰ τήν ὁποίαν θά
ἔχομεν ξένους, θά ἔχομεν Ξενοδογεῖα καί δέν θά ἔχομεν
ἐμφύχον ὕλικόν. Ἐφθάσαμεν ἤδη περίπου εἰς τό ὅριον.

Πρέπει νά γίνη ἐντονότερα προσπάθεια ἀπὸ ἐκείνην, ἡ
ὁποία ἐγένετο. Καί αὐτὴν τήν εὐχὴν ἐκφράζω πρὸς τήν Κυ-
βέρνησιν, διότι εἶμαι βέβαιος, ὅτι αὐταὶ εἶναι αἱ σκέψεις τῆς
Κυβερνήσεως. Λόγῳ τῆς μακρᾶς μου θητείας εἰς τήν Κυ-
βέρνησιν Καραμανλῆ, εἶμαι εἰς θέσιν νά γνωρίζω τί σκέπτε-
ται καί πῶς προγραμματίζει καί ἡ σημερινὴ Κυβέρνησις χω-
ρὶς τοῦτο νά σημαίνῃ ὅτι αὐτὴν τήν στιγμὴν ἐγὼ δικαιούμαι
νὰ ἐκφράσω ἐπισήμως γνώμας τῆς Κυβερνήσεως. Δηλώνω
ὡς ἕνας ἀπλούς βουλευτῆς ὅτι αὐτό τό ἔργον, τό ὁποῖον ἔγινε
καλῶς ἢ κακῶς μέτριον ἢ ὀλιγώτερον μέτριον, δέν θά κατορ-
θῶναι, κύριοι, ἐάν αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ ΕΟΤ ἐν τῷ συνόλῳ
τοῦ δέν κατέβαλον μίαν φιλότιμον προσπάθειαν. Δέν θά τό
ἔλεγον αὐτό, κύριοι, ἐάν ἀκριβῶς αὐτὴν τήν ἐποχὴν δέν ἐγέ-
νετο μία σφοδρὰ ἐπίθεσις κατὰ τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτῶν. Δέν
εἶμαι ἐναντίον τῶν ἐπιθέσεων. Αὐταί αἱ ἐπιθέσεις εἶναι χρή-
σιμοι, συγκρατοῦν τὸν ὑπάλληλον, τὸν ποδηγετοῦν, τὸν φρο-
νηματίζουν. Ἀλλὰ δέν εἶναι δυνατόν ἐγώ, ὁ ὁποῖος ἐπὶ μίαν
θετίαν συνειργάσθῃ μέ αὐτοὺς καί διεπίστωσα ὅτι οἱ ἀνδρω-
ποι αὐτοὶ δέν εἰργάσθησαν ὅπως ἐργάζεται ὁ συνήθης θημῶ-
ς ὑπάλληλος τῆς ρουτίνας, ἀλλ' εἰργάσθησαν μέ πάθος,
εἰργάσθησαν συγκινημένοι δι' αὐτό τό ἔργον, περνοῦσαν ξενύ-
χτια διά τό ἔργον αὐτό, δέν εἶναι ἐπιτρεπτόν νά μὴ τό τονώσω.
Οἱ ἀνδρωποι αὐτοὶ εἶναι ἀξιοὶ μιᾶς ἀναγνωρίσεως. Σκεφθῇ-
τε καί κάτι ἄλλο. Ὁ τουρισμός ἦτο ἕνα νήπιον 5 ἐτῶν ὅταν

τὸ παρέλαβεν. Δὲν θέλω νὰ εἶπω, ὅτι δὲν ἔγιναν προηγουμένως ἐργασίαι. Ἀλλὰ ὁ ὄγκος τῆς ἐργασίας ἦτο μικρότερος. Κατὰ τὰ 5 χρόνια ἔγιναν τεράστια ἔργα, λόγῳ τῆς αὐξήσεως καὶ τῶν ξένων ἔργων. Αὐτὸ τὸ μικρὸν νήπιον ἔπρεπε νὰ μεγαλώσῃ, καὶ διαρκούσης τῆς ἀναπτύξεώς του συγχρόνως νὰ εὐρίσκειται συνεχῶς ἐν ὁργανικῇ ἰσορροπίᾳ. Δὲν θὰ κατωρθώοντο αὐτὰ τὰ ὁποῖον ἐκατωρθώθη εἰάν δὲν ἐγένετο μία κοινὴ προσπάθεια ὅλων αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων. Πρῶτος ἐγὼ εἶμαι εἰς τὸν ὅτι ὅλοις εἶπον ὅτι ὅλα αὐτὰ τὰ ἔργα εἶναι ἔργα κοινῆς προσπάθειας καὶ ὅλων ἐκείνων ἀκόμη οἱ ὅποιοι εἰς τὸ παρελθὸν εἰργάσθησαν διὰ τὴν ἀναπτυχθῆναι τὸν τουρισμὸν. Ἐννοῶ τοὺς πολιτικούς ἀνδρας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ὑπάλληλους, οἱ ὅποιοι κατέβαλον αὐτὴν τὴν μεγάλην προσπάθειαν.

Ν. Μπακώπουλος. Εἶναι δημόσιοι ὑπάλληλοι;

Κ. Τσάτσος. Εἶναι ὑπάλληλοι Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου.

Ν. Μπακώπουλος. Ἀμείβονται ὅπως οἱ Δημόσιοι ὑπάλληλοι;

Κ. Τσάτσος. Ἀμείβονται, κατὰ τὸ πλεῖστον, ὅπως οἱ Δημόσιοι ὑπάλληλοι καὶ μόνον οἱ ἐπὶ συμβάσει, οἱ ὅποιοι εἶναι, κατὰ τὸ πλεῖστον διευθύνται, ἀμείβονται κατὰ τι περισσότερον. Ὁ μεγαλύτερος μισθὸς μὲ τὰς προσαυξήσεις, τὰς ὁποίας ἔχομεν, δὲν ὑπερβαίνει τὰς 7 1/2 χιλιάδας δραχμῶν.

Ἀλλὰ, κύριοι, δὲν θὰ κατωρθώοντο τὰ τεράστια αὐτὰ ἔργα, εἰάν δὲν συνέβαλε μὲ πάθος καὶ μὲ ἀγάπην εἰς τὸ ἔργον τοῦτο, μὲ ὅλην τὴν προσωπικότητα ὁ ἴδιος ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως. Δὲν θὰ εἶχον ἡθικὸν δικαίωμα κἀνοντάς ἐνα ἀπολογισμὸν τοῦ τουριστικοῦ ἔργου καὶ θὰ ἤθελον νομῆναι ὅτι εἶμαι συνεπής, εἰάν δὲν ἐξῆρα τὸ πάθος, μὲ τὸ ὁποῖον ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως εἰργάσθη κατὰ τὰ 6 αὐτὰ χρόνια, διὰ τὴν δημιουργίαν αὐτοῦ τοῦ ἔργου, τὸ ὁποῖον εἴτε σᾶς ἀρέσει εἴτε δὲν σᾶς ἀρέσει, εἶναι ἐνα κἀτι, τὸ ὁποῖον ἄλλοι θὰ κρίνουν ὁριστικῶς εἰς τὸ μέλλον. Διότι ἡμπορεῖ νὰ ἀμφισβητηθῇ κάθε κυβερνητικὸν ἔργον. Καὶ εἶναι καθήκον

σας, τῆς Ἀντιπολιτεύσεως, νὰ ἀμφισβητῇτε τὰ ἔργα καὶ εἶναι καθήκον σας νὰ ἐλέγχετε, διότι εἰάν δὲν ἡλέγγατε καὶ ἀπλῶς ἐπαινούσατε, θὰ παρεβιάζατε τὴν ἀποστολήν σας, ἀλλὰ εἰς τὸν Τουρισμὸν ἐλέγχοντες ὅ,τι πρέπει νὰ ἐλέγξετε, εἶναι συγχρόνως θέμα δικαιοσύνης νὰ ἀναγνωρίσητε ὅτι ἐγένετο μία προσπάθεια σημαντικὴ διὰ τὴν τουριστικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου.

Καὶ αὐτὴν τὴν προσπάθειαν, εἶμαι βέβαιος, ὅτι θὰ τὴν συνεχίσῃ ὁ ἀξιότιμος διάδοχός μου, ὁ Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Προεδρίας Κυβερνήσεως μὲ τὴν συνεχῆ συμπαρουσίαν καὶ τὴν συμπαράστασιν τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως. Καὶ ὅχι μόνον μὲ τὴν συμπαράστασιν τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν ἰδικήν σας συμπαράστασιν, μὲ τὸν ἰδικόν σας ἔλεγχον, μὲ τὰς ἰδικὰς σας εἰσηγήσεις. Διότι ἐγὼ πιστεύω, κ. συνάδελφοι, ὅτι αὐταὶ αἱ συζητήσεις, ὅταν διεξάγονται ἐπὶ ἐνὸς ὑψηλοῦ ἐπιπέδου, ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου εἰς τὸ ὁποῖον πάντοτε ἐφιλοδοξήσα νὰ κρατήσω τὰς συζητήσεις αὐτάς, αἱ συζητήσεις αὐταί, εἴτε πρόκειται περὶ νομοσχεδίου, εἴτε πρόκειται περὶ ἐπερωτήσεως, βοηθοῦν τὴν Κυβέρνησιν καὶ βοηθοῦν τὸν τόπον. Καὶ δι' αὐτὸ, ἐγὼ τοῦλάχιστον, ἂν καὶ ἡ ἐπερωτήσις αὐτὴ ἀφεώρῃ ἔλεγχον κυρίως ἐποχῆς, ἡ ὁποία μὲ ἀφορᾷ, ἐγὼ τοῦλάχιστον ἐκφράζω τὰς εὐχαριστίας μου πρὸς ἐκείνους, οἱ ὅποιοι μοῦ ἔδωσαν τὴν εὐκαιρίαν νὰ εἶπω τὰς σκέψεις μου. (Χειροκροτήματα ἐκ τῆς κυβερνητικῆς πλευρᾶς).

(Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως).

Π. Λυκούρεζος. Κύριε Πρόεδρε, νὰ διακλύωμεν.

Πρόεδρος. Ἐάν συμφωνῇ ἡ Βουλὴ.

Πολλοὶ βουλευταί. Μάλιστα, μάλιστα.

Μεθ' ὅ. συναίνεσι τῆς Βουλῆς, περὶ ὥραν 11.10' μ.μ. γίνεται ἡ συνεδρίασις δι' ἄξιον καὶ ὥραν 6.30' μ.μ. μὲ θέμα Ἡμερησίας Διατάξεως Ἀναφοράς. Ἐρωτήσεις καὶ Νομοθετικὴν Ἐργασίαν.

[6.1] T.53

ΕΠΙΣΗΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΑ
ΤΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΣΤ' - ΣΥΝΟΔΟΣ Α'.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΝΓ'.

Τρίτη 27 Μαρτίου 1962

Το πρωί 7.10' μ. μ., ο Πρόεδρος κ. Κ. Γ. Ροδόπουλος, ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἐδρας καὶ διαπιστώσας τὴν ὑπαρξίν ἀπαρτίας, κηρύσσει τὴν ἐναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεώρεϊα.

Ἀνακοινούνται τὰ ἑξῆς :

Οἱ κ. κ. Σ. Γκίκας (Υπουργὸς Δημοσίων Ἔργων) καὶ Δ. Ἀλιπράντης (Υφυπουργὸς Οἰκονομικῶν), καταθέτουν σχέδιον νόμου «περὶ συμπληρώσεως τοῦ Ν. Δ. 4210) 1961 «περὶ συνταξιοδοτήσεως τῶν Ὑπαλλήλων τοῦ Ὁργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς».

Ἡ ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν Κοινοβουλευτικῇ Ἐπιτροπῇ, καταθέτει τὴν ἐκθεσὶν τῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 69) 1961 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου «περὶ ρυθμίσεως θεμάτων ἀφορῶντων εἰς τὴν λειτουργίαν τῶν Σχολῶν Χωροφυλακῆς».

Ὁ βουλευτὴς Ἀχαΐας κ. Φ. Ζαΐμης, καταθέτει τροπολογίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ ἀντικαταστάσεως διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. Η. Ἡλιοῦ, Β. Ἐφραιμίδης καὶ Α. Μπριλλάκης, καταθέτουν τροπολογίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ ἀντικαταστάσεως διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. Η. Ἡλιοῦ, Γ. Τσαρουχᾶς καὶ Ι. Παπαδημητρίου, καταθέτουν τροπολογίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ ἀντικαταστάσεως διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. Η. Ἡλιοῦ, Ι. Εὐαγγελελίδης καὶ Σ. Ἡλιόπουλος, καταθέτουν τροπολογίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ ἀντικαταστάσεως διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. Α. Κύρκος, Α. Μπριλλάκης καὶ Β. Ἐφραιμίδης, καταθέτουν τροπολογίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ ἀντικαταστάσεως διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. Ι. Εὐαγγελελίδης, Γ. Τσαρουχᾶς καὶ Δ. Κελεμελίδης, καταθέτουν τροπολογίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ ἀντικαταστάσεως διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. Α. Μπριλλάκης, Ι. Παπαδημητρίου καὶ Ι. Εὐαγγελελίδης, καταθέτουν τροπολογίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ ἀντικαταστάσεως διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. Β. Ἐφραιμίδης, Σ. Ἡλιόπουλος καὶ Κ. Χιωτάκης, καταθέτουν τροπολογίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ ἀντικαταστάσεως διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. Ι. Παπαδημητρίου, Α. Μπριλλάκης καὶ Ε. Σακελλάρης, καταθέτουν τροπο-

λογίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ ἀντικαταστάσεως διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. Ι. Παπαδημητρίου, Μ. Σβώλου καὶ Ε. Σακελλάρης, καταθέτουν τροπολογίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ ἀντικαταστάσεως διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. Β. Ἐφραιμίδης, Σ. Ἡλιόπουλος καὶ Ι. Παπαδημητρίου, καταθέτουν τροπολογίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ ἀντικαταστάσεως διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. Β. Ἐφραιμίδης, Θ. Παπαῆς καὶ Α. Γιάννου, καταθέτουν τροπολογίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ ἀντικαταστάσεως διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. Ν. Τσόχας καὶ Μ. Σβώλου, καταθέτουν τροπολογίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ ἀντικαταστάσεως διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς».

Ὁ βουλευτὴς Πέλλης κ. Α. Γκιλλας, καταθέτει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ μέτρων ἀφορῶντων εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου».

Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν ἀνακοινεῖ ὅτι, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 82212) 16.3.1962 ἀποφάσεώς του παρέσχε τὴν ἐγγύησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου πρὸς τὸ Ταχυδρομικὸν Ταμειετήριον διὰ τὴν μέχρι ποσὸς δρχ. 45.000.000 θανεισθῆσιν τοῦ Ταμείου τῆς Ἐθνικῆς Ἀμύνης διὰ τὴν ἀνέγερσιν, στρατιωτικῶν οἰκημάτων, εἰς δαφόρους φρουράς.

Ὁ βουλευτὴς κ. Δ. Παπαμιχαλόπουλος, καταθέτει ἀναφορὰν Συλλόγου Γονέων καὶ Κηδεμόνων μαθητῶν Γυμνασίου Μολάων, αἰτουμένων ἀνοικοδόμησιν τοῦ Γυμνασιακοῦ Διδακτηρίου τῆς ἐν λόγῳ πόλεως.

Ὁ βουλευτὴς Μεσσηνίας κ. Α. Σχινᾶς, καταθέτει ἀναφορὰν τοῦ Συνδέσμου Ἐπαγγελματιῶν μισθωτῶν ὁδηγῶν αὐτοκινήτων Μεσσηνίας, αἰτουμένων χορήγησιν 6 νέων ἀδειῶν λωφορείων ἀστικῆς συγκοινωνίας.

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. Γ. Αὐγερόπουλος, Μ. Σβώλου, Σ. Ἡλιόπουλος καὶ Ι. Εὐαγγελελίδης, καταθέτουν ἀναφορὰν τῶν Συνταξιούχων ΙΚΑ Ν. Ἰωνίας, αἰτουμένων ἀμεσον καταβολὴν τῆς κρατικῆς εἰσφορᾶς εἰς ΙΚΑ, αὔξησιν τῶν συντάξεων κλπ.

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. Ἐφραιμίδης, Δ. Κελεμελίδης καὶ Θ. Παπαῆς, καταθέτουν ἀναφορὰν τῆς Ἐνώσεως Ἐκτάκτων Ἐργατοτεχνιτῶν καὶ ὑπαλλήλων τοῦ Δήμου Θεσσαλονίκης, αἰτουμένης χαρακτηρισμὸν τῆς συνδεύσεως τὰ μέλη τῆς μετὸν Δῆμον ἐργασιακῆς σχέσεως ὡς συμβάσεως ἀορίστου χρόνου.

Ὁ βουλευτὴς Αἰτωλ(ν)ίας κ. Σ. Χούτας, καταθέτει ἀναφορὰν τῶν Προέδρων Γ.Π.Σ. Στάνου — Βάλτου, αἰτου-

μένων, όπως άνατεθῇ εἰς καπνοπαραγωγούς ἢ καταπολέμη-
σις τοῦ περονισπέρου καὶ οὐχί εἰς Κρατικά Συνεργεία.

Ὁ βουλευτὴς Θεσπρωτίας κ. Χ. Παπασταύρου, καὶ ἀθέτει ἀναφορὰν τῶν ἀποστράτων Ἀξιῶν κατοίκων Ἰωαννίνων ἀποστρατευθέντων πρὸ τοῦ 1952 διαμαρτυρομέ-
νων δι' ἄνισον μεταχειρίσιν των, ὡς πρὸς τὸ διδόμενον ἐπίδο-
μα παρὰ τοῦ Τ.Α.Α.Σ. κλπ.

Ὁ βουλευτὴς Θεσπρωτίας κ. Ἀθανασίου, καταθέτει ἀναφορὰν τῶν Προέδρων τῶν Κοινοτήτων, Γηρομερίου, Φοι-
νικίου, Σδεση, Κεραιοχωρίου, Παλαμπᾶ καὶ Φανερωμένης
τῆς ἀκριτικῆς περιφερείας Φιλιατῶν, διαμαρτυρομένων διὰ
δημιουργίαν ζητήματος ἐράνου βορείων ἐπαρχιῶν καὶ ἐπιθυ-
μούντων συνέχισιν παροχῆς ὑπηρεσιῶν πρὸς ἀκριτικὰς περιο-
χὰς ἀπὸ μέρους τῆς Βασιλικῆς Προνοίας.

Ὁ βουλευτὴς κ. Α. Κοκκέβης, καταθέτει ἀναφορὰν
τοῦ Συλλόγου Τυφωνοπλήκτων Γαργαλιάνων—Λεύκης Τρι-
φυλλίας, αἰτοῦντος, ὅπως αἱ πρὸς τὴν ΑΤΕ ὀφειλαὶ τῶν με-
λῶν τοῦ ἐξοφληθῶν ἐντὸς δετίας μὲ τόκον 20ο καὶ χορηγη-
θῶν ὅλα τὰ ἐφετεῖνά καλίστην καὶ δάνεια καὶ γενικῶς, ὅπως
τύχουν τῆς ἰδίας μεταχειρίσεως πὺ ἐτυχον οἱ πληγέντες τῆς
Κρήτης.

Ὁ βουλευτὴς Αἰτωλίας κ. Σ. Χούτας, καταθέτει
ἀναφορὰν τῶν Καπνοπαραγωγῶν Κοινότητος Κάτω Χρυσο-
βίτσης, αἰτοῦμένων ἀναπροσαρμογὴν τιμῶν καπνοῦ.

Ὁ βουλευτὴς Μεσσηνίας κ. Α. Σγινᾶς, καταθέτει ἀνα-
φορὰν τῶν Ἐνώσεως Ἀναπήρων θυμάτων πολέμου, ἐργατικῶν
κέντρων κλπ. Μεσσηνίας, αἰτοῦμένων ὅπως ἰσχύσῃ καὶ διὰ τὴν
ἐν λόγω πόλιν τὸ προνέμιον μικρᾶς ἐπιδαρύνσεως ἐπὶ τῶν
Δημοσίων Θεαμάτων.

Ὁ βουλευτὴς Θεσπρωτίας κ. Χ. Παπασταύρου, κα-
ταθέτει ἀναφορὰν τοῦ Πανηπειρωτικοῦ Συλλόγου ἀποφοίτων,
πεντατάξιου Ἑθνικοῦ Ἀγροτικοῦ Οἰκοτροφείου Ἰωαννίνων,
αἰτοῦμένου μονιμοποίησιν τῶν ὑπηρετούντων ἤδη εἰς Δημοσίας
Ὑπηρεσίας κλπ.

Πρόεδρος. Εἰσεγγίμεθα εἰς τὴν
ΗΜΕΡΗΣΙΑΝ ΔΙΑΤΑΞΙΝ

ΤΩΝ ΑΝΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Ὁ κ. Γ. Λούλης ἔχει τὸν λόγον ἐπὶ ἐρώτησεως σχετικῶς
μὲ τὴν λήψιν μέτρων ὑπὲρ τῶν ἐλαιοπαραγωγῶν καὶ ὀπωρο-
παραγωγῶν Πηλίου κλπ.

Γ. Λούλης. Κύριε Πρόεδρε, εἶναι γνωστὴ ἡ οἰκονομικὴ
κατάστασις τῶν κατοίκων τοῦ Πηλίου συνεπείᾳ τῶν κατα-
στροφῶν ἐκ σεισμῶν, παγετῶν, πλημμυρῶν καὶ συνεχῶν
ἀφρορῶν.

Κύρια προϊόντα τοῦ Πηλίου εἶναι αἱ ἐλαίαι καὶ αἱ ὀπώραι.
Αἱ τιμαὶ τῶν ἐλαίων εὐρίσκονται εἰς ἐξαιρετικὰς ἐπίπεδα.
Αἱ ὀπώραι ἂν καὶ ἦτο πλουσία ἡ ἐσοδεία ἓνα μέρος μὲν αὐτῶν
δὲν ἐπωλήθη ἐλλείψει φυκτικῶν χώρων καὶ τὸ ἄλλο μέρος
ἐπωλήθη εἰς ἐξαιρετικὰς τιμὰς.

Παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ μᾶς εἴπῃ ποῖα μέτρα
σκέπτεται νὰ λάβῃ ἡ Κυβέρνησις διὰ τὴν προστασίαν τῶν ἐ-
λαίων καὶ τὴν μέλλουσαν ἐσοδείαν τῶν ὀπωρῶν.

Κ. Ἀδαμόπουλος (Ὑπ. Γεωργίας). Ἡ Κυβέρνη-
σις διὰ τὰς ζημίας τοῦ παρελθόντος εἰς τὸ Πήλιον, ἔλαβεν
εἰδικὰ μέτρα πιστοδοτήσεως διαθέσασα τὸ σημαντικὸν ποσὸν
τῶν 30.000.000 δραχμῶν.

Διὰ τὴν ἐφετεῖνὴν παραγωγὴν διὰ τὰς βρωσίμους ἐλαίας
ἐχορηγοῦνται μὲ 5.500.000 δρχ. τὰς Συνταξιοδοτικὰς Ὀρ-
γανώσεις διὰ νὰ συγκεντρώσων καὶ διατηρήσων τὸ προϊόν ἢ
νὰ ἀγοράσων αὐτό. Διετέθη ἐπίσης ἓνα σημαντικὸν ποσὸν διὰ
δάνεια ἐπ' ἐνεχύρῳ. Αἱ προκαταβολαὶ ὑπὸ τῆς ΑΤΕ, ἀέρ-
χονται διὰ μὲν τὰς μαύρας ἐλαίας εἰς 3.20—9 δρχ. τὸ κίλον
διὰ δὲ τὰς πράσιναις εἰς 3.50 ἕως 9.70 δρχ.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὀπωροπαραγωγὴν, αὕτη ὑστερεῖ εἰς ποι-
κιλίας καταλλήλους δι' ἐξαγωγὴν. Δι' αὐτὸ κατηρτίσθη ει-
δικὸν πρόγραμμα προσημογῆς πρὸς τὰς ἀγορὰς τοῦ ἐξωτε-
ρικοῦ.

Τέλος, διὰ τοὺς φυκτικούς χώρους ἡ παραγωγὴ εἰς τὸ
Πήλιον δὲν ἐφάσεν εἰς τοιαύτην ποσότητα ὥστε νὰ εἶναι
δυνατὸν νὰ γίνων φυκτικαὶ ἐγκαταστάσεις. Ὅταν θὰ φθάσῃ
εἰς τὸ σημεῖον αὐτό, θὰ μελετηθῇ καὶ ἡ ἐγκατάστασις φυκτι-

κῶν ἐγκαταστάσεων.

Γ. Λούλης. Κύριε Πρόεδρε, αἱ ἀπαντήσεις τοῦ κ. Ὑ-
πουργοῦ δὲν εἶναι ικανοποιητικαί.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι διὰ τὰς ἐλαίας ἐλήφθησαν ὀρισμένα
μέτρα ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ τὰ ὁποῖα κατέληξαν εἰς
τὸ ἀντίθετον. Διὰ τὴν συγκέντρωσιν ὅμως τῶν ἐλαίων αἱ
προκαταβολαὶ ἦσαν τόσο μικραί, ὥστε νὰ παρασύρουν καὶ
τὰς τιμὰς τοῦ ἐμπορίου. Θὰ ἔπρεπε νὰ ὀρισθῇ ικανοποιητικὴ
τιμὴ ἀσφαλείας, ἡ ὁποία δὲν θὰ ἐπηρέαζεν οὔτε τὴν ἐξαγωγὴν,
πολὺ δὲ ὀλιγώτερον τὰς τιμὰς καταναλώσεως. Ἀλλὰ καὶ ἂν
ὑπῆρχε περίπτωσις μιᾶς ζημίας κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν, αὕτη
δὲν θὰ ὑπερέβαινε τὰ 15 ἑκατ. δραχμῶν.

Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς φυκτικούς χώρους, εἶναι γνωστὸν ὅτι οὐ-
τοὶ δὲν γίνονται ἀπὸ τὴν μίαν ἡμέραν εἰς τὴν ἄλλην καὶ ἐφ'
ὅσον ἡ παραγωγὴ τῶν ὀπωρῶν συνεχῶς αὐξάνει, θὰ ἔπρεπε
νὰ προγραμματισθῇ ἡ κατασκευὴ φυκτικῶν χώρων. Ἀλλὰ
οὐδεμία ἐνέργεια γίνεται ἐπ' αὐτοῦ, ὡς καὶ διὰ τὴν δημιουρ-
γίαν βιομηχανικῆς ἀπορροφῆσεως τῶν πλεονασμάτων καὶ τῶν
κατωτέρων ποιοτήτων.

Κ. Ἀδαμόπουλος (Ὑπ. Γεωργίας). Εἶπα προηγου-
μένως ὅτι αἱ προκαταβολαὶ διὰ τὰς ἐλαίας ἦσαν ικανοποιητι-
καί, διότι διὰ μὲν τὰς μαύρας ἐφάσθη τὰς 3.20 — 9
δρχ. διὰ δὲ τὰς πράσιναις 3.50—9.70 δρχ.

Ἡ πρότασις περὶ συγκέντρωσεως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ
δεκτὴ, διότι τὸ Κράτος θὰ μετεβλήθη εἰς μπαχάλην. Γί-
νεται βεβαίως συγκέντρωσις ἐλαίου, ἀλλὰ ὑπὸ ἄλλην μορ-
φήν, ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ τὴν προστασίαν τῶν μικρῶν παραγωγῶν
καὶ ἀφ' ἑτέρου διὰ νὰ ἔχῃ ἀποδέμχτα τὸ Κράτος διὰ νὰ πα-
ρεμβαίη ὅσῳ ἐπιχειρεῖται ἀνύψωσις τῶν τιμῶν.

Διὰ τοὺς φυκτικούς χώρους εἶπα ὅτι ἡ ποσότης δὲν εἶναι
τοιαύτη ὥστε νὰ γίνων φυκτικαὶ ἐγκαταστάσεις αἱ ὁποῖαι
στοιχίζουν 25.000.000 δρχ. Ἐὰν ἡ παραγωγὴ φθάσῃ εἰς τὸ
σημεῖον ὥστε νὰ ἐπαρκῇ διὰ τὴν συντήρησιν τῶν φυκτικῶν
ἐγκαταστάσεων, τότε θὰ μελετηθῇ τὸ θέμα.

Πρόεδρος. Ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2 ἐρωτήσεως ὁ κ. Γκλι-
νᾶνης ἔχει τὸν λόγον.

Γ. Γκλινᾶνης. Κύριε Πρόεδρε, ὁ συνάδελφος κ. Γκλι-
νᾶνης ἀνθενὼν παρεκάλεσεν, ὅπως μὴ διχρησθῇ ἡ ἐρώτησις
του, ἀλλὰ ἀναβληθῇ καὶ συζητηθῇ εἰς προσηχὴ συνεδρίασιν.

Πρόεδρος. Ἀναβάλλεται καὶ θὰ συζητηθῇ μαζὺ μὲ
τοῦ κ. Μαρή.

Ὁ κ. Χιωτάκης ἔχει τὸν λόγον ἐπὶ ἐρώτησεως σχετικῶς
μὲ τὴν λήψιν μέτρων διὰ τὴν ἐπίλυσιν ζητημάτων ἀφορώντων
τοὺς κατοίκους τῆς Κοινότητος Μιλᾶτου — Λασηθίου κλπ.

Κ. Χιωτάκης. Κύριε Πρόεδρε, μὲ ἐρώτησίν μας τῆς
προηγούμενης βουλευτικῆς περιόδου ὑπεβλήθη καὶ ἀναφο-
ρὰ τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος Μιλᾶτου — Λασηθίου, εἰς
τὴν ὁποίαν ἀνεφέρετο ἡ τραγικὴ κατάσταση τῶν κατοίκων
τῆς Κοινότητος αὐτῆς. Εἴχομεν δὲ ζητῆσαι διὰ τῶν ἐρωτή-
σεών μας αὐτῶν τὴν λήψιν προστατευτικῶν μέτρων διὰ τοὺς
κατοίκους τῆς Κοινότητος αὐτῆς, ἡ ὁποία ἀναγνωρίζεται ὅτι
εἶναι ἡ πτωχοτέρα Κοινότης τοῦ Νομοῦ Λασηθίου πλε-
γείστα δεινῶς ἐκ τῆς καταστροφῆς τῆς παραγωγῆς τῆς.

Τὸ Ὑπουργεῖον Προνοίας ἀπάντησεν ὅτι πρόκειται νὰ λη-
φθῶν ὀρισμένα προστατευτικὰ μέτρα. Παρῆλθεν ὅμως ἀρ-
κετὸν χρονικὸν διάστημα καὶ οὐδὲν μέτρον ἐλήφθη ὑπὲρ τῶν
κατοίκων τῆς Κοινότητος αὐτῆς. Ἀπὸ πλευρᾶς Ὑπουργείου
Γεωργίας, οὐδεμία ὑπῆρξεν ἀπάντησις καὶ οὐδὲν προστατευ-
τικὸν μέτρον ἐλήφθη διὰ τὴν ἀνακούφισιν τῶν γεωργῶν κατοί-
κων τῆς Κοινότητος αὐτῆς, τῶν ὁποίων καταστράφη ἡ παρα-
γωγὴ. Μεταξὺ τῶν ἄλλων αἰτημάτων τῆς Κοινότητος ἦτο
καὶ ἡ κατασκευὴ λιμενοβραχίονος, ὥστε νὰ καπαστῇ δυνατὴν
οἱ ἀγρόται ἀσχολούμενοι καὶ μὲ τὴν ἀλιείαν νὰ αὐξήσων τὸ
εἰσόδημά των. Ἐπειδὴ οὐδὲν μέτρον ἐλήφθη μέχρι τοῦδε, ἐρω-
τῶμεν τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας ἐπὶ τοῦ συγκεκριμένου
αὐτοῦ θέματος ποῖα μέτρα ἐλήφθησαν διὰ τὴν Κοινότητα Μι-
λάτου — Λασηθίου.

Κ. Ἀδαμόπουλος (Ὑπ. Γεωργίας). Κύριε Πρόεδρε,
ὅπως εἶναι ἀντιληπτὸν ἡ κατάσταση λιμενοβραχίονος δὲν ἀν-
ταί εἰς τὰς ἀρμοδιότητας τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, τὸ
δὲ χειρότερον εἶναι ὅτι ἡ ἐρώτησις ἀπηρῶνθη εἰς τοὺς Ὑ-

νότης δεν σάς την ταχίζει. Είπατε, ότι και προηγούμενοι Κυβερνήσεις επέδειξαν εγκληματικήν αμέλειαν. Τό ήμισυ. Αυτός είναι ο λόγος, διὰ τὸν ὁποῖον ὁ κ. Ζορμπάς, χωρίς νὰ ἔχη πρόχειρα στοιχεῖα διαμαρτυρήθη καὶ ὁ κ. Λυκουρέζος ἐπικώδη ἐπάνω καὶ σὰς εἶπεν ὅτι ἐκάματε μίαν ἀδικίαν. Ὁ κ. Βοβολίνης, ὁμιλῶν, καὶ πάλιν ἐπανεφέρε το θέμα.

Δ. Μακρῆς (Ῥπ. Πρ. Κυβ.). Εἶναι δικαίωμα τῶν συναδέλφων τῆς Ἀντιπολιτεύσεως, νὰ ἐπαναφέρουν τὸ θέμα. Ἐγώ, ὅταν παρατηρήθῃ ἀπὸ μέρους τοῦ κ. Λυκουρέζου, ὅτι ὑπῆρξεν ἐκδήλωσις ἐνδιαφέροντος, ὑπὸ τὴν μορφήν τῆς ἀναπροσαρμογῆς, τὸ ὁποῖον ὑπεδοήθησε ἐμμέσως τὸν τουρισμόν, ὃ ἐγνώρισα ὅτι πράγματι ὑπῆρξεν ἡ προσπάθεια αὕτη, ἡ ὁποία ἐδοήθησε τὸν τουριστικὸν τομέα. Τοῦτο ὅμως δὲν σημαίνει, ὅτι δὲν ἤμπορῶ νὰ διαφωνῶ, ὅταν καταβάλλεται προσπάθεια ἀπὸ τῆς ἄλλης πλευρᾶς νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι ἐξεδηλώθη σοβαρὸν ἐνδιαφέρον εἰς τὸν τομέα τοῦ τουρισμοῦ. Καὶ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀναφερθῶ εἰς τὸ μεμονωμένον ἔργον τοῦ ξενοδοχείου τῆς Καστοριάς, ὅταν ἔχουμεν τὰ ποσὰ τῶν ἐπενδύσεων, μὲ οἰκονομικὰς βάσιν προϋπολογισμοῦ, ἐάν θέλετε.

Ἐχομεν τὸ 1951	23	ἐκατ.
1952	14	»
1953	6	»
1954	13	»
1955	24	»
1957	45	»
1958	192	»
1959	215	»
1960	233	»
1961	270	»
καὶ τὸ 1962	232	»

Συνεπῶς, ὅταν ἔχουμεν δεκαπλάσιαν ἐκδήλωσιν οἰκονομικοῦ ἐνδιαφέροντος εἰς τὸν τουριστικὸν τομέα, οἰαδήποτε ἄλλη τοποθέτησις, νομίζω, ὅτι παρέλκει. Τώρα, ἐάν ἐπιστεύατε ὅτι ἡ ἀκρίβεια τῆς ζωῆς ἐν Ἑλλάδι δὲν ἐπέτρεπε προσέλκυσιν τουριστῶν, εἶναι ἄλλο καὶ ἄλλαιον αὐτό. Ἀλλὰ πάντως, δὲν ἤμπορεῖ νὰ θεωρηθῇ ἐνδιαφέρον εἰς τὸν τουριστικὸν τομέα, ἐκδηλούμενον σοβαρῶς, ὅταν τὸ 1953 εἴχαμεν διάθεσιν ἐξ ἐπενδύσεων 6.025 χιλ.

Θ. Κασάλης. Κύριε Ὑπουργέ, ὅταν ἀναφερόμεθα εἰς ἀριθμούς, δὲν πρέπει νὰ κρίνουμεν τὰ γεγονότα παρὰ εἰς τὰ πλαίσια τῶν συνθηκῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκουν οἱ κρίνόμενοι ἀριθμοί. Ὅταν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὁ προϋπολογισμὸς πῶν δημοσίων ἐπενδύσεων ἀνῆρχετο εἰς 2 δεκάτομμύρια δραχμῶν 15 ἢ 20 ἢ καὶ 25 ἑκατομμύρια διὰ τὸν Τουρισμόν, θὰ πρέπει νὰ θεωρῆται ὡς σημαντικότερα συμβολή, ἐν συγκρίσει μὲ τὴν συμβολὴν τῶν τελευταίων ἐτῶν, ὅτε ὁ προϋπολογισμὸς τῶν ἐπενδύσεων εὐρίσκειται εἰς πολὺ ὑψηλότερα ἐπίπεδα.

Πέραν τούτου, ἡμεῖς δὲν ἠρνήθημεν, ὅτι ἡ Κυβέρνησις τῆς ΕΡΕ ἐξέτελεσεν ἔργα. Εἶπον ὅτι δὲν εἶναι τὸ ὕψος τῶν ἐπενδύσεων διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τουριστικῶν ἔργων, ἀλλὰ αὐτὰ ταῦτα τὰ ἔργα τὰ ὁποῖα ἐπικρίνομεν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ διατυπωθὲν παράπονόν σας νὰ ἀκούτε ἀπὸ ὅλους ἡμᾶς νὰ λέγωμεν ὁ εἰς διὰ τὴν Κεφαλληνίαν, ὁ ἕτερος διὰ τὰ Κῶδῆρα κλπ., εἶναι φυσικὸν νὰ τὰ ἀκούτε τὰ παράπονα αὐτά, διότι καθεὶς βουλευτῆς ἐνδιαφέρεται διὰ τὴν ἰδιαιτέραν του περιφέρειαν, ἡ ὁποία παρουσιάζει τουριστικὸν ἐνδιαφέρον. Δὲν θὰ ἔπρεπε συνεπῶς ἡ δυστορία σας τὴν ὁποίαν αἰσθάνεσθε ἀκούοντας τὰ παράπονά μας αὐτά, νὰ σὰς κἀνῃ νὰ μὴ ἀναγνωρίσητε τὴν πραγματικότητα, ὅτι ὁ Τουρισμὸς ἀνεγνωρίσθη ἀπὸ ὅλας τὰς Κυβερνήσεις. Καὶ θὰ ἔπρεπε ὅπως ἡμεῖς ἀναγνωρίζομεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις τῆς ΕΡΕ ἀναπτύσσει τουριστικὴν δραστηριότητα νὰ γνωρίσητε καὶ ὑμεῖς ὅτι ὅλαι αἱ προηγούμεναι ὑμῶν μεταπολεμικαὶ Κυβερνήσεις ἀνεγνώρισαν τὴν ἀνάγκην τῆς τουριστικῆς ἀναπτύξεως τῆς χώρας, κατέβαλον προσπάθειαν μέσα εἰς τὰ πλαίσια τῶν δυνατοτήτων τῆς ἐκάστοτε ἐποχῆς, προωθήσεως τοῦ τουρισμοῦ καὶ τέλος, ὅτι ἡ νομισματικὴ ἀναπροσαρμογὴ ὤθησεν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τουρισμοῦ εἰς τὴν χώραν μας.

Κ. Βοβολίνης. Κύριοι συνάδελφοι, μετὰ τὰς διακοπὰς αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ ὑπῆρξεν ἄλλ' ἓν διαφωτιστικὸν ἐκπαιδευτικόν, ἐπανερχόμενον εἰς τὸ θέμα διὰ νὰ εἰπω ὅτι μετὰ τὸν Β' Παγκόσμιον πόλεμον ἐγένοντο πολλὰ ἀποπειραὶ τουριστικῆς ἀναπτύξεως τῆς χώρας μας. Ἀλλὰ αἱ συνθήκαι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης διὰ πολλοὺς καὶ διαφόρους λόγους ὑπῆρξαν ἀντίθεοι καὶ δὲν ἐπέτρεψαν τὴν εὐδοκίμησιν προσπάθειαν εἰρημικῆς ὡς κατ' ἐξοχὴν εἶναι εἰρημικὴ προσπάθεια ὁ τουρισμός.

Κύριοι συνάδελφοι, ζῶμεν εἰς τὸν τόπον αὐτὸν καὶ γνωρίζομεν τοὺς λόγους οἱ ὁποῖοι ἡμπέδιαν εἰς τὸ παρελθόν τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τουρισμοῦ. Γνωρίζομεν ὅτι ὑπῆρξε περὶ ὅσος κατὰ τὴν ὁποίαν δὲν ἦτο δυνατόν νὰ γίνῃ λίγος παρὶ ἀναπτύξεως τουρισμοῦ εἰς τὴν χώραν μας, πῶς κηρύσσεται ὅτι τὸ δολλάριον εἶχε 15 δραχμὰς ἢ καὶ ὀλίγωτερον. Ἕλληνες οὐ εἶχαν οὐδὲν εἰς τὴν ἀμερικανὴν, τοὺς εἰργάζοντο νὰ μὴ στείλλουν δολλάρια, διότι ἐδῶ πηγαίνον ἡμεῖς, παρὰ ἄλλα εἶδεν τὰ ὁποῖα θὰ ἠδύνατο νὰ τὰ πωλήσῃ ἐδῶ εἰς τιμὴν μεγαλυτέραν. Συνεπῶς δὲν ἦτο δυνατόν ἐπαναλαμβάνω με τὸ δολλάριον 15 δραχμὰς ἢ καὶ εὐδυνότερον νὰ γίνῃ σοβαρὰ τουριστικὴ κίνησις καὶ νὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ αὐξήσις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν προτερηθέντων τουριστῶν.

Ἡ νομισματικὴ ἀναπροσαρμογὴ ὑπῆρξε καὶ διὰ τὸν τουρισμόν κατ' ἐξοχὴν σωστικὴ. 1500 μ.α. χαρακτηριστικὴ εἰκὼν. Τὸ ἐλεύθερον ταξιδιωτικὸν συνάλλαγμα ἐνεργήζετο κατὰ τὴν κατ' ἐξοχὴν κρίσιμον δετίαν 1949—1953 εἰς δολλάρια ὡς ἐξῆς: 1949 δολλάρια 2.963.327, τὸ 1950 δολ. 4.734.311, τὸ 1951 δολ. 5.933.311, τὸ 1952 δολ. 8.243.244 καὶ 1953 τὸ ἔτος τῆς νομισματικῆς ἀναπροσαρμογῆς δολ. 18.863.169. Δηλαδή τὸ 1949 εἰχομεν δολ. 2.000.000, τὸ 1953 εἰχομεν δολ. 18.000.000, ἐν ὅς δετίας ὀκταπλασιασθὲν τὸ ἐλεύθερον ταξιδιωτικὸν συνάλλαγμα. Βεβαίως — διὰ νὰ ἵκανοποιήσω καὶ τὸν κ. Ὑπουργὸν Προεδρίας Κυβερνήσεως — οἱ ἀριθμοὶ αὗτοι κηρύχθησαν πολλαπλασιασθέντες δὲν δυνάμεθα ὅμως νὰ ὁμιλῶμεν περὶ θαύματος. Ἡμεῖς ἐν ἔτει 1950 ἐμφανίζομεν προσελθόντας τουρίστας 350.000. Ἐρχόμεθα εὐθὺς πρὸ τῆς Τουρκίας, καὶ ἐπόμεθα τῆς Γιουγκοσλαβίας ἥτις πλὴν τῶν Δαλματικῶν Ἀκτῶν οὐδὲν ἕτερον τουριστικὸν ἐνδιαφέρον παρουσιάζει. Δὲν ὁμιλοῦμεν περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τουριστῶν τῆς Ἰταλίας, τῆς Αὐστρίας, τῆς Ἰσπανίας, τῆς Ὑλλανδίας, ὁ ὁποῖος ἀριθμὸς εἶναι πολλαπλάσιος τῶν 350.000 τῶν ἰδικῶν μας. Ἀναφέρομαι καὶ πάλιν ὅτι εἰς τὴν Γιουγκοσλαβίαν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος εἰσῆλθον 850.000 τουρίσται ἐναντι τῶν 350.000 τῆς Ἑλλάδος.

Εἶμαι, πάντως, ὡς δικαίος κριτής, εὐτυχής, διότι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως, ἀνεγνώρισεν τὴν προσπάθειαν τῶν ἐτῶν 1952—1954 καὶ τὴν ἀνεγνώρισεν, ἐπιπροσθέτως, ὡς πρόδρομον, τῆς περαιτέρω σημειωθείσης, τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως.

Δ. Μακρῆς (Ῥπ. Προεδρ. Κυβερνήσεως). Ὅχι ἀκριβῶς αὐτό.

Κ. Βοβολίνης. Λυποῦμαι, τότε, διὰ τὸ ὅτι σὰς ἀπένεμον τὸν ἑπαινον.

Δ. Μακρῆς (Ῥπ. Προεδρ. Κυβερνήσεως). Τότε νὰ τὸν ἀνακαλέσετε.

Κ. Βοβολίνης. Λυποῦμαι, διότι τὸ ὕψος τῶν ἰδικῶν μου εἶναι ἀγωνιστικόν, ἐνῶ τὸ ὕψος τῶν ἰδικῶν σας, κ. Ὑπουργέ, εἶναι ἐριστικόν. Ἐπανερχομαι, κύριε Ὑπουργέ, εἰς τὴν βασικὴν μου διακήρυξιν, ὅτι ἀνήκω εἰς κόμμα, τὸ ὁποῖον ἀγαπᾷ τοὺς ἀγῶνας καὶ ὄχι εἰς κόμμα, τὸ ὁποῖον ἀγαπᾷ τὰς ἐρίδας.

Δ. Μακρῆς (Ῥπ. Προεδρ. Κυβερνήσεως). Κάμετε λάθος. Οὐτὲ ὕψος ἐριστικὸν ἔχω, οὐτὲ ὑπάρχει λόγος ἀδυσχερῆς ἐρμηνείας τῶν ἀπόψεών μου. Ἐγὼ τὰς ἀπόψεις μου τὰς διατύπωκα σαφῶς. Εἶπον, ὅτι, ἐφ' ὅσον θίγετε θέμα ἀναπροσαρμογῆς, ὡς πρόδρομον τῆς οἰκονομικῆς ἐξελίξεως καὶ τῆς οἰκονομικῆς προσπάθειας, δὲν εἶμαι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος θὰ ἀρνήται τὴν πραγμασίαν αὕτη. Ἐπὶ τοῦ τουριστικοῦ ὅμως τομέως ὁμολογῶ καὶ σεῖς πρὸ ὀλίγου, ἀπὸ συμφώνου μὲ τὸν διακρίναντα κ. συνάδελφον, ὅτι ὡς πρὸς τὸ παρελθὸν ἔκαμα

χρήσιν του χαρακτήρισμού της εγγληματικής εγκαταλείψεως του τμήματος.

Κ. Βοβολίνης. Κύριε Υπουργέ, λυπούμαι, διότι έχω ματε χρήσιν όχι της λέξεως, αλλά της φράσεως «εγγληματική εγκατάλειψις των άλλων».

Δ. Μακρής (Υπ. Προεδρ. Κυβερνήσεως). Πώς, τότε έπατε, ότι ανεγνώρισα την αναπροσαρμογήν ως προσπάθειαν αποφασιστικήν εις τον τμήμα του τουρισμού.

Κ. Βοβολίνης. Μετά την παρέμβασιν του κ. Λυκουρέζου, την αλήθειαν φιλοτιμίαν ποιούμενος ήναγκάσθητε να διαγνώρισητε ότι το έργον των Κυβερνήσεων εκείνων υπήρξεν ο πρόδρομος της τουριστικής αναπτύξεως της χώρας.

Κύριοι συνάδελφοι, η προσπάθεια των ετών 1952—54 δεν είνεν εις την δημιουργίαν οικονομικών μόνον προϋποθέσεων, αι όποιαι θα επέτρεπον την ποικιλόμορφον αξιοποίησιν των τμημάτων της οικονομικής δραστηριότητος της χώρας μας. Πέραν των οικονομικών μέσων υπήρχε και ολόκληρον σχέδιον τουριστικής αξιοποίησεως της χώρας. Ενθυμούμαι, ότι ολίγαις ημέραις πρό της παραίτησεως του κ. Μαρκεζίνη από του Υπουργείου Συντονισμού, εις μίαν συνεδρίασιν των μελών του κόμματος, μās ανέπτυξεν ολόκληρον σχέδιον τουριστικής αναπτύξεως της χώρας. Ατυχώς διά το Έθνος, επηκολούθησεν η παραίτησις του κ. Μαρκεζίνη.

Διά τον Τουρισμόν, στοιχείον άπαραίτητον είναι η φαντασία. Υπάρχουν εις τον τόπον μας άπειρα όσα στοιχεία περιαιτέρω τουριστικής αναπτύξεως. Ακόμη και το Τουριστικόν Ξενοδοχείον Παρνηθος θα ήδύνατο να αξιοποιηθώ, χρειάζεσται όμως προγραμματισμός και γνώσις. Προς Θεού: Όχι συμπτωματοσμός, η μεγάλη αυτή ασθένεια της φυλής μας.

Ημες οι Προοδευτικοί δεν είμεθα άρνηται όπως ήθέλησε να μās εμφανισθώ ο κ. Υπουργός Προεδρίας Κυβερνήσεως, και όπως και σήμερον το ανέφερον. Ο άρνητισμός είναι χαρακτηριστικόν του βαδυστάτου γήρατος. Ημείς—και το τονίζω—δεν λέγμεν όπως λέγει ο κ. Μακρής, ότι από ημάς άρχζει η Ιστορία. Ημείς είμεθα υπέρ της συνεχείας των στοιχείων εκείνων, τα όποια είναι άπαραίτητα διά να υπάρξωμεν ως φυλή και ως Έθνος. Βεβαίως δεν στρεφόμεθα εις το παρελθόν διά να αναεώσωμεν πάθη και μίσση. Ημείς σεβόμεθα άπερορίστως τους προϋπάξαντας, όταν οι προϋπάξαντες έδρασαν επ' αγαθώ. Όταν έδρασαν υπέρ του τόπου, τους τιμώμεν και αι τους σεβόμεθα. Και πάντα άτεινόμεν προς τα εμπρός. Όπως δε και επί των άλλων εθνικών θεμάτων, ούτω και επί του κατ' έξοχήν εθνικού θέματος του Τουριστικού, ενδιαφερόμεθα να συτελέσωμεν έλεγχοντες και υποδεικνύοντες δι' ένα δημιουργικόν παρόν. Ας μās επιτραπή δε να όνειροπολώμεν δι' έν δημιουργικώτερον μέλλον εις το όποιον ημες οι Προοδευτικοί θα διαδραματιζώμεν και θα διαδραματισώμεν διά χρόνον μακρόν τον πρώτον ρόλον. (Χειροκροτήματα).

Κ. Τσάτσος. Κύριοι συνάδελφοι, θεωρώ ότι υπήρξε μία εύτυχής συγκυρία η συζήτησις της έπερωτήσεως, την όποια διατύπωνεν ο έξ Αθηνών συνάδελφος. Εις τας προηγούμενας συνόδους και περιόδους, λόγω σειράς νομοθετημάτων περί Τουρισμού, τα όποια κατετίθεντο, έδόθη έκάστοτε έν τή Εθνική Αντιπροσωπεία η εύκαιρία να αναπτύξη απόψεις σχετικώς με το θέμα, να άναπτύξη και γενικώς απόψεις, πράγμα που είναι και το σπουδαιότερον, αλλά και κάτι το όποιον εγώ προσωπικώς δεν υποτιμώ, απόψεις αναφερομένης εις τοπικά προβλήματα του Τουρισμού. Ήδη, μη υπάρχοντος, κατά σύμπτωσιν, αυτήν την στιγμήν εκκρεμούς νομοθετήματος, σχετίαν έχοντος με τον Τουρισμόν, αποτελει μίαν εύτυχη συγκυρίαν η διατύπωσις αυτής της έπερωτήσεως και εύτυχη συγκυρίαν η κατά πρωτοβουλίαν, νομίζω συναδέλφων Προοδευτικών, γελευσις της συζήτησεως.

Πρίν εισέλθω εις γενικώτερα θέματα, ήθελα να αναφερθώ εις αυτήν ταύτην τήν έπερωτήσιν και να είπω ότι εγκαινιάζω, ούτως είπειν, την πρώτην μου άγόρευσιν, ως βουλευτής και μη ύπουργός, ύστερα από μίαν βετίαν, εκφράζων παραλλήλως με το, έπερωτώντα την εύχήν να εξετασθή ευμενώς η Κυβέρνησις το θέμα του Ξενοδοχείου της Ιθάκης. Πιστεύω, πράγματι, ότι διά δύο λόγους κυρίως πρέπει το Ξενο-

δοχείον της Ιθάκης να γίνη. Πρέπει να γίνη πρώτον, διότι εις ολόκληρον τον κόσμον η λέξις Ιθάκη ήλεκτρίζει. Η Ιθάκη είναι πατρίς του Όδυσσέως και οι Ευρωπαίοι, είτε το θέλωμεν είτε δεν το θέλωμεν, είτε μās άρέσει είτε όχι, δεν μās συνδέου, ούτε με τον Αγαμέμνονα ούτε με τον Αχιλλέα. Μās συνδέουν με τον πονηρόν, τον πολυμήχανον Όδυσσέα.

Και όλοι οι Ξένοι θέλουν να επισκεφθών την πατρίδα του Όδυσσέως. Δεύτερος λόγος. Όταν κάνη κανείς τουριστικόν πρόγραμμα, πρέπει να σκέπτεται κατά ευρύτερας περιφέρειας, πρέπει να σκέπτεται τον τουρίστα, ο όποιος θα πάη εις μίαν ζώνην της Ελλάδος και έχει θα περιδιάσση με βάσιν κάποιο νησί η κάποιαν πόλιν σε ό,τι είναι γύρω του. Όταν λοιπόν έχωμεν θεμελιωμένην βάσιν τουριστικήν τή, Κέρκυραν, αποτελει εύλογον σκέψιν να κάμωμεν και εις τας περίξ νήσους έρείσματα τουριστικά. Και πιστεύω ότι η Ιθάκη παρέχει εις το ζήτημα αυτό άριστον έδαφος. Παρέχει άριστον έδαφος και δι' ένα τρίτον λόγον. Διότι οι κάτοικοι της νήσου είναι εύεπιφοροι εις τουρισμόν, εις αι άνθρωποι ταξιδευμένοι, άθροισμα που ξαίρουν από ζώην και συναναστροφήν με Ξένους περισσότερον από κατοίκους άλλων περιοχών και επομένως θα εύρωμεν άμέσως ένα έδαφος κατάλληλον διά να κάμωμε Ξένον τουρισμόν, που μās ενδιαφέρει κατά πρώτον λόγον.

Δεν θα μπορούσα να δώσω την αυτήν ικανοποίησιν εις τον αξιοτίμον προκάλεσα τα συνάδελφον εκ Πειραιώς, διά τον άπλούστατον λόγον, ότι δεν έπισκεφθην τα Κύθηρα, δε συνεμερίσθην τας ταλαιπωρίας του και κατά την μετάβασιν και κατά την άναχώρησιν και δεν γνωρίζω την περιοχήν. Δεν ομίζω, όμως, λόγω της τοποθετήσεως της νήσου, όχι των φυσικών καλλόνων της, τας όποιας δεν θέλω να άμφισβητήσω, ότι έχει την αυτήν γρηναίαν από απόψεως προγραμματισμού η δημιουργία τουριστικής κινήσεως έν Κυθήροις και έν Ιθάκη. Η Ιθάκη πρέπει κατά πολυ να προταχθή.

Κατόπιν τούτου, κ. συνάδελφοι, και έπαφελούμενος του γεγονότος ότι πολλοί εκ των αξιοτίμων συνάδελφων ήθέλησαν να δώσουν μία εύρύτητα εις το θέμα του Τουρισμού και να το εξετάσουν άφ' ύψηλου, νομίζω ότι μου παρέχεται και έμένα μία εύκαιρία να ίδω, από της ιδικής μου σκοπιάς, της προσωπικής μου σκοπιάς, πώς βλέπω το έργο, το συντελεσθέν κατά τα τελευταία έτη και πώς βλέπω κυρίως τι πρέπει να γίνη διά το μέλλον. Διότι και εγώ συμμερίζομαι την καταστροφην του λόγου του κατελθόντος του βήματος, ότι κυρίως πρέπει να εξετάσωμεν την μέλλουσαν τουριστικήν πολιτικήν. Θα ήθελα επί του θέματος αυτού να διατυπώσω όρισμένας βασικάς αρχάς. Αρχή πρώτη. Αποτελει πλάνην να νομίζωμεν ότι ο Τουρισμός είναι η κυρία πηγή του εθνικού πλούτου.

Όχι. Και άλλοτε μου έδόθη η εύκαιρία να τονίσω, άπαντών εις συναδέλφους της Ακρας Αριστεράς, ότι ούδέποτε η Κυβέρνησις της βετίας έσκέφθη ότι ο Τουρισμός αποτελεί την πρώτην πηγήν εθνικού πλούτου. Αποτελει μετά την γεωργίαν και μετά την βιομηχανίαν, την τρίτην πηγήν πλούτου. Με ένα πρόσθετον τεράστιον πληροέκτημα, συσταόμενον εις τούτο: Ότι ο Τουρισμός περιέχει επενδύσεις, κατά το πλείστον, άμέσου αποδόσεως. Και επομένως, να μέν είναι όλιγώτερον σημαντικόν το σύνολον του Τουρισμού ως πηγής πλουτοπαραγωγικής, αλλά έχει την αξίαν της ταχείας αποδόσεως. Δευτέρα αρχή. Δεν πρέπει ποτέ να λησμονώμεν ότι ο Τουρισμός δεν είναι μόνον πλουτοπαραγωγική πηγή, είναι πηγή πολιτισμού και διεθνούς προβολής της Χώρας μας. Και θα απέτελει άδυναμίαν πάσης τουριστικής πολιτικής εάν αυτό το δεύτερον στοιχείον ήγνοείτο η παραγμελειτό και αν δεν έσταθμίζοντο πάντα τα στοιχεία της γενικωτέρας πολιτικής προβολής της Ελλάδος, έν συνδυασμώ με τον Τουρισμόν. Όσοι έχον ταξιδεύσει, γνωρίζουν καλά πόσον δύσκολον διά μίαν χώραν είναι να προβληθώ εις τας άχανεις μεγάλας χώρας, από τας όποιας περιμένει είτε βοήθειαν οικονομικήν είτε ενίσχυσιν πολιτικήν είτε τουριστικήν άκμήν κίητιν. Η διεύθυνσις, την όποιαν κατορθώνει η τουριστική διαφήμισις και η επικοινωνία η τουριστική, αποτελει ένα από τα καλύτερα, τα σημαντικώτερα μέσα προβολής της Χώρας εις το έξωτερικόν, διά να μη αναφέρω, κ. συνάδελφοι, και το έτερον γεγονός, ότι η δημιουργία ενός δικτύου πολιτισμένων τουριστι-

κων κέντρων εις ολόκληρον την Ελλάδα αποτελεί και μίαν προξενι έσωτερικῆς πολιτιστικῆς πολιτικῆς. διότι καλλιεργεῖ και την ιδίαν την Χώραν, καλλιεργεῖ και τοὺς κατοίκους της.

Ε. Κοδρῆς. Οὐδεὶς τὸ ἀμφισβητεῖ.

Κ. Τσάτσος. Ἐγὼ δὲν ἤλθα διὰ νὰ ἀντιδικήσω. Διότι ἐὰν σὰς κατέχη ἡ ἐπιθυμία νὰ ἀντιδικήσωμεν, ἐμένα μὲ κατέχει ἡ ἐπιθυμία νὰ συμφωνήσωμεν.

Ε. Κοδρῆς. Τὴν ἰσάργησιν νὰ μᾶς εἴπητε.

Κ. Τσάτσος. Μὴ ἀδμονεῖτε· νὰ ἔχετε τὸ χάρισμα τῆς ὑπομονῆς. Τὶ προσδοκῶμεν ἀπὸ τὸν Τουρισμόν. Προσδοκῶμεν αὐξησιν τουριστικοῦ συναλλάγματος, προσδοκῶμεν αὐξησιν τῶν δημοσίων ἐσόδων, αὐξησιν τῆς ἀπασχολήσεως καὶ πολιτιστικῆς ὥπως εἶπα προβολὴν τῆς χώρας. Τέσσαρα πράγματα. Καὶ θὰ παρεκάλουν τὸν κ. Κοδρῆν νὰ μοῖ ἐπιτρέψῃ διὰ μίαν φράσιν νὰ ὑπάρξῃ μία ἀγόρευσις ἀπὸ τοῦ Βήματος, ἡ ὁποία νὰ θέτῃ κάπως γενικώτερον τὸ ζήτημα καὶ ἐπὶ ἐνὸς ἐπιπέδου. τὸ ὁποῖον ὥπως δεῖξω εἶπατε δὲν ἀμφισβητεῖται. Τὶ ἐπιδιώξαμεν κατὰ τὴν διεξίτην Τὶ ἐπιδιώξαμεν πάντοτε, δηλαδὴ καὶ πρὶν τῆς διεξίτης. Προσέλκυσιν ξένων, πρῶτον πολλῶν ξένων. Δεύτερον εἰ δυνατόν εὐπόρων ξένων. Διότι αὐτοὶ φέρουν περισσότερον συνάλλαγμα. Ἐλέγηθ' ὅτι ἡμεῖς εἴμεθα γύρω διὰ νὰ φέρῃ εὐπόρους ξένους. Ἀλλὰ πρέπει νὰ εἴμεθα ὁ Τουρισμὸς τῶν πτωχοτέρων τάξεων, ὅπως αὐτοὺς πὺ δλέπωμεν εἰς τοὺς δόμους τὸ καλοκαίρι ἀξέριστους καὶ ἀνυπόδητους.

Ε. Ζαννῆς. Δὲν ἐλέγηθ' ἐτέριο πράγμα.

Κ. Τσάτσος. Διὰτὶ δίγασθε. Ἐγὼ δὲν πρόκειται νὰ σὰς διῶ.

Ε. Ζαννῆς. Στοιχίζεσθε εἰς μίαν παρατήρησιν, τὴν ὁποίαν ἔκουνε κάποιος ἀπίθανος.

Κ. Τσάτσος. Δὲν εἰσθε μόνον ἐσεῖς εἰς τὴν Βουλὴν. Ἐχομεν καὶ τοὺς ἀξιολύτους κύριους τῆς ἄκρας ἀριστερῆς, οἱ ὅποιοι ὑποστηρίζουν ὡς τιμὴν πρᾶγμα, τὰ ὁποῖα ἔχουν σοβαρότητα καὶ πρᾶσι καὶ ἐνὼ μὲ σοβαρότητα νὰ τὰ ἀντιμετωπίσω. Ὑπεστηρίξῃ κυρίως ὁ λεγόμενος κοινωνικὸς καὶ λαϊκὸς τουρισμός. Ἐγὼ δὲν συμφωνῶ. Ἀπὸ πλευρᾶς οἰκονομικῆς ἀποδίδετε πρᾶσι νὰ πῶμε εἰς τοὺς εὐπόρους. Ἀλλὰ πρᾶσι νὰ κῶμεν καὶ κατὰ πρᾶσι εὐπόρους. Πρᾶσι νὰ ἐπιδιώξωμεν τοὺς τουρίστας μὲ μακροὺς μέτους ὅρους διαμονῆς. Οἱ τουρίσται δὲν μετροῦνται μὲ ἀριθμούς. Καὶ ἐνὼ παρανῶτω θὰ κῶμε τὸ λάθος, κύριοι συνάδελφοι, διότι δὲν εἶναι ἄλλα στοιχεῖα διαλέξιμα. νὰ ἀριθμῶμεν τουρίστας. Ἀλλὰ εἶναι λάθος. Θὰ ἔπρεπε νὰ σὰς οὐκίτω διὰ διανοητικὴν εὐετασία. Καὶ ἡ τακτικὴ ὑπηρεσία μὲ αὐτὴν τὴν θᾶν ἔπρεπε νὰ κινῆται. Ὅπουτ' ἔχουν συνάδελφοι, ἀπαντῶν εἰς κάποιον παρατήρησιν ἡ ὁποία ἐνέμετο κατὰ τὴν οὐλίαν τοῦ κ. Βαβλίνου, δὲν ἐνθυμούμαι ἀπὸ ποῖον. θὰ ἔλεγον, ὅτι εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ εὐτυχεῖ σύμπτωσιν, διότι εἶναι γύρω μακρυνὴ καὶ ὁ τουρίστας πὺ εἴρεται λόγῳ ἀνάγκης μένει περισσότερον. ἔχομεν 4 πλάσις διανοητικὴν εὐετασία ἀπὸ ὅτι εἰς τὴν Ἰταλίαν. Ὅτω ἐὰν ἔχομεν ἐσέτος 500 γιλιάρδες τουρίστας ἐν Ἑλλάδι, αὐτοὶ ἰσοδυναμοῦν οἰκονομικῶς μὲ 2 ἑκατομ. τουρίστας ἐν Ἰταλίᾳ.

Ἀρχὴ καὶ ἐπιδιώξις μᾶς εἶναι ἡ προσέλκυσιν αὐτοῦ τοῦ εἶδους τῶν ξένων, χωρὶς νὰ ἀγνοῶ καὶ τοὺς μὲ πλούσιους τοὺς ὁποῖους θεωρῶ πολὺ σημαντικούς, διότι ἀπὸ αὐτοὺς πολλοὶ εἶναι διανοούμενοι καὶ εἴπωμεν ὅτι ὁ τουρισμὸς ἔχει καὶ ἡθικούς, πνευματικούς σκοποὺς καὶ ἔπειτα, διότι αὐτοὶ οἱ μὲ εὐποροὶ εἶναι πολὺ συχνὰ οἱ καλύτεροι (καράχτες) καὶ προπύτοι διὰ νὰ προσελκύσων καὶ τοὺς εὐπόρους.

Θὰ ἐπιδιώξωμεν ἐπίσης, κύριοι, νὰ προσελκύσωμεν τουρίστας ἐκ Μ. Ἀνατολῆς, ἀπὸ ἐκείνην τὴν πηγὴν ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀντλούσαμεν εἰς τὰ παλαιότερα χρόνια ὅλο μᾶς τὸ τουριστικὸν συνάλλαγμα, ὅταν ὁ τουρισμὸς μᾶς εὐρίσκετο εἰς τὰ σπάργανα. Ὅταν βλέπωμεν, νὰ γεμίζουν ξενοδοχεῖα εἰς τὰ ὅρη τοῦ Λιβάνου καὶ εἰς τὰ ὅρη τῆς Κύπρου, δὲν εἶναι δυνατόν παρὰ νὰ ἀποτελῇ ἀντικειμενικὸν μᾶς σκοπὸν τὸ νὰ προσελκύσωμεν ὅλον αὐτὸν τὸν τουρισμὸν πρὸς τὴν χώραν μᾶς.

Ἄλλη ἀρχή, ἡ ὁποία πρέπει νὰ μᾶς διέπῃ εἰς τὴν τουριστικὴν μᾶς σκέψιν καὶ τὴν τουριστικὴν μᾶς πολιτικὴν, εἶναι ὅτι πρέπει μὲ πολλὰς θυσίας χάριν τῆς ταχύτητος, ἐνσυνε-

δήτους θυσίας. Πρῶτον, διότι ἡ Ἑλλάς αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἔχει ἰδιαίτερος ἀνάγκην τοῦ τουριστικοῦ μᾶς συναλλάγματος, τοῦ ὁποῖου δὲν θὰ ἔχῃ τόσην ἀνάγκην ὅαν ἀναπτυχθῇ ἡ γεωργία καὶ ἡ βιομηχανία μᾶς, ὅποτε θὰ καλύψῃ δι' ἀσφαλεστέρων μέσων τὸ ἀνοῖγμα τοῦ ἰσοζυγίου τῶν ἔσωτερικῶν μᾶς πληρωμῶν. Δεύτερον, ἔχει δημιουργηθῇ ἐν εἶδος ρεύματος, γύρω ἀπὸ τὴν λέξιν «Ἑλλάς» ὡς τουριστικὸν κέντρον καὶ ἐὰν αὐτὴν τὴν στιγμὴν δὲν ἀρπάξωμεν αὐτὸ τὸ ρεῦμα, δὲν τὸ ριζώσωμεν εἰς τὸν τόπον μᾶς καὶ δὲν τὸ μονιμοποιήσωμεν, ἡμπορεῖ νὰ τὸ χάσωμεν. Πέραν τούτου, ἐπιβάλλεται διὰ νὰ ἐπωφεληθῶμεν ἀπὸ τὰ πλεονεκτήματα, τὰ ὁποῖα παρέσχεν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τουρισμοῦ ἡ ὑποτίμησις τοῦ νομίσματος, τὴν ὁποίαν πράγματι ἔκαμεν ὁ ἀρχηγὸς τῶν Προεδρευτικῶν μὲ τοὺς στενωτέρους οἰκονομικοὺς συνεργάτας του. Καὶ πρέπει νὰ ὁμολογήσω καὶ νὰ ἀποδεχθῶ ὅτι αὐτὴ ἡ ὑποτίμησις τοῦ νομίσματος ἀπετέλεσεν ἐδραϊὰν βάσιν διὰ νὰ γίνῃ ταχύτερα καὶ εὐρύτερα ἡ προσέλκυσιν τῶν ξένων. Ἐγὼ, τοῦλάχιστον εὐδαρῶς θέλω νὰ ἀναγνωρίσω καὶ αὐτὴν τὴν προσάθειαν καὶ νὰ τὴν ὑπογραμμίσω μάλιστα, ὅπως ὑπογραμμίζω καὶ ὅλα τὰ ἄλλα τὰ ὁποῖα ἔκαμον καὶ προηγουμέναι κυβερνήσεις, διότι πιστεύω ὅτι τὸ τουριστικὸν ἔργον, τὸ ὁποῖον ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ἡ Κυβέρνησις Καραμανλῆ, εἶναι τόσον μέγα, ὥστε δὲν ἔχει ἀνάγκην οὔτε νὰ ἀγροῇ, οὔτε νὰ ὑποτιμᾷ τὴν προσπάθειαν τῶν ἄλλων, οἱ ὅποιοι εἰργάσθησαν δι' αὐτὸν τὸν σκοπὸν.

Καὶ τώρα, θὰ ἐξετάσωμεν τὰ μέσα διὰ τῶν ὁποίων ἐπιδιώγῃ καὶ πρέπει νὰ ἐπιδιώγῃ ἡ πολιτικὴ αὐτή.

Πρῶτος σκοπός, καὶ θὰ παρακαλέσω τοὺς ἀξιολύτους κ. συναδέλφους, νὰ προσέξουν τὴν τάξιν εἰς τὴν ὁποίαν ἀναφέρω τὰ θέματα, εἶναι ἡ βελτίωσις τῶν συγκοινωνιῶν καὶ ἡ διευκόλυνσις τῶν συγκοινωνιῶν. Δεύτερος, καὶ τουριστικαὶ ἐγκαταστάσεις, τρίτος, ψυχαγωγία καὶ τέταρτος, διασκέψεις. Θὰ ἐξετάσω ἐν πρὸς ἐν τὰ σημεῖα αὐτά, τί δηλαδὴ, πρέπει δι' ἐνὸς ἐκαστοῦ ἐξ αὐτῶν νὰ ἐπιδιώξωμεν καὶ τί ἐπιδιώγῃ εἰς τὸν τουριστικὸν τομέα ἀπὸ τὴν διαχειρισθεῖσαν τὰ θέματα αὐτὰ Κυβέρνησιν.

Πρῶτον, συγκοινωνιακά, εἰς τὸ ἐσωτερικόν. Ἐχομεν τὸ θέμα τοῦ ὁδικοῦ δικτύου. Τὸ θέμα αὐτὸ βεβαίως, δὲν ἡμπορῶ ἐγὼ νὰ τὸ ἀναπτύξω, διότι συγχωνεύεται μὲ τὸ θέμα τοῦ γενικοῦ ποταγματοῦ ὁδοποιίας τοῦ Ὑπουργείου Δημοσίων Ἑργῶν. Οἱ καθαροὶ τουριστικοὶ δρόμοι εἶναι ἐλάχιστοι. Ἐγίνεν ὁ δρόμος τοῦ Σουνίου. Ἐχομεν ὁ δρόμος τῆς Ν. Μάκρας, ὁ ὁποῖος εὐχομαι καὶ ἐλπίζω καὶ αὐτὸς νὰ τελειώσῃ, διότι εἶναι γρήγορος τουριστικὸς δρόμος διὰ τὴν περιόχην τῆς Ἀστικῆς. Ἐχομεν ὅλας τὰς ἐνδείξεις νὰ πιστεύω ὅτι θὰ τελειώσῃ. Ὑπάρχουν ἀκόμη μικροὶ τουριστικοὶ δρόμοι, παρακαμπτήριοι πὺ εἶναι, εἰς τὰς Μυκήνας, τὴν Ἐπίδαυρον, εἰς τὸ Ἀμφικίον κλπ. Πάντως ὁ τουρισμὸς δὲν ἔχει κόμην πολιτικὴν ὁδοποιίας, ἀλλὰ συγχωνεύθηκε τὸ θέμα μέγα εἰς τὴν γενικὴν πολιτικὴν. Προσπαθοῦμε πάντως νὰ συνδυάσωμεν τὸ τουριστικὸν μὲ τὸ ἐμπορικὸν καὶ τὸ στρατιωτικὸν ἐνδιαφέρον τῶν δόμων, τοὺς ὁποῖους κατασκευάζομεν. Καὶ δὲν ἡμπορεῖ κανεὶς ἀντικειμενικῶς κριτῆς νὰ ἀμφισβητήσῃ ὅτι κατὰ τὰ τελευταῖα ἔξ' ἑτῆ ἡ ὁδοποιία εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἔλαβε μίαν ἑξαιρετικὴν παρατήρησιν. Μᾶς κατηγόρηται πρᾶσι ὅτι εἴμεθα ὁδοποιοί. Καὶ αὐτὸ κατήντησε κατηγορία! Δὲν ἀρκούν ὅμως οἱ δόμοι.

Εἶναι καὶ τὰ μέσα συγκοινωνίας. Εἶναι τὸ αἰτανίητον, ὁ σιδηρόδρομος καὶ ὁ δραματικὸς συναντικτικὸς τῶν δύο αὐτῶν παρανῶτων. Δὲν ἡμπορῶ βεβαίως ἐνὴ αὐτὴν τὴν στιγμὴν νὰ συλλάβω τὸ θέμα ολόκληρον καὶ διῆτι θὰ ἐκλύσῃ τὴν Βουλὴν, καὶ διότι θὰ ἦναι ἀναγνωστέον νὰ ἐξέλθῃ τοῦ θέματος τὸ ὁποῖον πρᾶσι νὰ μὲ ἀπατηλῇ. Θὰ ἀνέμερον ὅμως δύο πράγματα τὰ ὁποῖα πρᾶσι νὰ ἐξαρτῶν διῆτι εἰς τὴν αἰδοῦσαν αὐτὴν πρᾶσι νὰ ἐξαρτῶμεν καὶ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα γίνονται. Θὰ ἡθέλον λοιπὸν νὰ ἐξέσω τὴν αὐτὴν κατὰ τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν ἀνάπτειν τὴν τουριστικὴν αὐτοκινήτην. Ἐὰν δὲν εἴχομεν, αὐτὰ τὰ ὁποῖα πούλωσαν τὰ ὁποῖα ἀντικειμενικῶς εἰς τὸν τουρισμὸν πᾶ συνήδη αἰτανίητα τὰ ὁποῖα διεθέτομεν, πρᾶσι νὰ γνωρίζετε ὅτι θὰ ἦτο ἀδύνατον νὰ ὁργανώσωμεν τὴν κυκλοφορίαν ξένων ἐντὸς τῆς χώρας. Καὶ αὐτὸ εἶναι ἔργον καθαρώς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας.

Δεύτερον σημείον. Πρέπει νὰ ἐνισχύσωμεν καὶ ἐνισχύσαμεν κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ θετοῦς προγράμματος, μὲ τὴν παραγγελίαν τῶν τριῶν πλοίων, τὴν ἀκτοπλοῖαν μας. Δὲν θέλω νὰ πιρῶν πολλοὺς ἐκ τῶν ἐχόντων ἀκτοπλοϊκὰ πλοία· ἀλλὰ ἰσχυρίζομαι ὅτι ἡ ἀκτοπλοῖα μας πολλὰκις μὲν εἶναι πολὺ ὑψηλὰ, ἀλλὰ καὶ ἀρκετὰ συχνὰ φθάνει εἰς ὅριον τὸ ὁποῖον δὲν ἀνταποκρίνεται πλέον εἰς τὸ τουριστικὸν ἐπίπεδον τῆς χώρας μας. Αὐτὸ, ἀποτελεῖ μίαν βαρυντικὴν ἀδυναμίαν τὴν ὁποίαν ἐλπίζομεν νὰ καλύψωμεν μὲ τὴν παραγγελίαν τῶν τριῶν αὐτῶν πλοίων. Τὰ περὶ τῆς παραγγελίας αὐτῆς, ἐφ' ὅσον ὑπάρχει εἰδικὴ ἐπερώτησις ἐπὶ τοῦ θέματος θὰ τὰ συζητήσωμεν κατὰ τὴν εἰδικὴν ἐπερώτησιν, χωρὶς νὰ χρονοτριβώμεν ἀπὸψε ἐπ' αὐτῆς.

Γ. Βασιλάτος. Ἐάν μοῦ ἐπιτρέψετε μόνον μίαν λέξιν.

Κ. Τσατσος. Θὰ παρεκάλουν νὰ μὴ μὲ διακόψετε, διότι θέλω νὰ κάμω μίαν συνεχῆ ἀνάπτυξιν. Εἰς τὸ τέλος λέγετε ὅ, τι θέλετε.

Υπάρχει τῶρ καὶ τὸ θέμα τῆς πρὸς τὸ ἐξωτερικὸν σχέσεώς μας ἐν σχέσει μὲ τὰς συγκοινωνίας. Πρέπει νὰ καταστήσωμεν τὰ μέσα προσπελάσεως τῆς χώρας ταχύτερα καὶ εὐθηνότερα. Καὶ ἐκάμωμεν ἓνα ἐπιτυχίστερον βῆμα μεγίστης ἀποδόσεως μὲ τὸ φέρρυ-μπῶτ μεταξὺ Ἰταλίας—Ἑλλάδος. Διότι ὅταν ἤμπορῇ κανεὶς ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν νὰ φθάσῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα μὲ 300 δραχμ. εἰσιτήριον πράγματι ἔχομεν ἐπιτύχει ἀπὸ ἀπόψεως φθηνείας ἓνα σημεῖον ἱκανοποιητικόν. Πέραν ὅμως αὐτοῦ πρέπει νὰ ἔχωμεν καὶ χειρσαίαις συγκοινωνίας. Ὁ δρόμος ὁ διασχίζων τὴν Γιουγκοσλαβίαν κατὰ 50 χιλιόμετρα δὲν εἶναι ἀκόμη κατασκευασθῆ. Γνωρίζω ὅτι ἡ Κυβέρνησις καταβάλλει κάθε προσπάθειαν καὶ διὰ διπλωματικῆς ἀκόμη ὁδοῦ κάθε προσπάθειαν ὥστε τὸ ταχύτερον νὰ τελειώσῃ ὁ δρόμος αὐτὸς καὶ νὰ ἔχωμεν ἓνα θαυμασίον αὐτοκινητοδρόμον ἀπὸ Ἑλλάδος μέχρι κεντρικῆς Εὐρώπης. Ὑπάρχει καὶ ἓνα ἄλλο θέμα τὸ ὁποῖον ἀπησχόλησε καὶ ἐμὲ καὶ ἀπασχολεῖ ἀκόμη τὴν Κυβέρνησιν τὸ θέμα τῆς εὐθηνῆς συγκοινωνίας τῆς σιδηροδρομικῆς μὲ τὴν Γερμανίαν, μὲ βᾶσιν ὠρισμένας προτάσεις καὶ σκέψεις τὰς ὁποίας ὑπέβαλεν ὁ ἄλλοτε ἀττολῆς μὲ τὸ Ἑλληνικὸν σιδηροδρομικὸν πρόβλημα, τέως Ὑπουργὸς συγκοινωνιῶν τῆς Γερμανίας Φρόνι.

Τουριστικαὶ ἐγκαταστάσεις. Ἐχομεν ξενοδοχεῖα, περίπτερα, ἐστιατόρια καὶ λουτρικὰ ἐγκαταστάσεις. Τί ποιότητος πρέπει νὰ εἶναι; Ἡ ποιότης κατ' ἐμὲ πρέπει νὰ εἶναι μικτή. Ἡ λεγόμενη πολιτικὴ μόνον εὐθηνῶν ἔργων εἶναι κατ' ἐμὲ ἐσφαλμένη.

Πρέπει νὰ τὸ ξεκαθαρίσωμεν ἀπολύτως Ἡ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ 6 ἔτη εἶναι ἀντίθετος πρὸς αὐτὴν τὴν σκέψιν. Χρειαζόμεθα περισσότερα μέσης ποιότητος, ἀλλὰ θέλομεν καὶ πολυτελείας, καὶ χρειαζόμεθα καὶ πολὺ ἀπλὰ ξενοδοχεῖα. Πάντως πρέπει νὰ εἶναι περισσότερα τὰ μέσης ποιότητος.

Καὶ ἐρχόμεθα εἰς τὸ θέμα τῆς ἐπιλογῆς τῶν χώρων. Ἡ συζήτησις καὶ ἡ ἐπερώτησις τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ὁ κ. Βασιλάτος, εἶχε αὐτὴν τὴν ἐσθιν, ὅτι δὲν εἶνε καλὴ ἐπιλογὴ τῶν χώρων καὶ παρελήφθησαν περιφέρειαι ὡς ἡ Κεφαλληνία καὶ ἡ Ἰθάκη. Ποῖαι πρέπει νὰ εἶναι αἱ γενικαὶ σκέψεις;

Ε. Δεδρινός. Ἐγὼ εἶμαι ὁ γενικεύσας τὴν συζήτησιν τῆς ἐπερωτήσεως καὶ.....

Κ. Τσατσος. Παρακαλῶ καὶ ὑμᾶς, νὰ μὴ μὲ διακόψετε. Κατὰ σειρὰν προτιμήσεως οἱ χώροι ἐπὶ τῶν ὁποίων πρέπει νὰ γίνωνται τὰ ἔργα τουρισμοῦ εἶναι οἱ ἑξῆς: 1) οἱ παραθαλάσσιοι χώροι, 2) οἱ ἀρχαιολογικοὶ χώροι, 3) ἐπαρχιακαὶ πόλεις καὶ 4) ὁρεινὰ καὶ ἡμιορεινὰ συγκροτήματα. Παραθαλάσσιοι χώροι, διότι αὐτὴν τὴν στιγμὴν εἶναι ἡ μόδα πρὸς τὴν θάλασσαν, ἀσχετῶς τοῦ τί θὰ γίνῃ μετὰ 4—5 χρόνια. Οἱ ἀρχαιολογικοὶ χώροι εἶναι ἀναγκαῖοι διότι δὲν ἡμποροῦμεν νὰ λυτρωθῶμεν ἀπὸ τὸ μεγαλεῖον τῶν προγόνων μας. Οἱ ἑξῆς οἱ ἐρχόμενοι εἰς τὴν Ἑλλάδα, θέλουν νὰ ἴδουν ἀρχαιολογικοὺς χώρους. Ἀλλὰ θέλομεν νὰ δημιουργήσωμεν τουριστικὴν ἀποκέντρωσιν. Τί σημαίνει τοῦτο; Ὅπως ἔχομεν τὸν Νομάρχην εἰς τὴν Ἐπαρχίαν μὲ ἀρμοδιότητα διὰ τὸν νομὸν του, ἔτσι πρέπει νὰ ἔχωμεν καὶ εἰς τὰ κέντρα τῶν νο-

μῶν, εἰς τὰς ἐπαρχιακὰς πόλεις ἄνετα ξενοδοχεῖα μέσης τάξεως, ἐνίοτε καὶ πολυτελείας. Μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν θὰ κινῆται ὁ τουρίστας ἐντὸς τῆς περιφέρειας τοῦ νομοῦ. Δὲν πρέπει νὰ μᾶς ξεφύγῃ ἡ σκέψις ὅτι ὁ τουρίστας κινεῖται, δὲν ἔρχεται διὰ νὰ κάτῃ. Ἡ σκέψις του εἶναι, ποῦ θὰ πάῃ τὸ πρῶν, ποῦ τὸ μεσημέρι καὶ ποῦ τὸ βράδυ. Ὅταν ἐρεῖ εἰπεῖν σκεπτόμεθα μίαν περιοχὴν ὅπως τῆς Ὀλυμπίας, τουριστικῶς πῶς τὴν σκεπτόμεθα;

Παίρνοντας τὴν Ὀλυμπίαν ὡς βᾶσιν, ὁ τουρίστας θὰ πάῃ στὸν Καρχιφαστὴν Κυλλήνην, στὴν Γλαρέτσα, στὸν Ἐπκούρειον Ἀπόλλωνα, καὶ ἔτσι θὰ κάτῃ πέντε ἡμέρας καὶ θὰ κερδίσωμε πέντε νύκτας. Τὰ περιφερειακὰ τουριστικὰ προγράμματα ἔχουν μεγίστην ἀπόδοσιν. Θὰ ἤθελον νὰ ἐξηγήσω ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς τῆς συζητήσεως, τὴν ἀνάγκην ξενοδοχείων εἰς ἐπαρχιακὰς πόλεις ποὺ θὰ εἶναι τουριστικά, π.χ. ἡ Κοζάνη πρέπει νὰ ἔχῃ ξενοδοχεῖον. διότι ἐκ τῶν ἐπαρχιακῶν αὐτῶν ξενοδοχείων. θὰ ἀκτινοβολῇ ὁ τουρίστας εἰς ὅλας τὰς ἄλλας περιοχὰς τοῦ νομοῦ. Ἡ τελευταία κατηγορία τῶν ὁρεινῶν καὶ ἡμιορεινῶν συγκροτημάτων — δὲν παραδέχομαι τὰ ὅσα εἶπε ὁ συνάδελφος κ. Τούμπας — ἐγὼ πιστεύω ὅτι κατὰ ἓνα μικρὸν ποσοστὸν πρέπει νὰ ὑπάρξῃ καὶ ἡ σκέψις αὕτη. Ὅχι τῶν ὁρεινῶν συγκροτημάτων διὰ νὰ κάμωμεν χειμερινὰ σπόρ, ἀλλὰ χρειαζόμεθα ὁρεινὰ συγκροτήματα διότι ὑπάρχει ἡ ἀνάγκη ὁρεινῶν θερετρῶν. Πῶς ζοῦν ὅλα τὰ ξενοδοχεῖα τοῦ Λιβάνου, τῆς Κύπρου; Πῶς πρέπει καὶ ἡμπορεῖ νὰ ζήσουν εἰς τὴν Ρόδον τὸ Συγκρότημα τοῦ Προφήτη Ἡλία. Αὐταὶ εἶναι αἱ 4 κατηγορίαι χώρων ποὺ θὰ κάμωμεν τουρισμόν. Τώρα ὑπάρχει καὶ ἓνα δεύτερον θέμα, ποῖα θὰ εἶναι ἡ ἀναλογία μεταξὺ Ἐπαρχίας καὶ Πρωτεύουσας. Ὡς θὰ ἴδῃτε περαιτέρω, θὰ πρέπει ἡ Πολιτεία νὰ δώσῃ ὅσον τὸ δυνατόν περισσότεραν ἔκτασιν εἰς τὴν ἐπαρχιακὴν τουριστικὴν ἀνάπτυξιν καὶ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Πρωτεύουσάν ὅσον τὸ δυνατόν εἰς χεῖρας τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας. Πῶς θὰ γίνῃ ἡ ἐπιλογὴ μὲ βᾶσιν αὐτὰς τὰς σκέψεις, πῶς ἡ ἐξέλεξις. Ὅχι μὲ τοπικὰ κριτήρια. Ἐνῶ ἀποδίδομεν ἰδιαιτέραν σημασίαν εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν ἐπαρχιῶν τὰς ὁποίας ἕκαστος τῶν κ. συναδέλφων γνωρίζει καλύτερον, ἐν τούτοις δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ ἐξέλεξις τῶν ἔργων βάσει τοπικῶν κριτηρίων. Ἀποδίδω μεγάλην σημασίαν εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ καὶ ἐπαναλαμβάνω ὅτι ἡ τουριστικὴ πολιτικὴ δὲν πρέπει ποτὲ νὰ γίνεταί βάσει τῶν τοπικῶν ἐπιρροῶν. Διαφωνῶ μὲ τὸν κ. Βοβολίνην, νομίζω ὅτι τοῦλάχιστον κατὰ τὴν θετίαν αὐτὴν ἐδημιουργήθησαν ἐντονώτατα παράπονα πολλῶν περιφερειῶν, διότι τὰ τουριστικὰ ἔργα δὲν ἐγένοντο μὲ τοπικά κριτήρια, ἀλλὰ πάντοτε μὲ μίαν γενικὴν τουριστικὴν σκέψιν. Ἡμπορεῖτε νὰ ἰσχυρισθῇτε ὅτι ἐγένοντο σφάλματα. Τοῦτο ὅμως εἶναι ἀνθρώπινον διότι οὔτε εἰμὲθα, οὔτε ἀλάθητοι, ἀλλὰ δὲν ἡμπορεῖτε νὰ εἴπητε ὅτι ἐπρυτάνευσε τοπικὴ ἐπιρροή. Αὐτὸ εἶναι γεγινός. Δεύτερον, δὲν πρέπει νὰ γίνωνται τουριστικὰ ἐπενδύσεις μὲ κερδοσκοπικὰ κριτήρια καὶ ἐπ' αὐτοῦ παρακαλῶ νὰ μὲ προσεξήτε. Ὑπεστήριχθη κατὰ τὴν χθρσινὴν συζήτησιν περὶ Λυκαθέττου, ἀλλὰ καὶ νομίζω καὶ ἐν τῇ αἰθούσῃ αὐτῇ καὶ ἐπανελήφθη καὶ ἀπὸ τὸν Τύπον ὅτι δὲν πρέπει νὰ κάμωμεν ἔργα τὰ ὁποῖα δὲν ἀποδίδουν.

Ἐάν ὁ τουρισμὸς ἔκαμε ξενοδοχεῖα ὡς ξενοδόχος καὶ κοίταξε τὸ δοῦναι καὶ λαβεῖν, αὐτὸ θὰ ἦτο μία βᾶσις σαθρά. Ὁ τουρισμὸς δὲν ἔχει κερδοσκοπικὰ κριτήρια, καὶ ὅταν χθὲς ὁ κ. Φωκᾶς κατὰ τὴν συζήτησιν περὶ Λυκαθέττου εἶπε δὲν μᾶς ἐνδιαφέρει τὸ κέρδος ἀλλὰ τὸ ἔργον δὲν ἐννοοῦσε αὐτὸ τὸ ὁποῖον κυβερνητικὴ ἐφημερίς, τοῦ ἀπέδωκεν, ἐννοοῦσε ἀπλούστατα τοῦτο τὸ ὁποῖον λέγω καὶ ἐγὼ, ὅτι ὅταν τὸ κέρδος εἶναι εὐκόλον, ὅχι μόνον δὲν πρέπει ἀλλὰ δὲν δικαιούμεθα νὰ κάμωμεν τὸ τουριστικὸν ἔργον, διότι ὁρεῖλομεν νὰ τὸ δώσωμεν εἰς τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν. Δὲν θὰ πάῃ ὁ τουρισμὸς νὰ πόρῃ τὰ τετράγωνα τῆς Πλατείας τοῦ Συντάγματος διὰ νὰ κἀν ξενοδοχεῖα καὶ νὰ κερδίσῃ. θὰ πάῃ ἐκεῖ ὅπου τὸ κέρδος εἶναι δύσκολον καὶ θὰ πάῃ ἐκεῖ ποῦ τὸ κέρδος εἶναι ἀδύνατον. Ἀρκεῖ νὰ εἶναι τουριστικῶς ἐνδιαφέρων ὁ χώρος. Δὲν μᾶς ἐνδιαφέρει ἂν τὸ καθ' ἕκαστα τουριστικὰ ἔργα ἔχουν κέρδος. Ἀπὸ τὸ σύνολον τῆς τουριστικῆς πολιτικῆς προσδοκῶμεν κέρδος καὶ τὸ ἔχομεν.

"Όταν έκαμα εγώ τὸ Ξενοδοχείον, εἰς πείσμα τῶν ἐπικριτῶν μου, τοῦ Ἐπικουρείου Ἀπόλλωνος, ἐγνώριζον πολὺ καλά, ὅτι τὸ Ξενοδοχείον αὐτὸ δὲν θὰ εἶχε ἀποδοσιν, ἀλλὰ ὠφείλον νὰ τὸ κάμω. Προσπαθῶ δηλαδὴ, ἀσχέτως ὧλων τῶν τοπικῶν ἀναγκῶν καὶ ἀσχέτως τῶν καθ' ἑκάστον κερδῶν καὶ ζημιῶν νὰ δημιουργήσω καθ' ὅλην τὴν χώραν, βάσει γενικῶν κριτηρίων, ἕνα δίκτυον τουριστικῶν ἐγκαταστάσεων, τὸ ὁποῖον νὰ ἀποτελῇ ἀσφαλὲς ἔρεσμα διὰ τὴν κίνησιν καὶ τὴν διακίνησιν ἐὰν θέλετε, τῶν τουριστῶν.

Τώρα, βάσει αὐτῶν τῶν σκέψεων, τί ἐγίνε κατὰ τὴν παρελθούσαν ἡμετέραν καὶ τί κατὰ τὴν γνώμην μου πρέπει νὰ γίνη εἰς τὸ μέλλον; Πάλιν δὲν θὰ ὁμιλήσω διὰ τὰ συγκοινωνιακά ἔργα, κ. συνάδελφοι. Ἡ ὁμιλία μου θὰ ἔχη αὐτὸ τὸ καὶ ὅν, καὶ ἔχω πλήρη ἐπίγνωσιν τοῦ γεγονότος αὐτοῦ, ὅτι μὴ ὁμιλῶν διὰ τὰ συγκοινωνιακά, ἀφήνω κακῶς κενὸν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν αὐτὴν ἢ ὁποῖα ἔχει θεωρητικὸν χαρακτήρα καὶ ἔπρεπε νὰ ἦτο πλήρης. Δὲν ἀνῆλθον εἰς τὸ θέμα διὰ νὰ ἐξάρω ἔργα καὶ δὴ τουριστικά ἔργα, διότι δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ ἐξάρω ἔργα τὰ ὁποῖα ἔστω καὶ κατ' ἐλάχιστον συνδέονται μὲ τὸ πρόσωπόν μου. Πιστεύω, ὅτι εἰς τὸν συγκοινωνιακὸν τομέα εἰς τὸν ὁποῖον δὲν ἔχω ἀνάμειξιν, ἔγιναν ἔργα βασικῆς ὑφίστης σημασίας. Καὶ ὅταν, κύριοι, ἐξάρωμεν τὰ ἔργα τὰ ὁποῖα ἔκαμεν ἡ Κυβέρνησις Καρραμανλῆ, δὲν τὸ κάμνομεν μὲ τὴν μογθηρίαν νὰ μειώσωμεν τοὺς προηγουμένους ἢ τοὺς προπροηγουμένους. Οὐδέποτε ἡμεῖς θέλομεν νὰ μειώσωμεν τοὺς ἀντιπάλους μας. Θέλομεν ἀπλούστατα νὰ εἰπώμεν τί ἐκάμομεν ὅπως καὶ σεῖς ὅταν θὰ ἐλθετε εἰς τὴν ἐξουσίαν καὶ κάμετε ἔργα, θὰ ἐλθετε εἰς τὸ θέμα καὶ θὰ εἰπῆτε τί ἐκάματε.

Ποῖαι εἶναι αἱ τουριστικαὶ ἐγκαταστάσεις, αἱ ὁποῖαι ἔγιναν ἀπὸ τοῦ 1956-1962; Κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῶν τῶν ἐτῶν ἐκάμαμεν ἀπὸ τὰς δημοσίας ἐπενδύσεις 62 Ξενοδογεῖα, μὲ κλῖνας 3.846, εἰς τὰς ὁποίας προστίθενται 1011 κλῖναι, αἱ ὁποῖαι ἔγιναν διὰ δανείων ἐκ δανείων ἐκ τοῦ προγράμματος ἐπενδύσεων. Ὅλοι μὲν δηλαδὴ αἱ κλῖναι, τὰς ὁποίας ἐκάμαμεν κατὰ τὸ διάστημα 1956-1962, εἶναι 4.857. Ἐκάμαμε 32 περὶπτερα καὶ ὀδικούς σταθμούς.

Ἐκάμαμεν 22 ἔργα ψυχγωγίας. Ἐκάμαμεν 100 ἔργα ὑποδομῆς. Ἐκάμαμε ὠρισμένα ἔργα μικρᾶς ὁδοποιίας καὶ ἐκάμαμεν ἕνα ἔργον εἰδικὸν ὅχι σημαντικόν, ἀλλὰ πάρα πολὺ ἀξιόλογον ἀπὸ ἀπόψεως ἀρχῆς μιᾶς προσπάθειας, ἐκάμαμε 82 σταθμούς ἐξυπηρέτησεως θαλαμηγῶν. Καὶ πολὺ νὰ ἐπανέλθω πάλιν εἰς τὴν σκέψιν μου περὶ πολυτελοῦς τουρισμοῦ. Ὅσονδήποτε καὶ ἂν μᾶς γλυκαίνει ἡ σκέψις τοῦ νὰ περιοροῦμε τὸν πλοῦτον τῶν ἄλλων, ὅταν κάμνομεν τουρισμόν, ὅταν εἴμαστε ἔμποροι ἢ βιομήχανοι τοῦ τουρισμοῦ, δὲν ἔμποροῦμεν νὰ περιοροῦμε τὸν πλοῦτον τοῦ μᾶς ἔρχεται μὲ θαλαμηγούς, καὶ δὲν μποροῦμε νὰ ἀγνοήσωμε καὶ τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς. Ἐκάμαμε λοιπὸν ἕνα δίκτυον εἰς ὅλας τὰς νήσους καὶ εἰς τὰς παραλίας τῆς Ἑλλάδος 82 σταθμῶν ἐξυπηρέτησεως θαλαμηγῶν. Αὐτοὶ θὰ λειτουργήσουν πλήρως. Καὶ ἐκάμαμεν ἐπίσης, καθὼς γνωρίζετε, καὶ εἰς τὸ Μικρὸ Καβούρι καὶ μελλοντικῶς εἰς τὸ Πατσᾶ λιμάνι δύο μεγάλους λιμένας προωρισμένους εἰδικῶς διὰ τὴν διαχείμανσιν τῶν θαλαμηγῶν.

Ἐναντι αὐτῶν τῶν 62 Ξενοδογείων δὲν ἀναφέρω τὰ Ξενοδογεῖα ποὺ ἔγιναν τὴν προηγουμένην ἡμετέραν, δὲν θὰ τὰ ἀναφέρω διὰ νὰ μὴ δημιουργηθῇ ἡ ὑπόνοια ὅτι θέλω νὰ κάμω συγκρίσεις. Ἀλλὰ τὴν σύγκρισιν τὴν ἔκαμεν ὁ κ. Καψάλης, ὁ ὁποῖος ἀνέφερε ποῖα Ξενοδογεῖα ἔγιναν, εἶναι τὰ 5-6 Ξενοδογεῖα καὶ τὰ ὠρισμένα ἔργα, τὰ ὁποῖα ἀνέφερεν ὀνομαστικῶς. Αὐτὰ ὑπάρχουν εἰς τὰ πρακτικὰ καὶ οἱ βουλευμένοι θὰ συγκρίνουν τοὺς ἀριθμούς. Ἐνῶ δὲν ἔχω καθόλου τὴν διάθεσιν νὰ τὸν κατηγορήσω ὅτι ἔμπορος νὰ κάμῃ περισσότερα, οὔτε ἡξέως ἐὰν ἔμπορος νὰ κάμῃ. Ἡξέρω μόνον τί κάμει ἡμεῖς καὶ λέγω ὅτι ἐκάμνομεν Ξενοδογεῖα εἰς αὐτοὺς τοὺς ἀριθμούς τοὺς ὁποῖους σᾶς εἶπον. Ἐξ αὐτῶν τῶν Ξενοδογείων τῶν 62, δύο Ξενοδογεῖα ἔγιναν εἰς τὴν περιφέρειαν Πρωτευούσης καὶ 60 εἰς τὰς ἐπαρχίας. Ἐκ τῶν 32 περιπτερῶν ἕνα ἔγινεν εἰς τὴν Πρωτευούσαν καὶ τὰ 31 εἰς τὰς ἐπαρχίας. Ἐκ τῶν ἔργων ψυχγωγίας 3 ἐκάμνομεν εἰς τὴν περιφέρειαν Ἀθηνῶν καὶ 19 εἰς ἐπαρχίας. Ἐκ τῶν 100 περὶπτερον ἔργων ὑποδομῆς 4 ἢ 5 ἔγιναν εἰς τὴν περιφέρειαν

τῆς Πρωτευούσης. Τί ἐκόστισαν τὰ ἔργα αὐτά; Πολλοὶ κ. συνάδελφοι εἶπον ἐκάματε μὲν ἔργα, ἀλλὰ τί ἐκόστισαν ὅμως καὶ τί ἀπέδωσαν αὐτὰ αἱ δαπάναι;

Θὰ τὸ ἱδῶμεν καὶ αὐτό. Τὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα σᾶς ἀνέφερον, κύριοι συνάδελφοι, ὅχι τὰ ἔργα ὁδοποιίας, πλὴν τῆς μικρᾶς τουριστικῆς ὁδοποιίας, τὰ ἔργα αὐτὰ ἐκόστισαν 946 ἑκατομ., εἰς τὰ ὁποῖα περιλαμβάνονται καὶ τὰ 100 ἑκατομ. τοῦ Φέρυ-μπότ. Δὲν περιλαμβάνονται εἰς τὰ 946 ἑκατομ. αἱ γενικαὶ δαπάναι, αἱ ὁποῖαι εἶναι περίπου 221 ἑκατομ. Ἐννοῶ τὰς διαφημίσεις, τὸ φεστιβάλ καὶ τὴν τουριστικὴν ἐκπαίδευσιν. Καὶ δὲν περιλαμβάνονται καὶ 58 ἑκατομ., τὰ ὅσα ἐδόθησαν ὡς δάνεια ἐκ τοῦ προγράμματος ἐπενδύσεων.

Χ. Π α π α σ τ α Ὑ ρ ο υ. Τὸ Φέρυ-μπότ δὲν ἔχει πωληθῇ.

Τ. Τ σ ά τ σ ο ς. Τὸ ἐπωλήσαμεν ἀλλὰ δὲν εἰσπραξάμεν τὸ τίμημα. Εἶναι παθητικόν. Ἐὰν θέλετε νὰ τὸ σβύσωμεν, ἴσως θὰ εἶναι ἀκμή ὀλιγώτερα. Ἐπειδὴ ἡ πληρωμὴ θὰ γίνη μετὰ 20 χρόνια, τὸ δάξομεν 926 ἐκ. Αὐτὰ ἀποτελοῦν τὰς δαπάνας, τί ἀπέδωσαν; Λυποῦμαι διότι δὲν εἶναι ἐδῶ ὁ κ. Καψάλης διὰ νὰ μὲ ἐλέγξῃ ὡς οἰκονομολόγος. Ἀλλὰ ἐπειδὴ λείπει, θὰ εἶμαι ἐτι προσεκτικώτερος, διὰ νὰ μὴ εἰπῶ κάτι, τὸ ὁποῖον θὰ ὑπερβαίνει τὴν θετικότητά, τὴν ὁποίαν θέλω νὰ ἔχω εἰς τὴν ὁμιλίαν μου. Δὲν θὰ εἰπῶ ὅτι οἱ ἀριθμοὶ ποὺ θὰ σᾶς δώσω ἀποδεικνύουν 100 ὅσο τί ἀπεδόθη, ἀλλὰ ὅτι πιθανολογοῦν μετὰ μεγίστην προσέγγισιν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἀπέδωσαν τὰ 950 ἑκατομ. περίπου, ἂν θέλετε 1.000 ἑκατομ.

Αὐτὰ εἶναι βέβαιον, ὅτι ἀπέδωσαν πρῶτον εἰς τουριστικὸν συνάλλαγμα. Πρέπει νὰ σᾶς εἰπῶ, κύριοι, καὶ τὸ ἐξῆς, εἰς ὅσους ἀτγολοῦνται μὲ τοὺς ἀριθμούς αὐτούς, ὅτι τὸ τουριστικὸν συνάλλαγμα ὑπελογίζετο μὲνοι τοῦ 1957 κατὰ διάφορον τρόπον ἀπὸ τὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ ὅ,τι ὑπολογίζε-ται μετὰ τὸ 1957. Δηλαδὴ ἕως τὸ 1957 συνυπολογίζετο εἰς τὸ τουριστικὸν συνάλλαγμα καὶ ἕνα μέρος τοῦ μεταναστευτικοῦ. Ὅταν ἤρχετο ἕνας Ἑλληνοαμερικανὸς ἐδῶ, τὸν ἐχορῶ-ναμεν ὡς τουρίσταν καὶ τὸν περιλαμβάναμεν εἰς τὸν τουριστικὸν συνάλλαγμα. Ὅσοις ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος τὸ 1957 τοὺς διαχώρισεν αὐτοὺς καὶ τοὺς μετέσχεον εἰς τὸ μετανάστευτικὸν συνάλλαγμα καὶ ἔτσι ἔχομεν αἰσινθῶς τὸ 1957 μείωσιν τοῦ τουριστικοῦ συναλλάγματος, ἡ ὁποία εἶναι καθεαυτὴ λογιστικὴ, δὲν εἶναι πραγματικὴ. Ἐχομεν λοιπὸν, ἐὰν θέλε-τε νὰ πάρωμεν ἀπὸ τὸ 1951, ἔχομεν 6.000.000 τουριστικὸν συνάλλαγμα καὶ τὸ 1961, μετὰ μίαν 10ετίαν, ἔχομεν 69.000.000 τουριστικὸν συνάλλαγμα.

Χ. Π α π α σ τ α Ὑ ρ ο υ. Αὐτὸ ἔγινεν εἰς ὅλα τὰ κράτη.

Κ. Τ σ ά τ σ ο ς. Κύριοι, ἐγὼ εἶπον ἀριθμούς συναλλάγματος.

Δεύτερον ἡ ἀντιστοιχία ἀπὸ ἀπόψεως τουριστῶν, Ν. Μ π α κ ό π ο υ λ ο ς. Τὰ 60 διὰ ποῖον ἔτος εἶναι; Κ. Τ σ ά τ σ ο ς. Εἶναι τὸ 61. Ἐνα ἔτος. Ν. Μ π α κ ό π ο υ λ ο ς. Καὶ τὰ ἄλλα διὰ τὴν 10ετίαν; Κ. Τ σ ά τ σ ο ς. Ὅχι. Νὰ σᾶς εἰπῶ ὅλα τὰ 10ετίαι. Ἐχομεν 9 ἑκατομύρια τὸ 52, 22 ἐκ. τὸ 53, κατόπιν ἔχομεν διὰ τὰ ἐπόμενα 25 — 29 — 31 — 41 καὶ μετὰ τὸν διάφορον ὑπολογισμόν ἀπὸ τὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος ξαναπη-γαίνουμεν πάλιν εἰς τὸ 36 ἐκ. διὰ τὸ 1958, τὸ 1959 ἔχομεν 41.600 ἐκ., τὸ 60 ἔχομεν 51.400 ἐκ. καὶ τὸ 61 ἔχομεν 68.500 ἐκ. Ἡ πρόβλεψις διὰ τὸ 62 εἶναι ἄνω τῶν 80 ἑκατομυρίων.

Ν. Μ π α κ ό π ο υ λ ο ς. Εἰς δολλάρια;

Κ. Τ σ ά τ σ ο ς. Βεβαίως, ἀπὸ ἀπόψεως ἀριθμοῦ τουρι-στῶν. Τὸ 52 68.000, τὸ 53 94.000, τὸ 54 157.000, τὸ 55 108.000, τὸ 56 λόγω τοῦ Κυπριακοῦ 218.000, τὸ 57 261.000, τὸ 58 276.000, τὸ 59 339.000, τὸ 60 395.000 καὶ τὸ 61 495.000 ἴσως καὶ 500.000.

Χ. Π α π α σ τ α Ὑ ρ ο υ. Ἡ Γιουγκοσλαβία πόσους ἔχει;

Κ. Τ σ ά τ σ ο ς. Ἀπῆντητα. Εἶπον δύο πράγματα τὰ ὁποῖα θὰ παρακαλέσω νὰ ἐκτιμήσητε. Τὸ πρῶτον εἶναι ὅτι, ὅταν δίδω αὐτοὺς τοὺς ἀριθμούς δὲν τὸν θεωρῶ ὅτι εἶναι ἀριθμοί, οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦν ἀπόδειξιν JURIS ET DE JURE τοῦ τί ἀπέδωσαν τὰ 950 ἑκατομύρια, ἀλλὰ ἀποτελοῦν συλ-λωτάτην ἐνδειξιν. Δεύτερον, σᾶς ὑπέμνησα ὅτι τὸ κριτήριον

είναι οι διανομητέα και όχι ο αριθμός των τουριστών. Η Γαλλία, ή Ελλάδα έχει τους αυτοκινητιστάς, οι οποίοι κάθε Σάββατο κυριακή μπαίνουν και βγαίνουν από τα σύνορά τους και όλοι αυτοί υπολογίζονται από τους Ιταλούς όρθως εις τον αριθμόν των τουριστών. Ημείς όσους έχουμε είναι διαλεκτοί, διότι εδώ δεν έρχονται από συνορεύουσας χώρας πλην των Γιουγκοσλαύων οι οποίοι κάποτε κάμουν μερικώς έκδομας προς την Θεσ/νίκη.

Χ. Παπαστάθρου. Η Γιουγκοσλαβία έχει 800.000 τουρίστες και το Βέλγιον 1.500.000.

Κ. Τσάτσος. Όστερα διά να σταθμίζωμεν αυτός τους αριθμούς θα πρέπει να ξεκινήσωμεν να ιδούμε από που αρχίσαμε. Παραδέχομαι και εγώ ότι έχουμε ευρύ στάδιον ανάπτυξεως, αλλά π έπει και οι κύριοι οι οποίοι θα σταθμίσουν αυτούς τους αριθμούς να υπολογίσουν από που ξεκινήσαμεν. Και εις όλους αυτούς τους αριθμούς πρέπει να υπολογίσετε και κάτι το όποιον όλοι λησμονούν και το όποιον αποτελεί μίαν πρόσθετον Αχίλλειον πτέρναν του Ελληνικού τουρισμού, την απόστασιν. Είμεθα από όλα αυτά τα μέρη τα οποία αναφέρατε ως έχοντα μεγαλύτερον τουρισμόν, το πλέον άποικιακισμένον. Φεύγω από το θέμα του τουριστικού συναλλάγματος και περνω εις την απόδασιν εις το δημόσιον ταμείον. Διηρωτήθη και ενώ ως Υπουργός, Εξωδούσαμεν 950 εκ., το κράτος τα εξώδευσεν αυτά και έκαμε επενδύσεις. Είναι κρατικά χρήματα. Μετα εις αυτά τα χρόνια τί εισέπραξε; Κατά τους υπολογισμούς των υπηρετιών, εάν ληφθί υπ' όψει ότι κατά το διάστημα αυτό εισεπράξαμεν 8 δις, δραχμάς τουριστικού συναλλάγματος και είχαμεν αυτόν τον αριθμόν των τουριστών, πρέπει το 20—18 οο του ποσού αυτού να θεωρηθί ότι εισήλθεν εις το δημόσιον ταμείον, είτε υπό μορφήν φόρου, είτε υπό μορφήν δικαιωμάτων, είτε υπό μορφήν προστίθων, όπως είναι και τα έννοια των ξενοδοχείων, όπως εξωδούσαμεν 950 εκατ. και άσφαλώς, ασφαλέστατα εισεπράξαμεν όχι τα 1.500, τα οποία εγγάζουν οι υπηρεσίαι, άλλ, ασφαλώς ποσά άνω των 950 εκατημιυρίων. Δηλαδή ότι εξωδούσαμεν δι' όλας αυτές τας επενδύσεις το εισεπράξαμεν ήδη. Δεν εξωδούσαμεν δηλαδή κατ' ουσίαν ούτε δεκάρα. Και άπομένει δι' ήμας καθαρόν κέρδος του συναλλάγματος και διά του συναλλάγματος τα έξ αυτού αποτελέσματα. Μας άπομένει το επενδεδυμένον κεφάλαιον, το όποιον υπάρχει, διότι όλα αυτά τα έξοδογια τα οποία άνέφερον, είναι κεφάλαιον το όποιον θα υπολογισθί και επί πλέον έχουμεν δύο άλλα πλεονεκτήματα, τα οποία δεν πρέπει να λησμονήσωμεν άφ' ενός την αύξησιν της άπασχολήσεως εκ των σκεπών διά των οποίων δεν είμαι εις θέσιν να σας δώσω αριθμούς, αλλά θα είναι αρκετά άξιόλογος και άφ' ετέρου διά να επανέλθω εις εκείνο το όποιον ως άνθρωπος κάπως των γραμμάτων, ενδιαφέρει από όλην αυτήν την κίνησιν έκερδίσταμεν από άπόψεως ήθικής προβολής εις το έξωτερικόν.

Τώρα όρθως, κύριοι συνάδελφοι, οι έπερωτώντες και οι συζητούντες είπαν: Καλά, και έργα έκάματε, γενικώς αρχές σωστές έθέσατε, αλλά έγιναν λάθη στην διαχείρισιν. Έπειδή ελέγχθη και εις τον τύπον κατά κόρον, ότι κρατεί μία άνώμαλος κατάσταση διαχειρίσεως εις τον οργανισμόν τουρισμού, θα σας είπω ποίος είναι ο τρόπος τής διαχειρίσεως όλων αυτών των χρημάτων περί των οποίων ακούσατε να γίνεται λόγος. Βάσει του αρχικού νόμου του 1950, ο νόμος είναι ο Α. Ν. 1585, υπάρχει κατασταλτικός έλεγχος από έποπτικόν συμβούλιον άπορριζόμενον από σύμβουλον του Ελεγκτικού Συνεδρίου, από Δ/ντήν του Γενικού Λογιστηρίου, άνώτατον υπάλληλον τής Τραπεζής τής Ελλάδος και με βοηθητικήν υπηρεσίαν Δ/ντήν του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Ουδέμια συμμετοχή οιασδήποτε υπηρεσίας. Αυτός είναι ο έλεγχος βάσει του παλαιού νόμου. Ημείς θέλοντες να επανέξήσωμεν αυτόν τον έλεγχο, προσεθέσαμεν και δύο ακόμη άλλα. Πρώτον, διά του Ν.Δ. 4109/60 προσεθέσαμεν τον έλεγχο τής ετήσιας διαχειρίσεως του ΕΟΤ, αυτό το Σώμα των όρκωτων λογιστών. Και έπειδή όλοι οι συνάδελφοι, οι προκλήσαντες έκαμαν παρεκβάσεις, θα κάμω και εγώ μίαν, και θα έκφράσω την εύχην να συνειδητοποιήσωμεν εν Ελλάδι την

μεγάλην σημασίαν του σώματος των όρκωτων λογιστών διά να χρησιμοποιήται ως το μέσον του πληρεστέρου και αυτηρότερου ελέγχου πάσης επιχειρήσεως. Προσεθέσαμεν όμως και έναν τρίτον έλεγχο διά να τονώσωμεν τον έλεγχο τον καθαρώς τεχνικόν και έκάμαμεν μίαν ελέγχουσαν τεχνικήν επιτροπήν το 1960 διά νόμου ιδικού μας, ή οποία άποτελείται από τον Γενικόν Διευθυντήν του Υπουργείου Δημοσίων Έργων, από τον Πρόεδρον του ΤΕΕ, από τον Διευθυντήν των Τεχνικών υπηρεσιών του ΕΟΤ και από ένα μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του ΕΟΤ. Ελέγχθη έπίσης και έγγραφη ότι έκάμαμεν έργα άνευ δημοπρασίας. Τουτό είναι ανακριβές. Όλα τα έργα γίνονται διά δημοπρασίας. Δι' όλα τα έργα πλην έλαχίστων εξαιρέσεων, οι όποιαι εις το σύνολον των έργων δεν υπερβαίουν ή δεν φθάνουν μάλλον το 3οο δε, έκάμαμεν δημοπρασίας.

Συγκεκριμένως, άνευ δημοπρασίας έγινεν ή λαϊκή πλάζ Βουλιαγμένης. Έγινεν άνευ δημοπρασίας, διότι ήθελον να την κάμω εις 85 ήμέρας, διά να μη χάσω την σαιζόν. Και σεμνύνομαι, διότι έκαμα ένα έργο το όποιον είναι και χρήσιμον, όπως το άνεγνώρισαν ακόμη και εκείνοι, οι όποιοι δεν τρέφουν ιδιαίτερη συμπάθεια προς τον ΕΟΤ.

Είναι δέ το κύριον έργο, το όποιον, έγινεν άνευ δημοπρασίας. Δι' όλα τα άλλα έγιναν δημοπρασίαι.

Γ. Βασιλάτος. Και ο Λυκαβηττός και ή Πάρνης;

Κ. Τσάτσος. Η Πάρνης έγινε διά δημοπρασίας από την αρχήν έως το τέλος.

Β. Έφοριμίδης. Με πρόβλεψιν 4.000.000 και έφθασε τα 80.000.000.

Κ. Τσάτσος. Αυτούμαι ότι διά την Πάρνηδα, επαναλαμβάνεται αυτό, και εις την παρούσαν Βουλήν, ίσως οι βουλευταί τής παρούσης Βουλής, οι όποιοι προβάλλουν αυτές τας σκέψεις, δεν γνωρίζουν ότι όλόκληρος ο φακέλλος όλων των δημοπρασιών τής Πάρνης ός ήτο κατατεθειμένος εις την προηγουμένην Βουλήν επί 4 μήνας άκριβώς διά να ελέγξουν οι κύριοι συνάδελφοι, το σύνολον αυτών των δημοπρασιών. Ελέγχθη, έπίσης, ότι γίνονται σκανδαλώδεις υπερβάσεις. Πρώτα να ξεχωρήσωμε τας πραγματικάς από τας μη πραγματικάς υπερβάσεις. Όταν προσθέτω κάτι εις ένα έργο, όταν κάμω μεταβολάς είτε εις την ποιότητα του έργου, είτε εις την έκτασιν αυτού, δεν κάμω υπερβάσεις. Θα μου πητε διατί κάμεις μεταβολάς, διατί κάμεις διορθώσεις, δεν έχεις μελετήσει καλά το έργο; Όταν πρόκειται να κάμω ένα δρόμον εις τον κάμπον ή μίαν εργατικήν κατοικίαν, θεθαίως και εκεί είναι δυνατά οι υπερβάσεις, διότι δεν υπάρχει άνθρωπος, ο όποιος κάμει μίαν μικράν κατοικίαν χωρίς υπερβάσεις, αλλά εκεί τέλος πάντων, ήμπορεί να είπη κανείς, ότι έπρεπε να είναι προσεκτικώτερος, εκείνος, ο όποιος κάμνει την μελέτην και εκείνος που έχει την ευθύνην τής μη υπερβάσεως.

Άλλά όταν κάμνης ένα έργο, το όποιον πρέπει να είναι ποιότητος αισθητικής, το όποιον είναι έργο λεπτόν, πρωτότυπον και δυσχερές, τότε δεν θέλω να είπω, ότι πρέπει να γίνονται υπερβάσεις, αλλά οι υπερβάσεις έχουν τότε κάποια δικαιολογία. Και προκαλώ οιονδήποτε να μου είπη εάν και εις άλλας Χώρας εις τοιούτου είδους έργα ήμπορεί να συντελεσθουν όλα αυτά τα πράγματα χωρίς υπερβάσεις. Δεν είμαι υπέρ των υπερβάσεων, ούτε θέλω να τας καλύψω, αλλά δεν ήμπορεί να γίνεσται μία άδικοσ χρησιμοποίησις αυτού του επιχειρήματος δι' έργα ποιότητος. Θα προκαλέσω δέ τους άγρητούς κυρίους συνάδελφους να μου είπουν και τουτό.

Τα τουριστικά ξενοδοχεία, όσοι έταξιδεύσατε εις τας επαρχίας, τα είδατε και όλα τα άλλα τα οποία με άξιολόγηλευτον προσπάθειαν έκαμεν ή ιδιωτική πρωτοβουλία, τα είδατε έπίσης. Πόσον έργο ιδιωτικής πρωτοβουλίας εύρισκται εις το επίπεδον των τουριστικών έργων; Να είμεθα δικαιοί, κύριοι. Εφέραμεν εις αυτόν τον τόπον ένα επίπεδον ποιότητος εις τον ξενοδοχειακόν έξοπλισμόν και αναλαμβάνομεν πλήρως την ευθύνην δι' αυτό. Εάν δεν έκάμαμεν αυτό το πράγμα.....

Ε. Κοφής. Η Μεγάλη Βρεταννία, δεν είναι μεγάλη ξενοδοχείον;

Κ. Τσάτσος. Παρακαλώ, ως μη κάμωμεν τοπίσματα. Η Μεγάλη Βρεταννία, πλήρωσε δι' ὅσα ἔκαμε πολὺ περισσότερα ἀπὸ ὅσα προσέβλεψε. Πηγαίνετε νὰ ζητήσετε τοὺς λογαριασμοὺς τοῦ «Κίνησι Ζωρῆ» καὶ παρακαλῶ νὰ μοῦ εἰπῆτε τί ἐκόστισε καὶ ἐὰν ἐκόστισαν περισσότερον τὰ ἰδικὰ μὲς ξενοδοχεῖα ἢ αὐτὰ.

Γ. Βασιλάτος. Θὰ ὁμιλήσωμεν μὲ τὰ στοιχεῖα τοῦ κατηρητοῦ κ. Κριεζή, τὰ ὁποῖα ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὴν «Ἀρχιτεκτονικὴν» τὸν Ἰούνιον.

Κ. Τσάτσος. Ὁχι, θὰ ὁμιλήσητε μὲ τὰ στοιχεῖα τοῦ υἱοῦ τοῦ κ. Κιτσίκη, κάμετε λάθος εἰς τὸ ὄνομα καὶ δύναιται νὰ εἰπω ὅτι ἐγὼ μόνον ὃ κ. Κιτσίκη, ἀλλὰ καὶ ὅλοι οἱ ἀλληλεγγυημένοι μεταξὺ τῶν ἀρχιτεκτονῶν θὰ σᾶς προσφέρουν ἀκόμη πρὸ ἐνδιαφέροντα στοιχεῖα περὶ αὐτὴν τὴν συζήτησιν. Βεβαίως ἀπαντῶντες ἐδῶ, ἔχομεν ζωηρὰς ἀντιθέσεις, ἀλλὰ παρὰ ταῦτα, ἔχομεν πολὺ περισσότερον μεταξὺ μας σεβασμὸν, ἀπὸ ὅτι ἔχουν ὠριμέναι ἄλλαι τάξεις, πλὴν τῶν δικηγόρων, τοὺς ὁποῖους βάζω ἐπάνω ἀπὸ ὅλους, διότι ἐκεῖνοι ἔχουν ἕνα ἄφθοστον ἐπίπεδον συναδελφικῆς ἀλληλεγγύης καὶ σεβασμοῦ. Ἀλλὰ ὑπάρχουν καὶ ἄλλαι τάξεις, διὰ νὰ μὴ ἀναφέρω μερικὰ τραγικὰ περιστατικὰ τῶν τελευταίων ἡμερῶν, αἱ ὁποῖαι ἀποδεικνύουν ὅτι τὰ μίση ἀνθρώπων ἀνηκόντων εἰς τὴν αὐτὴν τάξιν εἶναι εἰς τὸν τόπον μας φοβερά. Καὶ θὰ ἀποτελεῖ σφάλμα εἰς αὐτὴν τὴν αἴθουσαν νὰ μεταφέρωμεν τὸ μίσος ἄλλων. Μᾶς φθάνουν τὰ ἰδικὰ μας.

Γ. Βασιλάτος. Εκείνος θὰ ἔχῃ τὴν εὐδύναν, γράφει μὲ μίση καὶ ὄχι μὲ ἀντικειμενικότητα.

Κ. Τσάτσος. Φοβοῦμαι, ὅτι θὰ μεταφέρετε ἐδῶ πράγματα, τὰ ὁποῖα θὰ ἀναγκασθῶ νὰ ἀντικρούσω, μεταφέροντας καὶ ἐγὼ ἀντιθέτους ἀπόψεις ἀπ' ἐξῆς. Ἀλλὰ εἶναι αὐτὸ τὰ πράγματα ἄξιον τῆς Βουλῆς νὰ κοιταροκτυπέμεθα μὲ ξένα ὅπλα; Δὲν μᾶς σθάνουν τὰ ἰδικὰ μας;

Γ. Βασιλάτος. Ἡ περίπτωση τοῦ Λυκαθητοῦ μοῦ δίδει τὸ δικαίωμα νὰ πιστεύω τοὺς ἀντιλέγοντας τεχνικούς.

Κ. Τσάτσος. Διὰ τὸν Λυκαθητὴν, ἐπειδὴ ἐγέετο λόγος, διεπίστωσα ὅτι ὑπάρχει πρᾶγματι μίαν ἔσχατον τελευταίως τῆς Ὑπηρεσίας τοῦ τουρισμοῦ νὰ ἐξετάσῃ μετὰ προσοχῆς τὰς παρατηρήσεις τῶν τεχνικῶν καὶ ἐκφράξῃ τὴν ἱκανοποίησίν μου, διότι τὸ ἔργον κατ' ἀρχὴν πρέπει νὰ γίνῃ. Ἀπὸ ὅσας συζητήσεις ἐπληροφορήθην, οὐδεὶς ἀρνεῖται τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔργου ἢ ἐλάχιστοι τὴν ἀρνοῦνται. Τὸ πῶς πρέπει νὰ γίνῃ καὶ τὸ ποῖος πρέπει νὰ εἶναι ὁ ὄγκος, αὐτὸ συζητεῖται καὶ ἐφ' ὅσον συζητεῖται, πρέπει νὰ ἀφήσωμεν νὰ ἴδωμεν πού θὰ καταλήξῃ ἡ ἰδικὴ σας συζήτησις εἰς τὸ Τεχνικὸν Ἐπιμελητήριον καὶ μετὰ νὰ τὴν μεταφέρωμεν ἐδῶ.

Γ. Βασιλάτος. Ἦδη πραγματοποιοῦνται τὰ ἔργα.

Κ. Τσάτσος. Σὰς ἐγένετο ἡ δῆλωσις, ὅτι ἡ πραγματοποίησις αὐτῆς ἀφορᾷ θεμέλια καὶ ἐπομένως οὐδεμία ζημία ἐπέρχεται εἰς ἐκεῖνο τὸ σημεῖον, τὸ ὁποῖον ἐνδιαφέρει τὸν Δῆμον Ἀθηναίων καὶ ὅλους τοὺς ἐνδιαφερομένους διὰ τὸ ζήτημα.

Θὰ εἰσέλθω τώρα εἰς δύο ἄλλα σημεία. Ψυχγωγία. Πρέπει νὰ σᾶς εἰπῶ, ὅτι τὸν τελευταῖον καιρὸν τῆς μακρᾶς μου ὑπουργικῆς μου θητείας, εἶχα πείσεις ἐξωθεν διὰ νὰ ἀναπτύξω τὸν τομέα αὐτὸν τῆς ψυχγωγίας. Συγκεκριμένως, μοῦ ἔλεγον οἱ ξένοι, ὅτι ἀπὸ τὰς ἐπὶ τὸ βράδυ κλεινόμεθα εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, τί νὰ κάμωμεν, ἡμεῖς Ἑλληνικὰ δὲν ξεῖρομεν, δὲν εἴμεθα ἡμεῖς εἰς τὴν περίπτωσιν τὴν ἰδικὴν σας πού πηγαίνετε εἰς τὸ θέατρον, ὅταν εὐρίσκεσθε εἰς τὸ Παρίσι ἢ εἰς τὸ Λονδίνον, διότι γνωρίζετε ξένους γλώσσας, ἡμεῖς δὲν γνωρίζομεν Ἑλληνικὰ. Θέλομεν ἐπομένως νὰ μᾶς δώσῃτε μίαν διασκέδασιν.

Εἰς βουλευτῆς. Πηγαίνουν εἰς τὰ μπουζούκια.

Κ. Τσάτσος. Αὐτὸ πού λέγετε, δὲν στερεῖται σοβαρότητος; Μία διέξοδος εἶναι τὸ μουσικὸν θέατρον, ἡ μουσική. Πέραν τούτου, ὅμως, ἐπειδὴ θεωρῶ ὅτι ὅλη αὐτὴ ἡ προσπάθεια πρέπει νὰ εἶναι παραλλήλως καὶ προσπάθεια ἐκπολιτιστική, πρέπει νὰ δώσωμεν ἀκόμη μεγαλύτεραν εὐρύτητα εἰς τὰ φεστιβάλ. Τὰ ἐπλήρωσα μὲ πολλὰς ἐπιθέσεις, πολὺ ἀκριδὰ. Εἶμαι υπερήφανος ὅτι τὰ ἔκαμα. Μὲ κατηγόρησαν, ἀγαπηκότετοι φίλοι μου, προσωπικοὶ μου φίλοι, ἀκόμη ἀπὸ τοῦ

Βήματος αὐτοῦ μὲ ἐρωτήσεις καὶ ἐπερωτήσεις, διότι πρὸς ὠριμένην καλλιτέχνηδα ἔδωσα μεγάλας ἀμειβὰς καὶ ἔκαμα οὕτω σπατάλας. Τώρα τοὺς ἀπαντῶ, ὅτι αὐτὸ τὸ ποσὸν σήμερον ὅλοι μας, θὰ τὸ ἐδίδαμε δεκαπλάσιον καὶ δὲν θὰ ἐσπαταλούσαμε οὔτε μίαν δεκάρα, διότι αὐτὸ τὸ ποσὸν θὰ ἦτο φθηνὴ διαφήμισις διὰ τὴν Ἑλλάδα.

Ν. Μπακόπουλος. Δὲν μᾶς ἐδώσατε στοιχεῖα, τί ἀπέδωσαν τὰ φεστιβάλ ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως. Αὐτὴν τὴν στιγμὴν δὲν κάμνω ἐπίκρισιν, πληροφορίαν ζητῶ.

Κ. Τσάτσος. Γνωρίζομεθα ἀριστά, ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχῃ κἀν τοιαύτη ὑπόνοια. Θέλω νὰ σᾶς εἰπῶ τούτο, ἐὰν θέλετε νὰ τὸ ἐξετάσωμεν, ἐμπορικῶς παρουσιάζει παθητικὸν καὶ τὸ φεστιβάλ Ἀθηνῶν καὶ τὸ φεστιβάλ Ἐπιδάουρου. Τὸ φεστιβάλ Ἐπιδάουρου παρουσιάζει τὸ ἐξῆς ἰδιότυπον παθητικόν.

Ἐδωκεν ὁ Τουρισμὸς 1 1/2 ἐκατομμύριον τὸ ὁποῖον τὸ ἐπῆρε τὸ Ἑθνικὸν Θέατρον, δηλαδὴ βγήκε ἀπὸ τὸ ἕνα Ταμεῖον καὶ μπήκε στὸ ἄλλο. Ὑπ' αὐτὴν τὴν ἐνοίαν λέγω ὅτι ὑπάρχει παθητικόν. 2 ἐκατομμύρια εἶναι τὸ παθητικόν τοῦ Φεστιβάλ Ἀθηνῶν κατὰ μέσον ὄρον τὰ 6—7 ἔτη. Καὶ ἐκάναμε καὶ ἐπιδόθησιν τὴν ὁποίαν πιστεύω ὅτι ὑποστηρίζου, ὄχι μόνον οἱ Βουλευταὶ τῶν περιφερειῶν αὐτῶν, ἀλλὰ πάντες ἐκάνομεν ἐπιδόθησιν τῶν Φεστιβάλ Δοδώνης καὶ Φιλίππων.

Καὶ ἔρχομαι, κύριοι, εἰς τὴν διαφήμισιν. Μέχρι πρὸ δετίας ἐγὼ ὡς Ὑπουργὸς τοῦ Τουρισμοῦ εἶχα ἀποτύχει εἰς τὸν τομέα τῆς διαφήμισης. Προσπαθήσα, φοβούμενος τὰς συνήεις λαιδωρας, ὅταν κάμῃ τις εἰς τὸν τόπον αὐτὸν μίαν μεγάλην σύμβασιν καὶ ἔκαμα, τὸ λέγω εἰλικρινῶς ψιλικατζίδικη δουλειά. Ὅταν ἔμωσ εἶδα ὅτι τὰ πράγματα ἐσφίξαν, ἔκαμα μίαν τοιμηρὰν πράξιν ἢ ὁποῖα ἀπὸρῶ πῶς δὲν ἐπεκρίθη ἀκόμη. Ἐκαμα δύο συμβάσεις. Τὴν μίαν μὲ τὸν μεγαλύτερον διαφημιστικὸν οἶκον τῆς Ἀγγλίας καὶ τὴν ἄλλην μὲ ἕνα διαφημιστικὸν οἶκον τῆς Ἀμερικῆς. Διὰ τὴν διαφήμισιν μὲ τὸν οἶκον τῆς Ἀγγλίας, ὁ ὁποῖος καλύπτει ὁλόκληρον τὴν Εὐρώπην, δαπαῶνται 10 ἐκατομμύρια ἐτησίως.

Β. Ἐφφραιμίδης. Συνεχίζεται ἀκόμη;

Κ. Τσάτσος. Βεβαίως καὶ ἀνεσώθη ἡ σύμβασις. Ἡ σύμβασις μὲ τὸν Ἀμερικανικὸν οἶκον στοιχίζει 6 ἐκατομμύρια. Ἡ σύμβασις πού ἐγένετο μὲ τὸν Ἀγγλικὸν Διαφημιστικὸν οἶκον εἶαι ἐπὶ υῆς. ἔχει ἀποδώσει εἰς ὁλόκληρον τὴν Εὐρώπην ἐξαιρετικὰ ἀποτελέσματα. Ἡ σύμβασις μὲ τὸν Ἀμερικανικὸν οἶκον δὲν δύναμαι νὰ εἰπῶ ὅτι εἶναι πλήρως ἱκανοποιητική. Ἐκεῖ ἔχομεν μίαν αἰδομένην, Εἶμαι βέβαιος ὅτι ὁ Ὑπουργὸς τῆς Προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως θὰ ἀνμετωπίσῃ τὸ θέμα διὰ νὰ βελτιωθῇ ἡ κατάστασις, διότι ὁ ἐξ Ἀμερικῆς Τουρισμὸς μᾶς ἐνδιαφέρει τοὐλάχιστον ὅσον καὶ τῆς Εὐρώπης ἂν ὄχι περισσότερον.

Καὶ τώρα ἔρχομαι εἰς τὸ κύριον θέμα τοῦ τί πρέπει νὰ κάμωμεν. Εἶπον ἤδη τί πρέπει νὰ κάμωμεν εἰς τὰς συγκοινωνίας. Ἐπιστημαίνω τρία εἰδικὰ θέματα, τὰ ὁποῖα εἶναι μεγίστης σημασίας. Πρέπει νὰ μειωθῇ ἡ τιμὴ τῶν ἀεροπορικῶν εισιτηρίων Ρώμης — Ἀθηνῶν. Καὶ τούτο διότι μέχρι τῆς Ρώμης βάσει διεθνῶν συμβάσεων ἡ κατὰ μίλλιον τιμὴ εἶναι ὀρισμένη καὶ εἶναι χαμηλὴ. Ἀπὸ τὴν Ρώμην εἰς τὰς Ἀθήνας εἶναι σημαντικῶς ὑψηλότερα.

Παρὰ πᾶσαν προσπάθειαν πού κατέβαλα, δὲν κατώρθωσα νὰ μεταβάλω αὐτὴν τὴν ἄδικον μεταχείρισιν τῆς Ἑλλάδος. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι τοῦτο ἀποτελεῖ ἕνα ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα μειονεκτήματα τοῦ Τουρισμοῦ.

Εἰς βουλευτῆς. Ἐκ μέρους τίνος ὑπάρχει ἀντίρρηση;

Κ. Τσάτσος. Πρόκειται περὶ ἐνὸς Διεθνoῦς τράστ. Ἡμεῖς μείναμε ἐξω καὶ δὲν μεταβάλλεται τὸ καθεστῶς αὐτό, διότι φοβοῦνται τὴν περαιτέρω ἐπέκτασιν τῆς μειώσεως. Ἡ Ὀλυμπιακὴ δέ, δὲν δύναται νὰ κάμῃ τοῦτο μονομερῶς.

Περαιτέρω, αἱ Γερμανικαὶ προτάσεις, ἐλπίζω, ὅτι κάποτε θὰ εὐδωθῶν καὶ θὰ ἔχωμεν τὴν δυνατότητα ἐντὸς 32 ὥρων νὰ ἔχωμεν σιδηροδρομικὴν σύνδεσιν μεταξὺ Μονάχου καὶ Ἀθηνῶν. Θέλω δὲ νὰ πιστεύω, ὅτι ὁ δρόμος τῆς Σερβίας θὰ τελεσθῇ ἐντὸς τοῦ ἔτους.

Ἀπὸ ἀπόψεως τουριστικῶν ἐγκαταστάσεων, ἐγὼ, συμφω-

τὸ παρέλαθεν. Δὲν θέλω νὰ εἶπω, ὅτι δὲν ἔγιναν προηγουμένως ἐργασίαι. Ἀλλὰ ὁ ὄγκος τῆς ἐργασίας ἦτο μικρότερος. Κατὰ τὰ 5 χρόνια ἔγιναν τεράστια ἔργα, λόγω τῆς αὐξήσεως καὶ τῶν ξένων ἔργων. Αὐτὸ τὸ μικρὸν νήπιον ἔπρεπε νὰ μεγαλώσῃ, καὶ διαρκούσης τῆς ἀναπτύξεως του συγχρόνως νὰ εὐρίσκειται συνεχῶς ἐν ὀργανικῇ ἰσορροπίᾳ. Δὲν θὰ καταρθώνετο αὐτὸ τὸ ὅποιον ἐκαταρθώθη ἐὰν δὲν ἐγένετο μία κοινὴ προσπάθεια ὅλων αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων. Πρῶτος ἐγὼ εἶμαι εἰνός ὁ ὅποιος εἶπον ὅτι ὅλα αὐτὰ τὰ ἔργα εἶναι ἔργα κοινῆς προσπάθειας καὶ ὅλων ἐκείνων ἀκόμη οἱ ὅποιοι εἰς τὸ παρελθὸν εἰργάσθησαν διὰ νὰ ἀναπτυχθῇ ὁ τουρισμός. Ἐννοῶ τοὺς πολιτικούς ἀνδρας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ὑπάλληλους, οἱ ὅποιοι κατέβαλον αὐτὴν τὴν μεγάλην προσπάθειαν.

Ν. Μπακόπουλος. Εἶναι δημόσιοι ὑπάλληλοι;

Κ. Τσάτσος. Εἶναι ὑπάλληλοι Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου.

Ν. Μπακόπουλος. Ἀμείβονται ὅπως οἱ Δημόσιοι ὑπάλληλοι;

Κ. Τσάτσος. Ἀμείβονται, κατὰ τὸ πλεῖστον, ὅπως οἱ Δημόσιοι ὑπάλληλοι καὶ μόνον οἱ ἐπὶ συμβάσει, οἱ ὅποιοι εἶναι, κατὰ τὸ πλεῖστον διευθυνταί, ἀμείβονται κατὰ τι περισσότερον. Ὁ μεγαλύτερος μισθὸς μὲ τὰς προσαυξήσεις, τὰς ὁποίας ἔχομεν, δὲν ὑπερβαίνει τὰς 7½ χιλιάδας δραχμῶν.

Ἀλλὰ, κύριοι, δὲν θὰ καταρθώνετο τὸ τεράστιον αὐτὸ ἔργον, ἐὰν δὲν συνέβαλε μὲ πάθος καὶ μὲ ἀγάπην εἰς τὸ ἔργον τοῦτο, μὲ ὅλην του τὴν προσωπικότητα ὁ ἴδιος ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως. Δὲν θὰ εἶχον ἡθικὸν δικαίωμα κάνοντας ἕνα ἀπολογισμόν τοῦ τουριστικοῦ ἔργου καὶ θὰ ἡσθάνονην ὅτι εἶμαι συνεπής, ἐὰν δὲν ἐξῆρα τὸ πάθος, μὲ τὸ ὅποιον ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως εἰργάσθη κατὰ τὰ 6 αὐτὰ χρόνια, διὰ νὰ δημιουργήσῃ αὐτὸ τὸ ἔργον, τὸ ὅποιον εἴτε σὰς ἀρέσει εἴτε δὲν σὰς ἀρέσει, εἶναι ἕνα κάτι, τὸ ὅποιον ἄλλοι θὰ κρίνουν ὀριτικῶς εἰς τὸ μέλλον. Διότι ἡμπορεῖ νὰ ἀμφισβητηθῇ καθεστὸς κυβερνητικὸν ἔργον. Καὶ εἶναι καθήκον

σας, τῆς Ἀντιπολιτεύσεως, νὰ ἀμφισβητῇ τὰ ἔργα καὶ εἶναι καθήκον σας νὰ ἐλέγχετε, διότι ἐὰν δὲν ἡλέγγχετε καὶ ἀπλῶς ἐπαινούσατε, θὰ παρεβιάζατε τὴν ἀποστολὴν σας, ἀλλὰ εἰς τὸν Τουρισμὸν ἐλέγχοντες ὅ,τι πρέπει νὰ ἐλεγχέτε, εἶναι συγχρόνως θέμα δικαιοσύνης νὰ ἀναγνωρίσῃτε ὅτι ἐγένετο μία προσπάθεια σημαντικὴ διὰ τὴν τουριστικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου.

Καὶ αὐτὴν τὴν προσπάθειαν, εἶμαι βέβαιος, ὅτι θὰ τὴν συνεχίσῃ ὁ ἀξιότιμος διάδοχός μου, ὁ Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Προεδρίας Κυβερνήσεως μὲ τὴν συνεχῆ συμπαρουσίαν καὶ τὴν συμπαράστασιν τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως. Καὶ ὅχι μόνον μὲ τὴν συμπαράστασιν τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν ἰδικὴν σας συμπαράστασιν, μὲ τὸν ἰδικόν σας ἐλεγχον, μὲ τὰς ἰδικὰς σας εἰσηγήσεις. Διότι ἐγὼ πιτεύω, κ. συνάδελφοι, ὅτι αὐταὶ αἱ συζητήσεις, ὅταν διεξάγονται ἐπὶ ἐνὸς ὑψηλοῦ ἐπιπέδου, ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου εἰς τὸ ὅποιον πάντοτε ἐφίλοδόκησα νὰ κρατήσω τὰς συζητήσεις αὐτάς, αἱ συζητήσεις αὐταὶ, εἴτε πρόκειται περὶ νομοσχεδίου, εἴτε πρόκειται περὶ ἐπερωτήσεως, βοηθοῦν τὴν Κυβέρνησιν καὶ βοηθοῦν τὸν τόπον. Καὶ δι' αὐτὸ, ἐγὼ τοῦλάχιστον, ἀν καὶ ἡ ἐπερωτήσις αὐτὴ ἀφεώρῃ ἐλεγχον κυρίως ἐποχῆς, ἡ ὁποία μὲ ἀφορᾷ, ἐγὼ τοῦλάχιστον ἐκφράζω τὰς εὐχαριστίας μου πρὸς ἐκείνους, οἱ ὅποιοι μοῦ ἔδωσαν τὴν εὐκαιρίαν νὰ εἶπω τὰς σκέψεις μου. (Χειροκροτήματα ἐκ τῆς κυβερνητικῆς πλευρᾶς).

(Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως).

Π. Λυκουρέζος. Κύριε Πρόεδρε, νὰ διακόψωμεν.

Πρόεδρος. Ἐὰν συμφωνῇ ἡ Βουλὴ.

Πολλοὶ βουλευταί. Μάλιστα, μάλιστα.

Μεθ' ὅ. συνανέσει τῆς Βουλῆς, περὶ ὥραν 11.10' μ.μ., λύσει τὴν συνεδρίαν δι' αὐριον καὶ ὥραν 6.30' μ.μ., μὲ θέμα Ἑρμησίας Διατάξεως Ἀναφοράς. Ἐρωτήσεις καὶ Νομοθετικὴ Ἐργασίαν.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ

ΕΠΙΣΗΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΣΤ' - ΣΥΝΟΔΟΣ Α'.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΕ'.

Τρίτη 13 Μαρτίου 1962

Ὦραν 7 μ. μ., ὁ Πρόεδρος κ. Κ. Γ. Ροδόπουλος, ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἑδρας καὶ διαπιστώσας τὴν ὑπαρξὴν ἀπαρτίας, κηρύσσει τὴν ἐναρξὴν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικά τῆς προηγούμενης συνεδριάσεως.

Ἀνακοινῶνται τὰ ἑξῆς :

Ὁ βουλευτὴς Πέλλης κ. Ἀ. Π. Γρηγοριάδης κατέθεσε δῆλωσιν, ὅτι προσχωρεῖ εἰς τὸ ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ κ. Σ. Μαρκεζίνου Κόμμα τῶν Προοδευτικῶν.

Ὁ βουλευτὴς κ. Ἡλ. Τσιριμῶκος ζητεῖ μηνιαίαν ἀδειαν, προκειμένου νὰ ἀπουσιάσῃ εἰς τὸ Ἑξωτερικόν.

Ὁ βουλευτὴς κ. Γ. Κ. Λαβάνης ζητεῖ δεκαπενθήμερον ἀδειαν, προκειμένου νὰ ἀπουσιάσῃ εἰς τὸ Ἑξωτερικόν.

Ὁ βουλευτὴς κ. Δ. Πατέρης ζητεῖ μηνιαίαν ἀδειαν, προκειμένου νὰ ἀπουσιάσῃ εἰς τὸ Ἑξωτερικόν.

Ὁ βουλευτὴς κ. Μ. Σέωλου ζητεῖ ὀκταήμερον ἀδειαν, προκειμένου νὰ ἀπουσιάσῃ εἰς τὸ Ἑξωτερικόν.

Ἡ Βουλὴ, ἐρωτώμενη, ἐγκρίνει τὴν χορήγησιν τῶν ἀδειῶν τούτων.

Ὁ κ. Δ. Δαδάκης (Υπουργὸς Ἑσωτερικῶν) καταθέτει σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 69/1961 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου «περὶ ρυθμίσεως θεμάτων ἀφορώτων εἰς τὴν λειτουργίαν τῶν Σχολῶν Χωροφυλακῶν».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. Κ. Χριστόπουλος, Π. Ξενοδοχείδης, Γ. Παπαπέτρου, Σ. Πολυζωγράφου, Ν. Φαρμάκης καὶ Γ. Βαρθολομαίου καταθέτουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀφορώτων: α) εἰς παράτασιν προθεσμίων ἐνέργειαν δι' ἄξεων ὑπὲρ πολέμιστων — πτυχιούχων τῆς Ἰατρικῆς, β) εἰς κύρωσιν συμβάσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου μετὰ τῆς Παγκρητίου Ἐνώσεως τῶν Η.Π.Α., γ) εἰς τὴν λειτουργίαν τῆς Παιδιατρικῆς Κλινικῆς τοῦ Νοσοκομείου Ζακύνθου, δ) εἰς ρύθμισιν θεμάτων τιμῶν τοῦ συνόμου «Ἀξίδος» Θεσσαλονίκης, ε) εἰς παράτασιν χρόνου ἐπιτάξεως οὐκισμάτων δι' ὁμαδικὰ στεγασεῖς προσώπων, στ) εἰς ἰδρύσιν Ὑγειονομικοῦ Σταθμοῦ ἐν Μακρυνιώμῃ, ζ) εἰς ἀποστολὴν παιδῶν εἰς Παιδικὰ Ἐξοχὰς, η) εἰς παράτασιν ὁρίου ἡλικίας Διεθυντοῦ τοῦ Π.Ι.Κ. Π.Α.».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. Α. Παπαχρήστου, Σ. Παπαδάκης, Δ. Κίνας, Μ. Μυριδάκης, Κ. Ράλλης καὶ Ν. Σκανδαλάκης καταθέτουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἀντικαταστάσεως τῆς παραγρ. 3 τοῦ ἀρθροῦ 14 τοῦ Ν. 4053/60 «περὶ ὁργανώσεως τοῦ Ἀντιφυματικοῦ Ἀγῶνος».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. Γ. Μεταξᾶς καὶ Μ. Μυριδάκης καταθέτουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἀντικαταστάσεως τῆς παραγρᾶφου 3 τοῦ ἀρθροῦ 14 τοῦ Νό-

μου 4053/60 «περὶ ὁργανώσεως τοῦ Ἀντιφυματικοῦ Ἀγῶνος».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. Χ. Μποργᾶς, Γ. Σπύρου καὶ Σ. Ἀθανασιάδης καταθέτουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἀντικαταστάσεως τῆς παραγρᾶφου 3 τοῦ ἀρθροῦ 14 τοῦ Νόμου 4053/60 «περὶ ὁργανώσεως τοῦ Ἀντιφυματικοῦ Ἀγῶνος».

Ὁ βουλευτὴς κ. Χ. Γραμματίδης καταθέτει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἀντικαταστάσεως τῆς παραγρᾶφου 3 τοῦ ἀρθροῦ 14 τοῦ Νόμου 4053/60 «περὶ ὁργανώσεως τοῦ Ἀντιφυματικοῦ Ἀγῶνος».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. Σ. Πολυζωγράφου, Χ. Μποργᾶς, Π. Βαρδινουγιάννης καὶ Γ. Σπύρου καταθέτουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἀντικαταστάσεως τῆς παραγρ. 3 τοῦ ἀρθροῦ 14 τοῦ Ν. 4053/60 «περὶ ὁργανώσεως τοῦ Ἀντιφυματικοῦ Ἀγῶνος».

Καταχωροῦνται ὡσαύτως αἱ κάτωθι ἀπαντήσεις διαφόρων Ὑπουργείων ἐπὶ ἐρωτήσεων κ.κ. βουλευτῶν.

Α') Τοῦ Ὑπουργείου Βορείου Ἑλλάδος

1) Ἐπὶ ἐρωτήσεως τῶν βουλευτῶν κ.κ. Β. Ἐφραιμίδη, Δ. Κελεμελίδη.

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1052/30.1.1962 ὑμετέρου ἐγγράφου, δι' οὗ διεδικάσθη ἡμῖν ἡ ὑπ' ἀριθ. 308 ἐρώτησις τῶν βουλευτῶν κ.κ. Δ. Κελεμελίδη καὶ λοιπῶν «περὶ παραπόνων τοῦ προσωπικοῦ Ὄργανισμοῦ Ὑδρεύσεως διὰ τὴν καθυστέρησιν τῆς ἐγκρίσεως τοῦ νέου Κανονισμοῦ αὐτῶν», ἔχομεν τὴν τιμὴν ν' ἀποστείλωμεν συνημμένως ἀντίγραφον τῆς σχετικῆς ὑπ' ἀριθ. 850/16.2.1962 ἀναφορᾶς τοῦ ὡς ἄνω Ὄργανισμοῦ πρὸς ἐνημέρωσιν ἡμῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Φεβρουαρίου 1962

Ὁ Ὑπουργὸς
Δ. ΜΑΝΕΝΤΗΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΥΔΡΕΥΣΕΩΣ

Ἀριθ. Πρωτ. 850

Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Βορείου Ἑλλάδος
Ἐρώτησις βουλευτῶν κ.κ. Δ. Κελεμελίδη καὶ Β. Ἐφραιμίδη διὰ τὴν καθυστέρησιν ἐγκρίσεως τοῦ ὑποβληθέντος σχεδίου τροποποιήσεως τοῦ Ὄργανισμοῦ Ὑπηρεσιῶν.

Εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 913 ἐ.ε. ὑμετέρας διαταγῆς, λαμβάνομεν τὴν τιμὴν ν' ἀναφέρωμεν ὅτι τὸ Διοικητικὸν ἡμῶν Συμβούλιον εἰσηγγέσει τῆς ὑπηρεσίας συνηκρότησιν εἰδικὴν ἐκ μελῶν τοῦ Ἐπιτροπῆς πρὸς ἐξέτασιν τοῦ θέματος τῶν ἐκ τῆς αὐξήσεως τοῦ ὄγκου τῶν ἐργασιῶν τοῦ Ὄργανισμοῦ προκληθέντων διοικητικῶν θεμάτων καὶ ὑποβολὴν αὐτῶν πρὸς τὸν ὡς ἄνω σκοπὸν ἐνδεικνυομένων τροποποιήσεων καὶ συμπληρώσεων τοῦ ἱσχύοντος Ὄργανισμοῦ Ὑπηρεσιῶν μας τῶσον διὰ τὴν ἐπιβαλλομένην αὐξήσιν τῶν ὁργανικῶν θέσεων ὅσον

και ικανοποιήσιν των απασχολούντων το προσωπικόν μας ζητημάτων.

Η ως άνω Επιτροπή απασχοληθείσα επί του θέματος εις επανειλημμένα συνεδριάσεις της και έχουσα υπ' όψει τα υπό του Συνδέσμου Προσωπικού διατυπωθέντα αιτήματα υπέβαλε το πόρισμά της εις το Διοικητικόν ήμων Συμβούλιον, όπερ αποδεχθέν τας εισηγήσεις της εξέπνευσε σχέδιον τροποποιήσεων του Οργανισμού Υπηρεσιών μας υποβληθέν εις το Προϊστάμενον ήμων Υπουργείον Δημοσίων Έργων διά της υπ' αριθ. 5173)9.9.61 αναφοράς μας. Το Υπουργείον ήτήσατο ώρισμένας διευκρινίσεις επί του σχεδίου, αίτινες τήν παρεσχέθησαν, διά της υπ' αριθ. 8443)24.1.1962 αναφοράς μας, ήδη δε το ζήτημα εγκρίσεως προωθείται παρά του Υπουργείου Δημοσίων Έργων διά τας απαιτούμενας διατυπώσεις προς έκδοσιν του σχετικού Βασιλικού Διατάγματος.

Τέλος αναφέρωμεν ήμιν, ότι κατά το λήξαν έτος επί ύλικού αριθμού υπηρετούντων υπαλλήλων 230 απέβισαν τέσσαρες.

Εν Θεσσαλονίκη τη 16 Φεβρουαρίου 1962

Ο Προϊστάμενος Υπηρεσιών

Δ. ΜΙΧΑΗΛ

2) Επί έρωτήσεως των βουλευτών κ.κ. Δ. Κελεμελίδη, Β. Έφραιμίδη, Γ. Τσαρούχα.

Εις απάντησιν του υπ' αριθ. 12060)11.12.1961 ήμετέρου έγγραφου, δι' ου διεβιβάσθη ήμιν ή υπ' αριθ. 20 έρώτησις των βουλευτών κ.κ. Β. Έφραιμίδη και λοιπών περί στεγάζσεως του Γυμνασίου Γιαννιτσών εις ακατάλληλον και έτοιμόρροπον κτίριον, έχομεν την τιμήν να πέμπωμεν συνημμένως αντίγραφον της υπ' αριθ. 33475)61)6)62 αναφοράς της οικείας Νομαρχίας, προς ενημέρωσιν ήμων επί του άνωτέρω έρωτήματος.

Εν Θεσσαλονίκη τη 24 Φεβρουαρίου 1962

Ο Υπουργός

ΔΙΟΝ. ΜΑΝΕΝΤΗΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΠΕΛΛΗΣ

Αριθ. πρωτ. 33475)61.

Εν Έδέσση τη 8 Φεβρουαρίου 1962

Π ρ ο ς

Τον κ. Υπουργόν Βορείου Ελλάδος

Θεσσαλονίκη ν

Λαμβάνομεν την τιμήν, εις εκτέλεσιν της έν περιλήψει ήμετέρας διαταγής, άφορώσης εις έρώτησιν έν τη Βουλή των Έλλήνων προς τους κ. Υπουργούς Εθνικής Παιδείας και Βορείου Ελλάδος βουλευτών της Ε.Δ.Α. περί της καταστάσεως του κτιρίου, εις δ στεγάζεται το Γυμνάσιον Γιαννιτσών και της τοιούτης του κτιρίου των Γυμνασίων (Αρρένων και Θηλέων Έδέσσης), να αναφέρωμεν ήμιν τ' ακόλουθα:

Ι. Γυμνάσιον Γιαννιτσών.

Το Γυμνάσιον Γιαννιτσών, αριθμούν υπερπεντακοσίους μαθητάς, στεγάζεται εις ιδιωτικόν κτίριον ιδιοκτησίας της Εκκλησιαστικής Κοινότητος των Καθολικών «Αγιος Πέτρος Γιαννιτσών» επί ένοικίω καταβαλλομένω υπό του Κράτους. Το κτίριον τούτο είναι πράγματι πεπαλαιωμένον και ακατάλληλον έν πολλοίς διά την στέγασιν του πολυπληθούς γυμνασίου.

Το θέμα τούτο άνησχόλησε κατ' επανάληψιν τόν υποφαινόμενον και την οικείαν υπηρεσίαν της Νομαρχίας. Προς πλήρη ενημέρωσιν ήμων, αναφέρωμεν ότι:

α) Εις χορηγηθέν υπό του Δήμου Γιαννιτσών οικόπεδον και διά τοπικών πόρων, έχουν εκτελεσθή οικοδομικαί εργασίαι ανεγέρσεως του νέου Γυμνασίου μέχρι της βάσεως, συμφώνως προς έγκεκριμένην μελέτην υπό του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας.

β) Διά της υπ' αριθ. 11998)31.3.61 αναφοράς προς το Υπουργείον Συντονισμού, έζήτουν την χορήγησιν πιστώσεως 750.000 δραχμών διά την ανέγερσιν Γυμνασίου και Δημοτικού Σχολείου εις Γιαννιτσά.

γ) Ωταύτως, δι' όμοιαν αναφοράς υπ' αριθ. 12000)31.3.1961 προς το Υπουργείον Παιδείας, έζήτητα την χορήγησιν πιστώσεως διά τόν αυτόν σκοπόν.

δ) Ενίσχυσιν, ωταύτως, διά το Γυμνάσιον Γιαννιτσών έζήτηθη παρά του υποφαινόμενου διά του υπ' αριθ. 11999)1961 έγγραφου και παρά του έράνου «Πρόνοια Συμμοριοπλήκτων».

Εκ των γλίσχρων πόρων του Νομαρχιακού Ταμείου του παρελθόντος οίκον. έτους 1961, δέν κατέστη δυνατόν να χορηγηθή χρηματικόν ποσόν προς τόν άνωτέρω σκοπόν, καθ' όσον άφ' ενός μέν αντιμετωπίσθησαν πλέον έπείγουσαι διδακτηρικαί ανάγκαι του Νομού, άφ' έτέρου δε διότι και εάν χορηγηίτο τοιαύτη, θα ήτο άδύνατον να αντιμετωπισθή το πρόβλημα.

Κατόπιν της ήμετέρας, έν περιλήψει, διαταγής και σχετικής αναφοράς του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων του Γυμνασίου Γιαννιτσών διά της υπ' αριθ. 33125) Διαταγής ήμων, Διευθυντής των Τεχνικών Υπηρεσιών του Νομού, επισκεφθείς το έν λόγω διδακτήριον, υπέβαλε την υπ' αριθ. 93)18.1.1962 αναφοράν, καταλήγουσαν ούτω:

«Ληπτέα μέτρα:

1. Το κτίριον τούτο, από απόψεως δομής και στατικής του φέροντος οργανισμού, δέν παρουσιάζει ανεπάρκειαν, πλην του ξυλίνου δαπέδου του υπέρους, το όποιον είναι στατικώς ανεπαρκές και κρίνεται ακατάλληλον και επικίνδυνον και δέον όπως έκκενωθή άμέσως, προς πρόληψιν δυστυχημάτων και απάχαρυνθῇ παντελώς ή άνοδος των μαθητών προς το υπέρους.

2. Το κτίριον τούτο, λόγω της διαρρυθμίσεως των αίθουσών και έν γένει λειτουργικών χώρων, από απόψεως αισθητικής και υγιεινής, κρίνεται έντελώς ακατάλληλον ως διδακτήριον και δέον όπως ή πόλις αποκτήτη σύγχρονον διδακτήριον. Ήδη εις χορηγηθέν οικόπεδον υπό του Δήμου Γιαννιτσών και διά τοπικών πόρων έχουσιν εκτελεσθή οικοδομικαί εργασίαι του νέου κτιρίου του Γυμνασίου μέχρι της βάσεως, συμφώνως προς την έγκεκριμένην μελέτην υπό του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.

3. Μέχρι της ολοκληρώσεως των έργων του νέου κτιρίου και διά την ήμολήν λειτουργίαν του Γυμνασίου εις το κτίριον τούτο, δέον όπως εκτελεσθούν εις το οίκημα μερικαί επισκευαί των κουφωμάτων, του δαπέδου, όροφών και ηλεκτρικής εγκαταστάσεως, συνολικής δαπάνης 70.000 δραχμών περίπου».

Κατόπιν των άνωτέρω, εκ του Νομαρχιακού Ταμείου οίκον. χρήσεως 1962 θέλωμεν διαθέσει κονδύλιον κατά την άνωτέρω αναφοράν της Τεχνικής Υπηρεσίας διά τας έπείγουσας ανάγκης επισκευάς και έφ' όσον θάσει τών κειμένων διατάξεων περί ένοικιοστασίου και μισθώσεως, δοθέντος ότι, το περί ου ο λόγος άκίνητον είναι μισθιον και όχι ιδιοκτησία του Δημοσίου, είναι τούτο έπιτρεπτόν εις βάρος του Δημοσίου εξ ολοκλήρου ή έν μέρει και κατά το ύπόλοιπον εις βάρος του έκμισθωτού.

Προς τούτο παρακαλούμεν όπως ενεργήσῃτε παρά τῷ Υπουργείῳ Παιδείας διά την χορήγησιν έκτακτου πιστώσεως προς κατασκευήν του Α' τουλάχιστον όρόφου του νέου διδακτηρίου, διά την πρόχειρον στέγασιν του Γυμνασίου.

ΙΙ. Διδακτήριον Γυμνασίων Έδέσσης,

Τα Γυμνάσια Αρρένων — Θηλέων Έδέσσης συστεγάζονται εις κοινόν διδακτήριον. Το διδακτήριον τούτο εύρίσκεται εις καλήν μάλλον κατάστασιν. Εκ του Ταμείου ανεγέρσεως διδακτηρίων του Νομού διετέθη κανδύλιον 130.000 δραχμών εκ της χρήσεως 1961 διά την αλλαγήν των ξυλίνων πατωμάτων, ήτις και έγινετο ήδη και διά την κατασκευήν μιας νέας αίθούσης. Διά την ανέγερσιν Γυμνασίου Θηλέων έχει χορηγηθή οικόπεδον υπό του Δήμου Έδέσσης.

Το Υπουργείον Παιδείας διέδωκεν έκτακτον προς τούτο πίστωσιν κατά το 1961, ανερχομένην εις 300.000 δραχμάς.

Υποβάλλων και επί του προκειμένου την παράκλησιν όπως δι' ήμετέρας ενεργείας παρά τῷ Υπουργείῳ Παιδείας χορηγηθή και νέα έκτακτος πίστωσις, προς έναρξιν της ανεγέρσεως διά την αποσυμφορήσιν και την εύρυθμότεραν λειτουργίαν

δομᾶς ανεξαρτήτως ἐὰν αὐταὶ κατεδαφισθῶν καὶ ἀνεγερ-
θῶν ἐκ νέου. Ἡ εἰρησὶς αὐτῇ ἐπέφερεν ἀναστάσεων εἰς
τοὺς ἐνδιαφερομένους ἰδιοκτητὰς καὶ μισθωτάς. Ὁ Ἐμπορι-
κὸς Σύλλογος θεωρεῖ τὸ μέτρον αὐτὸ ἐπικίνδυνον, διότι θά
φέρει ἓνα σταμάτημα εἰς τὰς συναλλαγὰς τῶν παλαιῶν οἰκο-
δομῶν. Διευρύνεται τις, διὰ τὴν αἰ παλαιὰ οἰκοδομαὶ δὲν κατε-
δαφίζονται διὰ τὰ ἐγεσθῶν νέαι. Ἐλλείπουν τὰ χρήματα καὶ
τὸ Κράτος, νοῦζω, ὅτι θὰ ὤφειλε νὰ βοηθήτῃ εἰς τοῦτο.
Ὅσοι δὲν κτίζουν, δὲν ἔχουν τὰ μέσα ποὺς τοῦτο καὶ πρέπει
νὰ πάρουν δάνεια τοκονρεωλυτικὰ ἢ ἀνεγείρουν νέας οἰκοδο-
μὰς, ὅτε καὶ στοὰὶ θὰ γίνουν καὶ θὰ περσοσθῶν τὸ κακὸν
τῆς ἐπεκτάσεως τῶν Ἀθηνῶν, εἰς βάρος τῆς Ἑθνικῆς οἰκο-
νομίας.

Νομίζω, λοιπόν, ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς θὰ ποίπει νὰ πληρο-
φορήσῃ τὴν Βουλὴν καὶ δι' αὐτῆς ὅλους τοὺς ἐνδιαφερομέ-
νους κατὰ πῶς τὸν τρόπον σκέπτεται νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸ θέμα
αὐτό, διότι ὅπως εἶπον τόσον ὁ ἐμπορικὸς κόσμος, ὅσον καὶ οἱ
ἰδιοκτῆται τῶν παλαιῶν οἰκίων τοῦ κέντρου, εἰσπνόνται εἰς
ἀναστάσεις. Ἰδίως οἱ τελευταῖοι, οἱ ὁποῖοι ὑπέστησαν τὸ
ἐνοικιστάσιον ἀπὸ τὸν ποῦτον πανγκόσμιον πόλεμον, συνεχῶς
δὲν πρέπει νὰ ὑποστοῦν νέας ζημίας, τὰς ὁποίας ἀτυγῶς ὑ-
φίστανται καὶ μόνον ἐκ τῆς εἰδήσεως ὅτι ἡ ἐκμετάλλευσις
τῶν ἀκινήτων τῶν εἶναι ὑπὸ περιορισμὸν καὶ τελεῖ ὑπὸ τὴν
ἀπειλὴν τῶν στοῶν.

Α. Θεοδοσιάδης (Ὑφυ. Δημ. Ἐργων). Κύριοι συνά-
δελφοι, ἡ συνεγερθεῖσα αὐξήσις τῆς κυκλοφορίας αὐτοκινή-
των ἄγει τὰς ὑποθεσίας τοῦ Ὑπουργείου εἰς τὸ νὰ σκεφθῶν
κατὰ ποῖον τρόπον θὰ ἀντιμετωπισθῇ αὐτὴ ἡ αὐξήσις τῆς
κυκλοφορίας τῶν τροχοφόρων.

Τοῖς λύσεις ἀντιμετωπίζει τὸ Ὑπουργεῖον διὰ τὴν ἀντι-
μετώπισιν τοῦ θέματος αὐτοῦ. Ποῦτον τὴν κατασκευὴν ὑπο-
γείου ὁδοῦ διὰ τὰ αὐτοκίνητα. Δεύτερον, τὴν κατασκευὴν ἀνω-
γείου ὁδοῦ καὶ τοίτον, τὴν διαπλάτυνσιν ὑφιστάμενων ὁδῶν,
ὥστε τὰ ὑφιστάμενα σήμαρον πεζοδρομια, νὰ μετατεθῶν ἐκεί-
θεν τῶν ὑφιστάμενων σήμαρον οἰκοδομικῶν γκαμῶν. Ἡ κα-
τάστασις αὐτὴ προεβλέσθη ἀπὸ ἐτῶν καὶ ὑπεχρέωθησαν οἱ
ἀνεγείροντες νέας οἰκοδομὰς νὰ κατασκευάσων στοὰς διὰ τὴν
ἐξυποθέτησιν τῶν πεζῶν. Διὰ τὰ μὴ δοθῇ δὲ ἀποζημιώσεις
εἰς τοὺς ἰδιοκτῆτας τῶν οἰκοδομῶν αὐτῶν, ἐπετοπῆ εἰς αὐ-
τοὺς νὰ ἀνεγείρουν ἓνα ἐπὶ πλέον ὄροσον εἰς τὰς οἰκοδομὰς
τῶν. Τὸ ζήτημα οὕτως αὐτὸ δὲν ἔλυσε τὸ θέμα τῆς κυκλοφορίας
τῶν τροχοφόρων, διότι εὐρίσκονται τμήματα τῶν ὡς ὄν ὁδῶν
ἄνευ στοῶν καὶ ἡ ὑποθεσία ποὺ τῆς καταστάσεως αὐτῆς εὐρε-
θεῖσα, ἤρχισε νὰ μελετᾷ τὸν τρόπον διευρύνσεως τῶν ὁδῶν. Δὲν
εἶμαι εἰς θέσιν νὰ εἶπω αὐτὴν τὴν στυγερὴν τὴν οἰστικὴν λύ-
σιν εἰς τὴν ὁποίαν θὰ κατὰλήξωμεν. Πάντως διὰ τοὺς ἰδιο-
κτῆτας εἶναι δυνατόν ἀντὶ καταβολῆς ἀποζημιώσεως νὰ λη-
σθῇ τὸ μέτρον τῆς ἐπεκτάσεως καθ' ὅσον τῆς οἰκοδομῆς εἰς
ἀντιστάθμισμα τοῦ ἀποκοπόμενου τμήματος τοῦ ἰσογείου. Λό-
γω τῆς κατασκευῆς στοῶν. Γεννᾶται κυρίως ζήτημα διὰ τοὺς
ἐμπόρους, τοὺς μισθωτάς τῶν καταστημάτων. Τοὺς διαβε-
βαίωμεν ὅτι δὲν πρόκειται νὰ λυθῇ τὸ θέμα πρὶν ἔλθωμεν
εἰς συνεννότην με τοὺς ἐμπόρους, βιοτέχνους καὶ λοιποὺς
ἐπαγγελματίας, μισθωτάς ἢ ἰδιοκτῆτας καταστημάτων. Δὲν
θὰ προωδηθῶμεν εἰς οὐδέμιαν νομοθετικὴν οὐδυσιν τοῦ ζη-
τήματος πρὶν ἔλθωμεν εἰς συνεννότην με αὐτοὺς καὶ τοὺς
ἰδιοκτῆτας τῶν οἰκίδων.

Α. Μπορνιαῆς. Κύριοι Πρόεδρε, εἶναι καθυσταστικὴ
ἡ ἀπάντησις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ὅτι τὸ θέμα ἀνέγκει εἰς τὴν
μέλλον. Ἀλλὰ, γάρω, διότι ἀνεγνώσκειν ὁ κ. Ὑπουργὸς ὅτι
ἀντιμετρεῖ τὸν κόσμον ἐκ τοῦ γεννηθέντος ὅτι τὸ θέμα παραμένει
ἐκκενρὸς. Ἐπὶν ὁ κ. Ὑπουργὸς ὅτι θὰ δοθῇ εἰς ἐπὶ πλέον
ἄρτος ἐκ τοῦ ὑπογεγραμμένου νὰ κατασκευάσων στοὰς. Ἀλλὰ
αὐτὸ θὰ συμβῇ ἐὰν θὰ κατεδαφισθῇ ἡ οἰκοδομὴ καὶ ἀνοικο-
δομηθῇ νέαι. Αὐτὸ εἶναι ὁδὸν. Λέγεται οὖν ὅτι θὰ πάρουν
μόνον τὴν ἰσχύειον τοῦ ἐπιπροσθίου μέσου τῆς οἰκοδομῆς καὶ
ἐπὶ αὐτοῦ θὰ κατασκευάσων στοὰν, γὰρὶς δηλαδὴ νὰ γίνῃ
εἰς ὑπερῶς ἀνοικοδομήσεως ὁλοκληρῶν τῆς οἰκοδομῆς. Αὐτὸ
εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀντιμετρεῖ καὶ τοὺς ἰδιοκτῆτας καὶ τοὺς
ἐμπόρους. Δὲν ὀφείλει λοιπόν ἡ εἰς ὕψος μελλοντικὴ ἀντι-

ποχή. Τὸ θέμα χρειάζεται πολλὴν περισκεψιν καὶ μελέτην
καὶ πρέπει νὰ ἀκούσθῶν ὅλοι οἱ ἐνδιαφερόμενοι.

Α. Θεοδοσιάδης (Ὑφυ. Δημ. Ἐργων). Ὅσον ἀφο-
ρᾷ τὸ θέμα τῆς ἐλάξεως τῶν ἰδιοκτητῶν, σὰς ἐπαναλαμβάνω
ὅτι ὁ χώρος ὁ ὁποῖος θὰ ἀφαιρεθῇ ἐκ τῆς προσόψεως τῆς
οἰκοδομῆς ἐν τῷ ἰσογείῳ ἢ θὰ ἀπαλλοτριωθῇ καὶ θὰ ἀπο-
ζημιωθῇ ὁ ἰδιοκτῆτης ἢ θὰ δοθῇ εὐχέρεια ἀνεγέρσεως νέου
ρόφου χορηγούμενων καὶ ἀναλόγων δανείων.

Πρόεδρος. Ἡ ὑπ' ἀριθ. 8 τῶν κ.κ. Ἀλλαμανῆ καὶ
Λούλη, δι' ἧς ζητοῦν νὰ πληροφωρηθῶν ἐὰν θὰ ἱκανοποιηθῇ
τὸ αἶτημα τῶν σεισμοπλήκτων τῆς Χώρας περὶ ἀποσβέσεως
τῶν εἰς αὐτοὺς χορηγηθεισῶν κατὰ καιροὺς ἀρωγῶν. Ὁ κ.
Ἀλλαμανῆς ἔχει τὸν λόγον.

Κύριε Ἀλλαμανῆ, προηγουμένως ἤθελα νὰ σὰς δώσω μίαν
ἐξηγήσιν. Γνωρίζετε ὅτι ὑπάρχει ἓνα εἶδος πολέμου μεταξὺ
Βόλου καὶ Λαρίσης. Δὲν θὰ ἤθελα τὴν ἀπομόνωσιν τὴν ὁποίαν
εἶχε κάμει εἰς τὸ θέμα ὁ κ. Γκαλαθᾶνης νὰ τὴν περιλάβω εἰς
ὁλόκληρον τὴν Ἑλλάδα, εἰς τρόπον ὥστε νὰ φανῶ δυσμενῆς
εἰς τὸν Βόλον. Ἐγὼ κουρασθῇ νὰ ἀπολογουμαι εἰς τὸ θέμα
αὐτό, δι' αὐτὸ δὲν ἠθέλησα νὰ συνδέσω τὰς δύο ἐρωτήσεις.

Σ. Ἀλλαμανῆς. Μόνον ποὺ σὰς διέφυγεν, κ. Πρόεδ-
ρε, ὅτι τὴν ἐρώτησιν ποὺ θὰ ἀναπτύξω τὴν ἔχει ὑπογράψαι
καὶ ἄλλος συνάδελφος ὁ κ. Λούλης.

Πρόεδρος. Κύριε βουλευτά, δὲν μοῦ διέφυγεν. Ἀλλὰ
ἐγὼ διαβάζω κυρίως τὸ κείμενον, καὶ τὸ κείμενον καθορίζει
τὴν ἐρώτησιν καὶ ὅχι αἱ ὑπογραφαί. Διότι ἄλλως αἱ ὑπογραφαί
τοῦ κ. Μπορνιαῆ ἢ τοῦ κ. Ζορμπᾶ ἔπρεπε νὰ ἰσχύουν διὰ τὰ
θέματα ἐπὶ τῶν ὁποίων οὐκ ἔλθουν.

Σ. Ἀλλαμανῆς. Κύριε Πρόεδρε, ὡς ἐνεφανίσθη τὸ
θέμα παρὰ τοῦ ἀξιοτίμου συναδέλφου κ. Γκαλαθᾶνη, κυρίως
ἐνετοπισθῇ εἰς τὴν ὑπαρξιν ἀκρίβη ἀστέγνων ἐν Βόλῳ διαμε-
νόντων εἰς παραπήγματα, τὸ θέμα δὲν ἔναι τοπικὴν σημα-
σίαν. Εἶναι θέμα γενικώτερον, καὶ ἀφορᾷ ὅλας τὰς σεισμο-
πλήκτους περιοχὰς τῆς χώρας, αἱ ὁποῖαι ὑπέστησαν στυγα-
νὰς καταστροφὰς ἀπὸ τὴν μανίαν τοῦ Ἐγγελάδου. Προάγμα-
τι, εἶναι βέβαιον ὅτι κατὰ ἓνα ἀνόμελον καὶ βίαιον πόλεμον
ἐσταμάτησε πρὸ τριετίας περίπου ἡ ἀνοικοδόμησις τῶν σει-
σμοπλήκτων περιοχῶν Θεσσαλίας, διότι εἶχε λήξει ἡ γοῆ-
σις τοῦ οἴκου, ἔτους καὶ δὲν εἶγον ἀναγορεῖ πιστώσεις εἰς
τὸν νέον ποῦπολογισμὸν, καὶ ἐκ τοῦ λόγου αὐτοῦ ὁ τότε Ὑ-
πουργὸς Οἰκισμοῦ ἐβέβαιωσε σκόπιμον νὰ σταματήσῃ τὴν
ἀνοικοδόμησιν τῆς σεισμοπλήκτου αὐτῆς περιοχῆς. Προάγματι,
ὅμως, ἀπομένει ἔργον ποδὸς ἐκτέλεσιν, ἐὰν μάλιστα ἀποδεχθῇ
τὴν πρότασιν τοῦ κ. Γκαλαθᾶνη καὶ ἐπισκευθῇ προσωρινῶς
τὴν Θεσσαλίαν, τότε θὰ διαπιστώσῃ ἰδίως οὕτως ὅτι ἔσοι δὲν
ἀποκαταστάθην, ἀρκετοὶ σεισμὸπλήκτοι, ὅτι δὲν πρόκειται
μόνον περὶ παραπηγματοῦνων προσόμων, μὴ ἀποκατασταθέν-
των, ἀλλὰ καὶ περὶ γλιτῶν σεισμοπλήκτων κατοίκων τῆς
Θεσσαλίας, οἱ ὁποῖοι διὰ διασφόρους λόγους (τοπικούς, προσω-
πικών, πολ. φρονήματα), δὲν κατέστη δυνατόν νὰ λάβουν τὴν
ἀρωγὴν ποδὸς ἀνοικοδόμησιν. Ὑπάρχει συνεπῶς θέμα πρῶ-
τον, ἡ συμπλήρωσις τῆς στεγνώσεως σεισμοπλήκτων τῆς περι-
οχῆς Θεσσαλίας, οἱ ὁποῖοι δὲν ἔτυγον ἀρωγῆς διὰ τὴν ἀνοικο-
δόμησιν τῶν οἰκίδων τῶν. Θέμα δεύτερον, κύριε Πρόεδρε, εἶ-
ναι, τοῦ τί θὰ γίνῃ με τὴν τακτικὴν τὴν ὁποίαν κατ' ἐντολὴν
τῆς Κυβερνήσεως ἀκολουθεῖ ἡ Ἀγροτικὴ Τρόπεα διὰ τὴν
εἰσπραξίν τῶν γλίστρων ἀρωγῶν, αἵτινες ἐρορηθήσαν εἰς
σεισμοπλήκτους ἀγρότας διὰ τὴν ἀνέγερσιν τῆς καταπονομέ-
νης κατοικίας τῶν. Προάγματι δέ, ποίπει νὰ γνωρίζετε ὅτι
εἰς τὴν Δυτικὴν Θεσσαλίαν κυρίως, ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἔτυγον
ἀρωγῆς ἦσαν κατὰ 90% σεισμὸπλήκτοι ἀγρόται. Ποδὸς τοὺς
ἀνθρώπους αὐτοὺς διὰ τὴν οἰκοδόμησιν τῆς καταπονομένης
ἀκινήτου περιουσίας τῶν ἐδόθησαν ἀρωγαὶ ἀπὸ 16-25 κιλιά-
δας περίπου δραχμῶν, αἵτινες ὅμως ἀπετέλουν τὸ 1/3 τῆς
ὅλης δαπάνης κατασκευῆς τῶν καταστραφεισῶν οἰκίδων τῶν.
τὰ δὲ ἔτετα 2/3 ἀντιλαμβάνεσθε κατὰ ποῖον τρόπον καὶ ὑπὸ
ποῖους βαυτερούς ὄρους ἐδανείσθησαν οἱ σεισμὸπλήκτοι ἀπὸ
ιδιώτας. Ἀντιλαμβάνεσθε συνεπῶς, ὅτι ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐ-
τὰς οἱ δυστυχεῖς αὐτοὶ σεισμὸπλήκτοι ἀγρόται δὲν εἶναι δυ-
νάτον νὰ ἐπιστρέψουν τὰς δοθείσας ἀρωγὰς. Τὸ δὲ ληφθῆν
μέτρον ἐπιστροφῆς τῶν ἀρωγῶν αὐτῶν μέσω τῆς Ἀγροτικῆς

Τραπεζίτης, είτε κατά την σύναψιν αγροτικών δανείων, ή παρόδωσιν αγροτικών προϊόντων είναι ένα μέτρον παράλογον, αβυσσική δια να μη είπω ανήθικον. Αι άρωγαί αύται εδόθησαν εις τούς σεισμοπλήκτους αγρότας παρά του Δημοσίου, από το 1954 και έντεθεν διά τόν αποκλειστικόν σκοπόν της καλύψεως επειγουσών στεγαστικών άναγκών και αποπερατώσεως μέρους μικρού της ζηκίας εκ των σεισμών και προέρχονται από την άπόδωσιν επί σειράν έτών των ειδικών φορολογιών εις βάρος πολιτών πέραν του πανελληνίου και παγκοσμίου διειρηθέντος έράνου προς άνακούφισιν των σεισμοπλήκτων περιοχών. Και εκ των τεραστίων αύτων ποσών της φορολογίας του κοινωνικού συνόλου και του έράνου, μόνον ποσοστόν διετέθη διά την χορήγησιν άρωγής εις τούς σεισμοπλήκτους. Κατά συνέπειαν, από της πλευράς αυτής δεν είναι ούτε δικαίον, ούτε λογικόν, ούτε έντιμον είναι το Κράτος να επιδιώκη να καταστή πλουσιώτερον διά της εισπράξεως της χορηγηθείσης, ουχι εκ τακτικού, άλλ' ειδικού φόρου, οικονομικής ένισχύσεως από άτυχείς ανθρώπους, οι όποιοι επλήγησαν από την μανίαν του Έγγελάδου. Αντιλαμβάνομαι βεβαίως το δύσκολον της θέσεως του κ. Υπουργού να άπαντήσει επί του θέματος αυτού, διότι μόλις πρό βραχέος χρόνου έχει αναλάβη το Υπουργείον Οικισμού, νομίζω όμως ότι θα πρέπει να δώση συντόμως θάρραλέαν και δικαίαν λύσιν εις το τεράστιον αυτό θέμα ήθικής τάξεως, το όποιον επί έτη διατηρεί εις αγωνιώδη κατάστασιν τας δεκάδας χιλιάδας των σεισμοπλήκτων. Και θα πρέπει ο κ. Υπουργός να γνωρίση συντόμως εις την Βουλήν, εάν αι δοθείσαι υπό του Κράτους άρωγαί προς τούς σεισμοπλήκτους θα έπιστραφούν εν όλω ή εν μέρει και υπό ποίους όρους. Κατά την ιδικήν μου γνώμην, την όποιαν άνέκαθεν υπεστήριξα έντός και εκτός της Βουλής, αι άρωγαί αύται είναι δικαίον και πρέπει να άποσβεσθούν.

Πρόεδρος. Ο κ. Λούλης έχει τόν λόγον.

Γ. Λούλης. Κύριε Πρόεδρε, μετά την έμπεριστατωμένην όμιλίαν του άξιολύμου συναδέλφου κ. Άλλαμανή, όλίγα τινά έγω έγώ να προσθέσω επί του θέματος αυτού. Κυρίως επιθυμώ να τονίσω, ότι είναι άπαράδεκτον το Κράτος να εισπράττει διά δευτέραν φοράν από τούς πολίτας εκείνον το όποιον εισέπραξεν από επιβληθείσαν φορολογίαν. Το Κράτος έχει δικαίωμα και υποχρέωσιν μάλιστα να επιβάλη όποτεδήποτε θεωρήσιν άναγκαίον οιασδήποτε εισφοράς και φορολογίας διά την αντιμετώπισιν εντάκτων άναγκών. Ουδέποτε όμως έχει δικαίωμα να εισπράξη και διά δευτέραν φοράν, το ποσόν το όποιον εδόθη από το κοινωνικόν σύνολον και από τόν διεθνή παγκόσμιον έρανον προς άνακούφισιν των εκ της Θεομηνίας των σεισμών πληγέντων πολιτών του. Δεν επιτρέπεται να εισπραχθούν άρωγαί από πολίτας οι όποιοι υπέστησαν καταστροφάς διά τήν επάνορθωσιν των όποιων επεβαρύνθη το κοινωνικόν σύνολον τοσούτον μάλλον καθόσον ή πράξις αύτη κατεκρίθη όχι μόνον από όλα τα κόμματα της αντιπολιτεύσεως, αλλά και από τούς Κυβερνητικούς βουλευτάς, δηλώσαντες, ότι είναι εξουσιοδοτημένοι παρά του κόμματός των. Και επί του θέματος αυτού παρακαλώ τόν κ. Υπουργόν, να παράσχη εις την Έθνικήν Αντιπροσωπείαν μίαν συγκεκριμένην άπάντησιν επί του θέματος της εισπράξεως των άρωγών των σεισμοπλήκτων. Τα ήμίμετρα είναι άπαράδεκτα, και τοιούτον είναι ή προτεινόμενη μείωσις των. Στοιχειώδες ήθικόν καθήκον, επιβάλλει την διαγραφήν των άρωγών. Αύτην την δήλωσιν αναμένομεν.

Α. Θεοδοσιάδης (Υφυπ. Οικ.). Κύριε Πρόεδρε, εις το πρώτον σκέλος της όμιλίας και έρωτήματος του κ. Άλλαμανή, θα επαναλάβω την ιδίαν άπάντησιν την όποιαν έδωσα και πρό όλίγου εις τόν συναδέλφον κ. Γκαλαβάνη, δηλών ότι λίαν προσεχώς θα επισκεφθώ όλας τας σεισμοπλήκτους περιοχάς διά να αντιληφθώ ιδίοις όμμασι εάν ή άποκατάστασις των σεισμοπλήκτων επαγγελματοποιήθη πλήρως ή μερικώς και ποία τυχόν ατέλεια υπάρχουν και έπιστρέφω με το θάρρος το όποιον με διακρίνει και τούτο είναι γνωστόν εις την αίθουσαν αύτην, θα εισηγηθώ την λήψιν Νομοθετικών μέτρων διά την πλήρη άποκατάστασιν των σεισμοπλήκτων. "Όσον άφορά το δεύτερον σκέλος το όποιον άφορά το θέμα της όφειλής και επανεπιστροφής της χορηγηθείσης άρωγής άνοικοδομήσεως προς σεισμοπλήκτους, παρέχω την πληροφορίαν, ότι ή Κυ-

βέρνησις, ήτις πάντοτε στοργικώς ενδιαφέρθη διά τας διαφόρους κατηγορίας πολιτών, οίτινες επλήγησαν υπό Θεομηνιών, μελετά σοβαρώς την δυνατότητα μείωσεως της όφειλής, διότι βεβαίως αντιλαμβάνεσθε ότι δεν είναι δυνατόν να εξαλειφθώ πλήρως, μελετά επαναλαμβάνω, την κατά το δυνατόν μείωσιν των όφειλών των τυχόντων άρωγής και μάλιστα εις όσον το δυνατόν μεγαλύτερον χρόνον άποσβέσεως αύτων ούτως ώστε να μη θεωρηται επαχθείς από τούς τυχόντας της άρωγής και ιδιαιτέρως από τούς αγρότας της Θεσσαλίας.

Σ. Άλλαμανής. Κύριε Πρόεδρε, βεβαίως ούδεις δύναται να άρνηθώ το δικαίωμα εις την Κυβέρνησιν να μελετά τα διάφορα προς λήψιν μέτρα ως και τα ύπέρ των σεισμοπλήκτων, καίτοι εύρίσκεται αύτη εις την έξουσίαν επί Τετίαν περίπου, αλλά νομίζω ότι θα ήτο πλέον συνεπής ή Κυβέρνησις έφόσον προαναγγέλλει μερικήν ύφεισιν των άρωγών των σεισμοπλήκτων, εάν πρό της λήψεως των μέτρων αύτων εκδώση σχετικήν διάταγήν προς την Αγροτικήν Τράπεζαν να μη εισπράττει εκθιαστικώς παρά των αγροτών κατά την χορήγησιν δανείων ή παρόδωσιν παρ' αύτων αγροτικών προϊόντων τας χορηγηθείσας ως άρωγάς προς αυτούς ως σεισμοπλήκτους.

Θα πρέπει να σταματήσει αύτη ή τακτική της Α.Τ.Ε., ή όποία είναι άπαράδεκτος και διότι καθιστά εις άνισον μεταχείρισιν μεταξύ σεισμοπλήκτων όστων (οι όποιοι δεν όχλούνται, του μηχανισμού της Α.Τ.Ε. μη προσφερομένου προς τούτο) και αγροτών της Θεσσαλίας.

Γ. Λούλης. Κύριε Πρόεδρε, νομίζω, ότι ή άπάντησις του κ. Υπουργού περί μείωσεως των άρωγών δεν εί αι ικανοποιητική. Το ζήτημα το όποιον ανακύπτει δεν είναι ζήτημα τακτοποιήσεως λογαριασμών, αλλά είναι ζήτημα ήθικής τάξεως, διότι το Κράτος δεν έχει δικαίωμα ως και προηγουμένως άνέφερον, να εισπράξη διά δευτέραν φοράν εν είδει επιστροφής των άρωγών χορηγηθείσαν προς σεισμοπλήκτους βοήθειαν και την όποιαν κατέβαλεν ήδη το κοινωνικόν σύνολον διά ειδικής φορολογίας. Καθ' ήμας το Κράτος δεν έχει τοιοῦτόν δικαίωμα. Δεύτερον, αν αι χορηγηθείσαι άρωγαί, άποτελούσαι άλλωστε ελάχιστον ποσοστόν εναντι των ποσών των θάπανηθέντων από τούς σεισμοπλήκτους, έπρόκειτο να επιστραφούν, τούτο ύπήρξε μία παγίς διά τούς δυστυχείς σεισμοπλήκτους, διότι εάν δεν έδίδοντο και δεν ελάμβανεν ως εκ τούτων την πρωτοβουλίαν, το Κράτος, ύπήρχε πλήρες σχέδιον άνοικοδομήσεως τοπικών, συγκεκριμένων δε εις Βόλο, του άειμνήστου Γ. Κατάλη, το όποιον θα καθίστα τούτον μίαν σύγχρονον πόλιν, ίσως με μικροτέραν επιβάρυνσιν εκείνης, εις την όποιαν θα υποβλήθουν οι σεισμοπλήκτοι, αν έπιστρέψουν τας άρωγάς.

Πρόεδρος. Παραλεύουσης της ώρας διά τας άναφοράς και έρωτήσεις, εισερχόμεθα εις την

ΗΜΕΡΗΣΙΑΝ ΔΙΑΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΕΠΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Ε. Δευνδρινός. Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ τόν λόγον.

Αφ' ής στιγμής ως γνωρίζετε εισήλθον εις την αίθουσαν αύτην ουδέποτε εζήτησα τόν λόγον και δι' αυτό θα παρακάλουν να μου δώσητε την ευκαιρίαν να είπω και έγώ όλίγα τινά επί του θέματος της ιδιαιτέρας μου Πατρίδος.

Πρόεδρος. Κύριε βουλευτά, λυπούμαι πάρα πολύ, διότι είμαι υποχρεωμένος να σας ύπομνήσω τόν Κανονισμόν και να σας παρακαλέσω να μη έπιμείνητε να όμιλήσητε, διότι και προηγουμένως ο κ. Βασιλάτος παρεκάλεσε να όμιλήση και ήρνήθην τούτο, διότι δεν επιτρέπει ο Κανονισμός του Σώματος.

Λόγω άσθενείας του κ. Υπουργού των Έξωτερικών αναβάλλεται ή συζήτησις επί έπερωτήσεως άφορώσης το Υπουργείον τούτο:

Β. Έφραιμίδης. Δεν γνωρίζω διά ποίους λόγους άπουσιάζει ο κ. Υπουργός των Έξωτερικών.....

Πρόεδρος. Έδήλωσεν, ότι είναι άδιέθετος.

Β. Έφραιμίδης. Εάν ο λόγος της άπουσίας του είναι ή ασθένεια.....

Πρόεδρος. Κύριε βουλευτά, έχω την αντίληψιν, ότι την Παρασκευήν θα καταστή δυνατό, να συζητηθώ ή έπερωτήσις.

Β. Έφ' ρα μίδης. Κύριε Πρόεδρε, εφ' όσον ό λόγος της άπουσίας του κ. Υπουργού των Έξωτερικών είναι ή άσθενεία, ό λόγος αυτός είναι σεβαστός. Αλλά ή επερώτηση περιλαμβάνει δύο σκέλη. Τό έν άφορά την λήψιν μέτρων έσωτερικής τάξεως. Παρίσταται ό κ. Υπουργός της Προνοίας και θά ήδύνατο νά παρίστατο και ό κ. Υπουργός της Προνοίας. Τό θέμα ανάγεται εις την λήψιν μέτρων έσωτερικής τάξεως προς άνακούφισιν δεκάδων χιλιάδων όμογενών προσφύγων εξ Αιγύπτου. Ως προς τό έξωτερικόν θέμα, έχω νά είπω, ότι από το 1960 επανειλημμένως έχομεν υποβάλει έρωτήσεις και επερωτήσεις και πάντοτε μάς επανειλημβάνετο ότι έλέγχθη και άπόψε. Δηλαδή τότε, ότι ό κ. Υπουργός είναι άπησχολημένος, τότε, ότι είναι άσθενής κλπ. Σημειώ, κύριε Πρόεδρε, ότι ή συζήτηση επί ενός τέτοιου βασικού θέματος...

Π ρ ό ε δ ρ ο ς. Παρακαλώ νά περιορισθώ εις την επερώτησιν.

Β. Έφ' ρα μίδης. Εφιστώ την προσηγή σας, κ. Πρόεδρε, διότι θεωρώ άπαραίτητον όπως ή επερώτησις αυτή τουλάχιστον συζητηθώ την προσεχή Παρασκευήν, διότι δέν επιδέχεται άλλης αναβολής.

Π ρ ό ε δ ρ ο ς. Διατελώ με την αντίληψιν, ότι την Παρασκευήν θά παρίσταται ό κ. Υπουργός των Έξωτερικών.

Κύριοι βουλευταί, ό κ. Γαληνός διά τηλεγραφήματός του γνωρίζει, προς τό Σόμα, ότι άσθενών παραμένει κληνής και συνεπώς ή συζήτηση της επερωτήσεως του αναβάλλεται.

Επιστρέφεται εις την ύπ' αριθ. 3 επερώτησιν, την άφορώσαν τόν Τουρισμόν. Ο κ. Βασιλάτος έχει τόν λόγον.

Γ. Βασιλάτος. Κύριοι βουλευταί, την 14ην Δεκεμβρίου του παρελθόντος έτους συνήλθεν ή άρμοδία Επιτροπή διά την ανάπτυξιν του Τουρισμού υπό την προεδρίαν του κ. Προέδρου της Κυβερνήσεως και άνηγγείλε τας ληφθείσας αποφάσεις της. Άνηγγέθη ότι θά διατεθούν 225 εκατομμύρια δραχμών διά την κατασκευήν Ξενοδοχείων εις όλην την Χώραν ως επίσης και άλλων παρεμφερών έργων τουριστικής τελεσίσεως. Πέραν αυτού κατανέμονται και αί ευνοηθείσαι πλεις, αί όποιαι θά τύχουν της διαψίλης προστασίας του Τουρισμού. «Ξενοδοχείον Πατρών, Έδέσσης...». (Αναγινώσκει).

Όμοίως πέραν της διαθέσεως του ποσού των 225 εκατομμυρίων, άνηγγέθη ότι ή Κυβέρνησις απέφασεν νά προβή εις την προμήθειαν τριών τουριστικών πλοίων διά την εξυπηρέτησιν της τουριστικής επιβατικής κινήσεως. Επί του θέματος αυτού έκκρεμει επερώτησις μας και θέλομεν αποδείξει ότι τό Κράτος ζημιούται ένα εκατομμύριον οκτακοσίας χιλιάδας δολάρια, όσον ποσόν προσέφεραν επί έλαττον ως τελευταίους μισό έτη επανέλθωμεν βεβαίως. Καί επί του θέματος τήματος επιθυμώ νά είπω ότι ή Κεφαλληνία και ή Ίθάκη ήγνοήθησαν παντελώς. Παρά τας εκκλήσεις, αναφοράς και αιτήσεις ότι παρίσταται ανάγκη τό Κράτος νά επιδείξη την στοργήν του και προς τας νήσους, ούδέν ενδιαφέρον επέδειξθη προς αυτάς. Η άγανάκτησις και ή απογοήτευσις υπήρξαν καθολικάι. Θά ήτο δυνατόν έν τούτοις αί δύο αύται νήσοι νά αξιώσουν πλεονεκτικήν μεταχείρισιν και διά πολλούς λόγους. Έν τούτοις ούδέν εξέητησαν πέραν της ίσης μεταχειρίσεως.

Όστις έπισκέφθη τας Νήσους θά άντελήφθη τόν πλούτον, τόν όποιον διαθέτουν εις φυσικάς καλλονάς άσυλλήπτου όμοιογουμενός ωραιότητας. Επί της Κεφαλληνίας τό όρος Αίγιος είναι κατάφυτον από έλατα ούδαμου εις τόν κόσμον άπαντώμενα. Υπάρχουν χαράδρες άβυσσολογής, κοιλάδες γραφικώτατες και πλάζ την όποιαν ούδαμου είναι δυνατόν νά συναντήση τις, ό περίφημος Πλάτυς Γιαλός. Αλλά υπάρχουν και πολλά περίεργα γεωφυσικά φαινόμενα. Υπάρχει ή περίφημος Κουνίπετρα, βράχος ό όποιος συνεχώς κινείται κατά μυστηριώδη τρόπον άπ' αίωνων χωρίς νά καταστή ποτέ δυνατόν νά δοθώ και ή πραγματική εξήγησις του περιέργου τούτου φαινομένου. Έδωσαν τόν όγκόλιθον και επεχείρησαν νά τόν ρυμουλκίσουν με θωρηκτά. Έδωσαν εις αυτόν πελώρια βάρη άλλα παρά ταύτα εκείνος εξηκολούθει άνενόχλητος νά κινηται με ένδεκα κινήσεις τό λεπτόν. Άλλο περίεργον φυσικόν φαινόμενον είναι τά νερά του Λιμένος του Αργαστολίου, τά όποια κινούνται από της θαλάσσης προς τά έγκατα της γής,

κατά πρωτοφανή αντίστροφον τρόπον άπ' ότι συνήθως συμβαίνει. Επίσης ένώ εις την νήσον παρατηρείται λειψυδρία, εις τό όροπέδιον της Νήσου υπάρχει λίμνη καλουμένη Αδυσος, της όποιας ό πυθμήν δέν κατέστη δυνατόν νά μιστρωθώ. Θά είμαι ίσως κουραστικός εάν συνεχίσω νά εξιστορώ τας ωραιότητας της Νήσου και δι' αυτό θά περιορισθώ εις μίαν πρόσφατον περιγραφήν του διακεκριμένου χρονογράφου κ. Ψαθά, ό όποιος έπισκέφθη την Νήσον κατά τό θέρος. Γράφει: «Οί όμορφίες με τίς άπειρας ένάλλαχες και ποικιλίες που παρουσιάζει ή Νήσος». Καθώς γνωρίζετε και αί δύο Νήσοι έχουν λαμπράν ιστορίαν, οι δέ κάτοικοι αύτων έχουν την έφεσιν της άποδημίας. Εις όλα τά σημεία της ύδρογείου θά του εύρετε έγκατεστημένους, εύημερούντας και φαρείς του άλλου νικού πνεύματος. Πέραν τούτου είναι γνωστόν ότι ή Ίθάκη είναι ή πλέον ιστορική Νήσος του Κόσμου. Ο άθάνατος Ίμωρος συντέλεσε, ώστε νά μη ύπάρχη μαρφομένος άνθρώπου, ό όποιος νά μη την γνωρίζη. Η Νήσος διαδέτε κλημένα με διαδολώθ εις τόν, όπου κατά τό παρελθόν έτος είχαν καταπλευσει 120 κότρεα υπό ξένην σημαίαν, οι δέ έπισκέπται έφιλοξενήθησαν υπό του άτυνόμενου έλλείψει ξενοδοχείων. Εξήτησαν επανειλημμένως την ίδρυσιν ξενοδοχείου εις Ίθάκην. Απρηδύνησαν εις όλα μη άκούοντων. Τό περίεργον είναι όπως λέγει και ό κ. Ψαθάς ότι ό κ. Φωκάς Κενικός Διευθυντής του Τουρισμού είναι Κεφαλήν. Πολλά λέγονται διά την άδιαφορίαν του. Άλλοι τό αποδίδουν εις ευδιξίαν του. Λέγει ό Ψαθάς προς χάριν του Γενικού Γραμματέως του Ε.Ο.Τ. κ. Φωκά: «... οι πιά καχύγλωστοι λοιπόν βεβαίως όνται ό κ. Φωκάς από υπερβολική ευδιξία δέν θέλει νά στρέψη την δραστηριότητά του προς την Κεφαλονιά γιά νά μη πραξηγηθώ ότι εύνοεί την ίδια τερη πατρίδα του. Όμοίως οι καχύγλωστοι ισχυρίζονται ότι ή άπροθυμία του αυτή δέν προέρχεται από ευδιξία, αλλά από... μνησικακία ένεκα του ότι οι συμπατριώτες τόν κατεψήφισαν την τελευταία φορά που πολιτεύθηκε».

Εγώ δέν λαμβάνω θέσιν επ' αύτού. Ο κ. Φωκάς άναγεται νά κρίνη ό,τι νομίζει όρθόν. Εκείνο, τό όποιον είναι βέβαιον, είναι ότι ή Κεφαλληνία και ή Ίθάκη άδικούνται συστηματικώς και πολύ απλώς.

Οί Κεφαλλήνες ούδέποτε υπήρξαν θεισθήραι. Πάντοτε εξηντεύθησαν και όπου μετέστησαν έθαυματούργησαν εις την ξένην. Θά άναφέρω ένα μόνον ως παράδειγμα, τόν Γεράκιον, ό όποιος από μικρός υπαλληλίσκος ένός παντοπωλείου του Αργαστολίου, κατώρθωσε νά γίνη άντιπασαλιές του Σόμα και σύμμαχος του Αυστοβίκου. Πλέον θά ήρύκην ακόμη νά άναφέρω πλείστους όσους Κεφαλλήνες, οι όποιοι διέπρεψαν όπου εξηντεύθησαν. Δέν επιδιώκουν και δέν επεδίωξαν ποτέ οι Κεφαλλήνες διορισμούς. Καί αν ήτο δυνατόν νά κάμωμεν μίαν στατιστικήν των υπαλλήλων, θά έδέλεπατε ότι ό νομός Κεφαλληνίας έχει τό μικρότερον ποσοστόν υπαλλήλων και συνταξιούχων.

Από απόψεως προσοράς των νήσων Κεφαλληνίας και Ίθάκης εις την οικονομίαν της χώρας, άναφέρω μόνον τό γεγονός, ότι κατά τό έτος 1939 τό υποκατάστημα της Τραπεζής της Ελλάδος Αργαστολίου είχε τό 115 του όλου συνολικού τής Χώρας από έμβάσματα του έξωτερικού. Δεδομένου ότι οι Κεφαλλήνες οι ξενιτεμένοι συνεχώς απέστειλλον έμβάσματα εις τας οικογενείας των.

Αί δύο αύται νήσοι υπέστησαν πολλές καταστροφάς. Υπέστησαν και αύται τας συνεπείας της ιταλογερμανικής σύρραξεως, υπέστησαν άνήκτα τας συνεπείας του συμμοριτοπολέμου. Ένδεικτικόν είναι, ότι ό συμμοριτοπόλεμος εξηκολούθει εις τας νήσους αύτάς και μετά την νίκην του Γράμμου και ό τελευταίος συμμορίτης παρεδόθη εις την Κεφαλληνίαν. Ως συνέπεια των καταστροφών αύτων επήλθον οι σεισμοί του 1953, οι όποιοι έπέφερον βιβλικήν καταστροφήν εις τας περικαλλείς νήσους.

Τό Κράτος προς αντιμετώπισιν των συνεπειών των τεισμών προήλθεν εις την λήψιν ώρισμένων μέτρων αλλά και πόλιν εις την προκειμένην περίπτωσιν αί νήσοι αύται ήδίκηθησαν, δεδομένου ότι έδόθη ως άρωγή εις έκαστον παθόντα σεισμόπληκτον των χωρικών των Ιονίων νήσων 24.000, ένώ εις τούς σεισμόπληκτους της Μαγνησίας έδόθησαν

Επ' ρα μίδης
Τουριστική
ή Κεφαλληνία
ή Ίθάκη

28.000. 'Ανεπαρκής βεβαίως και η άρωγή αυτή, άλλ' εν πάση περιπτώσει μεγαλύτερα εν συγκρίσει με την άρωγή των 'Ιονίων νήσων και την ολοκληρωτικήν καταστροφήν τούτων, και η όποια άρωγή, εδόθη κατόπιν ειδικής φορολογίας προς άποκατάστασιν των σεισμοπλήκτων. Δεν είναι άκριβες αυτό τὸ όποιον ισχυρίσθη προηγουμένως ο κ. 'Υπουργός Οίκισμῶν, άπαντων εἰς σχετικήν ἐρώτησιν συναδέλφων, ἔτι η ἐν λόγω φορολογία δὲν ἀφέωρα μόνον τὴν άποκατάστασιν τῶν σεισμοπλήκτων. 'Ημῖν βουλευτῆς ὅταν ἐψηφίσθη ἡ εἰδική αὐτὴ φορολογία, ἡ όποια ἀφέωρα ἀποκλειστικῶς και μόνον τὴν στεγασιν τῶν σεισμοπλήκτων. 'Η φορολογία αὐτὴ ἐξακολουθεῖ νὰ ἰσχύῃ, καίτοι ἐτελείωσεν ἡ στεγασίς και ἐξακολουθεῖ νὰ εἰσπράττει τὸ Κράτος 1200 ἑκατομμύρια περίπου ἐτησίως. 'Αλλά, και πάλιν ἀδικεῖται ἡ Κεφαλληνία, καθ' ὅσον ἐνῶ ἐλήφθη πρόνοια στεγάσεως τῶν ἀκτηνῶν σεισμοπλήκτων Μαγνησίας, οἱ ἀκτῆμονες τῶν 'Ιονίων νήσων ἐξακολουθοῦν ἀκόμη νὰ στεγάζονται εἰς ξύλινα ἄδρια παραπήγματα. 'Εν κατακλείδι ὅλων αὐτῶν τῶν ἀνισοτήτων, ἐρχεται ὁ τουρισμός νὰ ἀδικήσῃ και αὐτὸς τὰς νήσους αὐτάς. Λέγει ο κ. 'Υβας με τὸ θέμα αὐτὸ εἰς τὸ χρονογράφημά του: «'Η 'Επιτροπὴ Τουρισμοῦ καταβάλλει ἀπεγνωσμένας προσπάθειάς ν' ἀξιοποιήσῃ τὰ πολλὰ και ἀξιοθέατα τοῦ τόπου» (ἀναγινώσκει). Διὰ νὰ ἴδῃτε ὅτι ἡ γῶρα μας ἔχει μεταβληθῇ εἰς εὐνοούμενας και μὴ ἐπαρχίας, ἀρκεῖ νὰ σὰς εἶπω ὅτι διὰ νὰ γίνῃ ἀσφαλτόστρωσις μιᾶς ὁδοῦ μήκους 25 χιλιομέτρων ἀπὸ Σάμης εἰς 'Αργοςτόλιον, ἐχρειάσθησαν 5 ἔτη. 'Ακόμη τὰ Δικαστήρια Κεφαλληνίας ἐστεγάζοντο μέχρι τοῦ παρελθόντος ἔτους εἰς ἓνα τσίγκινο Τόλλ. Καὶ τοῦτο, διότι παρέμεινεν ἡμιτελὲς ἓνα γιανί, τὸ όποῖον προωρίζετο διὰ δικαστικὸν μέγαρον και ἐδέχτην ἐσχάτως μόνον νὰ δοθῇ μία πίστωσις, ὥστε νὰ τελειώσῃ τὸ οἰκῆμα αὐτὸ και νὰ στεγασθοῦν τὰ δικαστήρια τῆς νήσου.

Αἱ νῆσοι ἠνυπόθηκον ἀπὸ τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν. 'Εχουν τὸ καλύτερον ὁδικὸν δίκτυον χάρις εἰς τὴν πρωτοβουλίαν τῶν πολιτευτῶν τῆς. Πλὴν ὅμως ἔχουν ἐγκαταλειφθῇ ἀπὸ τὸ Κράτος. Τελευταίως ἐδέχθη νὰ δοθῇ μία πίστωσις διὰ τὴν διαπλάτυνσιν τῆς ὁδοῦ Π. Φισκάρδου. 'Υπάρχει μία πανίς, πρᾶσινον σπάνιον, ἡ όποια καταπλήσσει τὸν ἐπισκέπτην, ὑπάρχουν ἀνεξάντλητα γραφικώτατα θέσθ, ἐκ κυπαρίσσω, τὰ όποια ὁ 'Ακαδημαϊκὸς κ. Μελάς τὰ παριστᾷ ὡς ἀνεξάντλητον σπορτὸν καλογήρων και καλογηροπαίδων ποῦ παρελθύνουν. Τώρα δὲ με τὴν καθιέρωσιν τοῦ φέρρου μὲτ' ἡ Κεφαλληνία κατακλύζεται ἀπὸ ἐπισκέπτας. Πέραν ἐνὸς ξενοδοχείου τῆς προκοπῆς (ὑπάρχουν βέβαια δύο-τρία ἄλλα κατωτέρας κατηγορίας ξενοδοχεῖα) οὐδὲν ἄλλο μέσον ἐξυπηρέτησεως τῶν ἐπισκεπτῶν ὑπάρχει. Καὶ ὅταν ἤμῃν βουλευτῆς εἰς ἄλλην περίοδον, και δι' αὐτὸ παραπονεῖμαι διὰ τὸν κ. Φωκᾶν, εἶχον παρακαλέσει νὰ γίνουν ξενοδοχεῖα εἰς τὸ 'Αργοςτόλιον και εἰς τὴν Σάμην.

Δι' αὐτὸ ἐλέγχωμεν τὴν Κυβέρνησιν, διότι δὲν ἐμερίμνησε νὰ ἀνεγερθοῦν ξενοδοχεῖα εἰς τὴν 'Ιθάκην, Σάμην και Ληξούριον. Διαμαρτυρούμεθα διὰ τὴν ἐξαίρεσιν τῶν νήσων αὐτῶν ἀπὸ τὸν τουριστικὸν πρόγραμμα τῆς Κυβερνήσεως. Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ἀγνοηθοῦν ἀπὸ τὸν τουρισμὸν αἱ δύο αὐταὶ νῆσοι Κεφαλληνία και 'Ιθάκη, τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν όποίαν ἄλλαι νῆσοι ὡς ἡ Σίφνος κλπ. περιλαμβάνονται εἰς τὸ πρόγραμμα; Καὶ θὰ ἤθελα νὰ σὰς μεταφέρω τὰ παράπονα τῶν νήσων αὐτῶν ὅταν ἦνουν εἰς τὸ ραδιόφωνον τὴν μεταχειρίσιν ἄλλων ἐπαρχιῶν ὡς τὴν Εὐβοίαν, ὅπου ὁ ἓνας 'Υπουργὸς συνηγωνίζετο τὸν ἄλλον εἰς τὴν φεμελίωσιν σχολείων ὁ ἓνας ὡς 'Υπουργὸς Παιδείας, κοινωφελῶν ἔργων, Εἰρηνοδικείων ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης.

Ο κ. 'Υπουργός τῆς Προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως ἀν ισχυρίσθη ὅτι δὲν ὑπάρχουν σήμερα χρήματα ἡ ὅτι θὰ προγραμματισθοῦν ἀνάλογα ἔργα εἰς τὰς ἐν λόγω νήσους εἰς τὸ μέλλον δὲν θὰ εἶναι σύμφωνος με τὰ πράγματα. Θὰ πρέπει νὰ γνωρίζῃ ὅμως ο κ. 'Υπουργός ὅτι ἡ εὐθύνη του εἶναι βαρυντά διότι τὸ πρόγραμμα τῶν ἐπενδύσεων θὰ ἔπρεπε νὰ τὸ προσαρμόζῃ ἀναλόγως πρὸς τὰς ἀνάγκας τῶν διαφόρων ἐπαρχιῶν, ὅσον ἀφορᾷ πρὸς τὴν ἀξιοποίησιν τῆς τουριστικῆς κινήσεως και ὅχι με κομματικὰ κριτήρια.

Καὶ βλέπομεν νὰ σπαταλῶνται 65 ἑκατομμύρια διὰ τὴν 'Ομόνοιαν και δὲν ξέρω πόσα, ἴσως 100 ἑκατομμύρια, διὰ τὸ ξενοδοχεῖον τῆς Πάρνηθος, διὰ τὸ όποῖον πόσα ἔχουν γραφῇ και διὰ τὸ όποῖον ὁ δημοσιογράφος κ. Βαλσαμάνης μετ' ὃ γνωστὸν τοῦ χιούμορ ἔγραψε προχθὲς ὅτι θὰ καταστήσῃ ἐντετυκτῆριον εἰς κουκουβάγιες. Καὶ τοῦτο, κύριοι βουλευταί, διότι οἱ ἰθύνοντες τὴν 'Ελλάδα και μάλιστα κατὰ τρόπον δικτατορικόν, δὲν διαθέτουν τὴν στοιχειώδη λογικὴν και νὰ εἶπουν ὅτι οἱ ξένοι δὲν θὰ ἔλθουν εἰς τὴν 'Ελλάδα διὰ νὰ ἴδουν θουνά, διότι θουνά ἔχουν, ἀλλὰ θὰ ἔλθουν διὰ τὰ ὠρεῖα μας ἀκρογιάλια, διὰ τὰ ὠρεῖα μας νησιά και τὸν καταγάλανον οὐρανὸν μας. Μετὰ τὰ 100 ἑκατομμύρια ποῦ ἐξοδεύσαμεν διὰ τὸ ξενοδοχεῖον τῆς Πάρνηθος, θὰ ἦτο δυνατόν νὰ γίνουν 40 ξενοδοχεῖα εἰς διάφορα νησιά τῆς 'Ελλάδος, τὰ όποια θὰ ἀπετέλουν μίαν πραγματικὴν πηγὴν πλούτου. 'Αντ' αὐτοῦ ὅμως βλέπομεν νὰ σχεδιάζεται ἡ κακοποίηση τοῦ Λυκαβηττοῦ και ἔργα ποῦ θὰ ἀπαιτήσουν ὡς πρῶτην δόσιν 19 ἑκατομμύρια. Εἰδικῶς διὰ τὴν περίπτωσιν τοῦ Λυκαβηττοῦ πέρυσι τὸν Μάρτιον τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον τοῦ Δήμου 'Αθηναίων ὁμοφώνως ἀντέδρασε κατὰ τῆς μελετωμένης ἐπιδρομῆς κατὰ τοῦ Λυκαβηττοῦ. Εἰς τὸ σχετικὸν πρακτικὸν περιέχεται ἡ ἐξῆς περικοπὴ, ἀποδίδουσα ὁμόφωνον ἀπόφασιν τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου:

«Τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον

Κατόπιν τῆς γενομένης ὡς ἄνω συζητήσεως ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν μελετωμένων ἔργων εἰς τὸν Λυκαβηττὸν και

ἔχον ὑπ' ὄψει ὅτι ὁ Λυκαβηττὸς ἀποτελεῖ διὰ τὰς 'Αθήνας ἓνα σύμβολον ὡς και τὸ φυσικὸν ἀντιστάθμισμα τοῦ 'Ιεροῦ Βράχου μετὰ τὸ φυσικὸν κάλλος τοῦ τοπίου και ὅτι ἡ ἐγκατάστασις Κέντρων Διασκεδάσεως συγχρονισμένων, ἀποτελεῖ ὕβριν πρὸς τὰ ἀθάλαττα μνημεῖα τῆς 'Ακροπόλεως και χονδρεῖσθ' ἐκτετατότητα.

Ὁμοφώνως ψηφίζει:

Ἀντιτίθεται ὁμοφώνως τῆς διὰ τὸν ἐναέριον σιδηρόδρομον ὅταν και διὰ ἐγκαταστήσιν ἐπὶ τοῦ ὠρειοτάτου λόφου οἰκισθῇ τὸ Κέντρον και δηλοῖ ὅτι εἶναι ἀποφασισμένον νὰ ὁρισθῇ δι' ὅλων τῶν νομίμων μέσων διὰ τὴν ἀποστέθιν τῆς κακοποιήσεως τῆς Πόλεως».

Σημειωθῆτω ὅτι ἡ ἀπόφασις αὐτὴ ἐλήφθη τῇ εἰσηγήσει μου και τῇ συμφωνίᾳ και τοῦ νῦν 'Υπουργοῦ Δημοσίων ἔργων κ. Βρανοπούλου μετὰ τὴν ἀντικατάστασιν τῆς λέξεως «ἐγκατάστασις» διὰ τῆς λέξεως «κακοποιήσεως», περὶ ἧς εἰώσεν ο κ. Βρανοπούλος διὰ νὰ εἶναι ὁμόφωνος ἡ ἀπόφασις. Παρὰ ταῦτα, ὡς πληροφοροῦμαι, ὁ τουρισμὸς μὴ λαμβάνων ποσῶς ὑπ' ὄψιν τὰς πανταχόθεν ἐκδηλουμένας ἀντιδράσεις, προχωρεῖ εἰς τὸ ἔργον του και σχεδιάζει τὴν καταστροφὴν τοῦ ὠρειοτάτου λόφου τοῦ Λυκαβηττοῦ. Ταῦτα δὲ καθ' ἑν γόνον ὑπάρχουν πλείστα ἄλλα ἀνάγκαι πρωτεύουσαι. Θὰ ἦτο δυνατόν τουλάχιστον νὰ γίνῃ ἐν ξενοδοχείον εἰς τὴν 'Ιθάκην, εἰς τὴν πόλιν ἐκαίνην ἡ όποια θὰ πρέπει νὰ ἀποτελέσῃ τὸν μαγνήτην τῶν ἱστοριοφίλων. Ἀντὶ τούτου σὰς πληροφοροῦ ὅτι εἰς τὸν 'Ιερὸν Βράχον τῆς 'Ακροπόλεως πρόκειται νὰ γίνῃ κοσμικὴ ταβέρνα μετὰ αἰθουσάν 400 ἀτόμων ὅπου ἀσφαλὲς μετ' ὀλίγον θὰ ἔχωμεν και μουζούρικα και στροφή τῆς. Ἀντὶ νὰ προσυλλάξωμεν τὴν σεμνοτητα τοῦ ἱεροῦ βράχου, θὰ μεταφέρωμεν ἐκεῖ τὸν δόρυβον, τὰ φῶτα και δὲν ξέρω τί ἄλλο ἐντὸς ὀλίγου.

Ταῦτα εἶχο ντὴν τιμὴν νὰ εἶπω, κύριοι βουλευταί, και ἀναμένω ἀπὸ τὸν ἀξίον κ. 'Υπουργόν νὰ δικαιολογήσῃ διατὶ ἡ Κυβέρνησις ἐφέρθη μέχρι σήμερα ἀτόργως διὰ τὰς νήσους Κεφαλληνίαν και 'Ιθάκην και νὰ μὰς δώσῃ τὴν κατηγορηματικὴν διαβεβαίωσιν ὅτι εἰς τὸ ἀμέσως προσεχὲς μέλλον θὰ αἶτῃ τὴν γενομένην ἀδικίαν, διότι ἄλλως θὰ μὰς δώσῃ τὸ ἐπιτέλειμα και τὸ δικαίωμα νὰ πιστεύωμεν ὅτι εἰς τὸν τόπον αὐτὸν δὲν ὑπάρχει χρηστὴ διοίκησις, ἀλλ' ὅτι τὰ πάντα ἐτελούνται με κριτήρια κομματικὰ και δὲν ξέρω τί ἄλλο. (Χειροκροτήματα ἐκ τῆς ἀντιπολιτεύσεως).

Π ρ ο σ ε ρ ε ῦ ο ν Α. Μίχαξ, Κύριοι βουλευταί, ὑπεβλήθη πρότερος ὑπογεγραμμένη παρὰ τοῦ κεκλινομένου ἀριθμοῦ βουλευτῶν, διὰ τῆς όποιᾶς αἰτεῖται ἡ γενίκευσις τῆς συζητήσεως τῆς ἐπερωτήσεως ταύτης και ἡ όποια ἔχει ὡς ἐξῆς:

περιεχομένων εγγράφων.

Αρχή πρὸς ἣν ἀπευθύνεται	Χρονολογία	Περίληψις
		Προγραμματὶς Φρανκίας <u>13.3.1962,</u> Τουρισμός

Π.

Δελτίον τῶν ἐν τῷ φακέλλῳ τῆς ὑποθέσεως.

[illegible]

Π.Κ./Ε.Γ.

Γ. ΒΑΣΙΛΑΤΟΣῶς Κύριοι Βουλευταί τήν 14ην Δεκεμβρίου τοῦ παρελθόντος ἔτους συνήλθεν ἡ ἀρμόδια Ἐπιτροπή ἀά τήν ἀνάπτυξιν τοῦ Τουρισμοῦ ὑπό τήν ἡγεσίαν τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καί ἀνήγγειλεν τὰς ἀποφάσεις. τῆς. Ἀνηγγέθη ὅτι θά διατεθοῦν 225 εκατομμύρια δραχμῶν διὰ τήν κατασκευήν Ξενοδοχείων εἰς ὅλην τήν Χώραν ὡς ἐπίσης καί ἄλλων παρεμφερῶν ἔργων τουριστικῆς σημασίας. Πέραν αὐτοῦ κατανομάζονται καί αἱ εὐνοῦθεῖσαι πόλεις αἱ ὅποιαί θά τύχουν τῆς δαφιλῆς προστασίας τοῦ Τουρισμοῦ. " Ξενοδοχεῖον Πατρῶν, Ἐδέσεως...." (ἀναγιγνώσκει). Ὁμοίως πέραν τῆς διαθέσεως τοῦ ποσοῦ τῶν 225 εκατομ. δρχ. ἀνηγγέθη ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀπεφάσισεν νά προβῇ εἰς τήν προμήθειαν τριῶν τουριστικῶν πλοίων ἀά τήν ἐξυπηρέτησιν τῆς τουριστικῆς ἐπιβατικῆς κινήσεως. Ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ ἐκφραμεῖ ἐπερώησις τις διότι θέλομεν ἀποδείξει ὅτι τό Κράτος ζημιούται ἕνα ἑκατομμύριον ὀκτανόσιας χιλιάδες δολλάρια, ὅσον ποσόν προέσφερεν ἐπὶ ἔλαττον ὁ τελευταῖος μειοδότης. Καί ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ θά ἐπαλέθωμεν βεβαίως. Ἐπὶ τοῦ πρώτου ὅμως ζητήματος ἐπιθυμῶ νά εἴπω ὅτι ἡ Κεφαλληνία καί ἡ Ἰθάκη ἠγνοήθησαν παντελῶς. Παύλειον Πρά τας ἐκκλησίαις, ἀναφοράς καί αἰτήσεις ὅτι παρίσταται ἀνάγκη τό Κράτος νά ἐπιδείξῃ τήν στοργήν του καί πρὸς τὰς νῆσους, οὐδέν ἐνδιαφέρον ἐπεδείχθη πρὸς αὐτάς. Ἡ ἀγανάκτησις καί ἡ ἀπογοήτευσις ὑπῆρξαν καθολικάι. Θά ἦτο δυναπρόνεν τούτοις αἱ δύο αὗται νῆσοι νά ἀξιῶσιν πλεονεκτικὴν μεταχείρισιν καί διὰ πολλοὺς λόγους. Ἐν τούτοις οὐδέν ἐζητήσαν πέραν τῆς ἴσης μεταχειρίσεως. Ὅστις ἐπεσκέφθη τὰς Νήσους θά ἀντελήφθῃ τὸν πλοῦτον τὸν ὅποτον διαθέτουν εἰς φυσικὰς καλλονὰς ἰσουλῆπτου ὁμοιογενήως ὡραιότητος. Ἐπὶ τῆς Κεφαλληνίας τό Ὅρος Αἶνος εἶναι κατάφυτον ἀπὸ ἔλατα οὐδαμοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν ἀπαντῶμενα. Ὑπάρχουν χαράδρες ἀβυσσαεῖαι, κυλάδες γραφικῶ ατες καί πλάζ τήν ὅποιαν οὐδαμοῦ εἶναι δυνατόν νά συναντήσῃ τις, ὁ περίφημος Πλατύς Γιαλός. Ἀλλά ὑπάρχουν, καί πολλά περίεργα φαινόμενα. Ὑπάρχει ἡ παράφημος Κουνόπετρα, βράχος ὁ ὅποτος συνεχῶς κινεῖται κατὰ μυστηριώδη τρόπον ἀπ' αἰώνων χωρὶς νά καταστῇ ποτέ δυνατόν νά δοθῇ καί ἡ παραμικρά ἐξήγησις τοῦ περιέργου τούτου φαινομένου. Ἐδεδαν τὸν ὀγκόλυθον καί ἐπεχείρησαν νά τὸν συμυλκίσουν μηχανικῶς μέ θορυκτά, ἔθεσαν εἰς αὐτὸν πελώρια βάρη ἀλλὰ παρά ταῦτα

Ε. Γ. / Π. Κ.

ἐκεῖνος ἐξηκολούθη ἀνενόχλητος νά κινεῖται μέ ἔνδεκα κινήσεις τό λεπτό
 ἄλλο περίεργον φυδικόν φαينόμενον εἶναι τά νερά τοῦ Λιμένου τοῦ
 Ἀργαστολίου πᾶ ὅποτα κινεῖνται ἀπό τῆς θαλάσσης πρὸς τά ἑγκατα τῆς
 γῆς, κατὰ πρωτοφανή / ντίστροφον τρόπον ἀπ' ὅτι συνήθως συμβαίνει. Ἡ πῶς
 ἐνῷ εἰς τήν νῆσον παρτηρεῖται ^{λείψυνδρία} ~~κατακλιμακία~~, εἰς ὁροπέδιον τῆς Νήσου ὑπάρχει
 λίμνη καλουμένη Ἄβυθος τῆς ὁποίας ὁ πλοῦς δέν κατέστη δυνατόν νά μετρη-
 θῇ. Θά εἶμαι ὑπερβολικός ἐάν συνεχίσω νά ἐξιστορῶ τὰς ὡραιότητας τῆς
 Νήσου καί δι' αὐτό θά περιορισθῶ εἰς μίαν πρόσφατον περιγραφὴν τοῦ
 διακεκριμένου χρονογράφου κ. Ψαθά ὁ ῥοῦτος ἐπεσκέφθη τήν Νήσον κατὰ
 τό θέρος. " Πῶς ὁμορφιές...." (ἀναγιγνώσκει) Καθὼς γνωρίζετε καί αἱ
 δύο Νῆσοι ἔχουν λαμπράνίστορίαν οἱ δέ κάτοικοι αὐτῶν ἔχουν τήν ἔφεσιν
 τῆς ἀποδημίας. Εἰς ὅλα ~~πᾶς~~ τὰ σημεῖα τῆς ὑδροφείου θά τοὺς εὑρετε
 ἑγκατεστημένους, εὐήμεροντας καί φορεῖς τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος. Πέραν
 οὗτου εἶναι γνωστόν ὅτι ἡ Ἰθάκη εἶναι ἡ πλέον ἱστορικὴν Νήσον τοῦ
 Κόσμου. Ὁ ἀθάνατος Ὅμηρος συνετέλεσε ὥστε νά μὴ ὑπάρχη μορφωμένος
 ἄνθρωπος ὁ ῥοῦτος νά μὴ τή γνωρίζῃ. Ἡ Νῆσος διαθέτει ~~μία~~ λιμένα
 με δεδαλῶδη εἴσοδον ὅπου κατὰ τό παρελθόν ἔτος εἶχον καταπλεύσει
 120 κότερα ὑπὸ ξένην σημαίαν οἱ δέ ἐπισκέπται ἐφιλοξενήθησαν ὑπὸ τοῦ
 ἀστυνόμου ἐλλείψει ξενοδοχείων. Ἐζήτησαν ἐπανελημμένως τήν ἵδρυσιν
 ξενοδοχείου εἰς Ἰθάκην. Ἀπηυθύνθησαν εἰς ὧτα μὴ ἀκούοντων. Τό περι-
 εργον εἶναι ὅπως λέγει καί ὁ κ. Ψαθᾶς ὅτι ὁ κ. Φωκᾶς, γενικός Διευθυντής
 τοῦ Τουρισμοῦ εἶναι κεφαλὴν. Πολλά λέγονται διὰ τήν ἀδιαφορίαν του. ²
 " Ἄλλοι τό ἀποδίδουν εἰς εὐθυξίαν του. Λέγει ὁ Ψαθᾶς " πρὸς χάριν
 τοῦ γενικοῦ γραμματέως"

Ἐγώ δέν λαμβάνω θέσιν ἐπ' αὐτοῦ. Ὁ κ. Φωκᾶς εἶναι δυνατόν νά κάμῃ ὅ,τι νομίζει ὀρθόν. Ἐκεῖνο τό ὅποτον εἶναι βέβαιον εἶναι ὅτι ἡ Κεφαλληνία καί ἡ Ἰθάκη ἀδικοῦνται συστηματικῶς καί πολλαπλῶς.

Οἱ Κεφαλλῆνες οὐδέποτε ὑπῆρξαν θεσιθῆραι. Πάντοτε ἐξενητεύθησαν καί ὅπου μετέβησαν ἐθαυματούργησαν εἰς τήν ξένην. Θά ἀναφέρω ἓνα μόνον ὡς παράδειγμα τόν Γεράκιον, ὁ ὅποτος ἀπό μικρός ὑπαλληλίσκος κατώρθωσε νά γίνῃ ἀντιβασιλεὺς τοῦ Σιάμ καί σύμμαχος τοῦ Λουδοβίκου. Θά ἡδυνάμην ἀκόμη νά ἀναφέρω πλείστους ὅσους Κεφαλλῆνες οἱ ὅποιοι διέπρεψαν ὅπου ἐξενητεύθησαν. Δέν ἐπιδιώκουν καί δέν ἐπεδίωξαν ποτέ οἱ Κεφαλλῆνες διορισμούς. Καί ἂν ἦτο δυνατόν νά κάμωμεν μίαν στατιστικὴν τῶν ὑπαλλήλων θά ἐβλέπατε ὅτι ὁ νομός Κεφαλληνίας ἔχει τό μικρότερον ποσοστόν.

Ἀπό ἀπόψεως προσφορᾶς τῶν νήσων Κεφαλληνίας καί Ἰθάκης εἰς τήν οἰκονομίαν τῆς χώρας ἀναφέρω μόνον τό γεγονός ὅτι κατὰ τό ἔτος 1939 τό ὑποκατάστημα τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος Ἀργοστολίου εἶχε τό 1/5 τοῦ ὅλου συναλλάγματος τῆς Χώρας ἀπό ἐμβάσματα τοῦ ἐξωτερικοῦ, δεδομένου ὅτι οἱ Κεφαλλῆνες οἱ ξενητεμμένοι συνεχῶς ἀπέστελλον ἐμβάσματα εἰς τὰς οἰκογενεῖας των.

Αἱ δύο αὐταὶ νῆσοι ὑπέστησαν πολλάς καταστροφάς. Ὑπέστησαν καί αὐταὶ τὰς συνεπειὰς τοῦ Ἑλληνο-ἰταλογερμανικοῦ πολέμου, ὑπέστησαν ἀκόμη τὰς συνεπειὰς τοῦ συμμοριτοπολέμου. Ἐνδεικτικόν εἶναι ὅτι ὁ συμμοριτοπόλεμος ἐξηκολούθει εἰς τὰς νήσους αὐτάς καί μετὰ τήν νίκην τοῦ Γράμμου καί ὁ τελευταῖος συμμορίτης παρεδόθη εἰς τήν Κεφαλληνίαν. Ὡς συνέχεια τῶν καταστροφῶν αὐτῶν ἐπῆλθον οἱ σεισμοί τοῦ 1953, οἱ ὅποιοι ἐπέφερον βιβλικήν καταστροφὴν εἰς τὰς νήσους αὐτάς.

Τό Κράτος πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν συνεπειῶν τῶν σεισμῶν προῆλθεν εἰς τήν λήψιν ὠρισμένων μέτρων, ἀλλὰ καί πάλιν εἰς τήν προκειμένην περίπτωσιν αἱ νῆσοι αὐταὶ ἡδίκηθησαν δεδομένου ὅτι ἐδόθησαν ὡς ἀρωγή εἰς ἕκαστον παθόντα σεισμόπληκτον τῶν Ἰονίων νήσων 24.000, ἐνῶ εἰς τοὺς σεισμοπλήκτους τῆς Μαγνησίας

ἐδόθησαν ~~242~~ 28,000. 'Ανεπαρκής βεβαίως καί ἡ ἀρωγή αὐτή, ἀλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει μεγαλυτέρα ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν ἀρωγὴν τῶν 'Ιονίων νήσων καί τὴν ὁλοκληρωτικὴν καταστροφὴν τούτων, καί ἡ ὁποία ἀρωγή, ἐδόθη κατόπιν εἰδικῆς φορολογίας πρὸς ἀποκατάστασιν τῶν σεισμοπλήκτων. Δέν εἶναι ἀκριβές αὐτό τό ὅποσον ἰσχυρίσθη προηγουμένως ὁ κ. Ὑφυπουργός Οἰκισμοῦ, ἀπαντῶν εἰς σχετικὴν ἐρώτησιν συναδέλφων ὅτι ἡ ἐν λόγῳ φορολογία δέν ἀφεώρα μόνον τὴν ἀποκατάστασιν τῶν σεισμοπλήκτων. "Ἡμιν βουλευτὴς ὅταν ἐψηφίσθη ἡ εἰδικὴ αὐτὴ φορολογία ἡ ὁποία ἀφεώρα ἀποκλειστικῶς καί μόνον τὴν ~~ἀποκατάστασιν~~ ^{στεγάσιν} τῶν σεισμοπλήκτων. Ἡ φορολογία αὐτὴ ἐξακολουθεῖ νὰ ἰσχύῃ ἂν καί ἐτελεύτωσεν ἡ στεγάσις καί ἐξακολουθεῖ νὰ εἰσπράττει τό κράτος 1200 ἑκατομμύρια τὸν χρόνον. Ἀλλὰ καί πάλιν ἀδικεῖται ἡ Κεφαλληνία, καθ' ὅσον ἐνῷ ἐλήφθη πρόνοια στεγάσεως τῶν ἀκτημόνων σεισμοπλήκτων ~~Βόρειας~~ Μαγνησίας, οἱ ἀκτῆμονες τῶν 'Ιονίων νήσων ἐξακολουθοῦν ἀνόμῃ νὰ στεγάζωνται εἰς ξύλινα οἰκῆματα. Ἐν κατακλειῖδι ὅλων αὐτῶν ἔρχεται ὁ τουρισμός νὰ ἀδικήσῃ καί αὐτός τὰς νήσους αὐτάς. Λέγει ὁ κ. Παῦς μέ τό θέμα αὐτό εἰς τό χρονογράφημά του: "Ἡ Ἐπιτροπὴ Τουρισμοῦ... (ἀμαγιγνώσκει). Διὰ νὰ ἴδῃτε ὅτι ἡ χώρα μας ἔχει μεταβληθῇ εἰς εὐνοοουμένης καί μὴ ἐπαρχίας, ἀρκεῖ νὰ σᾶς εἴπω ὅτι διὰ νὰ φέρῃ ἀσφαλτοστρωσίς μιᾶς ὁδοῦ τοῦ Ἀργοστολίου ἐχρειάσθησαν 5 ἔτη. Ἀνόμῃ τὰ Δικαστήρια Κεφαλληνίας ἐστεγάζοντο μέχρι τοῦ παρελθόντος ἔτους εἰς ἓνα τσίγκινο Τόλλ. Καί τοῦτο διότι παρέμεινεν ἡμιτελές ἓνα γιὰπὶ τό ὅποσον προορίζετο διὰ δικαστικὸν μέγαρον καί ἐδέξασεν ἐσχάτως μόνον νὰ δοθῇ μία πίστωσις ὥστε νὰ τελειώσῃ τό οἷκημα αὐτό καί νὰ στεγασθοῦν τὰ δικαστήρια τῆς νήσου.

Αἱ νῆσοι ἠὺνοήθησαν ἀπὸ τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν. Ἐχουν τό καλύτερον ὁδικὸν δίκτυον χάρις εἰς τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν. Πλὴν ὅμως ἔχουν ἀφικαταλειφθῇ ἀπὸ τό Κρίτος. Τελευταίως ἐδέξασεν νὰ δοθῇ μία πίστωσις διὰ τὴν διαπλάτυνσιν τῆς ὁδοῦ Π. Ἰσνάρδου. Ὑπάρχει μία πανίς, ἡ ὁποία καταπλήσσει τὸν ἐπισκέπτην, ὑπάρχουν ἀνεξάντλητα γραφικώτατα δάση, τὰ ὅποια ὁ Ἀκαδημαϊκός κ. Μελάς

τά παριστᾷ ὡς ἀνεξάντλητον στρατόν καλογήρων καί καλογηροπαίδων ποῦ παρελαύνουν. Τώρα δέ μέ τήν ἡαθιέρωσιν τοῦ φέρρου μῶτ ἡ Κεφαλληνία κατακλύζεται ἀπό ἐπισκεπτῶν. Πέραν ἑνός ξενοδοχείου τῆς προκοπῆς (ὑπάρχουν βρέβαια 2, 3 ἄλλα κατωτέρας κατηγορίας ξενοδοχεῖα) οὐδέν ἄλλο μέσον ἐξυπηρετήσεως τῶν ἐπισκεπτῶν ὑπάρχει. Καί ὅταν ἤμην βουλευτής εἰς ἄλλην περίοδον, καί δι' αὐτό παραπονοῦμαι διὰ τόν κ. Φωκῶν, εἶχον παρακαλέσει νά γίνουν ξενοδοχεῖα εἰς τόν κ. Φωκῶν, εἶχον παρακαλέσει νά γίνουν ξενοδοχεῖα εἰς τό Ἀργοστόλιον καί εἰς τήν Σάμην,

Δι' αὐτό ἐλέγχωμεν τήν Κυβέρνησιν, διότι δέν ἐμερίμνησε νά ἀναγερθοῦν ξενοδοχεῖα εἰς τήν Ἰθάκην, Σάμην καί Ληξούριον. Διαμαρτυρόμεθα διὰ τήν ἐξαίρεσιν τῶν νήσων αὐτῶν ἀπό τό τουριστικόν πρόγραμμα τῆς Κυβερνήσεως. Πῶς εἶναι δυνατόν νά ἀγνοηθοῦν ἀπό τόν τουρισμόν αἱ δύο αὐταί νῆσοι Κεφαλληνία καί Ἰθάκη; τήν στιγμὴν κατὰ τήν ὁποίαν ἄλλαι νῆσοι ὡς ἡ Σίφνος κλπ. περιλαμβάνονται εἰς τό πρόγραμμά; Καί θά ἤθελα νά σοῦς μεταφέρω τά παράπονα τῶν νήσων αὐτῶν ὅταν ἤκουαν εἰς τό ραδιόφωνον τήν μεταχείρισιν ἄλλων ἐπαρχιῶν ὡς τήν Εὐβοίαν, ὅπου ὁ ἕνας Ὑπουργός συνηγωνίζετο τόν ἄλλον εἰς τήν θεμελίωσιν σχολείων ἢ ἄλλων κοινωφελῶν ἔργων.

Ὁ κ. Ὑπουργός τῆς Προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως ἰσχυρίζομενος ὅτι δέν ὑπάρχουν σήμερον χρήματα λέγει ὅτι θά προγραμματισθοῦν ἀνάλογα ἔργα εἰς τῶν ἐν λόγῳ νήσους εἰς τό μέλλον. Θά πρέπει νά γνωρίζη ὅμως ὁ κ. Ὑπουργός ὅτι ἡ εὐθύνη ταῦ εἶναι βαρυτάτη διότι τό πρόγραμμα τῶν ἐπενδύσεων θά ἔπρεπε νά τό προσαρμόζῃ ἀναλόγως πρὸς τὰς ἀνάγκας τῶν διαφόρων ἐπαρχιῶν, ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τήν ἀξιοποίησιν τῆς τουριστικῆς κινήσεως.

X.B./Φ.Π.

Καί βλέπομεν νά σπαταλῶνται 65 ἑκατομμύρια δία τήν οὐδονοίαν καί
 δέν ξέρω πόσα δία τό ξενοδοχεῖον τῆς Πάρνηθος δία τό ὁποῖον πόσα
 ἔχουν γραφεῖ καί δία τό ὁποῖον ὁ δημοσιογράφος καί Βαλσαμάκης ἔγραψεν
 προχθές ὅτι θά καταστήσῃ ἐντευκτήριον τῶν γλαυκῶν. Καί τοῦτο, κύριοι
 βουλευταί, διότι οἱ ἰθύνοντες τήν Ἑλλάδα καί μάλιστα κατὰ τρόπον
 δικτατορικόν, δέν διανοέτουν τήν στοιχειώδη λογικήν καί νά εἰπουν ὅτι
 οἱ ξένοι δέν θά ἔλθουν εἰς τήν Ἑλλάδα δία νά ἴδουν βουνά, διότι βουνά
 ἔχουν, ἀλλά θά ἔλθουν δία τὰ ὄρατα μας ἡμερογιάλια, δία τὰ ὄρατα μας
 νησιά καί τόν καταγάλανο οὐρανό μας. Μέτ' ἃ 100 ἑκατομμύρια πού' ἐξω-
 δεύσαμεν δία τό ξενοδοχεῖον τῆς Πάρνηθος θά ἦτο δυνατόν νά γίνουν 40
 ξενοδοχεῖα εἰς διάφορα ξενοδοχεῖα τῆς Ἑλλάδος ἃ ὁποῖα θά ὑπετέλουν
 μίαν πραγματικήν πηγὴν πλούτου. Ἀντ' αὐτοῦ ὅπως βλέπομεν νά σχεδιά-
 ζεται ἡ κακοποίησις τοῦ Λυκαβητοῦ καί ἔργα πού θά ἀπαιτήσουν ὥς πρώτην
 δόσιν 19 ἑκατομμύρια. Εἰδικῶς δία τήν περίπτωσιν τοῦ Λυκαβητοῦ περὶ
 τόν ἄρτιον τό Δημοτικόν Συμβούλιον τοῦ Δήμου Ἀθηναίων ὁμοφώνως
 ἀντέδρασεν κατὰ τῆς μελετωμένης ἐπιδρομῆς κατὰ τοῦ Λυκαβητοῦ. Εἰς τό
 σχετικόν πρακτικόν περιέχεται ἡ ἐξῆς περικοπή, ἀποδίδουσα διόφωνον ἀ-
 πόφασιν τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου (ἀναγινώσκει).

Σημειωθήτω ὅτι ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐλήφθη τῇ εἰσηγήσει μου καί τῇ συμφω-
 νίᾳ τοῦ νῦν ὑπουργοῦ Δημοσίων ἔργων κ. Βρανοπούλου μετὰ τήν ἀντι-
 κατάστασιν τῆς λέξεως "ἐγκλήματος" δία τῆς λέξεως "κακοποιήσεως",
 ὅπερ ἠξίωσεν ὁ κ. Βρανόπουλος δία νά εἶναι ὁμόφωνος ἡ ἀπόφασις. Παρά
 ταῦτα πληροφοροῦμαι ὁ τουρισμός μὴ λαμβάνων ^{ποσῶς} ~~ἀποδοχὰς~~ ὑπ' ὄψιν τὰς
 πανταχόθεν ἐκδηλουμένας ἀντιδράσεις, προχωρεῖ εἰς τό ἔργον του καί
 σχεδιάζει τήν καταστροφὴν τοῦ ὡραιότατου λόφου τοῦ Λυκαβητοῦ. Ταῦτα
 δέ καθ' ὅσον χρόνον ὑπάρχουν πλεῖστοι ἀλλὰ ἀνάγκαι πρωτεύουσai, ἐνῷ θά
 ἦτο δυνατόν τοῦλάχιστον νά γίνῃ ἐν ξενοδοχεῖον εἰς τήν ~~ἐν~~ Ἰθάκην,
 εἰς τήν πόλιν ἐκείνην ἡ ὁποία θά πρέπει νά ἀποτελέσῃ τόν μαγνήτην
 τῶν ἱστοριοδιφῶν. Ἀντί τούτου πληροφοροῦμαι ὅτι εἰς τόν Ἱερόν Βρά-
 χον τῆς Ἀκροπόλεως πρόκειται νά γίνῃ κοσμικὴ ταβέρνα μέ αἰθουσαν
 400 ἀτόμων ὅπου ἀσφαλῶς μετ' ὀλίγον θά ἔχωμεν καί μπουζούκια καί ἀσφα-
 λῶς ἵστρον τῆς. Ἀντί νά προφυλάξωμεν τήν σεμνότητα τοῦ ἱεροῦ βράχου
 θά μεταφέρωμεν ἐκεῖ τόν θόρυβον μέ τὰ φῶτα καί δέν ξέρω τί ἄλλο
 ἐντός ὀλίγου.

Ταῦτα εἶχον τήν τιμήν νά εἶπω, κύριοι βουλευταί, καί ἀναμένω ἀπό τόν ἀξιότιμον κ. Υπουργόν νά δικαιολογήσῃ διατί ἡ κυβέρνησις ἐφέρθη μέχρι σήμερον ἀστόργως διά τάς νήσους Κεφαλληνίαν καί Ἰθάκην καί νά μᾶς δώσῃ τήν κατηγορηματικήν διαβεβαίωσιν ὅτι εἰς τό ἀμέσως προσεχές μέλλον θά ἄρῃ τήν γενομένην ἀδικίαν, διότι ἄλλως θά μᾶς δώσῃ τό ἐπιχείρημα καί τό δικαίωμα νά πιστεύωμεν ὅτι εἰς τόν τόπον αὐτόν δέν ὑπάρχει χρηστή διοίκησις ἀλλ' ὅτι ἅπαντα ἐκτελοῦνται μέ κριτήρια κομματικά καί δέν ξέρω τί ἄλλο. (χειροκροτήματα ἐκ τῆς ἀντιπολιτεύσεως)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Α. ΜΙΧΛΣ) Κύριοι βουλευταί, ὑπεβλήθη πρότασις ὑπογεγραμμένη παρὰ τοῦ κεκανονισμένου ἀριθμοῦ βουλευτῶν διά τῆς ὁποίας αἰτεῖται ἡ γενίκευσις τῆς συζητήσεως τῆς ἐπερωτήσεως ταύτης. Κατόπιν τούτου, ἡ

~~ΧΕΙΡΟΚΡΟΤΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΩΝ ΚΑΙ ἸΘΑΚΗΝ~~ συζητήσις ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεως ταύτης γενικεύεται.

Τόν λόγον ἔχει ὁ κ. Δενδρινός.

Ε. ΔΕΝΔΡΙΝΟΣ. Ὁ θέμα, κύριοι βουλευταί ἐξηγητήθη μέ τήν ἀγόρευσιν τοῦ κ. Βασιλάτου. Παρά ταῦτα, ἔλαβον τόν λόγον καί θά σᾶς ἀπασχολήσω ἐπ' ὀλίγον μόνον, διότι εἶμαι βουλευτής τῆς Κεφαλληνίας καί Ἰθάκης καί θεωρῶ χρέος μου ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεως ταύτης τῆς ἀφορώσης τήν περιφέρειάν μου νά λάβω τόν λόγον. Θά ἀναφερθῶ μόνον εἰς τήν κατάστασιν πού ἐπικρατεῖ εἰς τάς δύο αὐτάς νήσους ἀπό τουριστικῆς ἀπόψεως, διότι αὐτό εἶναι τό θέμα τῆς ἐπερωτήσεως. Εἶναι ἀναμφισβήτητον ὡς προεῖπεν καί ὁ κ. Βασιλάτος ὅτι αἱ νῆσοι Κεφαλληνίας καί Ἰθάκης ἔχουν πολλά ἀξιοθέατα καί εἶναι προικισμέναι μέ μίαν ἀξιοθαύμαστον φύσιν, φύσιν ἡ ὁποία συνδυάζει τό βουνό τήν πεδιάδα καί τήν θάλασσαν. Δέν ἐπιθυμῶ, κύριοι βουλευταί, ξέρων τήν Κεφαλληνίαν καί τήν Ἰθάκην νά μείωσιν οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον τας ἀδελφάς νήσους Κέρκυραν καί Ζάκυνθον. Εἶναι ὁμως ἀναμφισβήτητον ὅτι ἡ Κέρκυρα εὐρισκομένη πλησιέστερον πρός τήν Εὐρώπην ἔχει λανσαρισθῇ περισσότερο ἐν συγκρίσει μέ τήν Ἰθάκην καί τήν Κεφαλονιά. Οἱ παραμειναντες εἰς τήν Κέρκυραν βασιλεῖς, ὅπως ὁ Κάϊζερ, ἡ Σίσου, ὁ Κων/νος, ὁ Γεώργιος καί τώρα ὁ Παῦλος ἔχουν προσδώσει εἰς τήν νῆσον αὐτήν καί τι τό ἐξαιρετικόν. Ὅμοίως τήν Ζάκυνθον τήν ἔχουν ἐξάρει καί τήν λανσάρει οἱ ἐκεῖθεν καταγόμενοι πνευματικοί τῆς ἀνθρωπότητος καί δῆ οἱ ποιηταί Σοκράτης, Κάλβος, καί ὁ λογοτέχνης ἀείμνηστος Κερόπουλος. Ἡ Κεφαλληνία καί Ἰθάκη ἔχει τελείως ἐγκαταλειφθῇ ὅχι μόνον σήμερον, ἀλλά καί πρότερον μέ ἀποτελέσματα νά ἔχωμεν μίαν συνεχῆ μείωσιν τοῦ πληθυσμοῦ. Κατά τήν

ἀπογραφὴν τοῦ 1900 ἡ Κεφαλληνία εἶχε 95.000 κατοίκους. Κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1940 οἱ κάτοικοί της ἐμείωθησαν εἰς 70.000 καὶ κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1961 εἶχον φθάσει μόνον εἰς 39.000. Ἐπειδὴ ἡ Κεφαλληνία εἶναι ἄγονος οἱ Κεφαλλῆνες βεβαίως ἐκπατρίζονται καὶ ἀναζητοῦν τὴν τύχην των εἰς ὅλα τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης. Θὰ ἡδυνάμην μάλιστα νὰ εἶπω ὅτι οἱ πατριῶται λόγῳ τῆς ~~ψυχροσυνθέσεώς μας~~ ψυχροσυνθέσεώς μας, ἐνέχουν μέσα των τὸ πνεῦμα τοῦ τυχοδιωκτισμοῦ ὑπὸ τὴν καλὴν τῆς λέξεως ἐννοίαν. Ἀλλ' ἡ τάσις αὐτὴ πρὸς φυγὴν ἐφέλκεται κυρίως εἰς τὴν ἐγκατάλειψιν τῶν νήσων αἱ ὁποῖαι κινδυνεύουν νὰ μεταβληθοῦν μόνον εἰς τόπους ἑλιέων καὶ βοσκῶν. Ἡ φύσις, κύριοι βουλευτὶ, τὸ 1953 κατέστρεψε τὰ πάντα εἰς τὰ νησιά αὐτά. Μετὰ ταῦτα βεβαίως δέν ἀνέμενε κανεὶς ὅτι ἡ Ἰθάκη καὶ Κεφαλληνία θὰ μετεβάλλοντο εἰς τόπους εὐημερίας, ἀλλ' ἀνέμενε κανεὶς νὰ ἴδῃ εἰς τὰς δύο αὐτάς νήσους ἐφαρμοζόμενον ὑπὸ ἀπόψεως ἀνοικοδομήσεως ὁδοποιΐας κλπ. ὅ,τι καλῦτερον ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ἡ ἀνθρωπότης ἐφ' ὅσον ὁ τόπος ἐκεῖ ἐν τῇ οὐσίᾳ ἤρχισεν ἀνοικοδομοῦμενος ἐξ ἀρχῆς κατὰ τὸ ἔτος 1955. -

N.Z./E.K.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ

13/3/62

'Αρ. 25

'Αντιθέτως, ἀντ' αὐτῶν αἱ πολιτεῖαι μας μετεβλήθησαν εἰς ἀγροπόλεις καί τὰ σπίτια τῶν χωριῶν μας εἰς τρώγλας.

Τό 1956 ἡ Κυβέρνησις ἐθεώρησε τερματισθεῖσαν τήν ἀνοικοδόμησιν ἀφοῦ προηγουμένως τό 1955 ἔγινε μία πομπώδης ἐκστρατεία ἀποτελεσμένη ἀπό 300 καί πλέον ἄτομα, ἔγιναν ἑορταί παρουσία τῶν Βασιλέων καί κατετέθη ὁ θεμέλιος λίθος.

Εἶπον τότε εἰς τόν Βασιλέα ὑπό τήν ιδιότητά μου ὡς Δημάρχου 'Αργουσολίου ὅτι ἔγινε ἡ κατάθεσις τοῦ θεμελίου λίθου χωρίς νά γίνη πρόβλεψις δρόμων, ἀποχετευτικῶν ἔργων, ἔργων ἡλεκτρισμοῦ. Εἶπον τότε ὅτι ἡ πόλις θά χάσῃ τήν ὄψιν τῆς. Καί πρέπει νά γνωρίζετε ἀκόρη, κ. Συνάδελφοι, ὅτι εἰς τό 'Αργουσόλιον ὑπάρχουν καί τώρα 500 περίπου παραγκοῦχοι οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦν τό πλέον ζωτικόν στοιχεῖον τῆς πόλεως καί ὅπως ἐξακολουθοῦν νά παραμένουν εἰς παραπήγματα διότι δέν εἶχον οἰκόπεδα. Αὐτοί πρόκειται νά παραμείνουν ἀστεγάστοι ὡς ἀν ἀπόκληροι τῆς τύχης.

Εἶχον εἶπει τότε ὡς Δήμαρχος 'Αργουσολίου εἰς τόν τότε Ὑπουργόν Δημοσίων Ἔργων καί σήμερον Πρόεδρον Κυβερνήσεως κ. Καραμανλῆν διατί προβαίνει εἰς τήν κατασκευήν ἐργατικῆς συνδικίας διατί θέλει νά χωρίσῃ τήν πόλιν εἰς πληβείους καί ἄρχοντας καί μάλιστα μέ τήν σημερινήν ἐξέλιξιν τῶν πραγμάτων, ἐνῶ αὐτό εὐδέποτε εἶχε συμβῆ εἰς τό παρελθόν. Ὁ κ. Καραμανλῆς τότε μοῦ ἀπήντησεν ὅτι ἦτο πολύ ἀργά διὰ νά ἀναθεωρηθοῦν τά σχέδια.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει τό θέμα εἶναι ὅτι αἱ νῆσοι ἔχουν ἐρημωθῇ καί χρειάζεται νά ἐπιβιχθῇ ἰδιαίτερα σποργή ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως διὰ νά σταματήσῃ τό κακόν τῆς φυγῆς τοῦ πληθους καί νά παραμείνουν εἰς τήν νῆσον αἱ ἐνάπομένονσαι εἰς τήν νῆσον 39.000 ψυχαί. Γεγονός εἶναι κ. Συνάδελφοι ὅτι ἐκ τοῦ διενεργηθέντος διενδοῦς ἐράνου διὰ τήν ἀνοικοδόμησιν συνεκεντρώθησαν περί τά 8.500.000.000 δραχμῶν, ἡ δέ Κυβέρνησις διὰ τήν ἀνοικοδόμησιν ἐδαπάνησε μόνον 2,5 δισεκατομ. τά δέ ὑπόλοιπα τά διέθεσε διὰ τήν ἰσοκάλεισιν τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Κύριοι Συνάδελφοι, ὅταν εὐθὺς μετὰ τοῖς σεισμοῖς, μετέβην εἰς τήν νῆσον καί εἶδα τό κατάντημα τοῦ πολιτισμένου αὐτοῦ λαοῦ τῆς

N.Z./E.K.

ΛΕΑΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ

13/3/62

'Apr.26

Κεφαλληνίας έπαθα έν είδως ψυχοπαθείας καί τά δάκρυα μου ήσαν ά-
στείρευτα ήμέραν καί νύκτα.

Έπαναλαρβάνω, κ. Συνάδελφοι, αντί ή κυβέρνησις νά περιβάλη τοίς
άνθρώποις αὐτοίς μέ αγάπην καί στοργήν, απέλαψεν είς τό νά ίσοκε-
λίση τόν κρατικόν προϋπολογισμόν μέ τά χρήματα τοῦ διενεργηθέντος
διεθνούς έράνου. Είς τό Άργεντιλίον, πόλις 9.000 κατοίκων ή πλειο-
νότης τῶν κτιρίων άπετελείτο από τριώροφα καί διόροφα σπίτια. Ά-
λλοσημείωσον είναι τό γεγονός τοῦ πολιτισμοῦ τῶν κατοίκων έτι
εύθύς μετά τοίς σεισμούς άπεκαλύφθη έτι ύπάρχον είς τήν μικράν
αὐτήν πόλιν 750 περίπου πιάνα.

Όταν έγιναν οί σειμοί τοῦ 1929 είς τήν Κόρινθον, ή τότε κυβέρ-
νησις Βενιζέλου έκινητοποίησε τόν στόλον διά νά έλθῃ είς βοήθειαν
τῶν σεισμοπλήκτων. Είς τήν Έπτάνησον συνέβη τό αντίθετον. Η κυβέρνη-
σις ήμπόδιζε τόν στόλον, είς σημείον ὥστε ο τότε Άρχηγός τοῦ Γενικοῦ
Έπιτελείου Ναυτικοῦ ^{καί} αγαπητός συνάδελφος κ. Τούμπας νά παραιτηθῇ
καί ήλθαν τά πολεμικά τοῦ Ισραήλ διά νά παρέξουν βοήθειαν. Είς έν-
δειξιν εύγνωμοσύνης διά τήν παρασχεθεῖσαν υπό τῶν Ισραηλινῶν συν-
δρομήν μία οδός τοῦ Άργεντιλίου έχει ονομασθῇ είς οδόν Ισραήλ.

Διά τας νήσις Κεφαλληνίαν καί Ιθάκην ή κυβέρνησις έχει υποχρέω-
σιν νά λάβῃ μέτρα προστασίας τῶν ιστορικῶν αὐτῶν νήων, αἱ οποιῶαι
διά τῶν τέκνων των έλάμπρυναν ένά τήν οίκουμένην τόν Έλληνικόν Ένορα.
Οί δέ Κεφαλληνες, λόγω τῆς ύπιομορφίας των, προσέφεραν πάντοτε από
τῆς εποχῆς τοῦ Μαραθῶνος μέχρι καί τῶν πολέμων τῶν τελευταίων έτῶν,
παρά πολλά είς τόν άγῶνα τῆς επιβιώσεως τοῦ Έλληνικοῦ Έθνους.

Δέν έπιθυμῶ νά προσθέσω τίποτε άλλο παρά νά επικαλεσθῶ τήν κυ-
βερνητικήν στοργήν καί αγάπην, πρὸς τας νήσις Κεφαλληνίαν καί Ιθάκην
αἱ οποιῶαι διά τῶν τέκνων των έξακολουθοῦσιν νά προσφέρουν τά πάντα
διά τό Έθνος.

Ν. ΑΛΑΒΑΝΟΣ. - Κύριοι Συνάδελφοι, μέ καλλιέπειαν άνάλογον πρὸς τας
καλλονάς τῆς Κεφαλληνίας ο' εκλεκτός συνάδελφος κ. Βασιλάτος μᾶς ά-
νέπτυξε τά προβλήματα τῆς νήσου Κεφαλληνίας καί τας ανάγκας τῆς
νήσου από τουριστικῆς πλευρᾶς. Διά τῆς έπερωτήσεως τῆς Συνεδέλου
κυρίας Σβώλου καί έν συνεχείᾳ διά τῆς έπερωτήσεως τοῦ άξιολόγου
συναδέλου κ. Βασιλάτου τό Σῶμα άπόψε ήχηλήθῃ μέ τήν Νησιωτικήν
Έλλάδα.

Γ.Φ./Μ.Λ.

Τό θέμα τῆς νησιωτικῆς Ἑλλάδος εἶναι θέμα σπουδαῖον. Ἰδίως τώρα πού ἡ χώρα μας συνεδέθη μέ τήν Εὐρωπαϊκὴν Οἰκονομικὴν Κοινότητα. Τά νησιά μας προσφέρονται διὰ τήν Τουριστικὴν ἀξιοποίησιν τῆς χώρας μας. Ἀρρουσιάζουν ἐκεῖνο τό ὅποῖον δέν ἔχουν οἱ ξένοι τουρίσται εἰς τὰς χώρας των. Δηλαδή τήν ὕπαρξιν πολλῶν νήσων εἰς μικράν θαλασσίαν ἔκτασιν. Καί τά πρωτὰ θά μοῦ ἐπιτρέψετε νά εἶπω τά ἔχουν αἱ Κυκλάδες. Εἶμαι εὐτυχής διότι σήμερον παρίστανται εἰς τήν αἴθουσαν ὁ κ. Ὑπουργός τῆς Προεδρίας Κυβερνήσεως καί ὁ κ. Ὑφυπουργός τῶν Δημοσίων Ἔργων, καί ἡ παρουσία τούτων δίδει τό δικαίωμα νά ἀπασχολήσω τό Σῶμα καί μέ τήν ἀνοικοδόμησιν τῆς νήσου θήρας καί μέ τήν τουριστικὴν ἀξιοποίησιν τῶν Κυκλάδων. Ἡ κ. Σβώλου ὠμίλησε περί Σαντορίνης. Καί ὁ κ. Ὑφυπουργός Δημοσίων Ἔργων ἀπαντῶν ἔδωκεν ὠρισμένα στοιχεῖα σχετικὰ μέ τήν ἀνοικοδόμησιν τῆς νήσου θήρας. Θά μοῦ ἐπιτρέψετε νά εἶπω ὅτι ὅσα ἐλέχθησαν ἐκ μέρους τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ ἦσαν ἀνακριβῆ ἐν σχέσει μέ τήν νήσον θήρα.

Κύριοι συνάδελφοι, ἡ θήρα ἀποτελεῖ φαινόμενον νήσου εἰς ὁλόκληρον τόν κόσμον. Ἀρρουσιάζει ~~φυσικολογικά~~ ^{φυσικολογικά} διαρθρώσεις πρωτοτύπους. Παρουσιάζει φυσικὰ καλλωπὰς πού προσφέρονται τουριστικῶς. Ὁ κ. Ὑφυπουργός τῶν Δημοσίων Ἔργων εἶπεν ὅτι ἡ Σανταρίνη ἀνοικοδομήθη μέ πρόσῃρον τῆς παλαιᾶς Σαντορίνης. Τοῦτο εἶναι ψευδέστατον. Ἡ ἀνοικοδόμησις μετὰ τοὺς σεισμούς τῆς νήσου θήρας προσβάλλει τό Ἑλληνικόν κράτος. Σᾶς πληροφορῶ ὅτι τριαύτη ἦτο ἡ ἀνοικοδόμησις των οἰκιῶν, πού κατὰ τοὺς χειμερινούς μῆνας ἀναγκάζονται οἱ κάτοικοι νά παραμένουν εἰς σπήλαια. Ὁ κ. Ὑφυπουργός τῶν Δημοσίων Ἔργων ὠμίλησε διὰ τό Καμάριον. Τοῦ γνωρίζω ὅτι αἱ ἀνοικοδομηθεῖσαι οἰκίαι εἰς τό Καμάριον κατὰ τοὺς χειμερινούς μῆνας καί κατὰ τήν περίοδον τῶν βροχῶν στάζουν καί ἡ ἀνάγκασαν τοὺς κατοίκους νά ἐγκαταλείψουν τὰς οἰκίας των. ~~ΣΑΡΑΝΤΑ~~ Ἐπίσης πληροφορῶ τόν κ. Ὑφυπουργόν ὅτι ἀπετάνην εἰς τόν Ἐπιθεωρητὴν Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως εἰς Νάξον καί τοῦ εἶπον νά παραδίδωνται μαθήματα εἰς ὠρισμένας ὥρας διότι ἐκρίθη ἀκατάλληλον τό ὄϊκημα τοῦ Σχολείου.

Γ.Φ./Μ.Λ.

Εἶμαι ὑποχρεωμένος νά εἶπω ὅτι διαχωρίζω τὰς εὐθύνας τοῦ κ. ὑφυπουργοῦ μέχρι σήμερον, ἀλλά ἀπό σήμερον ἀναλαμβάνει καί αὐτός εὐθύνas. Δέν ἤρουν τόν κ. ὑφυπουργόν νά ἐπικαλεσθῇ τήν ἐκθεσιν τοῦ κ. Νομάρχου Κυκλάδων. \$\$\$\$ Εἰς τήν ἐκθεσιν αὐτήν ὁ κ. Νομάρχης ἀναφέρει τὰς διαπιστώσεις του διά τήν νήσον Θήρα. Κύριοι συνάδελφοι, εἶναι δραματική ἡ κατάστασις μόνον ἡ ἀνατύναξις τῶν οἰκιῶν καί ἡ ῥυκτική ἐκ νέου ἀνοικοδόμησις θά σώσῃ τήν Σαντορίνην.

Α. ΘΕΟΔΟΣΙΑΔΗΣ. (Ῥφ. Δημ. Ἔργ.) Κύριε συνάδελφε, εἶπον προηγουμένως ὅτι λίαν προσεχῶς θά ἐπισκεφθῶ τήν νήσον Θήραν \$ διά νά ἀντιληφθῶ ἰδίους ὁμασι τήν κατάστασιν καί νά εἰσηγηθῶ μέτρα πρός ὑπεντιμώ-
πισιν τῶν γενομένων ἀτελειῶν κατά τήν ἀνοικοδόμησιν. Σᾶς πληροφορῶ ὅτι ἔλαβον γνῶσιν τῆς ἐκθέσεως τοῦ κ. Νομάρχου, τήν ὁποίαν μελετῶ, διά νά λάβω ὠρισμένα μέτρα.

προσωπικῶς
Ν. ΑΛΑΒΑΝΟΣ. Μετά ἰδιαιτέρας χαρᾶς ἤκουσα ὅτι θά μεταβῇ \$ \$ \$ \$ \$ εἰς Θήραν ὁ κ. ὑφυπουργός. Θά τόν παρεκάλουν ἕάν ἐγκρίνῃ νά τόν συνοδεύσω προσωπικῶς εἰς τήν νήσον διά νά τοῦ ἐκθέσω καί ἐγώ τὰς ἀπόψεις μου.

Εἶναι γνωστόν ὅτι εἰς τήν νησιωτικήν Ἑλλάδα ἡ ἀξία τῶν οἰκοπέδων εἶναι ἐλαχίστη. Εἰς Θήραν ἡ ἀνοικοδόμησις ἔγινεν εἰς στενόν χῶρον ὥς νά ἐγένετο εἰς τήν Πλατεῖαν τοῦ Συντάγματος. Αἱ οἰκίαι ἀνοικοδομήθησαν εἰς τοιαύτην ἀπόστασιν, ὥστε ἐκ τοῦ μακρόθεν νά φέινωνται ὅτι ἀποτελοῦν ἐνιαῦτον οἰκοδόμημα. Δέν ὑπάρχουν ὑπόνομοι καί δεξαμεναί ὀμβρῶν ὑδάτων διότι ἡ Θήρα στερεῖται πηγαίων ὑδάτων. Εὐρίσκονται δέ περὶ τῶν βόθρων ἐπικινδύνων ἀναπτύξεως μολισματικῶν νόσων. Ἐπ' αὐτοῦ ἔχω καταθέσει σχετικήν ἐπερώτησιν καί κατά τήν ἡμέραν τῆς συζητήσεως θά ἀναπτύξω ἐπὶ μακρόν τὰς ἀπόψεις μου.

Καί τώρα ἀπευθύνομαι εἰς τόν κ. Ὑπουργόν τῆς Προεδρίας Ἀυβερνήσεως διά νά τοῦ εἶπω ὅτι ἡ νήσος Θήρα ἐγκατελείφθη ἀπό ~~τῆς~~ πλευρᾶς ~~τῆς~~ τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως. Ἡ νήσος Θήρα προσφέρεται διά τουριστικήν ἀξιοποίησιν. Δυστυχῶς ὅμως ἡ ἀνοικοδόμησις ἐτραυμάτισε τήν τουριστικήν κίνησιν τῆς νήσου. Πλήρης ἐγκατάλειψις ἐκ μέρους τῶν ἀρμόδων τοῦ Τουρισμοῦ ἐνῶ ἡ νήσος παρουσιάζει φυσικὰς καλλωνὰς διά τουριστικήν ἐκμετάλλευσιν. Ἐπ' αὐτοῦ ἐφιστῶ τήν προσοχήν τῆς

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ

13-3-1962

ῥιθμ.29

Γ.Φ./Μ.Λ.

Κυβερνήσεως διὰ τήν τουριστικήν ἀξιοποίησιν τῆς Θήρας καί τήν ἐπανόρθωσιν τῶν καταστροφῶν αἱ ὁποῖαι ἐπῆλθον ἐκ τῆς ἀνοικοδομήσεως καί οὐχί ἐκ τῶν σεισμῶν. Ἐπίσης ἐφιστῶ τήν προσοχήν ὁλοκλήρου τῆς Βουλῆς διὰ τήν τουριστικήν ἀξιοποίησιν τῶν νήσων τοῦ συμπλέγματος τῶν Κυκλάδων καί τήν ἀξιοποίησιν ὅλων τῶν τουριστικῶν πηγῶν τῆς χώρας μας.

Δ. ΜΑΚΡΗΣ (Ὑπ. Προεδρ. Κυβερν.) Κύριοι συνάδελφοι, ἐξ ἀφορμῆς μιᾶς περιορισμένης ἐπερωτήσεως, τὴν ὁποίαν κατέθεσεν ὁ συνάδελφος κ. Βασιλαῖτος καὶ ἡ ὁποία ἀναφέρετε εἰς τὰς νήσους Κεφαλληνίαν, Ζάκυνθον καὶ Ἰθάκην, ὑπὲρ τῶν ὁποίων τὸ τουριστικὸν ἐνδιαφέρον τῆς Κυβερνήσεως κρίνεται ἀνεπαρκές, προεκλήθη γενίκευσις τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ τομέως τοῦ Τουρισμοῦ. Γενικευθεῖσης τῆς συζητήσεως, ἐξετέθησαν καὶ ἠκούσθησαν ἀπόψεις συναδέλφων τῆς Ἀντιπολιτεύσεως ἐπὶ τῶν ἀκολουθῶν θεμάτων. Ἐπὶ τοῦ θέματος σεισμοπλήκτων νήσων καὶ τοῦ τρόπου τῆς ἀνοικοδομήσεως αὐτῶν γενικώτερα. Ἀνεξαρτήτως τῆς εἰλικρινοῦς συμπαθείας τὴν ὁποίαν προεκάλεσεν κατὰ τὸ παρελθόν καὶ προκαλοῦν πάντοτε αἱ ἀτυχήσασαι νῆσοι τῆς χώρας μας, πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι τὸ θέμα τοῦ τρόπου ἀντιμετωπίσεως τῶν σεισμοπλήκτων περιοχῶν, καὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν κατοίκων των δέν εὐρίσκεται ἐντός τῶν πλαισίων τῆς τουριστικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὸν χρόνον τῆς ἐκτελέσεως τῶν προγραμμάτων, τὰ ὅποια κατὰ καιροῦς αὕτη ἔχει ἐκπονήσει εἰς τὸν τουριστικὸν τομέα. Συνεπῶς, δέν εἶμαι οὔτε ὁ ἀρμόδιος, οὔτε ὁ κατάλληλος, οὔτε ὁ ἐνδεδειγμένος ὑπουργός διὰ νὰ δώσω σχετικὰς ἐπὶ τῶν ἀπόψεων αὐτῶν ἀπαντήσεις. Τὸ δεῦτερον θέμα ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἠκούσθησαν σποραδικαὶ ἀπόψεις τῶν κ.κ. συναδέλφων τῆς Ἀντιπολιτεύσεως, εἶναι τὸ θέμα τοῦ τουρισμοῦ γενικώτερον, τοῦ ὁποίου ἀπεμονώθησαν ὠρισμένα μόνον ἔργα διὰ νὰ ἀσκηθῇ ἐπ' αὐτῶν κριτική ἀπὸ ἀπόψεως ἀνάγκης προγραμματισμοῦ ἢ ἀρχαιότητος ἐκτελέσεως. Νομίζω, ὅτι ἡ κριτικὴ ~~αὕτη~~ εἰς κάθε τομέα καὶ εἰς αὐτόν ἀκόμη τὸν τομέα τοῦ τουρισμοῦ, εἶναι εὐχερεστάτη, χωρὶς νὰ εἶναι καὶ ἐποικοδομητικὴ. Δέν εἶναι δυνατόν νὰ παροραθῇ καὶ νὰ ἀγνοηθῇ, κ. συνάδελφοι, ὅτι ὁ τομεὺς τοῦ τουρισμοῦ, ὡς ὠμίλησεν καὶ ἡ τελευταία ὁμιλήσασα συνάδελφος, εἶναι ἐκ τῶν πλέον νευραλγικῶν τομέων τῆς οἰκονομίας τῆς χώρας. Τοῦτο εἶναι δεδομένον μαθηματικῶς καὶ δέν νομίζω ὅτι ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ εἴτε συνάδελφος, εἴτε πρέρυσ οἰαδήποτε θὰ ἐπιχειρήσῃ νὰ ἀμφισβητήσῃ τὴν σπουδαιότητα τοῦ τομέως αὐτοῦ. Δεῦτερον δεδομένον εἶναι ὅτι μέχρι πρό βετίας ὁ τομεὺς αὐτός δέν

Δεύτερον δεδομένον εἶναι ὅτι μέχρι πρό βετίας ὁ τομεύς αὐτός δέν ἦτο ἀπλῶς ἐγκαταλελειμμένος, ἀλλ' ὑπῆρξεν ἐγνηματικῶς ἐγκαταλείμμενος εἰς τρόπον ὥστε, ἡ χώρα μας νά μή δικαιοῦται νά προβάλλεται καί νά ἐμφανίζεται διεθνῶς ὡς χώρα μέ τουριστικᾶς ἀξιῶσεις. Οἰαδήποτε δέ προσπάθεια καί ἂν καταβληθῇ ἐπ' αὐτοῦ δέν θά εἶναι δυνατόν νά ἀμφισβητηθῇ ἡ προϋφισταμένη ἀποκαρδιωτική κατάστασις καί ἀπό βετίας ἔχει ἀναληφθῇ μία ὑπεράνθρωπος προσπάθεια μέ ἀποτελέσματα αὐτόχρομα ἐκπληκτικά ἀπό τὰ ὅποια ὁ κ. Βασιλάτος ἐσκέφθη νά ἀπομονώσῃ ἕνα δύο ἔργα καί μόνον ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐνετόπισε τήν κριτικὴν του, ἀναμνησθεῖς τοῦ Θεοῦ ὁράματος τό ὅποτον παρουσάζον αἶνέν λόγῳ περιοχαί, ἰδίᾳ κατά τὰς βραδυνὰς ὥρας. μ' Ἀλλά πότε ἀπῆλαυσε τό θέαμα τοῦτο ὁ κ. Βασιλάτος ὅταν εἶναι γνωστόν ὅτι καί μέχρι πρό ὀλίγων ἐτῶν ἡ περιοχὴ τῆς Ἀκροπόλεως καί τοῦ Φιλοπάππου καί ἡ περιοχὴ τοῦ Λυκαβηττοῦ ἦσαν ἄντρα κοινῶν χασισοπατῶν καί κακοποιῶν; Καί οὐδεὶς ἠδύνατο νά κυκλοφορήσῃ εἰς τὰς περιοχὰς ἐκεῖνας;

Π. ΛΥΚΟΥΡΕΖΟΣ. Κύριε Ὑπουργέ, ἐπειδὴ ὠμιλήσατε περὶ ἐγνηματικῆς ἐγκαταλείψεως μέχρι πρό βετίας, θά ἤθελα νά ὑπενθυμίσω ὅτι ἐάν κατέστη δυνατὴ ἡ ἀνάπτυξις τοῦ τουρισμοῦ, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὰ μεγάλα καί θεμελιώδη οἰκονομικά μέτρα τῆς Κυβερνήσεως Παπάγου -Μαρκεζίνη τό 1952-54 καί κυρίως τήν ἀναπροσαρμογὴν πού ἐδημιούργησαν τὰς προϋποθέσεις, διὰ τήν ἀνάπτυξιν τοῦ τουρισμοῦ. Οὐδαμῶς ὑποτιμῶμεν τό τί ἐγένετο ὑπέρ τοῦ τουρισμοῦ τήν τελευταίαν βετίαν.

Ἀλλὰ διὰ νά εἴμεθα δίκαιοι ὀφείλομεν νά ἀποδίδωμεν τήν δικαιοσύνην εἰς ἕκαστον. Καί ὅπως ἐγώ δέν ἀμφισβητῶ ὅτι ἐγένοντο πολλά ὑπέρ τοῦ Τουρισμοῦ, ἔστω καί ἂν ὑπῆρξαν ~~σημαντικὰ~~ σημαντικά ἢ ὀλιγώτερον σημαντικά παραλείψεις πρέπει νά ὁμολογήσετε καί σεῖς ὅτι ἐάν δέν ἐλαμβάνοντο τὰ μέτρα ἐκεῖνα μέ Ὑπουργόν τοῦ Συντονισμοῦ τόν κ. Μαρκεζίνη, τόν νῦν Ἀρχηγόν τῶν Προοδευτικῶν, δέν θά ἦτο δυνατόν νά καταστῇ ἐφικτὴ ἡ τουριστικὴ ἀξιοποίησις τῆς χώρας.

Δ. ΜΑΚΡΗΣ (Ὑπ. Πρ. Κυβερν.) Δέν εἶμαι ἐγώ ἐκεῖνος πού θά ἀμφισβητή-

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ
Σ.Λ.

13-3-62

' April. 32

σω τὰς ὑπηρεσίας τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ τῶν Προοδευτικῶν εἰς τὸν οἰκονομικόν τομέα, ἀλλὰ ὅταν ὠμίλησα περὶ τουρισμοῦ, ὅπως ἀντιλαμβάνεσθε, δέν εἶχον ὑποχρέωσιν νὰ μνημονεύσω τὴν προσφοράν αὐτὴν. Αἰότι καὶ ἂν ἀκόμη εἶχον ἐξασφαλισθῇ ὅροι οἰκονομικοὶ ἐπαρκέστατοι, θὰ ἦτο δυνατόν ὅταν ἀπὸ τὰς ^{ἐπιγενομένων} ~~ἐπικρατούσας~~ Κυβερνήσεις δέν ἐξετιμᾶτο ἐπαριῶς ὁ τουριστικὸς τομεὺς νὰ παραμεληθῇ καὶ πάλιν ὁ τουρισμός καὶ νὰ διατεθοῦν αἱ πιστώσεις εἰς ἄλλον σκοπὸν. Δέγω καὶ ἐπι-
ναλαμβάνω ὅτι αἱ ἀπὸ δετίας Κυβερνήσεις ἀπέδωσαν ἰδιαιτέραν ση-
μασίαν εἰς τὸν τουρισμόν καὶ ἐξετίμησαν τὴν ἀποφασιστικὴν αὐτὴν ~~ἀποδοτικότητα~~ πλουτοπαραγωγικὴν πηγὴν τῆς χώρας καὶ παρέσχον τὰ μέσα τῆς σημειωθείσης ἐκπληκτικῆς προόδου. Δέν ἦτο, συνεπῶς, πρόθεσίς μου νὰ ἀμφισβητήσω τὰς ὑπηρεσίας ~~τῆς~~ πού προσέφερεν ποτὲ ὁ κ. Ἀρχηγός τῶν Προοδευτικῶν.

Π. ΛΥΚΟΥΡΕΖΟΣ.

Ε.Γ.

Π. ΛΥΚΟΥΡΕΖΟΣ: Αί όποῖαι ύπηρεσίαι άπετέλεσαν τήν προϋπόθεσιν τής τουριστικής άξιοποίησης. Μέσυχωρεῖτε πάντως διά τήν διακοπήν.

Έάν σ'ας διέκοφα εἶναι διότι ώμιλήσατε περί έγκληματικής έγκαταλείψεως διά τήν πρό τής δετίας έποχήν. Αἱ οἰκονομικά προϋποθέσεις κατέστησαν δυνατήν τήν τουριστικήν άξιοποίησιν τής Χώρας, ά ά τήν νόοιαν, ούδαμώς εἶμαι διατεθειμένος νά άρνηθω τήν εργασία καί τήν προσπάθειαν τών κυβερνήσεως τής τελευταίας δετίας. Έπαναλαμβάνω ὅτι αἱ βάσεις

αἱ οἰκονομικά αἱ ρποῖαι καί επέτρεψαν τήν δημιουργίαν τών άραγκάων προϋποθέσεων διά τόν τουρισμόν ἦσαν τά μεγάλα οἰκονομικά μέτρα, καί ἰδίως, ἡ άναπροσαρμογή τής πρώτης Κυβερνήσεως Παπάγου - Μαρκζίνη.

Δ. ΜΑΚΡΗΣ (Ύπ.Πρ. Κυβ) Κύριοι συνάδελφοι, έν πάσῃ περιπτώσει, ὅπό οἰανδήποτε τοποθέτησιν εἶναι άναμφισβήτητον ὅτι μέχρι πρό δετίας σοβαρά προσπάθεια εἰς τόν τομέα τοῦ Τουρισμοῦ δέν έσημειώθη πύδαμοῦ. Όπως εἶναι ἡ ακριβώς έπίσης ὅτι άπό δετίας καί έντεῦθεν ἔξεδηλώθη τοιοῦτον ὄργασμός εἰς τόν τομέα αὐτόν, ὥστε ὅπως προκύπτει άπό διεθνεῖς κρίσεις καί σόλια καί άπό τήν άναγνῶρσιν ἡμῶν τών ἰδίων εἶναι άναμφισβήτητον ὅτι ἡ Έλλάς εἰσῆλθεν πλέον εἰς τήν διεθνή προβολήν τών τουριστικῶν περιοχῶν τής Ευρώπης. Συνεπώς, άναγνωρίζοντες ἄντικειμενικῶς καί άμερολήπτως τήν τεραστίαν αὐτήν προσπάθειαν τής Κυβερνήσεως εἶναι δυνατόν μεταξύ τών τόσων έργων πού έξετέλεσεν νά άπομονοῦνται ὡρισμένα έργα καί τών ὁποίων νά άσκειται κριτική κατὰ τό δοκοῦν, πάντως ἂν τά έργα αὐτά θεωροῦνται άπλῶς πολυτελῆ, δέν νομίζω ὅτι εἶναι δεδικαιολογημένος ὁ έλεγχος καί ἡ κριτική ἐπ' αὐτῶν. Αὐτός καθ' έαυτόν ὁ τουρισμός σημαίνει πολυτέλεια, εἰ εἰ εφόσον σημαίνει πολυτέλειαν καί μάλα ὅτα στάθμης άνώρας, εἶναι αὐτονόητον ὅτι εἰς μίαν χώραν, ἡ ὁποία διεκδικεῖ καί προβάλλει αξιώσεις τουριστικής έπικρατήσεως, πρέπει νά έπιτελοῦνται καί έργα πολυτελῆ τά ὁποῖα θά εἶναι δυνατόν νά έξασφαλίσουν τās άπαιτήτους άνέσεις εἰς τοῦς πλουσίους τοῦ κόσμου τοῦς ὁποίους κατὰ κύριον λόγον φιλοδοξοῦμεν νά ~~καταστήσωμεν~~ ~~καταστήσωμεν~~ πελάτας τοῦ τουρισμοῦ μας.

Όπως δὲ ἡποτε λόγῳ γενικεύσεως τής συζητήσεως πρόκειται νά επανέλθω καί πάλιν διά νά δώσω τελικήν άπάντησιν ἐπὶ τῶν άπόψεων τῶν κ.κ. συναδέλφων εἰς τόν τομέα τοῦ τουρισμοῦ καί τής κυβερνητικής ἐπ' αὐτοῦ πολιτικής. Τήν στιγμήν εἶναι άνάγκη νά δώσω μίαν άπάντησιν ἐπὶ τοῦ περιεχομένου τής έπερωτήσεως τοῦ κ. Βασιλάτου, ἡ ὁποία εἶναι περιορισμένη καί άναφέρεται εἰς τό τουριστικόν ένδιαφέρον.

Ε.Γ.

τῆς Κυβερνήσεως ἔναντι τῆς Κεφαλληνίας Ζάκυνθου καί Ἰθάκης, τό ὅποτον ὑπῆρξεν δηθενάναπαρικές. Τό διατυπώθέν παράπονον ἀποδείκνυται ἐκ τῶν πραγμάτων ἀβασίμων καί ἄδικον. Ὅπως εἶναι γνωστόν τουριστική προσπάθεια καταβάλλεται εἰς ὅλας ἀνεξαιρέτως τάς διαμαρίσματα τῆς χώρας, τό πρόγραμμα δέ τοῦ 1962 τοῦ ὅποιου ὠρισμένα μόνον ἔργα ἐμνημόνευσε σποραδικῶς ὁ ἐπερωτῶν κ. συνάδελφος περιλαμβάνει σειράν τουριστικῶν ἔργων τῶν κ. κ. π. κ. καὶ ἄλλων ἀπασαντὴν χώραν ἰδίᾳ ἀπαπερατωμένων ξενοδοχείων καί ἄλλων ἔργων τὰ ὅποια συμπληρῶνουν πόν τουριστιαν ἐξοπλισμόν τῆς χώρας. Ἡ Ἰθάκη ἡ Ζάκυνθος καί ἡ Κεφαλληνία. διότι περί τῆς Κερκύρας δέν νομίζω ὅτι εἶναι δυνατόν νά γίνει λόγος ἐγκατελείφθησαν πρᾶγματι τουριστικῶς ὅπως ἰσχυρίζεται ὁ κ. ἐπερωτῶν; Ὅπως εἶναι γνωστόν ἀπὸ ἀπόψεως ἱστορικῶν καί ἀρχαιολογικῶν μνημείων καί ἡ Ζάκυνθος καί ἡ Κεφαλληνία καί ἡ Ἰθάκη, ἀσχέτως τῆς συμπαθείας τοῦ προκαλοῦν ἐξ ἄλλων λόγων, δέν ἔχουν τὴν πρωτεύουσαν οὐθέσιν εἰς τὴν χώραν. Ἡμπορεῖ νά ἔχουν ἄλλους δεσμούς μέ τὴν ἑλληνικὴν μυθολογίαν καί ἱστορίαν, ἀλλά πάντως ἀρχαιολογικά καί ἱστορικά μνημεῖα δέν ἔχουν ἰδιαίτερου ἐνδιαφέροντος. Εἶχον μέχρι πρότινός τὴν γραφικότητα τῶν τοίσιμωντων, ἀλλά μετὰ δυστύχημα τῶν σεισμῶν ἀπώλεσαν καί αὐτήν. Ὅπως ὠμολόγησεν καί ὁ ἀξιότιμος κ. συνάδελφος ἀπομένει συνεπῶς μόνον ἡ φυσικὴ γραφικότης τῶν Νήσων αὐτῶν. Διὰ τὴν ἀξιοποίησιν τῆς γραφικότητος αὐτῆς τῶν Νήσων εἶναι ἀληθές τό υποστηρικθῆν ὅτι δέν ἔγινε τίποτε ἀπὸ τουριστικῆς πλευρᾶς καί εἰς τὴν Ζάκυνθον καί εἰς τὴν Κεφαλληνίαν ἔχουν ἀνοικοδομηθῆ τουριστικά ξενοδοχεῖα. Εἶναι γνωστόν καί ἀπορῶ πῶς δέν τό ἔχει πληροφορηθῆ ὁ κ. συνάδελφος ὅτι μελετᾶται ἡ ἀνέγερσις τουριστικοῦ ξενοδοχείου καί εἰς τὴν Ἰθάκην. Ὅταν αἱ τρεῖς αὐταὶ Νῆσοι ἀποκτοῦν τουριστικά ξενοδοχεῖα, κατὰ προτίμησιν περίπου διότι εἶναι δυνατόν νά σῶς ἀναφέρω πλείστας πρωτεύουσας νομῶν οὐ ὅποιοι δέν ἔχουν τουριστικά ξενοδοχεῖα.

Α. ΠΑΠΑΛΟΥΚΑΣ. Καί ἡ Λαμία.

Δ. ΜΑΚΡΗΣ (Ὑπ. Πρ. Κυβ) Ἡ Θεσσαλονίκη, ἡ Ἑδεσσα ὁ Πόλυγυρος, ἡ Νάουσα, ἡ Κατερίνη, καί δεκάδες ἄλλων πόλεων. Νομίζω ὅτι δέν δικαιολογεῖται τό παράπονον περί τουριστικῆς ἐγκατελείψεως. Δευτέρα τουριστικὴ προσφορά εἶναι ὅτι τό Κράτος καί εἰδικῶς τὸν τουρισμόν

Ε.Γ.

ἐπεχορήγησε τὰ δύο φέρρυ μπότ τὰ ὅποια συνεδεσθον τήν Ἀεφαλληνίαν τόσονμέ τās Πάτρας ὅσον καί μέ τήν Κυλλήνην. Δηλαδή μέ τήν Ἑπειρωτικήν Ἑλλάδα. Αὐταίαι δύο προσφοραί εἶναι θετικάί προσφοραί ἀπό πλευρᾶς τουριστικῆς, δοθέντος ὅτι ἐάν κάβωμεν ὑπ' ὅψιν ὅτι ὁλοκληρὸς ἡ Ἑλλάς παρουσιάζει τουριστικόν ἐνδιαφέρον, ἡ ἐκπλήρωσις τῶν τουριστικῶν ὑποχρεώσεων κατὰ διαμερίσματα τῆς χώρας συνετελεῖται βαθμιαίως καί χωρίς νά εἶναι θανατόν ἐντός ἔτους νά ὁλοκληρωθῇ ἡ προσπάθεια. Εἰδικώτερον διὰ τό πρόγραμμα τοῦ 1962 ἔχω νά πληροφορήσω τόν κ.συνάδελφον, ὅτι κανέναν ἔργον νέον δέν ἔχει προγραμματισθεῖ. Τό σύνολον τῶν ἔργων τὰ ὅποια προ-εβλέφθησαν διὰ τό 1962 εἶναι ἔργα συνεχιζόμενα. Ὑπάρχουν πέντε συγκεκριμένα ἔργα, τὰ ὅποια ἐκ πρώτης ὀψεως φαίνονται ὡς μέα ἔργα ὅπως εἶναι ὠρισμένα περίπτερα καί ἐναξενοδοχεῖον εἰς τήν Σάμον, τὰ ὅποια ὅμως ὡς προκύπτει ἐκ τῶν σχετικῶν φακέλλων εἶναι ἔργα συνεχιζόμενα. Συνεπῶς δέν ἔχομεν κανέναν νέον ἔργον διὰ τό 1962 καί κατόπιν αὐτοῦ δέν ἦσαν δυναταί ἐξαιρέσεις τήν περιοχὴν τῶν τριῶν Νήσων. Καί πέραν αὐτῶν διὰ τήν προβολήν τῆς ἱστορίας καί τῶν φυσικῶν καλλονῶν τῶν τριῶν αὐτῶν νησιῶν ἐξεδόθη πρὸς διεθνή κυκλοφορίαν ἡ εἰδικὸν φυλλάδιον. Εἰς περίπτωσιν πάντως κατὰ τήν ὁποίαν κατὰ τό τρέχον ἔτος ἤθελεν διαπιστωθῇ ἐπαύξεις τῆς τουριστικῆς κινήσεως τῶν τριῶν νήσων θά ἐκδηλωθῇ καί συμπληρωματικόν τουριστικόν ἐνδιαφέρον πρὸς ἀξιοποίησιν τῶν φυσικῶν ἰδία καλλονῶν τῆς περιοχῆς. Νομίζω ὅτι ὁ τρόπος κατὰ τόν ὅποτον διετυπώθησαν τὰ παράπονα διὰ τήν περιοχὴν τῆς Ἑπτανήσου ὑπῆρξε τουλάχιστος ὑπερβολικὸς. Εἶναι βέβαιον ὅτι ἀνεξαίρετως καί ἐγὼ προσωπικῶς τρέφομεν μίαν ἰδιαιτέραν συμπάθειαν πρὸς τὰς τρεῖς Νήσους ἐκ

λόγων τῆς προϊστορίας των εἴτε λόγῳ τοῦ ἐνψύχου. των. ἡλικίου, εἴτε
 Φ.Η. λόγῳ τῶν ὑπηρεσιῶν τὰς ἑποίας ἔχουν προσφέρει κατὰ καιροὺς πρὸς
 τό ἔθνος, εἴτε τέλος λόγῳ τῆς πρῶτακτικῆς των καταστροφῆς. Τὰ
 αἰσθηματὰ μᾶς ὅμως αὐτὰ οἶδοναι δικαιολογοῦν τόν πλήρη παραγνω-
 ρισμόν των ὅσων ἔχουν ἐπιτελεσθῇ εἰς τὰς ἐν λόγῳ περιοχὰς ἀπὸ
 ἀπόψεως τουριστικῆς. Καταλήγων, ἐπαναλαμβάνω ὅτι μετὰ τήν γενίκευσιν
 τῆς συζητήσεως, πρόκειται νά ἐπανέλθω, ἀπὸ τῆς γενικωτέρας τουριστι-
 κῆς προσπάθειας τῆς κυβερνήσεως ἡ ὁποία δίδει τό δικαίωμα εἰς

τὴν χώραν νά κατατάσσεται σήμερον μεταξύ τοῦ ἰδιαίτερου τουριστι-
κοῦ ἐνδιαφέροντος περιοχῶν τῆς ὑψηλίου. Θά ἐπινέλθω πάντως ἀφοῦ
ἀκούσω τοὺς συναδέλφους τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἐπικρίνοντας τὴν πολιτι-
κὴν καὶ τὸ ἔργον τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸν τομέα τοῦ τουρισμοῦ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ὁ κ. Ζορμπᾶς ἔχει τὸν λόγον.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ

13-3-62

Ἀριθμ. 1144

Σ.Σ./Α.Κ.

ΠΡΟΒΑΡΥΩΝ κ. Β. ΒΥΖΑΣ.— Ὁ κ. Ζορμπᾶς ἔχει τὸν λόγον.

Η. ΖΟΡΜΠΑΣ.— Ἡ Κυβέρνησις φαίνεται ὅτι ἔπαθε παραίσθησιν καὶ νομίζει ὅτι τὰ πάντα ἐγένοντο ἀπὸ τοῦ 1956 καὶ ἐντεῦθεν καὶ πρὸ τῆς ἡμερομηνίας αὐτῆς δέν ὑπῆρχε παρά τό χάος.

Θά ἤθελα ὅμως νὰ πληροφορήσω τὴν Κυβέρνησιν ὅτι ἄλλαι αἱ κυβερνήσεις ἀπὸ τοῦ 1946 καὶ ἐντεῦθεν ἐμελέτησαν ἐμπεριστατωμένως τὸ τουριστικὸν πρόβλημα, αἱ Κυβερνήσεις δέ τοῦ Κέντρου εἶναι ἐκεῖναι αἰτινες πρῶται συνέλαβον καὶ ἐθεμελίωσαν τὸ τουριστικὸν πρόβλημα. Ἐῖναι δέ γνωστὸν ὅτι τὸ πρῶτον Φραγεῖον πού συνεστήθη εἰς Ἀρισίους διὰ τὴν διαφήμισιν τῆς χώρας μας ἀπὸ ἀπόψεως τουριστικῆς, συνεστήθη ἐπὶ Κυβερνήσεως τοῦ Κέντρου. Πέραν τῶν ὧσων εἶπεν ὁ κ. Λυκουρέζος αἱ πρὸ τοῦ 1956 κυβερνήσεις εἰργάσθησαν πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς ἀξιοποιήσεως τοῦ τουρισμοῦ καὶ τὸ 1956 εὐρέθη μία ^{υποδομή} ~~οἰκονομική~~ ἐπὶ τῆς ὁποίας ἡδύνατο νὰ ἀναπτυχθῇ ὁ τουρισμός. Ταῦτα διὰ τὴν ἀλήθειαν.

Ὁ κ. Ὑπουργός ἐπὶ τῆς Προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως ἐδυσανασχέτησε διὰ τὴν συζήτησιν καὶ εἶπεν ὅτι δέν πρέπει προχεύρως νὰ συζητοῦμεν ἐπὶ ἑνὸς τόσο σοβαροῦ θέματος. Πρέπει ὅμως νὰ συζητοῦμεν καὶ ἔχομεν καθήκον μάλιστα νὰ πράττωμεν τοῦτο ὅταν ὑπάρχη τὸ προηγούμενον πάθημα τοῦ ξενοδοχείου τῆς Πάρνηθος τὸ ὁποῖον δέν ~~ἠδύνατο~~ ἀπέδωκεν εἰς τὴν τουριστικὴν προσπάθειαν καὶ ἔρχεται ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Τουρισμοῦ καὶ λέγει προκειμένου διὰ τό ἔργον τοῦ Λυκαβηττοῦ " θά γίνη", ἔχομεν καθήκον νὰ τοῦ εἴπωμεν ὅτι εἰς τὸν τόπον αὐτόν δέν εἶναι αὐτός ἀφεντικό. Ἀφεντικό εἶναι ὁ λαός καὶ ἄχι αὐτός, ὁ λαός, ὁ ὁποῖος δίδει τὰ χρήματα. Ὁ κ. Γενικὸς Γραμματεὺς θά πρέπει νὰ μελετήσῃ τὸ θέμα καὶ νὰ τὸ φέρῃ εἰς τὴν Βουλὴν ὅποτε ἂν ἴδωμεν ὅτι προσφέρεται εἰς τὸν τουρισμόν νὰ τὸ δεχθῶμεν...

Η. ΜΑΚΡΗΣ

Η. ΜΑΚΡΗΣ (Υπ. Προεδρ. Κυβ.). Νομίζω ὅτι δέν εἶναι δίκαιον ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Τουρισμοῦ νὰ δέχεται αἰτιάσεις ἐπὶ ἑνὸς ἔργου τὸ ὁποῖον προγραμματίζει ἡ Κυβέρνησις. Τὴν εὐθύνην ἔχει ἡ Κυβέρνησις καὶ ὄχι ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς ὁ ὁποῖος εἶναι τὸ ἐκτελεστικὸν ὄργανον.

Σ.Σ./Α.Κ.

Ν. ΖΟΡΜΠΑΣ.- Έάν ωμίλει ο κ. Υπουργός όπως ωμίλησεν ο Γενικός Γραμματεὺς Τουρισμοῦ τότε θά ἐλέγχωμεν τόν Υπουργόν. Ἀλλά νά θμιλῇ κατ' αὐτάν τόν τρόπον ὁ Γενικός Γραμματεὺς μᾶς ἐξένισε καί ἐπειδή ἔχομεν τό προηγούμενον πάθημα τοῦ ξενοδοχείου τῆς Πάρνηθος ἔχομεν καθήκον νά ἀντιδράσωμεν ἐντόνως, καί ἐπειδή πολὺς λόγος ἐγένετο διὰ τό ἔργον αὐτό τοῦ Λυκαβηττοῦ θά ἤθελα νά συστήσω εἰς τόν κ. Υπουργόν Προεδρὸς τῆς Κυβερνήσεως ὅπως φέρῃ τό θέμα εἰς τὴν Βουλὴν πρό λήψεως πάσης ἀποφάσεως ὅποτε ἂν πεισθῶμεν ὅτι θά εἶναι ὠφέλιμον νομίζω ὅτι οὐδεὶς θά θελήσῃ νά ἀντιδράσῃ.

Επειδὴ
ἤδη τό δράμα τῶν Ἰονίων νήσων τό ἔζησα ἐπισκεφθεὶς τὰ νησιά αὐτὰ εὐθύς μετὰ τὴν καταστροφὴν θά ἤθελα νά τὰ ἴδω ἀνασυγκροτούμενα καί ἐπανερχόμενα εἰς τὴν πρό τῶν σεισμῶν κατάστασιν. Εἰς τόν συνάδελφον δέ κ. Βασιλάτον θά ἤθελα νά τοῦ εἶπω ὅτι καί ὅλαι αἱ ἄλλαι νῆσοι ἔχουν ἐγκαταληφθῇ. Ἡ νησιωτικὴ προσφορά πρὸς τόν Τουρισμόν δέν ἔχει ἐκτιμηθῇ δεόντως ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως.

Θά ἤθελα νά παρακαλέσω τόν κ. Υπουργόν ἂν γίνῃ ὁ περιφερειακὸς προγραμματισμὸς τόσον εἰς τόν τομέα τοῦ τουρισμοῦ ὅσον καί εἰς τοὺς ἄλλους τομεῖς νά περιληφθοῦν καὶ αἱ νῆσοι αἵτινες πλήττονται καί ἀπὸ τὴν μετανάστευσιν. Ἡ Χίος εἶχεν 120.000 κατοίκους καί σήμερον ἔχει μόνον 60.000 κατοίκους, καί τὰ νησιά μας ἀποτελοῦν ἐθνικὸν ὀρόσημον καί ὡς τοιαῦτα δέν θά ἔπρεπε νά εἶναι ἀραιοκατωκημένα.

Διὰ νά ἴδῃτε πόση εἶναι ἡ ἐγκατάλειψις δέν ἔχω παρὰ νά σᾶς ἀναφέρῃ τό ἐξῆς περιστατικόν. Εἰς τό ἐσωτερικόν τῆς νήσου Χίου ὑπάρχει βυζαντινὸς βαῶς μέ περίφημα ψηφιδωτά, ἀλλὰ τὴν μελέτην τῶν ὀπῶν μετέβη Ἰάπων καθηγητής. Καί ἐν τούτοις δέν ὑπάρχει οὐδὲς καί ὅλαι αἱ ὑπηρεσίαι εἰς τὰς ὁποίας προσέφυγον δηλοῦν ἀναρμοδιότητα

προκειμένου διὰ τὴν κατασκευὴν οδοῦ.

Ἦδη μετὰ τὴν σύνδεσίν μας μέ τὴν ΕΟΚ ἡ νησιωτικὴ οἰκονομία πρέπει νά τύχῃ εἰδικῆς μεταχειρίσεως καὶ στοργῆς διὰ νά καταστῇ συναγωνιστικὴ. Παρακαλῶ τόν κ. Υπουργόν νά μελετήσῃ τό μέγα πρόβλημα τῆς ἀναδιοργανώσεως τῆς οἰκονομίας τῶν νήσων καί νά ἐπιστήσῃ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ σημείου τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως.

I. A. P. S.

Ν. ΜΑΛΛΙΑΚΑΣ. Κύριοι συνάδελφοι, δέν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ Ἑλλάς
 λόγῳ τῶν ἀρχαιολογικῶν θησαυρῶν/ ^{της,} ~~καὶ τῶν φυσικῶν~~ τῶν φυ-
^{της} ~~σιμῶν καλλονῶν~~ τῆς ^{της,} ~~καὶ τῶν φυσικῶν~~ τῶν φυσικῶν ἀρμονικῶν γραμμῶν
 σιμῶν καλλονῶν/ καί τῶν χιλιάδων Νησιῶν/ ~~καὶ τῶν φυσικῶν~~ προσφέ-
 ρεται ὡς κατ' ἐξοχήν τουριστικὴ χώρα καὶ δύναται νὰ προβληθῇ εἰς πᾶ-
 διεθνές ~~καὶ~~ πεδίων. τουρισμοῦ. Μὲ τὴν ἔκτασιν τὴν ὁποίαν
 προσέλαβεν σήμερον ὁ Τουρισμός εἰς ὅλας ἐμ γένει τὰς χώρας τοῦ κόσ-
 μου δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐκ τῶν ἀνωτέρω λόγων θα
 ἔχῃ μίαν ἐξαιρετικὴν εὐδοκίμειαν. Ἐπίσης εἶναι ἀνάγκη ἐθνικὴ νὰ προ-
 χθῇ ὁ Τουρισμός ἐν Ἑλλάδι, διότι λόγῳ τῆς πτωχείας εἰς τὴν ὁποίαν ἔ-
 χει περιέλθει ἡ Χώρα φυσικόν εἶναι ὅτι ὀφείλομεν νὰ ἀποβλέψωμεν εἰς
 τὴν ἀναζήτησιν νέων πηγῶν πληθυσμοῦ καὶ ὡς τοιοῦτος ἀσφαλῶς πρέπει
 νὰ προκριθῇ ὁ Τουρισμός. Τουρισμός δέ ὅταν λέγομεν ἐννοοῦμεν κυρίως
 τὸν θαλάσσιον τουρισμόν, διότι ὁ ἐπισκεπτόμενος τὴν Ἑλλάδα πρὸς του-
 ρισμόν ἐπιθυμεῖ κυρίως νὰ ἀπολαύσῃ τίς ἀκρογυαλιές τῆς Ἑλλάδος. Ὁ
 Τουρισμός εἶναι πράγματι ὁ ἀπὸ μηχανῆς θεός τῆς Ἑλλάδος διότι ἔρχε-
 ται νὰ πληρώσῃ ἓνα κενόν τὸ οἰκονομικόν μας ἀδιέξοδον. Ἐάν ~~πρὶν~~ δώ-
 σωμεν τὴν βαρύτητα τὴν ὁποίαν ὀφείλομεν νὰ δώσωμεν εἰς τὴν ἀνάπτυ-
 ξιν τοῦ τουρισμοῦ, ἡ Ἑλλάς δύναται νὰ ἀποβῇ βαθμιαίως οἰκονομικῶς
 αὐτάρκης. Τὸ παράπονον τὸ ὁποῖον ἐκφράζουσιν οἱ κύριοι συνάδελφοι καὶ
 ἕκαστος ἀπὸ τῆς ἰδίας αὐτοῦ θέσεως καὶ περιοχῆς, ὅτι γίνεται ἄ-
 νισος μεταχειρίσις καὶ προάγεται ὁ τουρισμός εἰς ἡσσονος σημασίας
 τουριστικὰς περιοχάς, ἐνῶ ἄλλαι αἱ ὁποῖαι ἔπρεπε νὰ εἶχον προβάδισμα
 ἔχουσιν παραμεληθεῖ.

Κύριοι συνάδελφοι, βεβαίως ἐάν ἀνῆλθον εἰς τὸ Βῆμα, ἀνῆλθον
 κυρίως διὰ νὰ ἐξυμνήσω τὰς φυσικὰς καλλονὰς τῆς Μυτιλήνης ἡ ὁποία
 τόσον πολὺ παρημελήθη ἀπὸ τὸν Τουρισμόν. Ἡ Λέσβος εἰς τὴν ἀρχαιό-
 τητα ~~ἡ~~ ἐθεωρήθη ὡς ἡ κατοικία τῶν Θεῶν. Εἶναι ἡ Νῆσος τοῦ
 μέτρου καὶ τῆς ἀρμονίας. Ἐχει δέ καὶ ἀρχαιολογικὴν ἀξίαν μὲ τὴν τε-
 λευταίαν ἀποκάλυψιν τοῦ ἀρχαίου θεάτρου τῆς Σαμφοῦς, διὰ τὸ ὁποῖον
 δυστυχῶς ~~πᾶ~~ ἡ Κυβέρνησις οὐδέν μέχρι τοῦδε ἔδαπάνησεν. Ἐπίσης ἔχει
 τὸ μοναδικόν εἰς τὸν κόσμον ἀπολιθωμένον δάσος ἐκατομμυρίων ἐτῶν ὁ-
 μοιον τοῦ ὁποῖου ὑπάρχει μόνον εἰς τὴν Ἀριζόνα τῆς Ἀμερικῆς, ἀλλὰ καὶ
 τούτου ὑπερτερεῖ λόγῳ τῆς πολυχρωμίας καὶ τῆς λάμφεως τῶν κορμῶν τοι-

I.A. P.S.

Ἀπὸ τουριστικῆς πλευρᾶς οὐδεμία ὑπὲρ αὐτοῦ μέριμνα ἐλήφθη, ἔκτός τοῦ ὅτι ἐθεωρήθη ὡς διατηρητέος ἀρχαιολογικὸς χώρος.

Βιάννησις Ἡ θάλασσα εἰσχωρεῖ βαθέως εἰς τὴν ξηράν καὶ σχηματίζει δύο γραφικωτάτους κόλπους, τὸν κόλπον τῆς ~~Ἠράκ~~ Γέρας καὶ τὸν κόλπον τῆς καλλον ἥς. Ὁ κόλπος τῆς Γέρας θεωρεῖται ἀνώτερος λόγῳ τῆς γραφικότητός τοῦ ἀπὸ τὴν λίμνην τοῦ Κόμμο τῆς Ἰταλίας. Ἀπὸ ἀπόψεως φυσικῶν καλλονῶν, ἡ Λέσβος δὲν ὑστερεῖ οὔτε τῆς Κερκύρας οὔτε τῆς Ρόδου, — Ἀντιθέτως δὲ ἔχει ποικιλίαν χρωματισμοῦ πρασίνου, διότι πλέον τῆς ἐλαίας, ἔχει τὰ πεῦκα, τίς βαλλανιδιές καὶ ἐκ τῶν θαμνοδῶν τὰ περιφνημα ρίκια τῆς καὶ τὰ σπάρτα. Ἀπὸ ἀπόψεως Ξενοδοχείων, οὐδὲν ἔχομεν νὰ παρουσιάσωμεν, ἐκτός τοῦ ὅτι ἔγινεν εἰς τὴν Μήθυμναν. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο ὀφείλεται κυρίως εἰς τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν, — Διότι καὶ τὸ Ξενοδοχεῖον τὸ ὑποῖτον ἔγινεν εἰς τὴν Μήθυμνα, εἶναι ἐπέκτασις καὶ ἐπισκευὴ παλαιοῦ ἀρχοντικοῦ. Μετὰ χαρᾶς ἤκουσα ὅτι μεταξύ τῶν προγραμματισμένω Ξενοδοχείων, ὁ κ. Ὑπουργὸς Προεδρίας ἐξηγγεῖλε καὶ τὴν ἀνέγερσιν Τουριστικοῦ Ξενοδοχείου εἰς Μυτιλήνην. Χαίρω, διότι ἐπὶ τέλους θὰ γίνῃ τὸ πρῶτον Ξενοδοχεῖον εἰς Μυτιλήνην, ἐνῶ θὰ ἔπρεπε πολλὰ μέχρι οὗδε νὰ εἶχον γίνῃ.

Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς σεισμοπαθεῖς τῆς Λέσβου, ἔνα γνωρίζω ὅτι ἐνῶ παντοῦ παρεσχέθησαν δάνεια εἰς τοὺς σεισμοπαθεῖς, εἰς Μυτιλήνην παρεσχέθησαν δάνεια μέχρι 5.000 δραχμῶν εἰς ἕκαστον καὶ τὸ μικρόν τοῦτο πρὸς βεβαίως ὅλοι ἀντιλαμβάνεσθε ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν οὔτε ἐπανοικοδόμησις νὰ γίνῃ ἀλλ' οὔτε καὶ μερική ἐπισκευή. Καὶ ἐρχόμεθα τώρα εἰς τὴν ὁδοποιΐαν. Τὸ 1912 παρελάβομεν ἀπὸ τοὺς Τούρκους ὁδικὸν δίκτυον 600 περίπου χιλ. Τὸ Ὑπουργεῖον Δημοσίων Ἔργων εὗρηκε μίαν εὐκόλῃν λύσιν καὶ χαρακτήρισεν ὡς δημοσίας ὁδοὺς ἐν Λέσβῳ μόνον 60 χιλ. Καὶ εἰς ἰδικὰ μας παράπονα ὅτι στερούμεθα ὁδῶν, μᾶς ἀπήντησαν ὅτι ἔχουν γίνῃ περίπου τὰ 2/3 τοῦ ὁδικοῦ μας δικτύου, δηλαδή 5 40 περίπου χιλ. ἐπὶ ὁδικοῦ δικτύου 600 χιλ. Οἱ περισσότεροι τῶν δρόμων τῆς Μυτιλήνης εἶναι τελείως κατεστραμένοι καὶ ἀδιάβατοι. Μᾶς ἐδόθη δὲ ἡ εὐκαιρία νὰ τὸ διαπιστώσωμεν καὶ κατὰ τὰς τελευταίας προεκλογικὰς περιόδους. Ἐκ τούτων ἰδιαιτέρως ἐπισημαίνω τὰς κατεστραμένας ὁδοὺς Πέτρας Σκουτάρω, Φίλιας, Σκαλοχωρίου, Καλλονῆς Παρακοίλων, Ἀγίας Παρασκευῆς Νάπης, Ἀντίσης, Σιγρίου, Ἐρισσοῦ, Πολυχνίτου, Βρύσας, Βασιλικῶν, Λισβορίου.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ

1 3-3-62

Ἀριθ. 40

Ι.Λ. Ρ.Σ.

Στύφης, Ὑψηλομετώπου, Νάπης, Κλειού, Συναμιᾶς, Ἀργέτου καὶ Χάλικος.

Ἐπίσης Μεγαλοχωρίου Παλαιοχωρίου, Ἀκρασίου, Βοροῦ Ἀμπελικῶ καὶ Βούρκου.-

Εἰδικῶς διὰ τὴν Λέσβον ἡ ὁδοποιΐα δέν ἔχει μόνον ἀξίαν
Τουριστικὴν, ἀλλὰ κυρίως καὶ οἰκονομικὴν, διὰ τὴν μεταφορὰν τῶν γεωρ-
γικῶν προϊόντων τῆς εἰς τὴν Πρωτεύουσαν. Ἐφέτος ἐπὶ παραδείγματι
ἔχει παραγωγὴν ἐλαίου ἄνω τῶν 30.000 τόννων, καὶ λόγῳ τῆς ὁδικῆς
ἀνυπαρξίας, ἐπιβαρύνεται ὁ ἐλαιοπαραγωγὸς μέ ὑπέρογκα ἕξοχα μετα-
φορᾶς τοῦ προϊόντος τῶν.

10 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1958

Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως
κ. Κ. Τσάτσος ἀνεκοίνωσε χθὲς τὸ ἑσπέρας τὸ
Πρόγραμμα τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὸν Τουρισμὸν
ἔχον οὕτω:

Κατὰ τὴν κατάρτισιν τοῦ προγράμματος ἐπενδύσεων διὰ τὸ ἔτος
1958 ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἐπεδίωξε μόνον τὴν χρηρῆσιν
συνολικῶς ὑψημένων πιστώσεων, ἀλλὰ καὶ τὴν κατὰ ὅσον ἔνεστι
παραγωγικώτερον τρόπον διαθέσιν αὐτῶν. Τομεῖς οἱ ὅποιοι εἰς τὸ
παρελθὸν εἶχον παραμερισθῇ πρὸς ἱκανοποίησιν ἄλλων πλέον ἐ-
πειγουσῶν ἀναγκῶν ἢ οἱ ὅποιοι εἶχον παραμεληθῇ ἤδη καταλαμβάνουν
σημαντικὴν θέσιν εἰς τὸ σύνολον τῶν κρατικῶν ἐπενδύσεων.

Μεταξύ τῶν τομέων εἰς τοὺς ὁποίους ἠθέλησεν ἡ Κυβέρνησις
νὰ δώσῃ ἰδιάζουσαν ἔμφασιν εἶναι καὶ ὁ Τουρισμός, ὁ ὅποιος δύ-
ναται νὰ καταστῇ μία ἀπὸ τὰς μεγαλυτέρας πηγὰς Ἑθνικοῦ πλούτου,
λόγω τῆς διεθνῶς προβλεπομένης μεγάλης τουριστικῆς κινήσεως ἀλλὰ
καὶ τῆς εἰδικῶς πρὸς τὴν Ἑλλάδα στροφῆς τοῦ τουριστικοῦ ρεύμα-
τος διὰ τὰ προσεχῆ ἔτη.

Αἱ δυνατότητες διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ Τουρισμοῦ ἐν Ἑλλάδι
πιστοποιοῦνται καὶ ἀπὸ τοὺς ἀριθμοὺς. Τὸ ἔτος 1955 εἴχομεν εἰ-
σαγωγὴν συναλλάγματος 29.000.000 δολλαρίων. Τὸ 1956, 32.000.000 δολ-
λαρίων, τὸ δὲ ἔτος 1957 τὸ εἰσαχθέν συνάλλαγμα ἔφθασε τὰ 40.000.000
περίπου δολλάρια.

Ἡ τοιαύτη ἀνάπτυξις τοῦ Τουρισμοῦ ἔχει δύο χαρακτηριστικά:
Τὴν ταχύτητα καὶ τὴν σταθερότητα. Δι' αὐτὸ καὶ πιστεύομεν ὅτι
ἐάν προαχθῇ καταλλήλως ὁ τουριστικὸς μας ἐξοπλισμός θὰ εἶναι
δυνατὸν ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν νὰ καλύψωμεν διὰ τοῦ τουριστικοῦ
συναλλάγματος θέτικῶς καὶ μονίμως μέγα μέρος τοῦ ἐλλείμματος
τοῦ ἰσοζυγίου τῶν ἐξωτερικῶν μας πληρωμῶν.

Ἀπὸ αὐτὴν τὴν πεποιθήσιν διαπνεομένη ἡ Κυβέρνησις ἐξεπό-
νησεν εὐρὺ τρίατές τουριστικὸν πρόγραμμα τὸ ὅποτον θέτει εἰς
ἐφαρμογὴν ἀπὸ τοῦ τρέχοντος ἔτους.

Εἰς τὴν κατάρτισιν τοῦ προγράμματος τούτου δὲν ἐχώρησεν

περιπτωσιακῶς. Συνέλαβε κατά τρόπον ὀργανικόν τόν τουριστικόν ἐξοπλισμόν τῆς χώρας, τά δέ ἐπί μέρους προγραμματιζόμενα ἔργα ἀποτελοῦν τοὺς ἀναγκαίους ἀρμούς εἰς ἓν ἄρτιον σύνολον.

Διὰ τήν ὀρθολογιστικὴν δξιοποίησιν τοῦ τουριστικοῦ τοῦ-
του προγράμματος ὁ Πρόεδρος τῆς ὑβερνήσεως διετύπωσεν ὠρισμέ-
νας ἀρχάς. Αἱ ἀρχαί αὗται εἶναι αἱ ἑξῆς:

- I.- Παράλληλός ἀνάπτυξις: 1) κτιρίακῶν ἐγκαταστάσεων 2) συγ-
κοινωνιακῶν μέσων 3) τοῦ παράγοντος τῆς ψυχαγωγίας καί
4) τῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ τουριστικοῦ προσωπικοῦ διὰ τήν
στελέχωσιν τῶν τουριστικῶν ἐγκαταστάσεων.
- 2.- Ἐνθάρρυνσις τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας νά ἀναλαμβάνη του-
ριστικά ἔργα. Ἡ Ἑλληνική Κυβέρνησις ὅπου ἐκδηλοῦται ἡ
ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία θά χρηματοδοτῇ τά τουριστικά ἔργα
διὰ κεφαλαίων μέ μικρόν τόκον καί μακροετῇ ἐξόφλησιν.
Μόνον ὅπου τό ἰδιωτικόν ἐνδιαφέρον δέν ἐμφανίζεται, θά
ἀναλαμβάνη τήν ἐκτέλεσιν τουριστικῶν ἔργων. Ἀλλά καί τό-
τε τά ὑπό τοῦ κράτους ἀνεγειρόμενα ξενοδοχεῖα ἢ περίπτε-
ρα θά πωλοῦνται κατὰ προτίμησιν εἰς ἰδιώτας μέ μακροχρο-
νίους πιστώσεις ἀντί τῆς μέχρι τοῦδε ἐνοικιάσεως. Ἐνοι-
κιάσεις τουριστικῶν ἐγκαταστάσεων θά γίνωνται μόνον ἐφ' ὅ-
σον δέν ὑπάρχει δυνατότης πωλήσεως αὐτῶν πρὸς ἰδιώτας.
- 3.- Ἀνάπτυξις τοῦ προγράμματος ἐκπαιδεύσεως τουριστικῶν
στελεχῶν διὰ τοῦ διπλασιασμοῦ τῶν μέχρι σήμερον διατιθε-
μένων μέσων, ἐφ' ὅσον ἄνευ τῆς καταλλήλου ἐκπαιδεύσεως αὐ-
τῶν καθίσταται ἀδύνατος ἡ πραγματικὴ δξιοποίησις τῶν του-
ριστικῶν πόρων τῆς χώρας.

Τουριστικόν πρόγραμμα μεγάλης ἐκτάσεως διὰ νά ἐφαρμοσθῇ
ὀρθολογιστικῶς προϋποθέτει προκαταρκτικὴν συστηματικὴν μελέτην
ὅλων τῶν εἰς αὐτὰ περιλαμβανομένων ἔργων. Δι' αὐτόν τόν λό-

γον ή Κυβέρνησις όρίζει τό έτος 1958 ώς περίοδον πλήρους καί έπι-
μελοϋς κατάρτισεως τών τεχνικών μελετών μετ' άπαρχής έκτελέσεως
των καθ' αυτά έργων. Έν συνεχεία θά έπακολουθήσῃ γοργή ή ανάπτυξις
τῆς έφαρμογῆς τοϋ προγράμματος κατά τά έτη 1959 καί 1960, ήτις
καί θά βασίζεται επί τῆς συστηματικῆς μελέτης καί τῆς όρθολογι-
στικῆς χρονικῶς κατανομῆς τών έργων.

Κύριον όργανον ανάπτυξεως τοϋ τουριστικοϋ προγράμματος εί-
ναι ό Έλληνικός Όργανισμός Τουρισμοϋ (Ε.Ο.Τ.). Άλλά έκτός
τούτου είς τήν έφαρμογήν τοϋ τουριστικοϋ προγράμματος άσχολοϋν-
ται καί άλλαι Δημόσιαι Ύπηρεσίαι, όπως τό Ύπουργεΐον Δημοσίων
Έργων διά τά έργα όδοποιΐας καί τῶ Ύπουργεΐον Παιδείας διά
τά έργα τά άφορῶντα τά μϋσεΐα καί τούς Άρχαιολογικούς τόπους.
Έπίσης είς τήν έφαρμογήν τοϋ τουριστικοϋ προγράμματος θέλει
συμβάλῃ ό Ο.Χ.Ο.Α. διά τῆς δανειοδοτήσεως πρός άνέγερσιν μεγά-
λων ξενοδοχειακῶν μονάδων.

Τά κύρια τμήματα τοϋ τουριστικοϋ προγράμματος περιλαμβάνουν
τά κάτωθι έργα:

I.- Όλικήν άντιμετώπισιν τοϋ προγράμματος συνδέσεως Ελλάδος-
Ίταλίας διά FERRY BOAT διά τῆς άμέσου παραγγελίας υπό
τῆς Κυβερνήσεως ειδικοϋ σκάφους, εφόσον δέν υπάρξῃ ιδιωτικόν
ένδιαφέρον, ώς καί τῆς κατασκευῆς τών άπαραιτήτων λιμενι-
κῶν έγκαταστάσεων καί τῆς άνεγέρσεως τών προβλεπομένων ξενοδο-
χειακῶν μονάδων. Διά τό σκάφος, τοϋ όποΐου ή συνολική αξία
θά φθάνῃ τά 90 έκατομμύρια, προβλέπεται διά τό τρέχον έτος
δαπάνη 18 έκατομμυρίων, τοϋ όλικοϋ τιμήματος προβλεπομένου
ότι θά έξοφληθῇ έντός 10ετίας.

Διά τά λιμενικά έργα καί τά ξενοδοχεΐα Δερκύρας, Ίωαν-
νίνων καί Ήγουμενίτης τά όποΐα θ' άποτελέσουν τμήμα τοϋ προγράμ-
ματος FERRY BOAT προβλέπεται συνολική δαπάνη 31.000.000 μέ άπορ-

ρόφησιν 7.500.000 κατά τό τρέχον έτος.

2.- Ξενοδοχεΐα. Τό πρόγραμμα αναπτύξεως ξενοδοχείων εις 'Αθή-
νας καί 'Επαρχίας περιλαμβάνει τάς έξής μονάδας.

α) Ξενοδοχεΐον HILTON. 'Εφ' όσον αι διαπραγματεύσεις μετά τοϋ
'Ομίλου Πεζα δέν καταλήξουν εις άποτέλεσμα έντός δύο έβδο-
μάδων, τό κράτος θά άντιμετωπίση τήν έξ όλοκλήρου δι' ιδί-
ων πόρων άνέγερσιν αϋτοϋ, δι' άπευθείας σύνεργασίας μετά
τῆς έπιχειρήσεως HILTON.

β) Ξενοδοχεΐον Βουλευαγμένης. 'Η 'Εθνική Τράπεζα 'Ελλάδος
καί 'Αθηνών θά αναλάβη τήν άνέγερσιν ξενοδοχείων τῆς κα-
τηγορίας "κοσμικόν-πολυτελείας" 150 κλινών διαθέτουσα έξ
ιδίων τῆς κεφαλαίων τά σχετικά ποσά δαπανών.

γ) Ξενοδοχεΐον Θεο/νίκης. 'Η σύμβασις μεταξύ αναδόχων καί
Δημοσίου ή σχετική μέ τό μέγα ξενοδοχεΐον πολυτελείας
Θεο/νίκης καταρτίζεται καί θέλει ύπογραφῇ έντός τῶν ἡμε-
ρῶν.

δ) Ξενοδοχεΐον Πάρνηθος. 'Ανέγερσις ξενοδοχείου Α' κατηγορίας
150 κλινών.

ε) Πρόγραμμα δανειοδοτήσεων διά τήν άνέγερσιν μεγάλων ξενο-
δοχειακῶν μονάδων διά τῷ Ε.Ο.Χ.Ο.Α. συνολικοϋ ύψους 271.000.
000, έξ ὧν κατά τό τρέχον ^{έτος} πρόβλέπεται νά άπορροφηθοϋν 99
έκατομ.

στ) Ξενοδοχεΐα εις 'Επαρχίας

I) Ζακύνθου, Σκύρου, Πάρου, Θάσου, Σύρου, Τσαγκαράδας, 'Ολυμπί-
ας, "Ανδρου, Μυκόνου, περιοχῆς Τρικάλων, Σάμου, Φλωρίνης,
"Αρτης, Χίου, Σπάρτης, Καβάλας, 'Αλεξανδρουπόλεως.

II) 'Επισκευή ξενοδοχείου "Ποσειδωνείου"

III) 'Ανέγερσις ξενώνων εἰς Μονὰς 'Αγίου Ὄρους καὶ νῆσον Ὑδρα.

3.- Τουριστικὴν ἀξιοποίησιν Βουλιαγμένης.

Εἰς τὸν προϋπολογισμόν τοῦ ΕΟΤ προβλέπεται εἰδική πίστωσις διὰ τὰ ἔργα ὑποδομῆς καὶ διαμορφώσεως τοῦ χώρου εἰς Μικρὸν Κα-
βούρι, ὁποῦθεν θὰ ἀρχίσῃ ἡ ἀξιοποίησις τοῦ προγράμματος Βουλια-
γμένης καὶ ὅπου προβλέπεται ἡ ἀνέγερσις τοῦ ξενοδοχείου τῆς
Ε.Τ.Ε.Α.

4.- 'Αξιοποίησις Λουτροπόλεων.

Ἡ Κυβέρνησις ἀποβλέπει εἰς τὰς Ἑλληνικὰς Λουτροπόλεις
ὥς εἰς παράγοντα προσελκύσεως ἐπισκεπτῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Προτίθεται νὰ κάμῃ ἀπαρχὴν τοῦ προγράμματος τούτου διὰ τῆς
κατὰ πρότυπον τρόπον ἀξιοποιήσεως μιᾶς ἐξ αὐτῶν. Συγκεκριμένως
τῆς Λουτροπόλεως Καϊάφα.

5.- Δελφινὸν Κέντρον.

Ἡ Κυβέρνησις, ὥς γνωστόν, προσέφερεν εἰς τὸ Συμβούλιον
τῆς Εὐρώπης ἔκτασιν εἰς Δελφούς, διὰ νὰ ἀνεγείρουν τὰ Κράτη-
-Μέλη αὐτοῦ - τὰς ἰδίας τινος στέγας πρὸς φιλοξενίαν τῶν ὑψηλῶν
τινών. Διὰ τὴν διαμόρφωσιν τοῦ χώρου, τὰ ἔργα ὑποδομῆς καὶ τὴν
'Ελληνικὴν Στέγην χορηγοῦνται εἰς τὸν Ε.Ο.Τ. πιστώσεις διὰ νὰ
ἀρχίσουν τὰ ἔργα, εὐθύς ὥς ληφθῇ ἡ ἀναμενόμενη ὀριστικὴ ἀπόφα-
σις τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης.

6.- Πρόγραμμα ἀνεγέρσεως περιπτέρων εἰς Ἐπαρχίας.

Προβλέπονται περίπτερα εἰς Μεσολόγγιον, Αἴγιον, Τέμπη, Ἄ-
γιον Ὄρος, Ὑδραν, Κανόνι Κερκύρας, Σέρρας, Βάσσας, Μυστρά καὶ
Νίκης.

7.- Δημιουργία Κεντρικοῦ Σταθμοῦ Ὑποδοχῆς Ἑένων εἰς Πειραιᾶ.

8.- Διάφορα ἔργα Τουριστικῆς Ἀναπτύξεως.

Προέχουσιν θέσιν καταλαμβάνουν: α) Τὰ Φεστιβάλ Ἐπιδαύ-
ρου καὶ Ἀθηνῶν, β) ἡ Τουριστικὴ ἀξιοποίησις τῆς Κερκύρας,
Μαραθῶνος, Θερμοπυλῶν, Σουνίου, Ρόδου, Ναυπλίου, Εὔρυτανίας καὶ Πάρ-
νηθος. γ) ἡ δημιουργία νέων μονάδων κατασκευῶν ἢ δρομολό-
γησις τουριστικῶν πλοίων. ε) Ὁ ἡλεκτροφωτισμὸς Σπηλαίου Ἰωαννί-
νων.
/καί

Ἐξ ὅλου τοῦ τουριστικοῦ προγράμματος ἀναλαμβάνει ὁ ΕΟΤ τὴν ἐκτέλεσιν προγράμματος συνολικοῦ ὕψους 356.900.000 δρχ. Ἡ συμπλήρωσις τοῦ ἐν λόγῳ προγράμματος θὰ συντελεσθῇ ἐντὸς τριῶν ἐτῶν. Συγκριτικῶς ἐντὸς τοῦ ἔτους 1958 ὑπολογίζεται ὅτι θὰ ἀπορροφηθοῦν συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν συνεχιζομένων ἔργων 109.400.000, ἐντὸς τοῦ 1959 124 ἑκατομμύρια καὶ ἐντὸς τοῦ 1960 123.400.000.-

Πέραν τῶν ὑπὸ τοῦ ΕΟΤ ἀναληφθέντων ἔργων τὸ πρόγραμμα Τουρισμοῦ περιλαμβάνει καὶ ἔργα ἐκτελούμενα παρ' ἄλλων κρατικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ἐλεγχόμενα ὑπὸ τοῦ ΕΟΤ.

Περιλαμβάνει οὕτω:

Α) Τὸ κρατικὸν πρόγραμμα ὁδοποιΐας ἐκτελούμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Δημοσίων Ἔργων δι' ὁδοὺς καθαρῶς τουριστικῆς σημασίας καὶ μικτῆς τοιαύτης, ἀνερχόμενον εἰς 191.095.000, ἐξ ὧν 85.300.000 θὰ ἀπορροφηθοῦν εἰς ἔργα τοῦ τρέχοντος ἔτους.

Αἱ ὁδοὶ αὗται εἶναι αἱ ἀκόλουθοι:

- 1) Ὁδὸς Φυχτίων - Μυκηνῶν.
- 2) " Ναυπάλτου - Δελφῶν
- 3) " Παλαιοκάστρου Τρυπητῆς - Ἀγίου Ὀρους.
- 4) " Ἰωαννίνων - Ἡγουμενίτσας
- 5) " Μεγαλοπόλεως - Ἀνδριτσάινης
- 6) " Λιναριᾶς - Σιφύρου

Β.- Κρατικὸν πρόγραμμα ἀρχαιολογιῶν τόπων καὶ μουσείων .

Τὸ πρόγραμμα τοῦτο ἐκτελούμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας ἔχει συνολικὸν ὕψος 18.500.000 ἀπορροφούμενον ἐντὸς τοῦ 1958.

Γ.- Ἀνάπτυξις τοῦ προγράμματος τουριστικῆς πίστεως διὰ τῆς ἀναδιοργανώσεως ^{αὐτῆς} / ἵνα αὕτη ἐξυπηρετῇ τὰ πραγματικὰ συμφέροντα τῶν ἀσχοούντων τουριστικὰ ἐπαγγέλματα. Ὁ τομεὺς οὗτος τῆς τουριστικῆς πολιτικῆς εἰς τὴν οὐσιαστικὴν χρηματοδότησιν τοῦ ὁποῦο σκοπεῖ ἡ Κυβέρνησις, καλεῖται πράγματι νὰ προσφέρῃ βοήθειαν οὐσιαστικῆς σημασίας.

Οἱ ἀνωτέρω ἀριθμοὶ ἐμφανίζουν τὸ ὕψος τοῦ συνολικοῦ τουριστικοῦ προγράμματος τῆς Κυβερνήσεως ἀνερχόμενον, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν συνεχιζομένων ἔργων, εἰς 837.495.000 ἐξ ὧν 312.200.000 θὰ ἀπορροφηθοῦν κατὰ τὸ ἔτος 1958, περί τὸ τέλος τοῦ ὁποῦο θὰ ἔχωμεν συμπληρωμένα ἔργα τῆς ἀξίας ταύτης.

Ἐάν εἰς τοὺς ἀνωτέρω ἀριθμοὺς συμπεριληφθοῦν καὶ τὰ ποσά, ἅτινα διαθέτουν ἰδιῶται, ὡς συμμετοχὴν των εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ Κράτους δανειοδοτούμενα ἔργα καὶ τὰ κεφάλαια ἅτινα διαθέτουν οἱ Ὀργανισμοὶ Δημοσίου Δικαίου διὰ τὴν ἀνέγερσιν μεγάλων ξενοδοχειακῶν μονάδων εἰς Ἀθήνας καὶ Θεσσαλονίκην, τὸ σύνολον φθάνει εἰς ὕψος ἔτι ἐπιβλητικώτερον.

Διὰ νὰ εἶναι πλήρης ἡ εἰκὼν τῶν διὰ τὸν Τουρισμὸν ἐκτελουμένων ἔργων παραθέτομεν:

Τοὺς ἀριθμοὺς τῶν τουριστικῶν κλινῶν τῶν ὑπὸ κατασκευὴν ξενοδοχείων ἅτινα θὰ λειτουργήσουν ἐντὸς τοῦ 1959.

Ἀθηνῶν κλίνει 2.850 (μῆσιν περιλαμβανομένου τοῦ ξενοδοχείου HILTON).

Ἐπαρχιῶν κλίνει 1.000 (μῆσιν περιλαμβανομένου τοῦ ξενοδοχείου Θεσσαλονίκης).

Διὰ τῶν ἀνωτέρω στοιχείων παρέχονται αἱ γενικαὶ γραμμαὶ τοῦ τουριστικοῦ προγράμματος τῆς Κυβερνήσεως, ἡ ἐκπόνησις τοῦ ὁποίου ἐβασίσθη εἰς λεπτομερῆ ἐκτίμησιν πάντων τῶν παραγόντων οἵτινες δύνανται νὰ ἐξασφαλίσουν εὐτυχῆ ἀποτελέσματα.

Ἡ Κυβέρνησις ἐκ τοῦ σύνεγγυς θὰ παρακολουθήσῃ τὴν δρᾶσιν ὅλων τῶν Ὑπηρεσιῶν, αἵτινες ἐπιφορτίζονται μὲ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ τουριστικοῦ προγράμματος καὶ ἰδιαίτερος τοῦ ΕΟΤ, ὡς ἐπισήμου καὶ ὑπευθύνου φορέως τῆς τουριστικῆς πολιτικῆς, θὰ παράσχωρ δέ εἰς αὐτόν τὴν ἀπαιτουμένην ὑποστήριξιν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς δράσεώς του.

Ἐάν ὑπάρξῃ ἀνάγκη καὶ μέτρων νομοθετικῶν διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῶν ἀπαιτουμένων προϋποθέσεων πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ προσδοκωμένου ἀποτελέσματος, ἡ Κυβέρνησις θὰ εἶναι καὶ εἰς αὐτὰ ἀποφασιστικὴ, ὥστε νὰ μὴ ὑπάρξουν δυσχέρειαι εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ἐνός προγράμματος, τὸ ὁποῖον πρόκειται ἀποφασιστικῶς νὰ ἐνισχύσῃ τὴν Ἐθνικὴν Οἰκονομίαν τῆς Χώρας.

Ἀρχὴ πρὸς ἣν
ἀπευθύνεται

Χρονολογία

Π ε ρ ί λ η ψ ι ς

Beğzer Muhafazası

[12.1]

Τουριστική

νοσηρία

~~Τουρισμός γενικά~~

γενικά

Σέρβι

Επιδιώξεις

1956-62

[40.1]

Είναρπιν

Ποία νομίζε

αοία αμογοδουλία τορπιδ.

αοία αμογοδουλία τορπιδ.

Πρω ειδω δίν

'δίν - (κωδιν.)

Γενικά ούτως

Ποία τορπιδ. αοία

κωδιν. κωδ.

α/ Τορ = οχι μω οχι
ιδν. οχι

αφ πιδ

Αμογοδουλία: λαχολογία αμογοδουλία

Αμογοδουλία: λαχολογία αμογοδουλία

β/ Τορ = οχι μω οχι οχι

α/ αμογοδουλία κωδιν

β/ κωδιν αμογοδουλία αμογοδουλία

Τι σφραδισμένα εσύ τους.

Asplenium platyneuron L.

6/ අනුරාධපුරයේ සිට

р/ взнос в казенный

8) Точка своего хорошо

Lord Dufferin

1) Procyon ferr

$$2/507 \text{ m}$$
[illegible]

8) μικρο κιν σπο τι μο ν
~~παρα παραμυθισμός~~

~~12 is wrong.~~

1) longitudinal en transversal

(1 ap. ουρας - ερσι δροκς
ανολης τιβαν - ~~κωσρον~~)

2) Тауио оросуи

1) Τωρε σου λοου: ανωγφα 100g.

2) 4 kupa sou 5/3 pöda wote.
cipudz o'loro. l. xuz
sou llapu - 'loavie

Or: *Sulcomys ~~sp.~~ ^{negleyi} longicaudus*

3/Taxochu, wolu, wabappelo nai
du' va ewygyndwpu wappetuw
pelpa iadlyuows low wop. p. alos
nai affen wappetuw
la owia yab i' uun hex. apoad
nai incoi wappetuw low

lidapoto lo apello
To low. eppu ty kob. ena
lowly enlaow
wale du egi anagun
ix pewow i' va apund

o. j. lowow, N. H. enow (exi)
'i' enow: lowow, lowow, lowow
B. H. enow
lowow apowow exi
lowow apowow
lowow apowow (lowow. apowow)
lowow apowow (lowow)
lowow apowow

Μετα δι' ὧν ἐκδηλῶνται

α) Βεβηλωσ ἀγνοῖαν οὐκ ἐπιστήμης

β) ἀποτομῆς. ἐκτελέσει

γ) ἑξαετηρία

δ) διαφθοράς

Τ Εὐδοκίμης

Βεβηλωσ ἀγνοῖαν οὐκ ἐπιστήμης Α. Οδυσσεύς

Α. Οδυσσεύς
ὑποκρίνεται με πρῶτος ἀρχὴς
ἀγνοῖαν οὐκ ἐπιστήμης - ἐκτελέσει ἐργα

ἑξαετηρία ἀποτομῆς. πόρος

π.χ. κοινόν, Ν. Μανρὺς (ἐχθρὸς)
ἢ ἑταῖροι Μανρῶν, ἐκτελέσει, ἀγνοῖαν

Β. Μετα ἀγνοῖαν

καὶ αὐτὸς ὑποκρίνεται ἐν γὰρ
με ἐκτελέσει ἀρχή.

ἑξαετηρία πόρος (ἐκτελέσει. ἀποτομῆς)

Εὐδοκίμης ἀγνοῖαν οὐκ ἐπιστήμης - (Κρίσις)
ἀπὸ ὧν ἐξ ἐκτελέσει ἀγνοῖαν

Ephraim

liver with apostrophe

glacis

π.χ. (Ferry)

Πορτ. Μ. Δο. Πορτογαλ.

(45 π.χ. αναμνηστική)

Πορτ. Μ. Γουαδελούπη

Ερφα: φωδ. - αποδοχή - αποδοχή
- φωδ. γουαδελούπη

Πορτ. Μ.: κα αποδοχή

Αποδοχή de να αποδοχή

Αγγλία

Ερφα χίπ

90 δα αποδοχή φωδ. 80

90 δωρο 9

90 ε αποδοχή φωδ. 10

2

λογιστική

A.

- α/ παρατάσσονται χυρά
- β/ αρχαιολογ. χυρά -
- γ/ σταρχιανα σόφια
- δ/ ορμή - υπέρβαση φυσικών

κατά σειρά εόρων και 4'
4' σπολιμύνας

B.

σπολιμύνας σταρχία
και σπολιμύνας

δύο δούλες - 4' ενσώματα
απ' ελπίδα, κέρμα - κέρμα

Η επιδίωξη να μην γίνουν απ' αυτούς σπολιμύνας

Βασιλ. αρχαιολογ. τομ. 4'
γιναν;

Α. Σε πύλο με συνιστάσεις
- ανακρίσεις με απ' αρχαιολογ. 4'

Μεταφορές 4'

~~Logan River~~

$$\% \text{ Error} = \frac{\Delta r}{r}$$

9/0 ~~apologizing~~
in front. your
Hapuz

Abli' eoygh' m

Looking up

у оѣмъ админіа - даромъ

V 6/506 pc unrecovered
up 100%

Ασυνέχης μερδός = ιδιολ. σρωτός.

Laan Donger-ij vasaal

а/с логот. рафис - Крис

The number of the first four is also even

Brwn approx color to top
green

4. Der Kitz für significativ

- описание и тип организма

Metaphors Lyda

Torpidina quadrata

[12.9]

εργα 1956 - 1962 4000 κύλων
για απορρύπανση
1962

62 ζεύγη 7

κύματα: $3846 + 1011 = 4857$

1

(δω απορρύπανση σε άλλα 1011 κύματα
δω δαπάνη 4 condomium — αφαιρ. 4857 απορρύπανση)

32 Απορρύπανση — οδοντολόγοι

22 εργα φύλαξη
(πολύ qualitative colloidal)

100 εργα υποδοχής και δωρο-
δοσών χρηστών

--- Οργα εργα λειτουργ. οδοποιίας

82 κλειστά εργα απορρύπανσης
δαπάνη

in low open border

Es ~~apuyepuar~~ ~~apstevovog~~
 200 62 juod. 1922
 200 32 ~~apstevovog~~ 1
 200 22 { ~~apstevovog~~ } 2x
 { ~~apstevovog~~ }
 { ~~apstevovog~~ }
 { ~~apstevovog~~ }
 { ~~apstevovog~~ }

200 ~~apstevovog~~
 { ~~apstevovog~~ }
 { ~~apstevovog~~ }
 { ~~apstevovog~~ }
 { ~~apstevovog~~ }
 { ~~apstevovog~~ }

[Aso uy ing
 Es vingo ~~3846~~ 4857.
 Es ~~apstevovog~~ 560 (Havus)
 Houtwos

Handover for 7 Feb
1956-1962

= 946.000.000

(in Ferry)

for over 58 in 22/10/

5/ Day up or - Festival

5/ Tropical Land and Sea

5

Map in area

56-62

1,107.446

Long over 1226

1/ to be used in the area

5/ to be used in the area

5/ to be used in the area

~~Τι υπολογισμοί εφ' ουκ
(εφ' ου υπολογισμοί)~~

~~1. 236. 1. 167. 686. 000
(1000 δυνάμεις)~~

~~Απογευματινός α) δυνάμεις εφ'
β) δυνάμεις δυνάμεις
γ) δυνάμεις δυνάμεις
δ) δυνάμεις δυνάμεις
ε) δυνάμεις δυνάμεις
ς) δυνάμεις δυνάμεις
Myth.~~

Τι υπολογισμοί

Δυνάμεις αριθμικών δυνάμεων

Τα εφ' υπολογισμοί αριθμικών δυνάμεων

α) Βασικός. Συναρτήσεις
(αριθμικών δυνάμεων)

1/c 3

β) ~~Αριθμικών~~ εφ' δυνάμεις. Ταρίων
8 δυνάμεις = 1,500,000

4

γ) Αριθμικών συνδεδεμένων αριθμικών

δ) Αριθμικών αριθμικών

ς) Αριθμικών αριθμικών

Βόσχοι δακρυόεντες

δακρυόεντες ΕΟΤ βάρη

A. N. 1565 (1950)

ly 5 000

1) δλδ δακρυόεντες : Εοσολύμνος λυγρόν.

Κατακλυσμ. γυμν.

1) λυγρ. γυμν. λυγρόν

2) Σειν. Γεν. λυγρόν

3) Ανδ. λυγρ. λυγρόν. γυμν.

Βοσχ. λυγρ. = Σειν. λυγρ. λυγρόν

2) Οικ. λυγρ. 4. 4109 (1960)

τα δλδ γυμν. λυγρόν δακρυόεντες

υπο τα λυγρόν Εοσολύμνος λυγρόν

3) Τρυφ. λυγρόν γυμν.

α) Γεν. Σειν. λυγρ. γυμν.

β) Αποκρ. Τρυφ. λυγρ. γυμν.

γ) Σειν. Τρυφ. λυγρ.

δ) Μυο. Σ. Σ. λυγρ. ΕΟΤ.

(Παραμ. 6)

Festival

1/ Admin ^{Exch.}
 2/ Eluor 2.2.2 adulm

1.500. = corduroy

500 = 10000

4/ Eluor Bofart Tyng

Adulm Probo

May 1913

2 corduroy

12 Exch. 1000
Exch. 6.000

Probo

B. Exch. Top. Qualit.

Topography
Topography in form

A. Topography

- a) Low top. 1) Odessa - low
- 2) Armenia - low
- 3) Switzerland - low

- b) High top. 1) Alps - high
- 2) Pyrenees - high
- 3) Andes - high
- 4) Mount Everest - high

B. Top. Quality

Topography
Topography
Topography
Sports

Report. Qualitative

Report. Kuber net'ap'ur
on vca epa

Report. Qualitative

Report 'Dany, "Goroo",

Report. Qualitative
Report

Report. Kuber (J. A. Monro, D. E. 1/10
off more)

Report

Festival Dinner - 1913

(Report. Kuber) - 1913, 1913

Report. 1913

Touring Festival

Report. 1913.
Festival.

Sports

D. Alayurus -
 vraggi ~~vraggi~~ ~~discololula~~
 vraggi ~~vraggi~~

Ag. uas 4/1

E. Protonotus vraggi suosky.
 vraggi y vraggi
 vraggi vraggi vraggi vraggi

ST. vraggi vraggi - vraggi vraggi
 vraggi vraggi vraggi vraggi vraggi
 (vraggi vraggi - vraggi)

2. vraggi vraggi vraggi vraggi

H. vraggi vraggi - (vraggi vraggi
 vraggi vraggi vraggi)

vraggi - vraggi - vraggi vraggi vraggi

Всего в топ: 40 штук
по 10 штук в каждой
(каждая по 10)

4 яйца

Роды 40 штук (всего)
Куча " " "
Два 40 штук
Одному "

Всего

по 10 штук в каждой
Каждой по 10 штук
Каждой по 10 штук

40 штук

Всего

Всего 40 штук 55-61

Всего 40 штук 55-61

То, что было в топ да 40 штук
в компане EOT да 40 штук
всего...

Всего 40

Τοπογ. Αναστάσιος

Αναστάσιος με λεγόν οδόν

Αποστάσι

4 γορ

Πόδα κωδικο. (νο.)

Κυρίως " "

Αδυνα κωδικο

Οδόν " "

Εκκλησία

Αποσ. εκκλ. Αποστάσι

Κωδικο Τίτλος
Εκκλησία

γορ 150

Αδυνα

Αίτη ερμ. Τοπ. 55-61

Αίτη η κατ' ερμ. οδόν κωδικο

Το ερμ. λέει ότι τα κωδικο
είναι κωδικο ΕΟΤ τα κωδικο
κωδικο...

Απ. οδ.

apo saulo du de ualwodo
 du o' idos o' tr. kreb
 du cordido pe apom y sado
 is epon loto.

Touto i' curio da expurwar
 va lot appobudwar

Api du Torwar sadu da duz
 va lot appobudwar de colya
 epon epon sadu grou

To epon loto da lo urxio,
 lo urxio, pe urxio loto
urxio loto -

na urxio y pe urxio
urxio loto.

Siote na urxio a urxio
urxio urxio pe urxio urxio
urxio -

Epe urxio pe urxio

Bureau

4' engordulic' longolun' agidun'

app 12 to adunor dep' & corolun
'Dainy

Twine aures

A. 2/1000 = ex' apidly agid
(45.... with

apudus las apud

B. 6/ ex' poro amonun pilorep - exone entyon
New mycels 1955 Kub.
amolep

Two very fine couplets. Dyes

~~human~~ ^{Axxz} ~~Quagmire~~ refers to part. away.
refers to space

Проводы къ югу.

~~11/10~~
11/10 2) 1000 1000: 1000 1000
1000 1000 1000 1000
1000 1000 1000 1000
1000 1000 1000 1000

(B' *l'original d'après* *l'original d'après*)

Ды, сарбедзе годзе зусон узды
Зноўны напярэда!

[illegible]

В) Крестъ отъ сакралъ угуин
Крестъ отъ (кр. угуин)
крестъ отъ

of Taxols as far as
fish are in deep: long
girders

1. Мок

1) одмур думов

2) модоуанов думов
7 афв гуахат.

3) фот афот

4) думов афот афот думов

Афот афот думов афот афот
Афот афот

Афот афот афот афот

Афот афот афот афот

[13.3]

λογος λογισ. γένος

100%

% born

Wpółnocny i południowy +
Północny i południowy

Вотъ этотъ же медведь косятъ!

ΕΙΝΑΙ ΑΡΡΕΤΗ

~~- - Arizora pchle natyopion
(o bogolez Voriozo)~~

(0 00 01/3 100 10 00)

2. Стороны договора

δ' τοποικίαις δαφνιεύου
σφαμίου ποικιλιών τοποικίου

~~Фурманов~~

~~A college Festival~~

~~Физик - Көз~~

Всё же отголоски войны

Quoniam coros' uos oia. q'os

சூரி டெஸ்ட். டிஸ்டெல்

Догод ош, сорок - ага Корча
агаши Емт Крото

архивъ Имѣнъ Кресто

verdon. Kth mado 37)

Ti eppa ymar 55-61

A. Lyngborranus
(Dr ygt)

B. Zool. ym.

Druf eppor hifra er yfing

C. Opparwos Fest.

D. Drufurcos 2 vrbors +

Ti' ~~eddesen~~ uóliar Corp.
(~~er~~ ~~hóp. d. d. d. d.~~)

íspertferagð
h'frók. gualabous
lörög

la Fest.

Drufurcos

Vi' ~~адресован~~ ~~десна~~
~~адрес~~

а/Торгов. уау.

у родно адуо

+

б/б) ~~брана~~ ~~у~~ ~~хуа~~ +

в/б) ~~адресован~~ ~~адрес~~
~~у родно~~ +

~~Хуа~~ ~~адресован~~

д/б) ~~То~~ ~~адресован~~ ~~уау~~ +
~~уау~~

е) ~~Хуа~~ ~~адресован~~

Ποση διαχρυσος

Ποση μετ νομο γυχο +

Δυσπραγία
πολ γαριος +

Λογισμος - +

~~Ανδραγαθη~~

Πορτοφολοι εναντιον εν
γωνια γρη

Αγριον οχι μισος

Ο' ο' εν ανομιαν γρη
λογισμος με οσα ε' ιδιαν
ορτοβογην

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΥΠΟ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΝ (ἱδιωτικά)

Α.Ε. Ξεν. 'Επιχ. 'Επιχ. Πεζῶς -	Βασ. Σοφίας-Β.Κωνστ. ΠΟΛΥΤΕΛ.	480/960	
Λεβέντη Φανή	'Αγιος Κων/νος-Λοκρίδος	MOTEL A:	27/46 1962
Δῆμος 'Αγίου Νικολάου	'Αγιος Νικόλαος-Κρήτης	MOTEL A:	50/100 1962
Οἰκονομικῆς Θεοδ.	'Ανάβυσσος- 'Αττικῆς	"	31/56 1962
ΑΣΤΗΡ Α.Ε. Τουρ. Ξενοδ.	Βουλιαγμένη - 'Αττικῆς	ΠΟΛΥΤ.	100/200 1962
Λάμπρου Κων/νος	"	ΞΕΝΩΝ B:	13/21 1961
Παράσχης 'Αντώνιος Ζάκυνθος	"	MOTEL B:	22/40 1962
Λιακοπούλου Κυριακή	Λιθάρι-Σουνίου	" "	21/38 1962
Τουρ. 'Επιχ. Ρόδου	Ρόδος Βασ.Κωνστ.-'Ορφανίδου	ΠΟΛ.	204/403 1962
Φραγκεδάκης 'Ελευθ.	Σούνιον	MOTEL A:	40/80 1962
Ταμεῖον Συνταξ. Νομικῶν	'Αθῆναι Σταδίου-'Εδ. Λῶ	ΞΕΝΟΔ. A:	185/326 1962
Καραδόντης Ξενοδ. 'Επιχ.	" Καρ. Σερβίας 6	" A:	79/155 1962
ΖΕΥΣ Α.Ε. Ξεν. 'Επιχ.	Βουλιαγμένη-Καβοῦρι	" A:	72/111 1962
Τζαννέτου Κληρονόμοι	Βάρηζα	(ΓΛΑΡΟΣ) 5T/81	1961
Διαμαντοπούλου 'Ελένη	Βουλιαγμένη	ΞΕΝΟΔ. A:	14/24 1961
'Αρωγῆς 'Υπουρ. Παιδείας	Θεσσαλονίκη	" A:	162/248 "
Ο Τ Ε Β	Θεσσαλονίκη	" A:	285/485 1963
'Ασφαλ. 'Επιχειρήσεων	'Αθῆναι Χαλκοκ.-Κάνιγγος	" B:	78/140 "
Α.Ε. Κτημ. 'Επιχ. Δημητριάδης	'Αθῆναι 'Ακαδ. 'Ιπποκρ.	" B:	144/202 1962
Ταμεῖον 'Ασφαλ. Χρηματιστῶν			
καὶ Μεσιτῶν			
'Αντικρυστῶν	'Αθῆναι 'Ακαδ. Δημοκρ.	" B:	124/206 1962
Πασῶς καὶ Σία			
(KINGK MINOS)	'Αθῆναι Πειραιῶς 1	" B:	184/900 1962
Τ.Ε.Β.Ε	'Αθῆναι Πατησ.- Χαλκοκον.	" B:	140/230 1962
Παπαδόπουλος-Παπαθαν.			
Παρασκ.	'Αθῆναι-Διομείας 5	" B:	66/120 ;1962
'Αφοί Σταθόπουλοι-Φλώρος	'Αγρίνιον	ΞΕΝΟΔ. B:	68/112 ;1962
Σεφερλῆς Δημ.	'Αρχαία 'Ολυμπία	" B:	22/36 ;1962
Καραμέρος Β- Καρτέτσος Α	"	" B:	21/34 ; 1962
'Αλεξοπούλου Εύφρ.	'Αργος	" B:	29/38 1962
Δανιήλ Κων/νος	'Ανω Βούλα	" B:	13/23 1962
Σπυροπούλου Μαργαρ.	'Αγιοι Θεόδωροι	" B:	8/14 1962
Παπῶς Δημήτριος	Βίλλια	" B:	31/62 1962
Μιχαλόπουλος Θεμ.	Βόλου	" B:	51/90 1962
Ματσάλλος-Σαμαρά	"	" B:	56/94 1962
Μενδρινός Δημ.	Γλυφάδας	" B:	39/68 1962
Μάναρης Βασ.	"	" B:	51/92 1962
	.	.	.

Βούζας Λουκάς	Δελφοί	ΕΕΝΟΔ. Β: 40/70	1962
Ρασιδάκης Έμμαν.	Ήράκλειον	" Β: 42/75	1962
Μανασάκης Άντων.	"	" Β: 54/99	1962
Μακρής-Καραπιπέρης	Κέρκυρα	" Β: 76/136	1962
Φλαμπουριάδης Σπ. Δημ.	"	" Β: 35/63	1962
Παπαδημητρίου Νικ.	Καμμένα Βοόρλα	" Β: 31/55	1962
Τριανταφύλλου Νικ. 9	Ρόδος Βασ. Κων/νου 28	" Β: 27/48	1962
Φιλαλήθης Εδφένιος	" Έξάρχου Πεντελ. 6	" Β: 38/70	1962
Τζουβαλάς Ίωάννης Δημ.	" Έθν. Μακαρίου	" Β: 54/96	1962
" ΑΘΗΝΑΙΑ"	Άθηναι - Βηλαρά 9	" Γ: 37/69	1961
Χριστόπουλος Γ. καί Βικ."	ΟΡΦΕΥΣ" Άθηναι Χαλκοκοντόκλη 58	" Γ: 39/71	1962
Δημητριάδης Ν.	Άθηναι Πλα. Όμονοίας-Γ: Σεπτ.	" Γ: 245/490	1963
Έλεήμων Έταρ. Άθηνών	" Πλ. Όμονοίας καί Πειραιώς"	Γ: 128/224	1963
Καλιαμπέτσου Άφοί (Α.Ε.)	" Σοφοκλέους Άθηνών	" Γ: 144/25B	1962
Παπαδόπουλος Παν.	Άλεξανδρουπόλεως	" Γ: 28/52	1962
Ρικιώτης καί Δήμτσας	Βόλου	" Γ: 32/5β	1962
Πιτόβλης Δημ.	Ήγουμενίτσα	" Γ: 22/37	1962
Σπυράκης Ίωαν.	Καμμένα Βοόρλα	" Γ: 20/37	1962
Τρόφων Ι καί Άλεξάντου	Κέρκυρα	" Γ: 105/192	1962
Πηλείδη Άννα	Ρόδος Πλ. Βασ. Παύλου	" Γ: 32/35	1961
Χρυσαστόλου Νικ.	" Βασ. Σοφίας 20-22	" Γ: 47/81	1962
Παπαχριστοδοόλου Νικ.	" Έθν. Μακαρίου	" Γ: 21/38	1962
Γερονικόδης Νικ.	" Βασ. Σοφίας 20-22	" Γ: 47/71	1962
Άλχαδέφ Ίακωβ.	" Έθν. Μακαρίου	" Γ: 24/45	1962
Ύπουργ. Συγκοινωνιών καί Δημ. Έργων (Ύπηρ. Οικισμού)	Φηρά - Θόρας	" Γ: 27/49	;
Άφοί Ντίνα	Τρίκαλα-Θεσσαλίας	" Γ: 44/83	1962

ΙΔΙΩΤΙΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΕΙΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ

Κατηγορίαι	Υπάρχοντα μέχρι 1954		Κατασκευασθέντα κατ' έτος								Σύνολον 1955-1960		Σύνολον Ξενοδοχειακού δυναμικού 1960						
			1955	1956	1957	1958	1959	1960											
	Ξενοδ.Κλίται	Ξενοδ.Κλίται	Ξενοδ.Κλίται	Ξενοδ.Κλίται	Ξενοδ.Κλίται	Ξενοδ.Κλίται	Ξενοδ.Κλίται	Ξενοδ.Κλίται	Ξενοδ.Κλίται	Ξενοδ.Κλίται	Ξενοδ.Κλίται	Ξενοδ.Κλίται	Ξενοδ.Κλίται						
ΑΑ΄	3	692	3	489	-	-	-1	27	-	-	1	306	1	266	6	1088	9	1780	
Α΄	69	4967	3	214	-	-	1	66	2	263	5	1040	7	469	20	2045	89	7012	
Β΄	110	5222	3	209	9	210	8	470	6	485	9	781	8	724	43	2879	153	8101	
Γ΄	209	8288	4	126	13	305	8	238	13	317	11	294	28	877	77	2157	286	10445	
Σύνολον	391	19169	15	1038	22	515	18	801	21	1065	26	2421	44	2329	146	8169	537	27338	
Α΄ καί Β΄	1187	23590	15	242	18	212	20	290	23	330	11	249	36	773	123	2096	1310	25686	
Γενικών Σύνολον	1578	42759	30	1280	40	727	38	1091	44	1395	37	2670	80	3102	269	10265	1847	53024	
Σύνολον έπενδύσεων (καθ' ύπολογισμόν)			140.850.000	52.950.000			90.130.000			118.750.000			281.830.000			267.780.000			952.290.745
Δάνεια χορηγηθέντα παρ' ΟΧΟΑ καί Ταμείου Παρακαθηκόν είς Ξενοδ. έπιχειρήσεις.			3.000.000	6.663.825			44.825.990			172.806.000			61.677.930			136.871.000			430.074.745
Αποδευσμεύσεις κεφαλαίων ήμικρατικών Όργανισμών			47.900.000	5.600.000			6.000.000			42.500.000			18.100.000			14.000.000			134.100.000

Κατασκευασθέντα τουριστικά ξενοδοχεία
κατ' έτος

1953

Δελφῶν	κλῖναι	27
Μυκόνου I	"	-- <u>44</u> -- 71

1954

Ναυπλίου I	"	41
------------	---	----

1955

Ύδρας I	"	15
Όσίου Λουκά	"	9
M.Μετεώρων	"	-- <u>20</u> -- 44

1956

Δελφῶν (έπέκτ.)	"	19
Μπουρτζίου	"	56
Καστοριᾶς	"	49
Σαμοθράκης	"	15 -- <u>139</u> --

1957

Πύλου	"	30
Άργοστολίου	"	44
Πάρου	"	40 -- <u>114</u> --

1958

Ναυπλίου (έπέκτ.)	"	32
Θάσου	"	42
Ζακύνθου	"	41
Σύρου	"	47 -- <u>168</u> --
Αιγίου (δαν.)	"	60 -- <u>228</u> --

1959

Σκύρου	κλῖναι	38
Όλυμπίας (ΣΠΑΠ)	"	84
Τσαγκαράδας	"	41
Άνδρου	"	44 -- <u>207</u> --

1960

Υπάτης	"	78
Καρπενησίου	"	30
Καστανιάς	"	12
Επιδαύρου	"	48
Σπάρτης	"	42
Λαρίσης	"	60
Καλαμπάκας	"	44
Άρτης	"	40
Ιωαννίνων	"	100
Φλωρίνης	"	42
Κερκύρας	"	100
Μυκόνου II	"	93
Χίου	"	50
Σάμου	"	46 -- <u>785</u> --
Σουνίου (δάνειον)	"	87
Τρικάλων	"	80
Βεροίας	"	30
Μωραΐτικα	"	258
MIPAMARE Ρόδου	"	408 -- <u>1.648</u> --

- 2 -

<u>1961</u>		<u>1962</u> (συνεχ.)	
Πάρνηθος ΑΑ	κλῖναι 228	Μονεμβασίας	κλῖναι 15
Υδρας ΙΙ	" 40	Καστελορίζου	" <u>25</u>
Ίτέας	" 20		1.469
Ἀκροναυπλίας	" 98	<u>1963</u>	
Ἀνδριτσαίνης	" 30	Πατρῶν	" 100
Βόλου	" 84	Ἡρακλείου	" 100
Πηλίου	" 35	Μυτιλήνης	" <u>40</u>
Ἡγουμενίτσας	" 72		240
Οὐρανοπόλεως	" 44		
Κῶ	" 56		
Μετσόβου (ξενών)	" <u>25</u>		
	732		
Δελφῶν Βαύζα (δάν.)	" <u>88</u>		
	820		
<u>1962</u>			
Πάρνηθος Β	" 332		
Πόρου	" 75		
Σπετσῶν	" 100		
Δελφῶν (ἐπέκτ.)	" 36		
Βυτίνης	" 25		
Ὀλυμπίας ΙΙ	" 70		
Καλαμῶν	" 45		
Πορταριάς	" 70		
Σκιάθου	" 50		
Πάργας	" 25		
Ἐδέσσης	" 40		
Παληουρίου	" 144		
Ξερρῶν	" 57		
Δράμας	" 45		
Μακρυάμμου Θάσου	" 60		
Κομοτινῆς	" 40		
Χανίων	" 70		
Ρεθύμνου	" 30		
Σίφνου	" 30		
Ἡλίου Ρόδου	" 85		